

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

14.11.2011

İ Ç İ N D E K İ L E R

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya)	3
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	11
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	13
YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara)	14
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul).....	15
VOLKAN BOZKIR (İstanbul)	16
MEHMET GÜNAL (Antalya)	17
UMUT ORAN (İstanbul).....	18
SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun)	19
İKİNCİ OTURUM	20
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	20
MUSA ÇAM (İzmir).....	21
SADIK BADAĞ (Antalya)	22
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	24
HAYDAR AKAR (Kocaeli).....	26
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	27
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	28
ADİL KURT (Hakkâri).....	29
MÜSLİM SARI (İstanbul)	31
SÜMER ORAL (Manisa).....	32
ÜÇÜNCÜ OTURUM	34
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir)	34
RECAİ BERBER (Manisa).....	35
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	37
KAZIM KURT (Eskişehir)	38

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	38
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	40
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul).....	40
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep).....	42
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul).....	43
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya).....	43
SORULAR ve CEVAPLAR.....	44
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	44
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	44
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir).....	44
YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara).....	45
MUSA ÇAM (İzmir).....	45
MEHMET GÜNAL (Antalya).....	45
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul).....	46
DÖRDÜNCÜ OTURUM.....	46
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya).....	46
PROGRAMLAR.....	56
BEŞİNCİ OTURUM.....	56
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır).....	56
ALTINCI OTURUM.....	61
ADİL KURT (Hakkâri).....	61
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	62
GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara).....	64
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa).....	66
ADİL KURT (Hakkâri).....	67
MEHMET GÜNAL (Antalya).....	67
KAZIM KURT (Eskişehir).....	69
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	70
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	72
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	73
SADIK BADAĞ (Antalya).....	75
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya).....	76
SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun).....	78
ENSAR ÖĞÜT (Ardahan).....	79
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	80
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	80
RECAİ BERBER (Manisa).....	82
MUSA ÇAM (İzmir).....	83
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir).....	85
NECDET ÜNÜVAR (Adana).....	86
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul).....	86
SORULAR ve CEVAPLAR.....	88
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	88
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana).....	89
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	89
KAZIM KURT (Eskişehir).....	89
GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara).....	89
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul).....	90
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir).....	90
MUSA ÇAM (İzmir).....	90
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır).....	90
PROGRAMLAR ve ÖNERGELER.....	96
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır).....	97
Kapanma Saati: 01.25.....	97

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

14 Kasım 2011 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.13

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

8'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Dışişleri Bakanlığı bütçesi ve kesin hesabı bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımın 2012 Mali Yılı Bütçe Tasarısı'nın Komisyonunuzda görüşülmesi vesilesiyle huzurunuzda bulunuyorum. Her zaman vurguladığımız gibi, Yüce Meclisimiz, bütün politikalarımızla ilgili olduğu gibi, dış politikamızla ilgili de nihai meşruiyet ve denetim mercidir. Bu vesileyle, huzurunuzda, dış politikamızdaki Bakanlığımın faaliyetleriyle ilgili son bir yıllık gelişmeleri birlikte istişare etmek, görüşmek üzere bulunmaktan büyük bir onur duyuyorum.

Her şeyden önce Van depremi dolayısıyla hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha buradan da rahmet diliyorum, başsağlığı diliyorum. Özellikle basın mensuplarımız burada olduğu için basın mensuplarımıza da başsağlığı diliyorum. Değerli basın mensupları Cem Emir ve Sebahattin Yılmaz'ın vefatları basın camiası gibi hepimiz için de büyük bir kayıp olmuştur. Allah rahmet eylesin. Allah bu acıları bir daha milletimize göstermesin.

Her yılki Plan Bütçe Komisyonları teknik olarak bütçenin değerlendirildiği platform olma dışında aynı zamanda bir yıllık bir muhasebe imkânı da sunuyor. Bu çerçevede kapsamlı bir kitapçığı sizlere arz etmiş bulunuyoruz. Ben de bu vesileden istifadeyle son bir yıl içinde ortaya çıkan gelişmeleri, dış politika gelişmelerini ve dış politika önceliklerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Hiçbir dış politika boşlukta oluşmuyor, uluslararası alandaki gelişmeler dış politikayı belirleyen etkiler yapıyorlar ve ülkeler, aslında uluslararası alandaki bu gelişmelere tepki vererek, ama aynı zamanda yönlendirerek dış politika alanında kendilerine yeni ufuklar çizmeye çalışıyorlar. Ülkemiz bulunduğu coğrafi konum ve sahip olduğu tarihî birikimlerle, tabiri caizse tarihin akış hızını belirleyebilecek, tarihin akış seyrini etkileyebilecek kapasitede bir ülkedir. Dolayısıyla, öncelikle uluslararası sistemdeki değişiklikleri doğru okumak, bu değişikliklerin içinde bulunduğumuz bölgelere yansımalarını doğru tanımlamak zorundayız.

Tabloya şöyle bir baktığımızda, ülkemizin batısında hemen komşumuz Yunanistan'dan başlamak üzere, İspanya'ya, Portekiz'e kadar olan kuşakta büyük ekonomik krizler var. Son bir hafta içinde hem Yunanistan Başbakanı hem İtalya Başbakanı istifa etti. İspanya'da da seçimler olmamış olsaydı muhtemelen benzer tartışmalar olacaktı. Avrupa Birliği'nin geleceği tartışılıyor, sadece bu ülkelerin ekonomik gelecekleri değil eurozone'un geleceği, Avrupa Birliği'nin ekonomik geleceği, hatta daha özel ortamlarda siyasal geleceği tartışılıyor. Avrupa'nın yeniden şekillendiği, krizle birlikte yeni bir döneme girdiği bir süreçten geçiyoruz. Türkiye, tarih boyunca bir Avrupa ülkesi olmuştur, bundan sonra da Avrupa'da etkin konumunu sürdürecektir. Dolayısıyla, Avrupa'daki her dönüşümü yakından takip etmek zorundayız. Akdeniz'in kuzeyinde, Avrupa'nın güneyinde bir ekonomik kriz kuşağı var.

Ülkemizin güneyinden başlamak üzere Suriye'den Fas'a kadar uzanan kuşakta ise çok yoğun bir siyasi dönüşüm süreci yaşanıyor. Büyük krizler, büyük dalgalanmalar, sosyal hareketlilikler var olan devlet yapılarını çözüyor, yeni yatay iletişim hatları, networkler oluşturuyor. Mısır'da Tahrir Meydanı'ndaki bir dalgalanma Bahreyn'de, Suriye'de, Yemen'de yansımalar buluyor; Libya'daki bir gelişme bütün Afrika'da etkide bulunacak sosyal, siyasi tartışmaları beraberinde getiriyor. Dolayısıyla, güneyimizde de büyük bir siyasi kriz hattı mevcut.

Bu iki kriz hattının ortasında Türkiye Cumhuriyeti devleti, aslında yükselen bir güç olarak, bütün literatürde yükselen bir güç olarak anılıyor. Bir kere bunun farkında olmamız lazım. Siyasi istikrarını son seçimlerle pekiştirmiş, ekonomik kalkınmasını sürdüren, aktif dış politika yürüten bir ülke. Bu büyük dalgalanmayı öncelikle doğru okumamız ve bunun gelecek yüzyıla etkilerini doğru tanımlamamız lazım. Benzer bir dalgalanma 20'nci yüzyılın başında olmuştu. Hatırlayacakınız, bizim dedelerimizin nesli, 1911 Trablusgarp Harbi'yle başlayan 1923 cumhuriyetimizin kuruluşuna kadar gidecek on iki yılda bütün bu coğrafyada, Balkanlardan Trablusgarp'a kadar, Libya'ya kadar bütün bu coğrafyada çok büyük çalkantılarla boğuşmak, uğraşmak, aziz vatani savunmak durumunda kalmıştı. Balkan savaşları, Trablusgarp Savaşı 1912, arkasından Birinci Dünya Savaşı hem Avrupa'yı yeniden şekillendirdi hem Orta Doğu'yu yeniden şekillendirdi. Ve 1929 büyük ekonomik krizi de daha sonraki belki İkinci Dünya Savaşı'na yol açacak olan gelişmeleri tetikleyen sonuçlar da ortaya çıkardı. Yani, siyasal dönüşüm yaşanıyorsa ve paralelinde bir ekonomik kriz de yaşanıyorsa bu siyasal dönüşümün ve ekonomik krizin merkezinde olan ülkelerin doğru tercihlerle ve uzun vadeli tercihlerle, doğru stratejik çıkarımlarla geleceğe hazırlanması lazım. Nasıl 1911 ile 1923 yılları arasındaki değişimler 20'nci yüzyıldaki kaderimizi belirledi, 2011 ile inşallah cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak edeceğimiz 2023 yılı arasındaki gelişmeler de cumhuriyetimizin 21'nci yüzyıldaki uluslararası konumunu belirleyecek. Nasıl 1929 büyük ekonomik krizi dünya ekonomik sisteminde büyük dalgalanmalara yol açmış ve İkinci Dünya Savaşı sonrasında Bretton Woods Sistemi ve diğer şeylerle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

yepyeni bir ekonomik düzenin önünü açmışsa bugün yaşanan ekonomik kriz de yeni bir ekonomik düzen tartışmalarını beraberinde getiriyor.

Baktığımızda bizim dış politikadaki temel hedefimiz, bütün bu tartışmaların içinde Türkiye'nin kendine özgün bir vizyonla yer alması; belirlenen değil, belirleyen bir ülke olması. Uzun dönemli stratejik planlamalarını kısa dönemli krizlere tepkileriyle paralel bir bütünlük içinde yürütebilmesi. Bütün bu mücadelede üç güç odağımız var. Bunun farkında olmamız lazım.

Birincisi: Demokrasimiz. Dikkat ediniz, ekonomik krizler demokrasileri de tabiri caizse silkeliyor, etkiliyor. Yunanistan'da seçimle işbaşına gelmiş bir Hükümet, dönemini tamamlayamadan iktidarı bıraktı. İtalya için de aynı şey geçerli. Demokrasinin hiç olmadığı, yaşanmadığı güneyimizdeki ülkelerde ise devlet-halk ilişkisi belki de modern dönemin en çetin geriliminden geçiyor. Şu anda güneyimizdeki kuşakta kendi halkıyla barışık bir siyasal sistemi yürüten bir devlet yapılanması maalesef yok. Bunların hepsi bizim kardeş halklarımız, hepsinin geleceği bizim geleceğimiz. Hiçbiriyle kısa dönemde veya orta dönemde herhangi bir gerilim yaşama lüksümüz de yok. Onların kaderiyle kaderimiz özdeşleşmiştir. Ama bilmemiz lazım ki, burada bütün bu dış politika unsurlarını geliştirmede en büyük dayanak noktamız demokrasimizdir. Güneyimizdeki ülkeler "Acaba demokrasinin önünü açabilir miyiz?" diye büyük çalkantılar yaşarken biz, bütün bu çalkantıların ortasında çok başarılı bir şekilde 12 Haziran seçimlerini yaptık, dünyanın gıptayla takip ettiği, adil, şeffaf bir seçim süreci yaşadık. Sonucu ne olursa olsun, halkımız AK PARTİ'ye iktidarı verdi ama esas başarı, sonuç ne olursa olsun, Türk halkının demokrasisine sahip çıkmasıdır. Ve bugün de bizim bu demokrasimizin hiçbir şekilde, Türkiye'nin hiçbir köşesinde bir zaafa uğramaması en büyük hedefimiz olmalıdır.

İkinci büyük dayanak noktamız, ekonomimizdeki yüksek performanstır. Bütün dünya ekonomileri daralırken, Avrupa'da ekonomisi yüzde 2 büyüyen ülkeler büyük başarı sağlamış gibi görünürlerken Türkiye, son iki üç yıl içinde, kriz içinde sürekli yüzde 8-10 bandı arasında ekonomik büyüme sağladı. Geçtiğimiz ayın sanayi üretim rakamları ise gerçekten gıpta ediciydi; yüzde 12 ölçeğinde sanayi üretimimiz büyüdü eylül ayında. Herkesin yakından takip ettiği bir ekonomik performans sergiliyoruz. Bu da çok önemli. Eğer demokrasi güçlü bir ekonomiyle tahkim edilmezse demokrasiyi yaşatmakta da zorluklar ortaya çıkar. Ama güçlü ekonomi olabilmesi için de halkın ekonomik gücünü, sinerjisini ortaya çıkartan bir demokratik ortamın olması lazım. Orta sınıfı, serbest piyasa ekonomisi olmayan bir ülkenin demokrasisini de yaşatması mümkün olmuyor.

Bu stratejik değişim sürecinde üçüncü büyük omurgamız ise aktif dış politikamız. Krizleri yaşıyor olabiliriz, dün ve bugün yaşadığımız gibi gece yarılara kadar kriz yönetimiyle uğraşabiliriz ya da Libya tahliyesinde olduğumuz gibi bir hafta boyu Bakanlığımızın hiçbir mensubu uyumaksızın yirmi dört saat vardiya usulü çalışmış olabiliriz ama tarih sadece Libya'da, sadece Suriye'de ya da sadece Yunanistan'da akmıyor. Biz bir taraftan Libya'yla uğraşırken, bir taraftan Suriye'yle uğraşırken öbür taraftan Latin Amerika'da, Ekvator'da açılacak olan büyükelçiliğimizin hesabını da yapmamız gerekiyor, Afrika'da Somali'deki çalışmaları da gözlemlemiz gerekiyor. Dolayısıyla, dış politika anlayışımız krizlere odaklı bir anlayış değil, aksine bütün küresel gelişmeleri gözetken, her bir bölgesel alanda kendi vizyonunu oturtan, onun dışında da krizlerle tek tek uğraşmak gerektiğinde bütün enerjisiyle bu krizlerle uğraşabilen bir performans sergilemek durumundayız.

Bizim bu bahsettiğim yoğun dönüşüm sürecinde, iktidarıyla muhalefetiyle, siyaset kesimiyle, entelektüel kesimiyle, iş adamı kesimiyle, hepimizin sağlıklı bir şekilde bu dönüşümü tartışmamız, istişare etmemiz lazım. Bu dönüşümler sonucunda nasıl bir Avrupa ortaya çıkacak, nasıl bir Orta Doğu şekillenecek, 2050'de nasıl bir dünya olacak, bu dünya içinde Türkiye nerede olacak? Bunları soğukkanlılıkla tartışmamız lazım. Hissiyattan uzak, sloganlardan, klişeleşmiş ifadelerden uzak şekilde bunların tartışılabilmesi lazım. Bugün her şeyden çok buna ihtiyacımız var ve elhamdülillah ki bunları tartışacak ortam da var Türkiye'de; fikir özgürlüğü bağlamında ortam var, siyasi istikrar bağlamında bu ortam var. Dış krizlerle uğraşıyoruz ama içimizde -üzerine geleceğim- Türkiye'nin bütün bu yükselişine bir engel, bir araç olarak görülen ve provoke edilmek istenen terör dışında, içeride zihnimizi yoğun bir şekilde teksif etmemiz gereken bir kriz ortamı yok. Bütün bunları sağlıklı şekilde tartışmamız lazım ve bunların sağlıklı şekilde tartışılacağı yegâne zemin de, en önemli zemin de yüce Meclisimizin Genel Kuruludur, yüce Meclisimizin diğer komisyonlarıdır. Bunu, bu açıdan bir fırsat olarak değerlendiriyoruz.

Biz, bu üç konuda çıtayı düşüremeyiz. Demokrasimiz, ekonomik kalkınmamız ve aktif dış politikamız konusunda çıtayı sürekli yüksek tutacağız. Bazen yüksek tansiyon oluştursa dahi bu konudaki taleplerimizde, bu konudaki iddialarımızda kesinti yapamayız. Bütçede kesinti yapabiliriz belki ihtiyaç olduğunda ama kesinlikle bu üç konuda kesinti yapamayız. Her türlü krizle boğuşabiliriz, terör bizi tehdit edebilir, her türlü mücadeleyi yaparız ama demokrasimizin sağladığı avantajlardan ve değerlerden fedakârlık edemeyiz. Her türlü bütçe sorunlarıyla uğraşabiliriz ama ekonomimizin bu sağlıklı işleyişinden fedakârlık edemeyiz. Her gün bir krizle boğuşabiliriz ama dış politikamızın yüksek çitasından fedakârlık edemeyiz. Ben, görevi ilk aldığım gün yaptığım ilk konuşmada Bakanlığımıza verdiğim ilk talimat şuydu: Yaşadığımız coğrafya ve tarih, uyumayı bazen imkânsız kılıyor. Yirmi dört saat yetmiyorsa yirmi beşinci saati bulacağız, bir haftada yedi gün yetmiyorsa sekizinci günü bulacağız ama bu milletin, bizim dedelerimizin yaşadığı sıkıntıları bir yüzyıl sonra yeni bir nesil olarak bir başka nesle aktarmamamız için, bizim, dedelerimizin coğrafyasında, ufkunda, her yerde, her sahada, her adımda olmamız lazım. Bizim en temel prensibimiz bu.

Şimdi, tabii güncel konulara geçmeden bu çerçevede birkaç yöntem ilkemizi de vurgulamak istiyorum.

Birincisi: Öylesine dinamik bir süreçten geçiyor ki bu uluslararası sistem, değerler ile çıkarları dengelemek bazen zorluklar arz ediyor. Bunu görebilmemiz lazım, bu bir vakıa. Bizim en önemli dış politika prensibimiz, değerler ile ulusal çıkarlarımız arasında bir denge, bir ahenk oluşturmaktır. Değerlerimizin ve ulusal çıkarlarımızın çatıştığı durumlar söz konusu olduğunda, orta vadede, bir sonraki süreçte, o kriz sonrasındaki dönemde bu dengeyi tekrar sağlayabilecek bir vizyon ortaya koyabilmemiz lazım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

“Değerler” dediğimde ne tür değerler? Birincisi: Tarihî değerler, tarihî bağlar. Eğer Şam’daki bir Suriyeli, Bağdat’taki bir Iraklı, Bosna’daki bir Boşnak, Bakü’deki bir Azeri, Kırım’daki bir Tatar o gece rahat uyuyamıyorsa Ankara’da biz rahat uyuyamayız. Bu tarihî bağlardır ve bunlar da herhangi bir emperyal dürtüyle harekete geçen bağlar değildir. Aksine bunlar o tarihî, kültürel değerlerin hayata geçirilmesidir ve bunu biz ihmal edemeyiz. Belki de benim Dışişleri Bakanı olarak yaptığım ve bana büyük bir şeref, onur veren ve dış politika gündemi gibi gözükmemekle birlikte “Dış politikadaki bu temel tarihî değerimizi yansıtan en değerli aktivite ne?” diye sorsanız, rahmetli Cengiz Dağcı’nın cenazesini İngiltere’de bir Hristiyan mezarlığına gömülmek üzereyken alıp, aramızdaki bazı değerli milletvekillerimizle birlikte Kırım’da, bütün o hayatını adadığı köye, mekâna, babasının, dedesinin toprağına defnetmemizdir. O sırada ben Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda bir toplantıda idim. Bu mesaj bana geldiğinde, benim değer dünyam, o anda bile Birleşmiş Milletlerin gündemi ne olursa olsun Cengiz Dağcı’nın, Türkçe’nin o büyük üstadının, büyük çile adamının cenazesine sahip çıkmaktır. Bu benim Dışişleri Bakanı olarak öncelikli görevimdir. Bunu bir örnek olarak söylüyorum. Başka nerede böyle bir ihtiyaç olduğunda, bizim refleksimiz tarihî değerlerimizle, kültürel bağlarımızla birlikte önemli.

Yine ikinci önemli değer seti, çağdaş, evrensel değerler yani insan hakları yani demokrasi yani fikir özgürlüğü yani çok kültürlülük, karşılıklı dinlere ve kültürlere saygı, bunlar da evrensel değerler. Eğer biz bir komşu ülkede veya bir başka coğrafyada bu evrensel değerler çiğneniyorsa, o anda bizim şu veya bu çıkarımız var diye bu evrensel değerlerin çiğnenmesine sessiz ve kayıtsız kalamayız. Yani, açıkla boğuşan Somali’nin sıradan insanların derdi bizim derdimizdir. Bu evrensel değerleri sahiplendiği zaman ki aziz milletimiz her zaman bunlara sahiplenmiştir, o zaman Türkiye Cumhuriyeti Devleti küresel bir güç olur. İnsanlık vicdanının eğer bir temsilcisi varsa, dünyanın neresinde olursa olsun bu Türkiye Cumhuriyeti Devletidir dendiği zaman biz Dışişleri Bakanlığı olarak veya cumhuriyet hükümetleri olarak bu değerlere sahip çıktığımızı gösterebiliriz.

Ama bunun yanında çıkarlarımız da var, ulusal çıkarlarımızda da var. Libya’da –Bunun çok açık bir şekilde üzerinde duracağım- bu dengeyi sağlamak için çok büyük bir çaba sarf ettik. Bir taraftan 25 bin vatandaşınızı bir haftada tahliye etmek durumundasınız ve bir tekinin dahi burnu kanamayacak, öbür tarafta da şirketlerinizin alacakları da dahil Türkiye’nin Akdeniz stratejisi, Afrika stratejisi dahil bir ulusal çıkarlar seti, bütününü var, onları da tatmin edeceksiniz. Bu dengeyi korumaya özen gösteriyoruz. Bu dengeyi korurken gerek milli değerlerimiz gerek evrensel değerlerden taviz vermeziz. Ne olursa olsun taviz vermeziz. Öte taraftan ulusal çıkar algısını ise dinamik şekilde yorumlarız. Maalesef bizdeki en önemli problem alanlarından birisi bir ulusal çıkar tanımlaması on sene önce yapılmışsa, dünya değişse bile sanki o ulusal çıkar algısı aynen devam ediyormuş gibi, kendimizde bir ulusal çıkar tanımını yeniden ele almak gibi bir tutum sergileyemememiz. Hâlbuki dünya değişiyor. Dünya değişirken bazen geçen hafta tanımladığınız ulusal çıkar tanımını bu hafta gözden geçirilmek zorunda kalınabilir. O zaman biz dengeyi, bu ahengi sağlamak durumundayız. Bunu sağlarken de hem uzun dönem bir perspektif geliştiriyoruz ve tabii Bakanlığımız da Hükümetimiz de bu perspektifi zemine oturtuyoruz hem de her bir olayda bu dengeyi sağlamaya çalışıyoruz. Ve bunun sonucunda da hemen hemen her konuda özgün bir Türk vizyonu, bir Türk görüşü ortaya koymaya çalışıyoruz. Yani, hangi ülke ne düşünürse düşünsün, hangi ülkenin bize bakış açıları ne şekilde etkilenirse etkilensin, Türkiye’nin -çok iddialı bir şekilde olduğunu biliyorum ama bu iddia ile söylüyorum- geliştirdiği her politika Ankara imzalıdır, Ankara damgalıdır, Ankara mühürlüdür. Hiçbir şekilde herhangi bir ülkeden... Her ülke ile istişare edersiniz, mütefiklerinizle istişare edersiniz, bazen hasım gibi olan ülkelerle müzakere edersiniz, pazarlık edersiniz ama nihai kerte Türkiye’nin o âli çıkarları ile değerleri arasında oluşan Ankara merkezli bir dış politika yürütüyoruz.

Şimdi bu çerçevede önemli gelişmeleri tekrar ele almak istiyorum. Ancak bir konuda daha konuştuktan sonra bu Arap baharı ve bu çerçevedeki konulara değindikten sonra bu çerçevedeki konuları geçeceğim. Burada özellikle ekonomi ile dış politika alanı arasındaki ilişkiyi de çıkar bağlamında doğru okumak, doğru tanımlamak lazım. Mesela son yıllarda vize serbestliği konusunda bu kadar ısrarlı tutum takınmamızın sebebi, sadece teknik bir konuyu çözümü kavuşturmak değil, ekonomik vizyonumuzun olmazsa olmaz ayrılmaz bir parçasıdır, Türkiye’nin ekonomi stratejiyle, dış politikada vize serbestliği, serbest ticaret anlaşmalarının yaygınlaştırılması ve yüksek düzeyde ekonomik iş birliği konseyi mekanizmaları bir bütünlük arz eder.

Sadece şunu size bir vizyon olarak paylaşmak açısından söylüyorum: Biz AK PARTİ olarak, Sayın Başbakanımız, Hükümet olarak değişik vesilelerle vurguladık. İnşallah 2023 yılında Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında hedefimiz dünyanın ilk on ekonomisi arasına girmek. Bu önemli ve büyük bir hedef. Bu hedefe ulaşmak için yapmamız gereken dış politika atılımlarının da ekonomiyle ilgili bakanlarımızla birlikte ki, ekonomik istikrarı sağlamak bakımından olağanüstü bir çaba ve gayret gösteriyorlar. Onlarla birlikte planlıyoruz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Yüzde kaç büyüme öngörüyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN_ Evet, soru safhasında sorunuz lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Onu soru faslında sorarsanız memnuniyetle cevap veririm.

Bu on ekonominin geri kalan dokuz ekonomisi kimler olabilir diye baktığımızda hemen hemen hepsi kıta ölçekli ülkeler yani herhangi bir ulus devlet ölçeğinde değil. Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya, Kanada, Avustralya, bakın sekize ulaştık, hepsi kıtadır. Her biri Türkiye’nin en az sekiz ilâ on misli büyüklüğünde ülkelerdir, nüfus olarak bazıları dünya nüfusunun dörtte biri ölçeğinde ülkeler. Bir tek Japonya ulus ölçek büyüklüğündedir, Almanya, İngiltere, Fransa ise Avrupa kıtasının ortak ekonomisini kullanır haldedir.

O zaman bizim yapmamız gereken ne? Sınırlarımızı büyütme gibi bir hedefimiz yok, bütün sınırlara saygılıyız. O zaman ekonomi sınırlarımızı, siyasal sınırlarımızın ötesine taşıyacağız. Yani Türkiye’nin siyasal sınırları baki kalacak ama ekonomik hareket alanı, iş adamlarımızın ekonomik hareket alanı bütün Asya’ya, bütün Afrika’ya, bütün Latin Amerika’ya yayılır hâle gelecek. Ekonomimiz ölçeğini, kendi siyasal sınırlarımızın ötesine taşıyabilecek bir dinamizmi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

barındıracağız. Şirketlerimizin stratejileri ile bizim makro stratejimiz arasındaki irtibatla bu suretle sağlanır. Onun için biz Afrika'ya çok da zamanlıca bir açılım gerçekleştirdik. Büyük bir gurur duydum temmuz ayında Etiyopya'ya gittiğimde. 2004 yılında Etiyopya'da bir tek Türk şirketi vardı, şimdi 341 Türk şirketi var. 2005 yılında 50 milyon dolardı oradaki ticari yatırımlar, şimdi bir milyar doları aşan Türk yatırımı var sadece Etiyopya'da. Bu bütün bu alanların birbiriyle etkileşimi gösteren bir tablo.

Şimdi çevremizdeki, bölgemizdeki gelişmelere nasıl bakıyoruz konusuna geliyorum. Birincisi, Orta Doğu'daki gelişmeler ve değişim süreci; Arap baharı. Tunus'ta bir Tunus'lu genç kendini protesto ifadesiyle yaktığı zaman, Tunus'ta hareketlenmeler başladığında, biz Dışişleri Bakanlığı olarak bazı değerlendirmeler yaptık, hükümet olarak, Bakanlar Kurulu içinde de değerlendirmeler yaptık ve birtakım temel prensipler belirledik. Daha o gün bizim değerlendirmemiz bunun Tunus'la sınırlı bir olay olmadığı ve bütün bölgeyi etkileyecek bir sürecin tetiklendiği yönünde idi. O çerçevede ise temel yaklaşımımız şu oldu: İki ana ilke ve ona bağlı ilkeler.

Birinci ilke: Biz, bu bölgede halkların, toplumların en temel haklarını talep ettikleri demokratik taleplerinin yanındayız. Demokrasinin yanındayız. Demokrasi insan hakları sadece bir coğrafyaya ait değil bütün dünyaya, bütün insanlığa ait değerlerdir. Biz bu tür taleplerle ayağa kalkan halkların bu taleplerini destekleyeceğiz. Kendi halkımız için ne istiyorsak, Edirne'deki, Hakkâri'deki, Kars'taki, Muğla'daki kardeşlerimiz, vatandaşlarımız için ne istiyorsak, Suriye'deki, Libya'daki, Mısır'daki, Tunus'taki kardeşlerimiz için de onu istiyoruz. Kendi halkımız için istediğimiz bir şeyi başka bir halk istediği zaman o taleplerin karşısında durmak bizim değerler bakımından kabul edebileceğimiz bir durum değil. Dolayısıyla biz bu taleplerin yanında yer alacağız. Çünkü, biz demokrasinin kaos doğurduğu anlayışına sahip değiliz. Demokrasinin istikrar doğurduğu, insanlık onuruna saygı doğurduğu bir anlayışı benimsiyoruz. Dolayısıyla bu taleplerin yanında yer aldık, yer almaya da devam edeceğiz. O günden bugüne yer aldık.

Peki, bu taleplerin hayata geçirilmesi için ikinci önemli ilke: Yöntem olarak benimsenmesi gereken yegane yöntemin barışçıl değişim, barışçıl dönüşüm süreci olması gerektiğine inanıyoruz. Silahlı ya da gerginlik politikalarına karşı diplomasinin bütün araçlarını kullanarak bu kardeş halkların hiçbir şekilde kan kaybetmeden bu süreci aşmalarına yardımcı olmak kararı aldık. Onun için Tunus'ta tutumumuzu hemen belirledik. Son olarak 23 ekimde Tunus'ta son derece başarılı seçimler yapıldı, en fazla gözlemci gönderen ülkelerden biri Türkiye idi, bütün o süreçte Tunus'a katkı yapan ülkelere de bir teşekkür idi. Ben defaatle gittim ve Avrupa Konseyi dönem başkanı olarak da Tunus'taki anayasal süreçlere, Venedik Komisyonunun katılımını sağlayacak adımlara öncülük ettik. Tunus belli bir istikrar içinde bu yöne, bu demokrasi kılvarına girdi.

Mısır'da ki Mısır tarihî bakımından Orta Doğu'nun en önemli ülkelerinden biridir ve Türkiye Mısır dostluğu ebedi bir dostluktur, Beraber bir tarih yaşamışızdır. Hâlâ Mısır'da Türk kökenli çok sayıda aileler vardır. Mısır'ın tarihî Kahire'ye gittiğinizde her yerinde ecdat izlerini görürsünüz. Türkiye'de İstanbul'un en büyük çarşılarından birini adı, Mısır çarşısıdır. Hangi açıdan bakarsanız bakın bir ortaklığımız var. Orada da tahrir meydanına çıkarak insan hakları ve demokrasi talebinde bulunan gençlerin, halkın yanında yer aldık. Sayın Başbakanımızın konuşması biliyorsunuz Mısır'da büyük yankı yaptı.

O dönemde bu riskli bir politika olarak algılandı. O dönemde yazılan yazıları, muhalefetimiz tarafından dile getirilen görüşleri hatırlıyorum. "Niye bu kadar Mübarek'i karşınıza alıyorsunuz? Neden tepki veriyorsunuz? Niye gidip konuşmuyorsunuz? Neden böyle riskli politika takip ediyorsunuz?" Tabii böyle çok konuşmalar oldu ama işte burada değerlerle vizyon arasındaki ilişkiyi sağlam tutmak gerekiyor. Biz böyle bir rejimin artık bu coğrafyada yaşayamayacağını biliyorduk. Mısır gibi köklü siyasi kültüre sahip bir halkın artık bunu kaldıramayacağını da biliyorduk. Aynen nasıl 1980'li yılların sonunda Doğu Avrupa'da bu değişim yaşanırken direnenler oldu, ama direnenler değil de, o siyasi hakları talep edenler sonunda başarılı oldu. Biz 1980'li yıllardaki sürecin Orta Doğu'da yirmi yıl gecikmeli olarak 2010'lu yıllarda yaşandı inancındaydık ve hâlâ bu inancı taşıyoruz. Nasıl Doğu Avrupa halkları serbest seçim hakkına sahiptir, nasıl Doğu Avrupa'da onlarca yıl işbaşında kalanlar gitmiştir, aynı şekilde Orta Doğu'da halkını tatmin edemeyen, halkıyla barışık olmayanlar gidecekler. Bunun, bu yaklaşım içinde biz Mısır'da net bir tutum takındık ve şu anda Mısır ile en yoğun ilişkileri olan ülkelerin başında geliyoruz. Mısır'da yönetim değişiminden sonra Mısır'a ben altı kez gittim, neredeyse aylık gidişlerim oldu. Bu dönemde üç farklı Mısır Dışişleri Bakanı ile muhatap oldum ama Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyaretinde de, Sayın Başbakanımız ziyaretinde de Mısırlı kardeşlerimize verdiğimiz açık çekler oldu. Demokrasi konusunda tam destek, ekonomi konusunda tam destek, her türlü ihtiyaçları konusunda tam destek ve Mısır'ı desteklemeye devam edeceğiz çünkü Mısır'ın başarısı bölgedeki demokrasinin başarısı için şarttır. Güçlü bir Mısır bölgeye istikrar getirecektir. Biz bölgemizde hiçbir zaman zayıf ülkeler olursa biz güçlü olarak diye düşünmedik. Güçlü bir Mısır istiyoruz, saygın ve onurlu bir Mısır'la beraber bölgeye büyük katkılar yapacağımıza inanıyoruz. Nitekim, Mısır'la beraber çalışarak Filistin uzlaşısına da katkıda bulunduğ, son olarak Gilat Şalit olayında da yine çok yoğun bir mesai ile bu esir değiş tokuşunu sağlamada Mısır ile birlikte çalıştık.

Libya çok daha çetin bir sınavdı ve dediğim gibi yüz yıl önce bizim dedelerimiz, Mustafa Kemal beyler, Enver beyler, Trablusgarp'tan yüz yıl önce çekildi, son Türk askeri, son Türk gemisi, yüz yıl sonra Bingazi önlerinde Misurata'da Türk donanması ve uçakları yaralıları tahliye için çaba gösterdi. Libya bizim için salt bir çıkar alanı değildi, hepimiz için bir sınavdı. Bizim için büyük bir sınavdı. Ne yaptık Libya'da? Tunus ve Mısır'ın aksine Libya'da siyasal gerilim ortaya çıktığı için hemen ülke neredeyse bir anda ikiye bölündüğü için bu gerilimi aşabilmek açısından Kaddafi'ye iki ay sürekli telkinde bulunduk "Halkınla barış, bu kanlı sürecin önüne kendin geç" diye sürekli telkinde bulunduk. Diplomasinin en türlü aracını kullandık. Taki Kaddafi kendi halkına "Fareler" diye hitap edip, Misurata'ya bütün silahlı gücüyle saldırdığı zaman Kaddafi ile aramıza net bir mesafe koyduk ve ondan sonra da bildiğiniz gibi Libya Ulusal Konseyi ile çok yoğun temaslara her türlü desteği sağladık. Ramazan ayında Libya Ulusal Konseyinin talebi üzerine oradaki maaşların ödenebilmesi için yüz milyonu hibe, 300 milyon dolarlık kredi açtık. Evet, oraya ilk inen, her dönüşümden sonra ilk inen Dışişleri Bakanı ben oldum, oraya

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

ilk kapsamlı ziyaret yapma planı yapan Başbakanımız oldu ama biliyorsunuz iki Avrupa lideri Başbakanımızdan önce gidebilmek için bir çaba sarf ettiler ama nihayetinde dört ayrı şehre Tacura, Misurata, Bingazi ve Trablus'a bir günde giden on binlerce Libya'lı tarafından, binlerce Türk Bayrağı ile karşılanan Sayın Başbakanımız oldu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sarkozy malı kaptı gitti.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Biz mal peşinde değiliz, biz insanlık onuru peşindeyiz...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz onlara alet olduk.

BAŞKAN – Mevlüt Bey...

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Biz orada şirketlerimizin -onun için söylüyorum- ekonomik çıkarlarımızın da nasıl korunacağını biliyoruz ama her şeyden önce, bizim için her şeyden önce önemli olan hiçbir meseleye, hiçbir dost ülkeye, hiçbir dost ülkeye mal perspektifinden bakmayız.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Çıkarlarımızı takibi önemli, çıkarlarımızı korumalısınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Çıkarlarımızı koruyoruz...

BAŞKAN – Sayın Gümüş...

Sayın Bakan, siz buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Çıkarlarımızı koruyoruz, merak etmeyin koruyoruz. Bakın, şimdi siz bu konuda bir soru sorun, ben size çok ilginç bir belge göstereceğim. Bir soru sorun sonra, şimdi konuşmamın bütünlüğünü bozma olur mu?

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sorular gelecek sayın bakan, kolay sorular değil.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bütünlüğü bozmayayım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, size soruyoruz.

BAŞKAN – Sayın Günal...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Kolay değil, şunu yaptık bunu yaptık demekle olmaz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen siz devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, bizim için... Tamam siz soruyu sorun.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKER (Ankara) – Libya'da son yıllarda neler yaptınız?

MÜSLÜM SARI (İstanbul) – Sayın Bakan benim de sorularım olacak. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN- Sayın Bakan... Şimdi değerli arkadaşlar, hem...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Müsaade edin bitireyim, soruları sorarsınız, cevabını alırsınız.

Bugün, Libya'da ilk büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Devleti açtı, kapanan büyükelçiliklerden. Şimdi de süratle başkonsoloslukların sayısını artıracacağız. Her bir Libya şehrinde olacağız ama eğer bazı muhalefet parti temsilcilerini dinlemiş olsaydık, şu anda Kaddafi'nin yanında duruyor olmamız ve Libya'daki bütün alanı kaybetmiş olmamız gerekirdi. Onu da söylerim.

Suriye meselesi, konusu bizim için... Bakın bunların hepsini, onun için paylaşıyorum, başta o açıklamayı onun için getirdim, soğuk kanlılıkla konuşmamız lazım diye. Dikkat edin...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Biz onun yanında durabilmemiz için ileriye görebilmemiz gerekir. Bu bakımından söyledim.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Dikkat edin, onun için soğuk kanlılıkla dinlemenizi başta söylemiştim.

Bunların hepsi bizim için bir sınavdır ama sadece Hükümet için değil muhalefet içinde sınavdır, Türk aydınları içinde sınavdır, Türk iş adamları içinde... Kolay bir süreçten geçmiyoruz. Hiçbir zaman kolay bir süreçten geçtiğimizi söylemedik. Ama şundan emin olunuz: Biz, bu sürecin, Türkiye'nin hem savunduğu değerler hem de çıkarları açısından en başarılı şekilde yürütülmesi için ne gerekiyorsa yapıyoruz, yapmaya devam edeceğiz.

Suriye çok daha ciddi bir sınav ve hâlâ yaşadığımız bir sınav. Bunu hepimizin görmesi lazım çünkü 910 kilometre sınırimız var ve yoğun akrabalık bağlarımız var, her şeyiyle iç içe geçtiğimiz bir ülke, dost ve kardeş bir halk. Son sekiz yıl içinde de biz Suriye ile bu dostluğun, bu kardeşliğin pekişmesi için her şeyi yaptık. Ortak kabine toplantıları yaptık, vizeleri kaldırdık, sınırlarda mayınları kaldırıyoruz ve ne yaşanırsa yaşansın, zaman şunu gösterecektir, Türkiye ile Suriye halkları arasında tam bir kaynaşma olacak.

Bu süreçler yaşanırken, Mısır'da, Tunus'ta, Libya'da, biz Suriye ile bu sürecin, doğrudan Sayın Esat'ın öncülüğünde bir reform süreci olarak yaşanması ve kan dökülmemesi için ocak ayından bugüne kadar gece ve gündüz çalıştık. Ocak ayında Sayın Başbakanımız Halep'te Sayın Esat ile yaptığı görüşmede çok net olarak şu mesajı verdi: "Bakın bu olayı Mısır'la, Tunus'la, Libya ile sınırlı görmeyin bu bütün Arap dünyasını, bütün Arap gençliğini harekete geçiren yepyeni bir süreçtir. Mübarek'in, Binali'nin yaptığı hataya düşmeyin ve halkın bu taleplerine kulaklarınızı tıkayarak güvenlik odaklı bir politika benimsemeyin. Halkın önüne geçin, demokratik reformları siz yapın, halkın taleplerini siz karşılayın ve en kısa zamanda bu talepleri karşılamış lider olarak seçimlere gidin, halktan aldığınız destekle bütün Orta Doğu'ya örnek olacak yeni bir siyasal yönetim kurun." O zaman Sayın Başbakanımızın verdiği mesaj buydu. Böyle bir karar alırsanız, Türkiye Cumhuriyeti Devleti bütün imkânlarıyla yanınızdadır. Hem hiçbir güvenlik sıkıntısı doğmayacaktır böyle bir karar sonucunda hem de ekonomik olarak da, reformların teknik yürütülmesi bağlamında da bütün kurumlarımız hizmetinizdedir. Yeter ki halkınızla gerilim yaşamayın. O zaman Sayın Esat bütün bu konularda mutabık olduğunu ifade etti ve reform sürecini kendisinin uygulayacağını söyledi, nisan ayına kadar da her türlü teknik destek sağlandı, heyetler gitti,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

onlardan heyetler geldi, Yolsuzlukla Mücadele Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, Medya Kanunu, bizim reform paketimizi, kendi ülkemize uyguladığımız bütün reformları Suriyeli kardeşlerimizle paylaştık. Ama, maalesef Sayın Esat, birçok benzer lider gibi güvenlik ilizyonu paranoyası içine girip, sanki kısa dönemde bütün bunları bastırır ve sonra reform sürecini devam ettiririm gibi bir yanılgı içinde kendi halkına karşı silahları yöneltti. 6 nisan da ben gittim. Üç buçuk saat baş başa bütün bu konuları tekrar ele aldık. Ne talep ettik? Dedik ki, kimliklerinden mahrum bıraktığınız Kürt vatandaşlarınıza, Kürt kardeşlerinize kimlik verin. Bu ülkede kimliksiz hiçbir vatandaş kalmasın. Bunu senelerdir söyledik kendilerine.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Halep'te beraberdik, o zaman mı söylediniz? O olduktan sonra mı verildi?

MÜSLİM SARİ (İstanbul) – Kimlikten kasıt ne Sayın Bakanım?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Kimlikten kasıt nüfus cüzdanı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biz karşı çıktıktan sonra verildi.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, öncedendi, 2005 yılı idi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Beraber olduğumuz şeyler de verilmedi.

BAŞKAN – Siz buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – O özel görüşmeleri biz biliyoruz, 2005 yılından bu yana biz Sayın Esat'a reform konusunda her türlü teklifi götürdük ve telinde bulunduk. Serbest seçimlerin önünü açın, siyasi partiler kanununu hazırlayın, yolsuzluklara karşı mücadele edin, olağanüstü hâli kaldırın, genel af çıkarın gibi bir seri reform teklifinde bulunduk. Fakat, bu konuda verilen sözler yerine bu sefer bizim sınırimıza yakın İdlip gibi vilayetlerde büyük operasyonlara başlandı mayıs ayında ve Türkiye'ye mülteci akını oldu. Sayıları on beş bine kadar çıkan Suriyeli kardeşlerimiz Türkiye'ye geldi. Her zaman nasıl Jivkoff'tan kaçan soydaşlarımıza Bulgaristan'dan, nasıl Saddam'dan kaçan Kürt kardeşlerimize Irak'tan, Türkiye evini, gönlünü, kucağını açmışsa, Suriye'de de baskıdan, zulümden kaçanlara gönlünü, kucağını, evini açar. Bizim politikamız bu anlamda tamamıyla Suriye halkının ve Suriyeli kardeşlerimizin taleplerini karşılamak yönündedir. Daha sonra Ramazan ayında baskılar yoğunlaşıp Hamah'da, Humus'ta, Dayr az-zawr'da, Lazkiye'de, Dara'da baskılar arttığında tekrar gittim. Alıt buçuk saati aştı, yedi saate yakın baş başa ve heyetler arası görüşmeler yaptık. Orada net olarak verdiğimiz mesaj şuydu: 2005-2006'da bütün dünya Suriye'yi izole ettiği zaman onun arkasında biz durduk çünkü biz komşu bir ülkenin dış bir baskıya maruz kalmasına rıza göstermeyiz. Daha sonraki dönemlerde her zaman Suriye'nin yanında durduk. Hep şunu mu ilettik? Suriye ile ilgili hep bu soru akla geliyor: Daha önce niye iyi ilişkiler geliştirildi? Evet, daha önce iyi ilişkiler geliştirdik, ümidimiz bu ilişkilerle birlikte reform süreci de paralelinde yürüsün ve o zaman kendi halkına saldıran, tank kullanan, orduyu şehirlere sokan bir Esat yoktu. Hamah'ta, Humus'ta bunu yaptığı zaman verdiğimiz mesaj net olarak şuydu ağustos ayında bir eylem planıyla birlikte: Eğer siz herhangi bir yabancı güçle gerilim yaşarsanız, nasıl 2005-2006'da sizin yanınızda durduysak, sizin yanınızda dururuz ama siz kendi halkınızla gerilim yaşar, kendi halkınızla sizin aranızda bizi tercihe zorlarsanız, bilin ki biz halkınızın yanında yer alırsız çünkü liderler geçicidir, halkların kardeşliği bakidir. Dolayısıyla bizim için, eğer Esat bu şekilde bir baskıyı kendi halkına uygulamamış olsaydı, yine ilişkilerimizi iyi yönde seyrettirir ve oradaki ekonomiyi, oradaki siyasal gelişmeleri olumlu yönde etkileyecek katkımızı sürdürürdük. Ama ne zaman ki bu baskı başladı ve yoğunlaştı ve bütün uyarılarımıza rağmen bu terk edilmedi, o zaman da Suriye yönetimine karşı da, aynen Kaddafi'nin tavsiyelerimi dinlememesi sonucunda uyguladığımız şekilde Suriye rejimine karşı bu sefer açıktan ve net mesajlarla tutumumuzu ortaya koyduk. Bundan sonra da koymaya devam edeceğiz ve buradan hem Meclisimizin çatısı altından Suriye yönetimine bir kez daha sesleniyorum: Dün ve evvelsi gün başkonsolosluklarımıza ve büyükelçiliğimize yapılan saldırı gerekli diplomatik tepkilerle cevabını görmüştür ama biz bu saldırılara karşı en kararlı tutumu alacağız ve Suriye halkının haklı mücadelesinin yanında yer almaya devam edeceğiz.

Arap liginin son aldığı kararlara gelince, birlikte istişare ettiğimiz, üzerinde düşündüğümüz Arap ligi ile son derece sağlıklı bir iletişimiz var, istişare ettiğimiz kararlardır, doğru kararlardır çünkü artık bu mesajın Suriye yönetimine iletilmesi gerekiyordu. Bugün de Plan ve Bütçe Komisyonundan sonra ya bu gece ya da yarın sabah Fas'a giderek Arap ligi ile Türk-Arap Forumunu toplayacağız ve bu konuları ele alacağız. Bundan sonra Suriye yönetiminin süratle şiddeti durdurması, kendi halkına maruz gördüğü bu muameleyi süratle terk etmesi ve reformları bir an önce hayata geçirmesi gerekmektedir. Türkiye'nin bu konuda politikası net ve açıktır. Halkın haklı taleplerinin yanında yer alacağız ve Suriye yönetiminin bu baskısı karşısında da gerekli bölgesel ve uluslararası platformları harekete geçireceğiz.

Tabii bölgede Arap – İsrail ihtilafı konusunda da son bir yılda çok ciddi çabalar gösterdik. Filistin Devletinin uluslararası alanda tanınması, Birleşmiş Milletlerde tüm üyelik konumu kazanması için başlattığı girişimi destekledik, desteklemeye devam ediyoruz. En güçlü şekilde destekliyoruz, UNESCO ve diğer Birleşmiş Milletler organlarında olduğu gibi genel kurulda da Birleşmiş Milletlere tüm üyeliği sürecini destekliyoruz.

Filistinliler arası uzlaşılı çalışmalarına destek verdik, vermeye devam edeceğiz. Gilat Şarit olayında olduğu gibi, takasında olduğu gibi bundan sonra da her türlü barış girişimine kolaylaştırıcı katkı sağlayacağız.

İsrail ile ilişkilerimizde ilkesel bir tutumumuz var, bu tutumu sürdüreceğiz. İsrail açık sularda dokuz vatandaşımızı katletmiştir. Buna karşı kamuoyumuzun yakından bildiği müeyyideleri ilan ettik, bundan sonra da bunun takipçisi olacağız ve haklı taleplerimiz karşılanıncaya kadar da çabalarımızı sürdüreceğiz.

Orta Doğu'daki bu gelişmeler yanında Balkanlarda, Orta Doğu ve Kafkaslar'da da önemli süreçlerden geçiyoruz. Balkanlarda bütün bölgeyi kuşatan girişimlere öncülük ediyoruz. 2012 yılını Balkan savaşıdan Balkan barışına, yeni bir Balkan barışı süreci şeklinde değerlendirerek, Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Platformu dönem başkanlığını yürüten Sırbistan ile birlikte bir eylem planı oluşturuyoruz.

Üçlü mekanizmalar geliştirdik, bu üçlü mekanizmaları sürdüreceğiz. Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan ile Türkiye-Bosna Hersek-Hırvatistan üçlü mekanizmalarını sürdüreceğiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

İkili ilişkilerimizde Yunanistan'dan sonra Bulgaristan ve Romanya ile de yüksek düzeyli işbirliği konseyi mekanizmaları kuruyoruz ve bu ikili ilişkilerde Balkanlardaki tarihî varlığımızı koruyacak her türlü tedbiri alıyoruz. Son dönemde Sırbistan ile yaptığımız görüşmelerde ki cumartesi günü bildiğiniz gibi Sırbistan'da idim, başta Sancak olmak üzere tarihî ve akrabalık bağlarına sahip olduğumuz bölgelerle ilgili sorunları da ele aldık.

Orta Asya ve Kafkasya'da özellikle Türk cumhuriyetleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine büyük önem veriyoruz. Bu sene Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümü. Birçok faaliyet yaptık ama en önemlisi Türk Konseyini kurduk ve Türk Konseyi Genel Sekreterliği de İstanbul'da çalışmalarına başladı. Daha önce daha esnek ve bir uluslararası bölgesel örgüt niteliği taşımayan Türkçe konuşan ülkeler zirveleri bundan sonra Türk Konseyi ile örgütlü bölgesel bir yapı haline dönüştü.

İkili ilişkilerde Kazakistan yanında Azerbaycan ile de yüksek düzeyli işbirliği konseyi çalışmalarını başlattık. Gürcistan'la ise, bir devrim mahiyetinde bir gelişmeye imza attık. Artık sadece vizeleri kaldırmıyoruz, pasaport zorunluluğunu da kaldırarak kimliklerle geçiş başlattık. Bütün çevre ülkelerle de bunu yaygınlaştırma kararlılığımız var. Ukrayna ile yüksek düzeyli iş birliği konseyini kurduk. İlk toplantısını da inşallah aralık ayının sonunda, 23 aralıkta yapacağız.

Rusya ile ilişkilerimiz bu bağlamda bir rekabet ilişkisi niteliğinde olmayıp, bütün Orta Asya'da, Kafkaslar'da yoğun istişareler yürüttüğümüz bir dostluk ve komşuluk ilişkisi mahiyeti kazandı. Vizelerin kaldırılmasından sonra Rusya ile gelişen ilişkilerimiz daha da ileri düzeylere taşınacak.

Dolayısıyla baktığımızda Orta Doğu'da, Balkanlar'da, Orta Asya'da, Kafkaslar'daki bu büyük değişim sürecinde Türkiye bütün bu bölgelerin merkezinde sağlıklı demokrasisi, güçlü ekonomisi ve aktif dış politikasıyla belirleyen, etkileyen ve bu süreci yönlendiren bir ülke konumundadır.

Bu tabloya, Türkiye'nin yükselen bu vizyonuna ve uluslararası itibarına engel olarak, araç olarak kullanılmak istenilen en önemli faktör, terör faaliyetleridir. Maalesef terör son dönemde özellikle seçimler sonrasında Türkiye'de demokrasinin en güçlü olduğu bir dönemde ve yeni bir anayasa çalışmasının başlaması aşamasında ivme kazanmış ve birçok askerimizin, sivil vatandaşımızın katledilmesine, şehit edilmesine neden olmuştur. Dış politikamızda teröre karşı mücadele en önemli unsurların, en önemli dış politika önceliklerinin başında gelmektedir; çünkü, bugün terör, bu büyük vizyonun önündeki bir prangadır, bu büyük vizyonu engellemeye çalışanların kullandıkları bir araç mahiyeti kazanmıştır. Onun için, Irak politikamızda, Irak'la, Irak'ın bütün kesimleriyle yoğun ve derinlikli ilişkilere girerken, Irak'tan terör örgütünün tümüyle tasfiye edilmesi için gerek Irak merkezî hükûmeti gerek Kuzey Irak bölgesel yönetimiyle temaslarımızı yoğunlaştırdık, onlar üzerindeki taleplerimizi ve baskılarımızı artırıyoruz, artırmaya devam edeceğiz.

Terörün Avrupa Birliği'ndeki finansal kaynaklarını kesmek için yoğun bir çalışma yürütüyoruz, çünkü nihayet bu terör faaliyetleri, Kuzey Irak'taki fiili varlığının ötesinde Avrupa ülkelerindeki finansal destekle ayakta durmaktadır. Bütün bu alanlarda yoğun bir çalışma içindeyiz.

Amerika Birleşik Devletleri'yle teröre karşı mücadele konusunda son dönemde iş birliğimizde yeni adımlar atılmıştır. Sayın Başbakanımızın New York'ta yaptığı görüşmede terörle mücadele bağlamında taleplerimiz Amerika Birleşik Devletleri tarafına da iletilmiştir. Bu çerçevede, son günlerde hepimizin de takip ettiği gibi, Irak'ta konuşlu predatörler, İncirlik'te ve tamamıyla teröre karşı mücadeleye odaklı bir şekilde bundan sonra faaliyetlerine devam edecek.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'tan çekilme sürecinde kesinlikle bir boşluğun oluşmasına izin vermeyeceğiz. Teröre karşı mücadelemiz sürerken, bir taraftan da demokrasimizin güçlenmesi yönünde de çalışmalarımızı sürdüreceğiz. En başta söylediğim gibi, hiçbir şey demokrasimizden daha önemli, demokrasimizden daha güçlü değildir. Teröre karşı mücadeleyi, hukuk devleti kuralları, demokratik kültür ve anlayış içinde en etkin şekilde sürdürmeye kararlıyız.

Birleşmiş Milletlerde teröre karşı Terörle Mücadele Küresel Forumu kurduk 30'u aşkın ülkenin katılımıyla. Eş başkanlığını Amerika Birleşik Devletleri'yle yürütüyoruz, ama esas odağı, küresel terör yanında, ilk günde aldığımız gibi PKK'yla mücadele de bu forumun en öncelikli hedefleri arasındadır.

Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkiler, ikili planda ve transatlantik iş birliği düzeyinde NATO çerçevesinde kararlı bir şekilde sürdürülüyor, ama bu ilişkiler, iki müttefikin eşit, birbirleriyle istişareye dayalı köklü kurumsallaşmış ilişkileri çerçevesinde yürütülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'yle her düzeyde istişareleri sürdürüyoruz, kimi zaman görüş ayrılıklarımız olur bunu da paylaşıyoruz, anlaştığımız konular olduğunda da, bu ittifak ilişkisinden gelen çalışmalarımızı birlikte en etkin şekilde sürdürüyoruz.

Bu yıl içinde, özellikle tartışmalara sebep olması bağlamında söylüyorum, füze savunma sisteminin erken uyarı radarının Türkiye'de konuşlanması, tamamıyla Türkiye'nin ulusal güvenlik ihtiyaçlarıyla irtibatlıdır.

İkincisi, NATO'nun güvenlik planlamalarıyla irtibatlıdır. Kesinlikle herhangi bir başka gündemi, herhangi bir başka ülkeyi, komşu ülkeyi hedef alma niyeti yoktur. Her şeyden önce bu bir erken uyarı radar sistemidir, Türkiye'de hiçbir füze konuşlanmamıştır. NATO'da verdiğimiz, NATO'da...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Niye korumuyor Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, kesinlikle koruyor.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Hayır efendim, yetkililerle görüştüm bunu, Türkiye'yi korumuyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, koruyor.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen!

Siz buyurun, devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bakın, bu konuda ben yüce Meclisimizi bilgilendirdim, orada da detaylı olarak...

Tamam, bu soruyu da şey yaparsanız, üzerinde tekrar detaylı bilgi veririm.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Türkiye'yi korumuyor ama?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

BAŞKAN – Lütfen, lütfen Sayın Türkeş...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Kesinlikle koruyor. Kesinlikle koruyor, bu konuda her türlü tedbir alındı. Zaten bizim daha bu konu NATO’da tartışılması anından itibaren dört temel ilke belirledik ve bu dört temel ilkeyi de tatmin edici şekilde gerçekleştirildiği anda bu sürecin içinde yer aldık.

Bir, hiçbir ülke tehdit ilan edilmeyecek; edilmedi, hiçbir NATO metninde herhangi bir ülke tehdidi söz konusu değildir. Aksine jenerik ülke dışında örgütlerin de eline geçebilecek şekilde sofistiki hâle gelmiş olan nükleer teknolojinin yaygınlaşmasını engellemeye dönük bir faaliyetlerdir.

İkincisi, Türkiye’nin bütün topraklarını koruyacak tedbirlerin alınmasıdır.

Üçüncüsü, bu erken uyarı radarına Türk subaylarının, Türk askerinin tam aksesinin sağlanmasıdır.

Dördüncüsü de, Almanya’daki Ramstein’deki NATO karargahında en üst düzeyde bir Türk generalinin görev alarak bütün bu sürecin içinde yer almasıdır. Bütün bunlar...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bütün bunlar takvimle bağlantılı mı Sayın Bakanım?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır değil, bu tamamıyla NATO sistemi içinde bir çalışmadır ve kesinlikle herhangi bir ülkeyi hedef almadığı gibi Türkiye’nin güvenlik ihtiyaçlarının...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, Amerika mı NATO mu?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – NATO.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Amerika’yla imzaladık.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, sorarsanız soru-cevap kısmında detaylı bilgi veririm.

BAŞKAN – Soru-cevap kısmında bunları Sayın Bakan cevaplandırarak.

Sayın Bakanım siz de toparlayabilerseniz lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – NATO diyorsunuz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Avrupa Birliği, hem transatlantik ilişkiler bağlamında hem de Türkiye’nin...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, biz arkadaşlarımızın konuşmasını yarımşar saate çıkaracağız, bunu da bilin.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, elbette söz vereceğiz.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yarımşar saat konuşacağız.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen toparlar mısınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Avrupa Birliği sürecinde, maalesef Avrupa Birliğinin temel ilkelerine aykırı şekilde ortaya koyduğu siyasi engeller dolayısıyla ve Kıbrıs’taki gelişmeler dolayısıyla müzakerelerde yaşadığımız tıkanıklığa rağmen Avrupa Birliği hedefinde kararlı şekilde yürümeye devam edeceğiz. Katılım müzakerelerinin ilerleyememesi, Türkiye’nin isteksizliği ya da politika eksikliği dolayısıyla değil, Avrupa Birliğindeki küresel vizyon eksikliği ve Türkiye’ye yönelik önyargılı tutum dolayısıyladır. Buna rağmen Avrupa Birliği bizim için modernleşme sürecinin en önemli adımlarından, en önemli omurga unsurlarından biridir ve bundan sonra da en etkin şekilde Avrupa Birliği sürecini devam ettireceğiz.

Kıbrıs konusunda, Avrupa Birliği sürecine de olumsuz etkisi bağlamında Kıbrıs’taki müzakerelerin biran önce kapsamlı bir barış çerçevesinde sona erdirilmesi için çalışmalarımızı yürütüyoruz. Son olarak 30-31 Ekimde üçlü toplantılar gerçekleşti Sayın Ban Ki-Moon’un öncülüğünde Hristosyas ve Sayın Eroğlu arasında. Bazı konularda sağlanan ilerlemelere rağmen esas itibarıyla bizim amacımız, inşallah 2012 Haziranına kadar nihai bir çözüme ulaşılmasıdır. Bu çerçevede özellikle doğal gaz sondaj çalışmaları dolayısıyla Kıbrıs Rum kesiminin yapmaya çalıştığı emrivaki karşısında da Türkiye en kararlı ve net tutumu takınmış ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’yle Türkiye Cumhuriyeti devleti arasında imzalanan anlaşmalarla Türkiye, Kıbrıs’ın güneyindeki deniz alanlarında da sismik araştırma yapmaya başlamış ve bu anlamda bütün Kıbrıs’ın karasularındaki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıslı Türklerin haklarını teminat altına alacak adımları atmıştır.

Son olarak, küresel anlamda yaptığımız çalışmalarla bu başta vurguladığım uluslararası sistemin dönüşümü etrafındaki etkinliğimizi bir kez daha gündeme getirmek istiyorum.

Bugün küresel ekonomik değişimin omurga örgütü artık G-20’dir. G-8 eski önemini kaybetti. G-20’nin de en aktif ülkelerinden birisi Türkiye’dir ve 2015 G-20 zirvesi Türkiye’de gerçekleşecek. 2015 G-20 dönem başkanlığını üstlenmiş durumdayız. Yine 2015-2016 dönemi için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliğine tekrar aday olduk. Altmış yılda bir kez üye olabilmistik 2009-2010 yılında, altı yıl geçmeden ikinci kez Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine üye olacağız. Çok yoğun şekilde çalışıyoruz, çok kısa sürede çok ciddi destekler aldık.

Birleşmiş Milletler en az gelişmiş ülkeler zirvesine İstanbul’da ev sahipliği yaptık, Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan sonraki en geniş katılımlı zirvedir ve bu zirvede de önümüzdeki on yıl 2020 yılına kadar en az gelişmiş ülkelerle ilgili bütün faaliyetlerin koordinasyonunu Türkiye üstlenmiş durumdadır.

Afrika açılımımız aynı hızla devam ediyor. İki sene öncesine kadar on iki büyükelçiliğimiz vardı Afrika’da, yirmi iki büyükelçilik daha açıyoruz, 2012 yılının sonunda otuz dört büyükelçiliğimiz olacak. Afrika’da her ülkede temsilcilik açmaya kararlıyız.

Somali’ye Sayın Başbakanımızın ziyareti sonrasında Somali’de yaptığımız girişimler bütün dünyanın ilgisini çekti ve Afrika’da Türkiye’nin güçlü sesinin duyulmasına büyük katkı sağladı.

Geçtiğimiz sene Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Başkanlığını yürüttük ve bu başkanlık döneminde son yılların en aktif dönem başkanlığını üstlendik. Bir taraftan Avrupa’da ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı bir rapor

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

hazırlanmasını sağladık, diğer taraftan kadına karşı şiddet konusunda bir Avrupa sözleşmesinin kabul edilmesine öncülük ettik.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatını güçlendiriyoruz, yirminci yılında gelecek sene dönem başkanlığı Türkiye’de olacak, kapsamlı bir şekilde Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatını harekete geçireceğiz.

Türk Konseyi dışında İslam İşbirliği Teşkilatının da yeniden yapılandırılmasına öncülük ettik. İslam Konferansı Örgütü adının İslam İşbirliği Teşkilatına dönüşmesi ve İslam İşbirliği Teşkilatının bir konferans mahiyetinden çıkarılıp, konferans örgütü mahiyetinden çıkartılıp yapılandırılmasının güçlendirilmesi konusunda da öncülük ettik.

Medeniyetler İttifakının eş başkanı olarak 130’u aşkın ülke ve uluslararası kuruluşla birlikte çalışıyoruz, önümüzdeki zirvesini de aralık ayında Katar’da gerçekleştireceğiz.

Bunun yanında, barış için arabuluculuk girişimini başlattık, Birleşmiş Milletler girişimi. Bunun için İstanbul’da bir merkez kuruyoruz. İstanbul’u bir Birleşmiş Milletler şehri haline dönüştüreceğiz. Birleşmiş Milletlerin bütün barış, nüfus, kadın, insan hakları organlarını İstanbul’da toplama, İstanbul’u bu anlamda bir Birleşmiş Milletler şehri yapma kararlılığımız sürüyor.

Bütün bu çalışmalarla niyetimiz şudur: Güçlü demokrasisi, sağlam ekonomisi, aktif dış politikasıyla, Türkiye’nin bu bölgesel dönüşümlerde etkin, yönlendirici bir rol üstlenmesi ve küresel alanda ekonomik, kültürel, siyasal yeni küresel düzenin kurulmasında Türkiye’nin başak bir aktör olması. Onun için de Bakanlığımız olarak gece gündüz çalışıyoruz. Hükûmetimizin ve Başbakanımızın talimatları çerçevesinde Bakanlığımız bütün bu mesaisiyle bu vizyonu hayata geçirmeye kararlı.

Bu çerçevede ihtiyaçlarımız sürekli artıyor, bütçe taleplerimiz artıyor. Türkiye’nin yükselen ekonomik gücü dış politikamızda bu anlamda ciddi destek sağlıyor. 2012 yılı bütçemizi 1 milyar 351 milyon 947 bin Türk lirası olarak Komisyonunuzun onayına sunduk. Bu 21’inci yüzyılın şekilleneceği önümüzdeki yıllarda Türk dış politikasının ihtiyaçlarını giderecek olan bu bütçenin onaylanmasını takdirlerinize sunuyorum.

Saygılar arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Komisyon üyesi olmayıp, söz talep etmek isteyen milletvekillerimiz varsa lütfen Başkanlık Divanına isimlerini yazdırsınlar.

Sayın Bakanım, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın bir talebi var, geleneksel olarak bürokrat arkadaşları tanımak istiyorlar. Her bir bürokrat arkadaş ayağa kalkıp lütfen kendisini takdim ederse Komisyon üyelerimiz de tanımış olurlar.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Müzakerelere başlıyoruz değerli arkadaşlar.

Sayın Kuşoğlu, sizden başlıyorum, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, özellikle başsağlığı dilediğim değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, müsaade ederseniz, geçen hafta Genel Kurulda yaşanan, hepimizi de üzen bir hadiseyi kınamak istiyorum. Biliyorsunuz, Genel Kurulda hepimizi üzüntüye gark eden bir hadise yaşandı. Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi şahsiyetiyle ilgili, Türkiye Büyük Millet Meclisinde tecelli eden millet egemenliğiyle ilgili maalesef üzücü bir hadise yaşadık. Bu hadiseyle ilgili olarak ben özellikle Sayın Başbakanı ve o gün görevli olan Sayın Sadık Yakut’u sorumlu olarak görüyorum, çünkü özellikle Sayın Başbakan, üçüncü dönemde yüzde 50’yle kazanmış bir partinin lideri olarak maalesef çok egosu yüksek tavırlar sergiliyor, muhalefeti küçümseyen tavırlar sergiliyor ve bu maalesef diğer milletvekillerine de örnek oluyor. Hiçbir şekilde muhalefete tahammül edilmiyor. Bu tavır, maalesef, böyle bir sonuç doğurmuştur. O gün, yine Sayın Sadık Yakut’un, sayın konuşmacının, hatibin, Sayın Kamer Genç’in konuşmasını kesmesi, oylatması, konuşmaktan men etmesi, arkasından da bu hadise olduktan sonra, tekrar, sanki hiçbir şey olmaması gibi ne özür diletmesi ne de başka bir şeye yeltenmesi, yine, iktidar partisinin çoğunluğa dayanarak konuyu oylatması ve diğer görüşmelere geçmesi hepimiz için üzücü olmuştur. İktidar partisi milletvekillerinin de bu konuda hassasiyetini biliyorum ama bunu gündeme getirmek hepimizin görevidir. Önemli bir konudur. Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, kınamalara başlamışken, sizi kınamıyorum ama bir üzüntümü bildirmek istiyorum size de. Bu, Kâbe’de yaşanan revakların kaldırılması olayıyla ilgili olarak maalesef Dışişleri Bakanlığımız ve Hükûmetimizin hiçbir girişimi olmadı bildiğim kadarıyla. Olduysa memnun olurum. Ama daha önce de buna teşebbüs etmişlerdi. Biraz önce de sizin söylediğiniz gibi, bizim bu bölgede ecdat yadigarı eserlerimiz var, çok kıymetli bizim için. Ayrıca, bizim bölgeyle ilgili itibarlı olmamızın en önemli sebebi de, tarihten gelen, inançlarımızdan gelen bağlarımız. Şimdi bunların ortadan kaldırılması bizi bölgede yok etmek anlamına gelir. Bu konuyla ilgili olarak neden Hükûmet gereken hassasiyeti göstermedi merak ediyorum. Yani, birçok devlet nezdinde şiddetli girişimler yapabiliyoruz ama Suudiler nezdinde böyle bir girişimde bulunamadık maalesef. Özellikle Mekke çevresi sadece Suudilere ait değildir, bütün İslam dünyasına aittir, öyle görülmesi, bilinmesi gerekir. Bu konuyla ilgili olarak kamuoyuna intikal etmiş, bizim bildiğimiz, Dışişleri Bakanlığımızın herhangi bir girişimi yok ya da Hükûmetimizin herhangi bir girişimi yok. Onun için, size de üzüntülerimi bildirmek istiyorum.

Sayın Bakanım, bütçe vesilesiyle bakanlıkların performansları da değerlendirilir. Bu vesileyle Dışişleri Bakanlığının performansını da müsaadenizle şöyle kısaca bir değerlendirmek istiyorum.

Şunu belirteyim her şeyden önce: Siz, konuyu iyi bilen, çok çalışkan bir Bakansınız; bunu takdir ediyoruz. Geçmişte de Sayın Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu’nun Hükûmetle ilgili bir değerlendirmesi söz konusu olduğu zaman en başarılı bakan olarak, bakanlık olarak sizi ve bakanlığınızı göstermişti. Biz, yapılan işlerin takdir edilmesini bilen insanlarız, sadece muhalefet yapmak için bunları söylemiyoruz, ama birkaç yıldan beri bakanlığınızda çok şey değişti, hakikaten çok

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

şey değişti, bunları da görmemiz lazım. İnanın, bugün, Türkiye toplumu geleceğiyle ilgili olarak endişe içerisinde. Bunun da en önemli sebebi maalesef bakanlık politikaları. Türkiye nereye gidiyor? Ne oluyor Türkiye'yle ilgili olarak? Yani, ilan edilmiş, çok net hedefler söz konusu değil. Bir bakıyorsunuz birdenbire dost olduğumuz bir ülke ile düşman olabiliyoruz, sıkıntı yaşayabiliyoruz. Yarınla ilgili olarak bir savaş mı söz konusu olacak? Türkiye, istemediği, kendisini birdenbire istemediği bir savaşın ortasında mı bulacak? Bunları merak ediyor Türk toplumu. Türk halkı, bu konuyla ilgili olarak hakikaten merak içerisinde, endişe içerisinde. Çok büyük bir endişe taşıyor. Özellikle okuyan, yazan, entelektüel kesimde bu endişe had safhadadır. Ha bu konu neden böyle oluyor? Bu konuyu bilen, iyi bir kadrosu olan Dışişleri Bakanlığı bu konuyla ilgili neden bu durumda? Bunu da anlamakta zorlanıyorum. Ama, epey bir çalışma yaptık bu konuyla ilgili. Konuyu çok iyi bilen birisiniz. Yetmiş yakın baskı yapan kitabınıza da baktım bu konuyla ilgili olarak. Şöyle bir kanaatimiz var: Dışişleri Bakanlığı, evet, hareketli, siz de çok çalışkansınız, birçok konuyla ilgili olarak Dışişleri Bakanlığımız olumlu işler yapıyor görünüyör ama galiba şöyle bir eksiklik var; bağımsız değiliz. Yani, yapılan işler, yaptığınız işler özellikle sanki Türkiye için değil de, bir başkası için, başkaları için yapılmış gibi görünüyör sonuç olarak. Sonuç olarak Türkiye için değil, bir başkası için çalışıyormuşuz görüntüsü ortaya çıkıyor, endişe buradan doğuyor. Halkın endişesi buradan doğuyor.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Çok açık da gözüküyor bu Sayın Bakan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) - Şimdi, bu konuyla ilgili olarak mesela tek tek case'lere bakalım. Bir Ermenistan, bir Azerbaycan, Irak... Mesela Irak'ta, bizim, özellikle Kuzey Irak'ta ve genel olarak Irak'ta başarılı olduğumuzu söyleyemeyiz, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla başarılı olduğumuzu söyleyemeyiz. Ama orada, sizden mi kaynaklandı yoksa Hükümetten mi kaynaklandı bilmiyorum, biz, inanca dayanarak, biraz mezhebe dayanarak bir ayırım yaptık, bir politika izledik. Sonuç olarak Amerika'nın da Irak politikası belki yanlış oldu, ona paralel olarak bizim politikamız da yanlış oldu. Bugün, Irak'la çok iyi ilişkiler içerisinde olduğumuzu maalesef söylemek mümkün değil.

Benzer konu Suriye'yle ilgili olarak... Arkadaşlarımız da herhâlde onları söyleyeceklerdir, eleştireceklerdir ama çok iyi hatırlıyorum, biz, birkaç yıl önce, özellikle Birleşmiş Milletlerdeki İran kararıyla ilgili olarak yaptığınız girişimlerden sonra bizim, Türkiye, Suriye, Lübnan ve Ürdün'le beraber bölgesel bir entegrasyon, ekonomik entegrasyon kurmak istediğimiz, kuracağımız yönünde yorumlar vardı hem sizden gelen hem de özellikle size yakın medyadan gelen yorumlar vardı. Şimdi, birdenbire bu entegrasyon rafa kalktı, birdenbire Suriye'yle bugün geldiğimiz sıkıntılı noktaya geldik.

Şimdi, diyorsunuz ki, biz özellikle bölge halklarıyla beraberiz ama bunu çok iyi tahlil etmek lazım. Suriye çok sıkıntılı bir yerdir. Bölge halkıyla beraber miyiz, yoksa bir muhalif grupla mı beraberiz? Bununla ilgili maalesef soru işaretlerimiz var. Bu, çok iyi analiz edilmesi gereken bir konu.

Ayrıca, Libya için de geçerli. Libya öyle veya böyle, Kaddafi'yi eleştiririz, beğenmeyebiliriz ama sonuç olarak Türkiye'ye büyük dostlukları olmuş, en sıkıntılı zamanında Türkiye'ye yardım etmiş bir insandı, sonu, zannederim sizi de üzümüştür, sonunun böyle olmaması gerekirdi. Bu, önümüzdeki dönemde Türkiye'de hiç unutulmayacak ve Türkiye'ye zarar verecek bir konu olmuştur. Bunu dikkate almamız lazım.

Suriye'yle ilgili olarak izlenen politikada, yine Irak'ta olduğu gibi, sanki bir inanç temelli hareket ediyormuşuz gibi bir görüntü var, bu da bizi üzüyor. Zaman zaman, sizden gelmedi ama iktidar partisinden gelen demeçler de bu yönde oldu, böyle bir kanaat oluştu. Bu çok büyük bir yanlışlıktır. Bölgeyle ilgili olarak, çevremizle ilgili olarak, İslam âlemiyle ilgili olarak inançların kullanıldığını siz çok iyi biliyorsunuz. Bu konularla ilgili çok hassas olmak lazım ve daha önce iktidar partisi genel başkan yardımcısının da söylediği söze benzer sözlerin söylenmemesi gerekir. Bu konularda özellikle hassasiyetinizin olması gerekir diye düşünüyorum.

Füze kalkıyla ilgili olarak, bizi koruduğunu söylediniz. Muhakkak ki NATO ülkesi olarak bizi koruyacaktır ama bize çok büyük bir risk getirdiğini de kabul etmeniz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Füze kalkını, baştan sizin de karşı çıktığınız, kolay kabullenmediğiniz ama arkasından birkaç yıl sonra bir bayram öncesi, herkesin tatilde olduğu bir günde, hatırladığım kadarıyla cuma sabahı, on günlük tatile, Ramazan Bayramı öncesi, çıkıldığı bir dönemde açıkladığınız, ondan önce Dışişleri Bakanlığının ve Amerikan Dışişleri Bakanlığının füze kalkınıyla ilgili bilgiler açıkladığı, arkasından sizin bu Palmer Raporu'yla ilgili yaptırımları açıkladığınız bir güne geldi. Mümkün olduğunca saklamaya çalıştınız, bunları da anlıyorum iç politikaya yönelik olarak, ama bunların sonuç olarak Türkiye'ye çok hayır getirmeyeceği de ortadadır Sayın Bakanım.

Çok hızlı olarak bazı şeyleri özellikle söylemek istiyorum: Bu yaptırımlar arasında, açıkladığınız İsrail'e karşı yaptırımlar arasında seyrüseferle ilgili olan, mesela hiç uygulanmıyor. Geçenlerde İsrail'e yönelik, yine, Gazze'ye yardım götüren bazı gemiler vardı, Türkiye'nin hiç bu konuyla ilgili esamesi okunmuyor, hiçbir fiilî harekette de bulunmuyor Türkiye bu konuyla ilgili olarak. Yani, Türkiye'nin, bazı yaptırımlar açıkladığında arkasında durabilmesi lazım, arkasında olduğunu göstermesi lazım. Türkiye'nin güvenilir olması lazım. Türkiye'nin, bir şey söyledi mi arkasında duran, güçlü bir ülke olduğunu hissettirebilmesi lazım. Son zamanlarda bununla ilgili olarak özellikle büyük gerileme var.

Bakın, biz iki yıl önce, bir buçuk yıl önce sizi ve politikalarınızı çok takdir eden bir partiydik ana muhalefet olarak ama bugün bu konuyla ilgili çok endişe taşıyoruz, gerçekten çok büyük endişeler taşıyoruz. Özellikle bu konularla ilgili olarak açıklamalarınız olursa memnun olurum.

Sorularım var, onları da müsaadenizle sorular faslında dile getireceğim.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ayaydın, buyurun efendim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, yazılı ve görsel medyamızın değerli temsilcileri; Dışişleri Bakanlığının 2012 yılı Bütçe Tasarısı üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Millet iradesinin tecelli edildiği yüce Mecliste milletin verdiği yetkiyi kullanmak üzere dokunulmazlığın olması gerektiği Meclis kürsüsünde konuşan Cumhuriyet Halk Partisine mensup bir parlamenterin parlamenter sıfatını taşıyan birileri tarafından fiziki saldırıyla kürsüden uzaklaştırılmasını demokratik bulmadığımızı ve bunu kınadığımızı belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Dünyamız hızla değişmekte, baş döndürücü bir hızla tanık olmaktadır. Son on yılda gerek küresel düzeyde gerekse bölgesel düzeyde Türkiye olarak pek çok gelişmeye, değişime şahit olduk. Bu on yıl içinde ülkemiz dış politikasına damgasını vuran kişi Sayın Dışişleri Bakanımızdır. Her ne kadar kendisi sonradan siyasete girmiş olsa da biliyoruz ki 2002 yılından beri akademisyen kimliği ile Sayın Başbakanın başdanışmanı olarak Türkiye'nin dış politikasının temel rotasının çiziminde baş aktör olarak yer almaktadır.

Bu dönemde Türkiye'nin dış politikası Sayın Bakanın tabiriyle üç ana parametrede değerlendirilebilir. Bunlar komşularla sıfır sorun, çok boyutluluk, proaktif tutum şeklinde ifade edilebilir. Bu üç unsur da kulağa hoş gelmekte, görünürde doğru ve isabetli tercihleri ifade etmektedir. Ancak uygulama ve uygulama sonrası ortaya çıkan tablo böyle midir? Komşularla sıfır sorun vadeden Sayın Bakan'dan önce komşularımız Suriye, İsrail, Irak, Yunanistan, Bulgaristan, Rusya hatta İran ile son derece iyi ilişkilere sahiptik, bugün ise hepsi ile sorunlarımız var. Sayın Bakanımızın gündeme getirdiği komşularla sıfır sorun ve proaktiflik ilkelerini güncel olduğu için Suriye örneği üzerinden değerlendirmek istiyorum.

Bugün Türkiye, düne kadar fazlasıyla samimi olduğu Suriye yönetiminin en katı karşıtı hâline gelmiştir. Ortak Bakanlar Kurulu toplantısı, Fenerbahçe takımımızla futbol maçı yapacak kadar yakın olduğumuz Suriye yönetimi, bugün ülkemizin bir numaralı düşmanı hâline gelmiştir. Elbette Suriye'de yaşananlara sessiz kalınmamalı, sivil vatandaşların öldürülmesine razı olunmamalıdır, buna en sert tepkiyi koyması gerekir. Bu anlamda Suriye yönetimine demokrasiye geçiş yolunda çağrı yapılması ve yaşananlara tepki verilmesi doğaldır ancak burada önemli olan tepkinin dozu ve ne amaçla yapıldığıdır.

“Suriye bizim iç meselemizdir.” denecek kadar ileri düzeye taşınan bu ilgi, yabancı basında Suriye'ye Türk ordusunun müdahalesinin konuşulması, yönetim karşıtı Suriye muhaliflerinin Türkiye'nin kanatları altına alınması ve hatta silahlı muhaliflerin Türkiye tarafından desteklenmesi iddiaları gibi unsurlar dikkate alındığında insan kendisine “Bu, proaktiflik mi yoksa maceracılık mı?” diye sormaktan alıkoyamıyor.

Nitekim Sayın Bakan da “Suriye'de kaosa da izin vermeyiz, zulme de izin vermeyiz. Bu, bizim Suriye halkına karşı sorumluluğumuzdur.” demiştir. Acaba bu kadar proaktiflik nedendir? Acaba Suriye Dışişleri Bakanı ülkemiz için böyle sözler sarf etmiş olsaydı ülke olarak tepkimiz ne olurdu?

Suriye'deki olaylara komşu olarak sessiz kalmak istemiyorsak, onların iç işlerine bu kadar müdahale etmek yerine, arabulucu rolü üstlenerek tarafların aynı masa etrafında toplanmasını sağlayıp uzlaşmalarını sağlamak daha akılcı bir yol olmaz mıydı?

Sayın Bakanın Suriye'ye yönelik sözlerindeki amaç sadece insancıl, demokrat hedefler midir yoksa macera içeren yeni Osmanlıcılık veya Arap coğrafyasına lider olma düşüncesinin adımları mıdır bilemiyoruz doğrusu. Zira, Sayın Bakan “Suriye'de zulme izin vermeyiz.” derken, örneğin Bahreyn'de Sünni azınlığın, Suudi Arabistan'ın desteğiyle, Şii çoğunluğa karşı sergilediği haksızlık ve zulme Sayın Bakanımız ses çıkarmamaktadır. Bu durum çifte standart görüntüsü vermekte ve Türk dış politikasının inandırıcılığını zedelemektedir. Bir yandan Suriye'ye demokratik ve insancıl nedenlerle müdahale ederken, diğer yandan bunun inandırıcı ve etkin olması için hem kendi evinizin düzenli hem de dış politika yönetiminin tutarlı olması gerekmektedir. Aksi hâlde insanların aklına “Türkiye Suriye'ye insani değil, yeni Osmanlıcılık veya Arap ülkelerine lider olmak veya emperyalist güdülerle müdahale ediyor.” fikri gelecektir.

Kendisini demokrat ve hukuktan yana göstermeye çalışan bir Dışişleri Bakanından beklenen uluslararası hukuka sadık kalmaktır. Zira uluslararası hukuk ve İnsan Hakları Mahkemesi kararları ile kanunlarımız çelişir ise uluslararası hukukun geçerli olduğunu hepimiz biliyoruz.

Uluslararası hukuk ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına çok açık ve net aykırılık teşkil eden, tutuklu milletvekilleri Sayın Mehmet Haberal ve Sayın Mustafa Balbay ve diğerlerinin Silivri Cezaevinde parmaklıklar arasında tutulmalarına bir Dışişleri Bakanı olarak seyirci kalmak nasıl bir demokratlıktır, ben bunu anlayamıyorum. Sayın Bakan buna bir açıklık getirirse çok mutlu oluruz. Zira, Dışişleri Bakanı olarak uluslararası hukuka uymak en başta Sayın Bakanımızın görevidir.

Çok boyutlu dış politika ekseninde de ciddi zaafılar görülmektedir. Rasmussen'in NATO Genel Sekreteri seçilmesinde başta ortaya konulan tavır ile sonucu, İsrail'in OECD'ye kabul edilmesi olayı, Gazze'ye yapılan yardımları engelleyen İsrail tutumuna rağmen NATO füze kalkını sistemine bağlı radarların Malatya'da, üstelik İran'a karşı İsrail'i korumaya yönelik konuşlandırılması AKP Hükûmetinin aczini ve teslimiyetçiliğini ortaya koymaktadır. Açık biçimde görülüyor ki AKP Hükûmeti Batılıların verdiği kararları harfiyen yerine getiriyor, Batı'nın dediğini yerine getirmek için canla başla mücadele ediyor. Bunun neresi çok boyutluluktur, merak ediyorum. Acaba “Çok boyutlu dış politika” ilkesinden kasıt, bölgenin, Batı'nın öngördüğü çerçevede Türkiye öncülüğünde yeniden şekillendirilmesi midir yani bir anlamda Batı'nın taşeronluğunu mu yapmaktır?

Yine tamamen İsrail karşıtlığında yani tek boyutlu algılardan hareket ederken bazı yanlışlara da düşülmektedir. Örneğin, her fırsatta kullanılan “İsrail'de nükleer silah varsa İran'da neden olmasın.” çağrışımılı politikadan vazgeçilmelidir çünkü sonuçta İran'ın hatta Suriye'nin nükleer silahlara sahip olmaları Türkiye'nin güvenliğini de tehdit edeceği

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

unutulmamalıdır. Dış politikamızdaki amaç ülkemizin güvenliği olmalıdır, İran-İsrail eşitliği değil. AKP döneminde izlenen dış politika, maalesef ülkemizi istediğimiz etkin, saygın küresel bir güç hâline getirmemiş, bilakis tehlikeli suların eşiğine getirmiştir.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Dışişleri Bakanlığımızın bütçesini konuşurken doğal olarak Bakanlık bütçesinin nerelere harcandığını da sorgulamak milletin vekili olarak bizim görevimizdir.

Bakanlığa ayrılan bu bütçede ayda 47 bin Türk lirası, yılda 570 bin Türk lirası Dışişleri Bakanlığımızın ikametgâhının kirasına ödenmektedir. Sayın Bakanın kullanması gereken Dışişleri konutunu dört yıldır Sayın Cumhurbaşkanımız boşaltmadığı için haklı olarak Sayın Bakanımız da aylığı 40 bin Türk lirasına kendisine bir konut ve hemen bitişiğindeki daireyi de aylık 7 bin Türk lirasına konuklarının kalması için kiralamak zorunda kaldığı iddia edilmektedir. Sayın Bakan bu konunun doğru olup olmadığını bugün burada açıklamalıdır çünkü Türkiye o kadar yüksek meblağlı kiralari ödeyecek kadar zengin bir ülke değildir. Dışişleri konutuna ödenen o yüksek meblağlı kiralaların Van'daki depremzedelerin de ödediği vergilerden karşılandığı unutulmamalıdır.

Çankaya Köşkü'ndeki ikametgâhi olmasına rağmen Dışişleri konutunda oturan Sayın Cumhurbaşkanımızın dört yılı aşkın bir sürede Dışişleri konutunu boşaltmadığı için Sayın Bakana ikametgâh olarak tutulan konuta verilen yıllık 570 bin Türk lirası gınahtır, gınahtır, vallahi de billahi de gınahtır. Van'daki depremzede bu karda, bu kışta çadırdaki yaşayacak, Sayın Cumhurbaşkanımız ise Çankaya'daki köşküne rağmen Dışişleri konutunda oturduğu için Dışişleri Bakanımız da yıllığına 570 bin Türk lirası kira ödediği konutunda oturacak. Buna nasıl vicdanınız el veriyor, merak ediyorum.

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) - Durum böyle olunca da Atatürk'ün Çankaya'daki köşkü de onarılmıyor ve yıkılmaya yüz tutuyor. Yoksa amaç Atatürk'ün oturduğu köşkün yok olmasının sağlanması mı?

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; diyeceksiniz ki, peki, bütçesini görüşmekte olduğumuz Dışişleri Bakanlığımızın hiç mi olumlu uygulamaları yok? Elbette var. CHP olarak muhalefet anlayışımız her şeye karşı çıkmak değil, olumsuz uygulamaları eleştirmek, olumlu uygulamaları da takdir etmektir. Dışişleri Bakanlığımızı eleştirdiğimiz bu uygulamaları karşısında takdir ettiğimiz uygulamaları da var. Örneğin, daha önce dış ülkelerde bulunan büyükelçilerimiz ve de konsoloslarımızın o ülkelerde yaşayan veya ziyaret eden yurttaşlarımızın sorunlarına kayıtsız kalmaları ve yeterince eğilmemelerini hep eleştirmiştir ancak samimiyetle belirtmek isterim ki bugün bu durum tersine dönmüştür. Dış ülkelerde ülkemizi temsil eden büyükelçi ve konsoloslarımız ile diğer yetkililer kendi vatandaşları ile daha yakından ilgilenmekte, yurttaşlarımızın sorunlarının çözümünde daha aktif rol almaktadırlar, bu da bizi sevindirmektedir. Sayın Bakanımızın şahsında Dışişlerimizin mensuplarına bu konudaki duyarlılıklarından dolayı teşekkür etmek istiyoruz.

2012 yılı Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize, milletimize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Türkeş, buyurun efendim.

Süreniz beş dakikadır.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Dışişlerinin değerli mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türkiye Cumhuriyeti'nin dış işlerinin, dış politikasının beş dakikada burada ana hatlarına değinebilir miyiz, o ayrı bir, usuli bir problemimiz ama hiç olmazsa kısa kısa belli başlıklara değinmek istiyorum burada.

Her şeyden önce tabii ki Türk Dışişleri Bakanlığı eski ve büyük bir geleneğe sahip bir bakanlıktır. Onun için yapılan birçok iyi iş vardır ama muhalefet olarak bize düşen, eksik kalanları, yapılmayanları dile getirmektir. Onun için, birtakım konulara değinirken yapılanları veyahut da iyi yapılmaya gayret edilenleri göz ardı ettiğimiz düşünülmemesi gerekir.

61'inci Hükümet Programı ve ondan önceki Sayın Başbakanın açıklamalarında... Uсталık döneminiz bu yani çıraklık, kalfalığı geçtiniz ustalık dönemindesiniz ve ustalık dönemindeki bir tek başına partinin dış politikasını görmek istiyoruz. Baktığımızda maalesef öyle bir hava, öyle bir intiba yok Sayın Bakan. Yani olayların peşinden giden, sadece olayları takip edebilen, olayların olacağını dahi öngöremeyen bir görünüm arz ediyor şu andaki dış politikamız. Yani üç ay öncesine kadar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – El insaf yani!

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Devamla) – Efendim, Sayın Bakan bir saat konuştu, beş dakikamı böyle yemek istiyorsanız o sizin bileceğiniz şey ama yani...

BAŞKAN – Sayın Türkeş, lütfen siz devam edin.

Sayın Çelebi, lütfen...

Buyurun Sayın Türkeş.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Devamla) – Şimdi, büyük hedefler, 2023 cumhuriyetin 100'üncü yılı, Türkiye ilk gelişmiş on ekonomiden biri olacak, şu anda G 20'nin içindeyiz, bununla ilgili büyük bir atılımımız var. Neyle, ne üretiyoruz Allah aşkına biz? Yani durmaya yüz tutmuş Avrupa'nın vazgeçtiği hem de elli yıl, yüz yıl önce vazgeçtiği tekstille mi yapacağız bunu? Yoksa 20'nci Yüzyılın dinamizmi olan ama 21'inci Yüzyılda alternatif enerjilerin tartışıldığı bir otomotiv sektörünü yeniden bir millî araba üretmek mi yapacağız 21'inci Yüzyılda? Şu anda en büyük teknoloji ihraç ediyorum diyen firmamızın yüzde 80 ürünü ithal ürün. Şimdi, bunlar bir büyük vizyonu göstermiyor bize yani bunlarda bir büyük vizyon yok, bunu görmemiz lazım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Efendim, Arap baharı. Önceden göremediğinizi bahsettim yani olduktan sonra herkes takip etmeye çalışır ama Sayın Bakan, üç gün önceye kadar hepsiyle fevkalade samimi, el ele göz göze bir ilişki içindeyken üç gün sonra yani tabii ki onlarla o yanlışlarda devam edin anlamında değil ama olacağını görseydiniz de biraz olayların öncesinden keşke uyarabilseydiniz. Az önce arkadaşlar sataşırken değindiler, Libya konusunda Fransa ilk bomba atmanın avantajını petrol anlaşmasıyla yaptı, bizim Sayın Başbakanımız orada sinema salonunda meclis toplanıyormuş da biz yeni parlamento binası... Yani biz gene taşeronluk işlerine yöneldik. Şu ana kadarki Libya'dan alacaklarımız var, bunları biz alamıyoruz, Roma'da hukuk büroları bunları takip ediyor. Bunlar hoş şeyler değil yani o çizdiğiniz vizyon, ustalık dönemi, bekliyoruz ki artık sizden, bu sekiz yılın sonunda bir şeyleri deneme yanılma ile olsun çözmüş olun ve ona göre bir siyaset koyun ama görmüyoruz bunları, maalesef görmüyoruz.

Daha önce ben zatıalınıza de bahsettim, medyada Beşar Esad'ın 500 milyon dolarına el konduğu çıktı, tekzip edilmedi. Siz böyle bir şey yapılmadığını bana söylediniz ama tekzip edilmedi. Şimdi, şu anda "Dünyadaki ekonomik krizi aşarız." derken nereden o paraların geldiğini ve nasıl geldiğini hepimiz biliyoruz, takip de ediyoruz ama bunların üzerinde hassasiyetle durmazsanız korkarım ki bu gelen de gider...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Devamla) – Gerisini herhâlde Genel Kurulda konuşacağız ama yani...

Ha, bu Irak meselesi... Yılbaşında Amerika çekiliyor. Çok iyi takip ettiğinizi söylüyorsunuz, konunun içinde olduğunuzu söylüyorsunuz. Sırf 30 Ağustos'tan bugüne Kerkük'teki Türkmenlerin ödediği fidye rakamı 4 milyon doları geçti yani münferit olaylarda birinde 150 bin dolar, birinde 50 bin dolar... Buna rağmen de tıp kökenli yani doktorlara yönelik de yirminin üzerinde saldırı oldu. Önce sistematik olarak oradaki iş adamlarına, tüccarlara yönelik saldırı yapıldı, arkasından doktorlara yapıldı, şimdi de öğretmenlere, aydınlara yönelik yapılıyor. Şimdi, Amerika oradayken iyi, kötü kendini bir kurtarmak için bir güvenlik sağlamaya çalışıyordu. Korkarım ki bu ocaktan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlarsanız memnun olurum efendim.

Buyurun.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Devamla) – ...sonra ayakta duramaz bir hâl alacak.

Tabii, bu dinler arası hoşgörü ve diyalog konusu var, oruç tutmayan diğer dine mensup din görevlilerinin yani papazların, patriklerin, hahamların oruç tutmadan iftarımızı yediğinin dışında bu sekiz yıl içinde İslamiyet lehine ne yapıldığını da ben şahsen çok merak ediyorum. Yani bir Noel'e Diyanet İşleri Reisimiz veyahut da diyelim ki Fatih Müftüsü davet edildi mi Fener Rum Patrikhanesi tarafından?

BAŞKAN – Sayın Türkeş, lütfen tamamlar mısınız.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Devamla) – Yoksa sadece biz mi vermek zorundayız? Yani adam orucu tutmuyor, gelip en iyi yemeğini yiyor, ben de bundan mutluluk duyuyorum. Bu, nasıl dinler arası hoşgördür, dinler arası diyalogdur, bunu da merak ediyorum.

Evet, bu kısa sürede arz edebileceklerim bunlar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Türkeş, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Korutürk, süreniz beş dakika.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun sayın üyeleri, Sayın Dışişleri Bakanı, Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları, değerli meslektaşlarım; ben konuşmadan ziyade zamanın da kısa olmasından hareket ederek birkaç soru yöneltmek istiyorum Sayın Bakana.

Suriye'yle ilişkilerden bahsettiniz Sayın Bakan, Suriye'yle ilişkilerimizde tutumumuza esas teşkil eden görüşü ve onun, eski tabirle, fikri müdirini anlıyoruz fakat Suriye'nin iç işlerine fazla karıştığımız kanaatinde değil misiniz? Biz sadece Suriye'nin değil Libya'nın da işlerine çok karıştık, sadece Güvenlik Konseyinin yapmaya yetkili olduğu şekilde Libya hakkında bir komisyon topladık "Libya Temas Grubu" diye, burada Çin ve Rusya'nın katılımı olmaksızın Libya'daki o sıradaki meşru hükümetin meşru olmadığını, muhaliflerin meşru olduğunu karar altına aldık. Bugün de Suriye muhalefetiyle çok içli dışlı görüyorum bizi. Suriye bizi bu alanda çok üzmüş bir ülkedir. Suriye seneler senesi PKK terör örgütüne destek vermiş, bu desteğini Türkiye'nin iç işlerine fiilî şekilde müdahaleye kadar yöneltmiş, uzatmış bir ülkedir. Biz buna çok karşı çıkmıştık zamanında, bugün benzer davranışları Suriye'ye karşı uyguladığınızı görüyorum. Oysa, demin bazı arkadaşlarımızın belirttiği gibi, Suriye'yle evvelce ortak Bakanlar Kurulu toplantısı yapıldı, bu Bakanlar Kurulu toplantısı münasebetiyle yirmi bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşmalar arasında bizim sular konusundaki havza görüşümüzü de nispeten zedeleyecek şekilde Dicle Nehri sularından pompalama suretiyle 1 milyar 250 milyon metreküp senede su verilebileceğini öngören bir anlaşma yapıldı. Bu anlaşmalar hâlen geçerliliğini koruyor mu? Bir bunu sormak istiyorum.

Bu anlaşmalar içerisinde Suriye'nin Türkiye hakkında bilgi toplaması, bilgi derlemesi şeklinde bazı hükümler de var özellikle su anlaşması konusunda. Bu noktada Suriye'ye güveniyor muyuz? Hâlâ bunları, Suriye'ye verecek miyiz bu bilgileri; almasına göz yumacak mıyız? Buna da açıklık getirilmesini istiyorum.

Suriye'ye karşı giriştiğimiz bu hareket Suriye'yi eski alışkanlıklarına itip Türkiye'de PKK terörünü yeniden şekillendirmek veya yönlendirmek şeklinde bir harekete doğru yöneltmesi ihtimali Bakanlığınızca düşünülmüş müdür? Bu ihtimale karşı hangi tedbir alınmıştır? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Başka bir husus: Füze kalkanından bahsettiniz Sayın Bakan ve sizin kendi ifadelerinizle "Bu füze savunma sisteminin, erken uyarı radarının Türkiye'de konuşlanması Türkiye'nin savunma ihtiyaçlarıyla doğrudan ilgilidir, NATO

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

planlamalarıyla doğrudan ilgilidir.” dediniz. Bunların doğrudan ilgili olduğunda bir tereddüt yok, bunlar ilgili fakat şu anda acaba bunlar NATO çerçevesinde mi yapılmış anlaşmalardır? Bu Malatya’da kurulan Kürecik Erken İkaz Radarı’nı biz kurma anlaşmasını NATO’yla mı yaptık yoksa Amerika’yla mı yaptık? Amerika’yla yaptıysak niçin Büyük Millet Meclisinin bilgisine getirilmemiştir? Bu konuda da sizden açıklama rica ediyorum.

Nihayet yapmış olduğunuz geniş ve etraflı sunuşta çok önemli bir konuya değinmediğinizi hatta önemli iki konuya değinmediğinizi gördüm. Bunlardan bir tanesi İran. İran’la ilgili tutumumuz nedir? İran’a yönelik çok ciddi gelişmeler oluyor, bazı yorumcular Arap baharından itibaren ortaya çıkan gelişmelerin İran’a karşı bir Amerikan-İsrail ortak saldırısı ya da bir İsrail tek saldırısının hazırlık çalışmaları olduğu şeklinde yorumlarda bulunuyorlar. Böyle bir durum var mı? Böyle bir durum varsa Türkiye buna karşı nasıl tedbir alacaktır? O konuyu da sizden rica ediyorum.

Son olarak, İsrail’le ilişkiler Türkiye’nin Orta Doğu’daki yeri açısından önemli ilişkilerdir. İkili açıdan çok önemli sonuçları olur, olmaz, bunlar tartışılabilir, Müsteşarınız Sayın Sinirlioğlu bunu çok daha iyi bilir, orada büyükelçilik yapmıştır fakat Orta Doğu’daki bizim ağırlığımız bakımından bu ilişkilerin Türkiye’ye belli bir ağırlık kazandırdığı şüpheden varestedir. Keza, Orta Doğu’da İran’la aramızda mevcut olan ve iki ülkenin de bugüne kadar iyi yönettiği, yüzlerce yıldır bir sıcak çatışmaya imkân vermemiş olan, iyi yönetildiği için imkân vermemiş olan fakat ortada olan ve kimsenin yadsıyamayacağı rekabette de İsrail’le bizim bir temasımızın bulunması, Orta Doğu ihtilafının taraflarıyla karşılıklı eşit ve dengeli temaslarda bulunabilmemiz İran karşısında bize ciddi bir güç sağlıyordu, bugün bu gücü de kaybetmiş görünüyoruz İsrail’le temaslarımız konusunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN TANEY KORUTÜRK (Devamla) – İsrail’i nasıl görüyorsunuz, ileriye dönük olarak hangi yöntemleri geliştiriyorsunuz? Bu konuda da bilgi istiyorum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Korutürk.

Sayın Bozkır, Sayın Günal ve Sayın Oran’a söz vereceğim, daha sonra yemek arası için bir mola vereceğiz.

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) – Ben vardım.

BAŞKAN – O takdir bana ait.

Sayın Bozkır, buyurun lütfen.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Otuz sekiz buçuk yıl hizmet verdiğim Dışişleri Bakanlığının bütçesi görüşülürken başka bir bölümünde Bütçe Komisyonunda bulunmak bana gerçekten heyecan veriyor. Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Bu Komisyon toplantısında gerek muhalefet temsilcilerimizin gerek söz alan diğer milletvekillerimizin bu Komisyonunda konuları ele alışı tarzı Meclisimize örnek olacak nitelikte. Gerçekten son derece seviyeli ve konuyla doğrudan ilgili bir görüşme yaşıyoruz. Bundan dolayı da örnek teşkil edecek bir gelişme olarak memnuniyetimi belirtmek istiyorum.

Burada Türk dış politikasıyla ilgili olarak görüşme yapılırken ağaçlardan ziyade ormana bakmadan konuları irdelemek doğru olmayacak diye düşünüyorum. Ormana baktığımızda bir gerçek var ki Türkiye bugün cumhuriyet tarihinin en güçlü noktasını yaşıyor, gerek ekonomik olarak gerek siyasi istikrar olarak gerek demokrasisiyle ve önemli olarak da dış politikasıyla. Böyle bir noktada olan bir Türkiye’nin tavrını da önceki yıllardaki tavırla kıyaslamak doğru olacaktır ve eski yıllarda uygulanan politikaları bugüne uygulamanın da doğru olmadığını kabul etmek gereklidir.

Türkiye’nin on üç komşusu var, dünyada en çok komşusu olan 4’üncü ülke ve bu komşular gerçekten kolay komşular değil, ancak buna rağmen Türkiye, uygulamakta olduğu dış politikayla belki de cumhuriyet tarihinin bütün komşularıyla en iyi ilişki içinde olduğu bir dönemi yaşamaktadır. Türkiye, sorun yaratan değil, sorunları çözen ve komşularıyla iyi ilişkiler içinde olmayı esas unsur olarak alan bir ülke konumundadır. Gerçekten geçmiş yıllara baktığımızda aslında Türkiye’nin komşularıyla sorunlarının hiçbirini Türkiye yaratmamıştır ve bunların birçoğu da Osmanlı İmparatorluğu’ndan Türkiye Cumhuriyeti’ne geçiş sırasında Türkiye’ye miras kalmış nitelikte sorunlardır. Şimdi, Türkiye bu kadar önemli bir komşu sayısını gayet olgun politikalarla dost olarak etrafında görme iktidarı izhar ederken, elinde olmayan nedenlerle, otuz kır yıldır diktatörlüklerin sürdüğü bölgemizde, bir gün olacak iken hepsinin bir yıla toplanıp bütün diktatörlüklerin yıkıldığı bir ortamda kendisini bulmasının kusurunu Türkiye’de aramak doğru değildir. Türkiye’nin sıfır sorun politikasında bir yanlışlık yoktur ve “Suriye’de şu gelişme oldu, Mısır’da bu gelişme oldu dolayısıyla Türkiye bu sıfır sorun politikasını yürütemiyor.” diye düşünmek de bence önemli bir yanlışlıktır. Türkiye’nin sıfır sorun politikası kendinden kaynaklanan nedenlerle değişime uğramamıştır, politikanın hiçbir yerinde de bir değişiklik yoktur, Suriye’de olan gelişmeler tamamıyla Suriye’nin kendi politikalarını Türkiye’nin bütün dostane ikazlarına rağmen sürdürmeye devam etmesinden kaynaklanmaktadır. Bütün bölgesindeki gelişmeler de aslında Türkiye’nin dostane ve bu ilişkilerden kaynaklanan katkılarıyla iyi yöne gidebilecektir veyahut da Türkiye olmasa bugünkü bulunduğumuz ortamdan çok daha zor bir ortama da geçmemiz mümkündür. Dolayısıyla, burada ormana baktığımız takdirde Türkiye bugün bir uluslararası aktör rolünü oynamaya imkân kazanmıştır. Bütün dünyada, sadece bölgesinde değil... Demin Dışişleri Bakanımızın da belirttiği gibi Afrika’da 12 olan büyükelçilik sayımız 30’a çıkarılmaktadır, Latin Amerika’da yeni büyükelçilikler açılmıştır, Uzak Doğu politikalarında önemli değişiklikler vardır. Dünyada sıkıntıya düşmüş ülkeler aralarındaki ihtilafı çözmek için bir merci aradıklarında Türkiye’yi rahatlıkla yanlarında görebilmektedirler ve Türkiye’nin bu oynamakta olduğu arabuluculuk rolü de bence çok önemli bir resim vermektedir Türkiye adına.

Türkiye’nin Birleşmiş Milletlerde Güvenlik Konseyine seçilmesi, tekrar aday olup önümüzdeki dönemde bu görevi tekrar yerine getirme imkânına sahip olabilmesi bir düşmeye basılarak bir anda, bir günde kazanılabilecek bir gelişme değildir. Bütün bu Afrika’da, Latin Amerika’da, dünyada Türkiye’nin oynamakta olduğu rol ve ülkelerle geliştirmekte olduğu çok önemli ilişkilerden kaynaklanarak Türkiye’yi bu noktaya getirebilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

VOLKAN BOZKIR (Devamla) – Dolayısıyla, Türkiye'nin bugünkü erişmiş olduğu güçten kaynaklanarak dünyada oynamakta olduğu rolü iyi irdelememiz lazım ve uygulamakta olduğu stratejileri de bir büyük devletin oynamakta olduğu rol çerçevesinde değerlendirip, küçük küçük sorunlara bakarak tenkit etmeyi doğru bulmamamız gerekmektedir.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bozkır.

Sayın Günal, buyurun efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Dışışlerinin değerli mensupları, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, tabii ki siz çok konuya değindiniz, bize Dışışleri Bakanlığımızın resmî görüşlerini yansıtan kocaman da bir kitapçık verdiniz her zaman olduğu gibi. Ama ben öncelikle sizin “üç temel dayanak noktası” diye söylediğiniz konulara kısaca vurgu yaparak başlamak istiyorum.

Birincisi, “demokrasi” dediniz. Yani en son gündeme gelen hâliyle, hâlen daha yalanlamaları geliyor ama Sayın Haberal’ın AIHM’deki savunmasına konulan belgenin konuşulduğu, bir teğmenin, bir askerin cep telefonuna bazı şeylerin, mesajların yerleştirildiği ve bunun üzerinden davaların yürütüldüğü, üç seneyi, dört seneyi bulan davaların devam ettiği bir yerde gerçekten bunun güçlü bir dayanak olduğuna inanıyor musunuz? Medyaya baskının devam ettiği, medyada kartelleşmenin olduğu, TBMM’deki televizyonun muhalefetin yayınlarını dahi vermesine tahammül olmayan bir ortamda, Komisyondakini bırakın, Genel Kuruldaki konuşmaların kısıtlandığı, grup konuşmalarının verilmediği bir ortamda gerçekten ne kadar güçlü demokrasimiz olduğu konusundaki söylemlerinize samimiyetle inanıyor musunuz, merak ediyorum.

“Güçlü ekonomik performans” diyorsunuz ama Sayın Bakanın bütçe sunuş konuşmasının içerisinde de hâlen daha işsizlik, cari açık ve birtakım şeylerin yapısal sorunlar olduğunu henüz fark ettiğini görüyoruz. Güçlü olması için bir üretim ekonomisi olması lazım. Yüzde 82’sini dışarıdan ithal ederek ihracat yaptığınız, üretim yaptığınız bir ekonominin ne kadar millî, ne kadar güçlü olduğu konusunda gerçekten çalışmanız var mı yoksa Hükümetin bir üyesi olarak öyle söylemek zorunda olduğunuz için mi söylüyorsunuz?

Ve sizin alanınız olan aktif dış politika... Üçüncü ayak olarak söylediniz. Yani çok gezmek, çok büyükelçilik açmak gerçekten bir aktivite, sizin adınıza aktif bir durum var. Ama bu sonuç açısından hakikaten aktif mi? Bence aktif değil. Bizim ekonomide söylediğimiz bir şey vardır, “adaptif” derler, uyum sağlayıcı. Para politikasında kullanırsınız, benim uzmanlık alanım olduğu için. Sizininki tam tersine, şartlara göre uyum sağlayan bir politika var, adaptif bir politikanız var. Dolayısıyla, sıfır sorun değil, sonuç olarak da sıfır sonuç politikası var. Belki sıfır sonuç bile değil aslında, bulunduğumuz noktadan geriye gitme var. Neden?

Diğer bir husus söylediniz, çok hoşumuza gitti söylem olarak, yani 2023’te on ülkeden birisi olma. Her ne kadar bunun müellifi Milliyetçi Hareket Partisi ise de, biz de sizin benimsemenizden mutluluk duyuyoruz. Diğer bakanlarımıza da önceki hafta söyledim ama... Burada hakikaten Ankara merkezli mi oluyor? Size sadece bir paragraf okuyacağım. Çok saygı duyduğunuz, dinlediğiniz Sayın Cengiz Çandar bile konuşmasında “Washington’tan verilen ihale” diyor. İngilizcesiyle de “subcontracter” olarak sizlere söylemiş. “Türkiye adım adım ABD’nin bölgedeki taşeronu konumuna kayıyor.” Bu sıfat aynen böyle, “subcontractor” olarak Amerikan ve İngiliz basınında kullanılıyor. Bundan sonrası vahim. Suriye Washington tarafından âdeti Türkiye’ye ihale edilmiş hâlde. Öyle olmasa Tayyip Erdoğan kardeşi bildiği Beşşar Esad ile sırf “Sözünü tutmadı, reform yapacağım dedi, yapmadı.” gerekçesiyle sekiz ay içinde kardeşten hasım konumuna düşer miydi, kayar mıydı? Bu gerçek bir gerekçe olsa Sudan Devlet Başkanına Türkiye’nin kapıları ardına kadar açık tutulur muydu? Mademki orada demokrasi yok, vatandaşlarına baskı var! “Türkiye burada geleneksel siyasi davranışlardan önemli bir değişiklik yaparak, muazzam radikal bir değişiklik yaparak Suriye muhaliflerini İstanbul’da organize eder, rejime muhalif askerî unsurlara kendi topraklarında barınak ve lojistik sağlar mıydı?” diyor. Kısacası burada sonuç olarak Bağdat’taki hükümetten, İran’daki durumdan da bahsederek Sayın Çandar, besbelli Irak’ı da İran nüfuzuyla beraber ortak çıkarlar adına Amerika Türkiye’ye devretmeye hazırlanıyor... Şimdi siz “Ankara merkezli” diyorsunuz, zaman zaman gelip görüşlerinden istifade ettiğiniz Çandar bile -bile diyorum- uluslararası yazıları da dikkate alarak “Washington’dan verilen ihale” diye bahsediyor.

Başka bir husus, “değerler” dediniz. Tarihî değerler, ortak değerler, diğer ülkelerde açılan konsolosluklar, büyükelçilikler... Cengiz Dağcı için yaptığınıza teşekkür ediyoruz, güzel bir duyarlılık. Her Türk vatandaşının hissettiği, her Türk dışışleri bakanının da, kim olursa olsun, yapması gereken bir şey. Ama az önce Sayın Türkeş de belirtti, Irak’taki Türkmenlerle bizim tarihî değerlerimiz o kadar yok mu? Etiyopya’dakiler, Somali’dekiler kadar ortak değerlerimiz yok mudur Sayın Bakanım? Yani oraya gerekli hassasiyetleri neden göstermiyoruz? Her şeyler yakılıp yıkılırken, bütün belgeler, tapu kayıtları ortadan kaldırılırken ve orada bir Türk varlığı yok edilirken neden bu hassasiyeti gösteremiyoruz? Yani biz o hassasiyeti bütün alanlarda istiyoruz, biz o hassasiyetleri diğer Türklerin yaşadığı coğrafyalarda da istiyoruz.

Suriye’de geldiğimiz noktaya bakıyoruz. Yani az önce Sayın Çandar’ın kotasyonunu söyledim. Çünkü biz söylediğimiz zaman fazla dikkate almıyorsunuz. Bilerek onunkini okudum, makalesinden alarak okudum ki, görüşlerine AKP Hükümeti değer veriyor. Onun için, biz hep söyledik bunları, yeni değil, Sayın Genel Başkanımız da söyledi: “BOP eş başkanlığı ve okyanus ötesinin taşeronluğundan vazgeçin. Gelin, Türk milletiyle beraber çıkarları ortak olarak yapalım dış politikada, bizler de MHP olarak sizin arkanızda duralım.” diye defalarca söyledi ama ben özellikle kotasyon verdim ki, belki bizim söylediğimizi dinlemesiniz de o uyarıları dikkate alırsınız diye.

Şimdi bir taraftan siz dediniz: “Ortak kabineler topladık. Vize işlemlerini kaldırmaya yönelik çalışmalarımız oldu, ortak ekonomik bölgelerle ilgili çalışmalar yapılıyor.” dediniz. O zaman nasıl oluyor da kısa süre içerisinde Suriye’nin iç işlerine bu kadar karışır hâle niye geliyoruz? Yani bizim şu andaki çıkarlarımız bununla örtüşüyor mu? Gerçekten

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

düşündünüz mü? Yani bu kadar dostluğumuz var, bu kadar insanımız iç içe yaşıyorlar, burada ekonomik ilişkilerimiz var, tarihî ilişkilerimiz, demin dediğiniz gibi, değerlerden kaynaklanan birtakım şeyler var. Amerika'nın çıkarlarına uyuyor olabilir ama bizimkine de uyuyor mu, çıkarlarımız örtüşüyor mu gerçekten yoksa "Şu anda bu projeye evet dedik, hiçbir yerden dönme şansımız yok." mu diyorsunuz?

Az önce diğer bir hususu yine İsrail'le ilgili söylediniz. O kadar yaygara kopardık, bağırdık çağırdık, sonunda baktık ki yine İsrail'in dediği oldu, hâlâ ilişkilerimiz normal devam ediyor. Sayın Başbakan da söyledi, "Predatörler geldi." diyorsunuz ama öbür tarafta Heronların motorlarından hâlâ haber yok. Sorduk Savunma Bakanımıza da. "Efendim, işte motorlar duruyor, onun yerine diğer yedeklerle çalışıyoruz." Mesele o değil ki. Uluslararası sözleşmelere, alım sözleşmesine dayanarak bir şey yapmışsak, bizim olan şeye bizim sahip çıkmamız lazım. Bunların hiçbirinin arkasında duramadık. Yani sıfır sorun derken sıfır sonuç da değil, hatta eksiye gitmişiz. Yani sıfır sonuca da aslında eskisi gibi olsa razıyız ama geriye doğru bir gidiş var.

Özellikle bu değerler konusunda diğer bir husus daha var. Az önce arkadaşlarımız değindiler, bu Kâbe'deki Osmanlı mimarisinin eserleri olan revaklarla ilgili... Siz demin arada İslam Konferansı Teşkilatını sürekli bir yapıya dönüştürecek bir şeyden bahsettiniz. Bence bu önerinizin arasına bundan sonra oranın yönetimini de uluslararası bir şekilde... İslam Konferansı Teşkilatını nasıl yapılandırıcaksak, yönetimini Suudi Arabistan'a değil... Bütün İslam aleminin kiblesiye, hepimiz kiblemizi Kâbe'ye dönüyorsak, ibadetlerimizi ona göre yapıyorsak, bence o tip kararların alınmasında da uluslararası bir yönetim oluşturulmasını da, hazır bu kurumsal yapı yapılırken Kâbe'nin konumunun da burada değerlendirilmesini dikkate almamızın daha doğru olacağını düşünüyorum.

Sayın Bakanım, maalesef bizim bakış açımız sizinki gibi görünmüyor. Ya siz başka açıdan bakıyorsunuz veya çok uçakla gezdiğiniz için yukarıdan bakıyorsunuz, farklı görüyorsunuz. Biz ikili ilişkileri görüyoruz, tepkileri görüyoruz, insanların serzenişlerini görüyoruz, diğer kamuoyunda yayınlananları, anlatılanları görüyoruz. Onun için, bu sıfır sorun ya da benim tabirimle sıfır sonuç politikasından bir an önce vazgeçip, demin söylediğiniz değerlere sahip çıkarken önce kendi değerlerimizle, kendi söylediklerimizle, altı ay önce, bir sene önce, iki sene önce söylediklerimizle de ters düşmememiz gerekiyor. Aksi takdirde güvenilirliğimiz maalesef zarar görecektir. O zaman bizim bu süreçte yapıcı olmaktan öte, birilerinin taşeronu olmaktan öte bir yere geçemeyeceğiz ve yapıcı bir rol üstlenmek, sizin söylediğiniz bütün bu coğrafyayla, Orta Doğu'yla, Balkanlarla, Kafkasya'yla, Asya'yla olan bağlarımızda maalesef o söylediğimiz rol üstlenici durumdan çıkıp, yine en başta belirttiğim gibi, uyum sağlayıcı, adaptif bir politika uyguluyor konumuna geçeceğiz ki, o zaman bunların söylemiyle ne Arap Baharı ne sizin söylediğiniz anlamda Büyük Ortadoğu Projesi'nin eş başkanlığıyla ilgili yapılan çalışmaların hiçbirisi bizim hayrımıza olmayacak ve başkalarının hayrına çalışmış olacağız. Onun için, biz, aynen söylediğiniz gibi, Ankara merkezli ve Türk milletinin çıkarları için dış politika izlemenizi, bu konuda alınacak bütün önlemlerde de Milliyetçi Hareket Partisi olarak sizlere destek olacağımızı ve politikaların arkasında durmanız gerektiğini belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave süre veriyorum.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Toparlıyorum.

Eğer böyle bir şey olursa biz Milliyetçi Hareket Partisinin bütün milletvekilleri, başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere, dış politika konusu olduğu zaman hepimiz dışarıya karşı tek vücut hâlinde, gittiğimiz toplantılarda da, bütün yaptığımız görüşmelerde de bunu söylüyoruz. Ama içeride de bunu tartışmak mecburiyetimiz var. Sizin demin söylediğiniz gibi, bütün muhalefetiyle, diğer kurumlarıyla millî bir politika oluşturmamız lazım. Dolayısıyla, güne göre, zamana göre değişen, adaptif olmayan, hakikaten aktif, hatta proaktif olan politikalar izlememiz gerekir diye düşünüyorum.

Bu duygularla teşekkür ediyor, Bakanlığın bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Oran, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım ve Dışişleri Bakanlığının değerli bürokratları; ben de hepinizi Cumhuriyet Halk Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakanın ve Dışişleri Bakanlığı mesai arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmaları, çabaları takdirle izlediğimizi ifade etmek istiyorum. Yoğun bir mesai harcıyorlar hiç şüphesiz. Ancak, yoğun mesai harcamayı, çalışkan olmayı, bu tür çabalarda bulunmayı sonuç almakla da karşılaştırmak gerekir. Biz yola çıkarken ne hedefler koyduk Dışişleri olarak ve bugün geldiğimiz noktada hangi noktalardayız, bunu karşılaştırmamız gerekir. Bu noktada baktığımız zaman bazı endişeler olduğunu ben görüyorum. Özellikle komşularla sıfır sorun konusunda şu anda hemen hemen sorunsuz komşularımız kalmadı, bütün komşularımızla sorunluyuz ve son bir yıl içerisinde farklı bir tutumdan, yani şu anda devrilen liderlerle, o zamanki tiranlarla görüntü verirken bugün tam karşısında bir görüntü veriyoruz. Bu anlamda da kendi kendimizi bir sorgulamamız gerekir.

İkincisi: Komşularla sıfır sorunun dışında Avrupa Birliği ilişkilerimize baktığımız zaman orada da ciddi endişeler görüyorum. Tam üyelik müzakerelerinin altıncı yılı bugün. Zannederim 3 Ekim 2005 tarihinde başlamıştık ve çok büyük bir beklenti içerisinde bu müzakereler başlamıştı. Hatırlarsanız Ankara Tandoğan Meydanı'nda havai fişeklerle "Biz 2012-2013 yılında Avrupa Birliğine tam üyeyiz." kutlamaları yapmıştık. Şimdi geldiğimiz noktada teknik olarak -işin siyasi boyutlarına girmiyorum- baktığım zaman tek bir faslın açılıp kapandığını görüyorum. On iki faslın açıldığını ama kapanmadığını görüyorum ve yirmi faslın da açılmadığını, müzakerelere bile başlanmadığını görüyorum. Yani yaklaşık otuz üç fasıl içerisinde ancak bir fasıl açılıp kapanmış bu altı yıl içerisinde geline nokta. Aynı süreçte bir Hırvatistan örneği var karşımızda. Hırvatistan 2005 yılında bizimle beraber başladı, 2013 yılında tam üye olarak süreci tamamlamış olacak.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Avrupa Birliğiyle ilgili bir diğer husus, sizin de konuşmanızda değindiğiniz vize hususu. Ben de Strasbourg'da Avrupa Birliğinden sorumlu Sayın Bakan Bağış'ın ve Avrupa Birliği Komisyoneri Malmström'ün katıldığı toplantıya katıldım. Avrupa Birliği Bakanlığı bunu bir başarı olarak ortaya koydu. Hâlbuki baktığım zaman Komisyoner Malmström buna özellikle Avrupa Birliği ülkeleriyle tam olarak teyit almadığını ifade etti. Ve bu konuda da özellikle mültecilerin geri kabulüyle ilgili Dışişleri Bakanlığımızın pozisyonunu biliyorum. Bu konuda acaba Dışişleri Bakanlığı ile Avrupa Birliği bakanları arasında bir görüş ayrılığı var mıdır? Bunu sormak isterim.

İkincisi: Sayın Başbakan 2012 Haziran tarihinde Güney Kıbrıs'ın dönem başkanı olmasıyla ilgili olarak ilişkileri askıya alabileceğini ifade etmiştir. Bunun nasıl ve ne şekilde olacağını, ne anlama geldiğini sormak isterim.

Diğer bir sorum: 2005 3 Ekim tarihinde Güney Kıbrıs'ın dönem başkanı olacağını zaten biliyor idik. Yani 2012 Haziranında dönem başkanı olacağını biliyorduk. Yani bugün neden buna böyle bir tepki gösteriyoruz? O zaman bunun önlemini niye almadık? Onu sormak isterim.

Yine aynı şekilde Güney Kıbrıs bu noktada zaten biz tam üyeliğe başladığımız, müzakerelere başladığımız zaman tam üye idi ve bizi de oylayacağını biliyorduk. Bununla ilgili, Güney Kıbrıs'la ilgili süreci aşmak için ne çaba gösterdik bugüne kadar? Ve bundan sonraki süreçle ilgili, özellikle Yunanistan ve Güney Kıbrıs'la ilgili nasıl bir politikamız, yol haritamız var? Bunu size sormak istiyorum.

Diğer bir konu, Amerika Birleşik Devletleri. 2009 başından itibaren bir model ortaklık ortaya konuldu. Fakat ben baktığım zaman, sizin de ifade ettiğiniz gibi, ulusal çıkarlar çerçevesinde baktığım zaman, son dokuz yılda, son on yılda Amerika Birleşik Devletleri'yle geline nokta son derece mevzi kaybettiğimizi görüyorum. Dış ticaret bakımından 2002 yılında artı 257 milyon dolar veriyorduk. Bugün eksi 8,5 milyar dolar dış ticaret açığı veriyoruz. Dolayısıyla, dış ticarete büyük bir açığımız söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT ORAN (Devamla) - Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye'nin dış ticaretindeki payı 2002 yılında yüzde 9'lardaydı, bugün yüzde 3'lerde. Yine Amerika Birleşik Devletleri'nde terör konusunda somut bir adım... O konudaki adımı tam olarak açıklamadınız. İşte üç helikopter ve birtakım predatörlerle ilgili bir şey var ama orada nasıl bir iş birliği yapılıyor, bu açıklanmadı.

Güneydoğuda 99 yılında bir nitelikli sanayi bölgesi süreci başlatılmıştı ama Hükûmetiniz bu sürece hiç girmediniz. Bunun nedenini öğrenmek istiyorum.

Ve yine Kuzey Irak'la ilgili, özellikle Barzani ailesiyle ilgili, Türkiye'de farklı, kendi ülkelerine gittikleri zaman farklı açıklamalarına karşı tepki ve yorumlarınızı sizden rica ediyorum.

Bir konu da bu Arap Baharıyla ilgili. Arap Baharıyla ilgili bizim katıldığımız yurt dışı toplantılarda, sosyalist enternasyonal toplantılarda... Orada fırsatlar da var, tehditler de var fakat Türkiye'nin orada alacağı tutum ve pozisyonun çok önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oran, konuşmanızı tamamlar mısınız.

UMUT ORAN (Devamla) – Zira, oradaki Arap Baharı bir İslami bahar ve şeriata doğru bir gidişat söz konusu, bundan endişe ediliyor. Ve bu konuda da Türkiye'nin Müslüman Kardeşlerle olan ilişkisi Batı'da tereddütlerle karşılanıyor. Bu konuda da sizin görüşünüzü almak isterim.

Süre aşımı oldu. Teşekkür ederim toleransınız için.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Oran, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Karaahmet, buyurun lütfen.

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum kişisel olarak.

Ülkemiz işgal altındaki Anadolu topraklarını emperyalizme karşı kan dökerek kurtarmış ve bağımsız bir cumhuriyet kurmuştur ve bu tarihî olay mazlum milletlere örnek olmuştur. Başta Hindistan, Pakistan, Mısır ve Kuzey Afrika ülkeleri olmak üzere ulusal kurtuluş savaşları vermişler, bağımsız birer cumhuriyet kurmuşlardır.

Mustafa Kemal Atatürk "Yurtta sulh, cihanda sulh" şiarıyla ülkemizin başta komşularımız olmak üzere tüm ülkelerle egemenlik haklarına saygı göstererek, karşılıklı çıkar ilişkileri içinde, barış içinde bir arada yaşamayı bize hedef göstermiştir. Sayın Bakan "Ülke dışındaki gelişmeleri iyi değerlendirmek gerekir." diyor. Gerçekten Hükûmet olarak bunu iyi değerlendirdiklerini düşünüyorum. Çünkü kendi temel dünya görüşlerinden vazgeçerek bugün küresel güçlerin istediği yere kendileri gelmişlerdir. Bu anlamda, Arap Baharı projesinde, daha önce Irak'taki başarısızlığı yaşayan Amerika yeni bir projeye, özellikle iletişim araçlarının insanlığa verdiği fırsatları iyi değerlendirdiği için, özellikle İnternet ortamından yararlandıkları için söz konusu Arap ülkelerindeki dünyayı İnternet aracılığıyla tanıyan, gören ve bu özlemler içinde olan insanların demokratik, iyi niyetli taleplerini başta ABD olmak üzere küresel güçler iyi değerlendirerek buradaki iyi niyetli hareketleri karşı devrimci hareketler hâlinde organize etmişler ve o ülkelerde karşı devrim ihracı mücadelesinde bulunmuşlar ve ne yazık ki ülkemiz de, geçmişte ulusal bağımsızlık savaşı verip örnek olan bu ülke de bu karşı devrimciliğe ortak olmuş durumdadır. Buradan hareketle Libya'nın, özellikle bizim dindaşımız ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni dünyada ilk tanıyan ülke olan Libya'nın da ne yazık ki, öncelikle Sayın Başbakanın sözlerinde olduğu gibi "NATO'ya ne oluyor?" demiş ama aradan üç beş gün geçtikten sonra biz NATO'yla birlikte Libya'nın iç işlerine karışır duruma gelmişiz. Şimdi sırada Suriye var. Artık sınır komşumuz Amerika Irak'a yaptığı müdahaleyi daha yapmak istemiyor veya da Libya'ya yaptığı organizasyondan farklı bir organizasyon olarak acaba Suriye'yle savaşmak görevini Türkiye'ye mi veriyor, bu konuda endişelerimiz var. Libya'da insanlığın vazgeçilmez değerleri demokrasi, insan hakları ve özgürlükleri gerekçe göstererek bu bahaneyle Libya'ya karışanlar, demokrasi iddiasında olanlar bugün Libya'nın geldiği yerde şeriat

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

tartışmalarının yapıldığını bilmek durumundalar. Bu anlamda, bir ülkede eğer laiklik olmazsa demokrasinin olmayacağını da altını çizmek isterim.

Sayın Bakan ülkemizin ekonomide 16'ncı, 17'nci büyük ülke olduğunu ifade ediyor. Gerçekten böyle belirtiliyor. Ama dünyada halkının yaşam standardı anlamında da Türkiye'nin 77'nci ülke olduğu söyleniyor. Demek ki yukarıdaki zenginlik aşağıya yansımıyor.

Sayın Bakan yine dünyada ekonomisi güçlü 10 ülkenin ulus devlet olma özelliğini taşımadığını ifade ettiler, ulus devletler olmadığını ifade ettiler. Acaba bizim ilk 10'a girmek için ulus devlet özelliğimizden vazgeçmemiz mi gerekiyor?

Bugün ülkemizde 38 dolar milyarder var, yani katrilyoner var. Bugünkü Hükümet bu grubun ekonomisini güçlendirmek için ekonomik tedbirler alıyor. Bunun karşısında da toplumun tabanında, kesiminde yoksulluk sürekli yükseliyor. Küçük esnaf, orta sermaye ve ulusal sermaye grupları da bu iş birlikçi büyük sermaye gruplarının tehdidi altında. Böyle bir ortamda ülkede gerçekten demokrasi olur mu, özgürlükler olur mu, bunu tartışmak lazım.

Geçen hafta içinde Mecliste Sayın Kamer Genç'e yapılan saldırı ne kadar demokrat olduğumuzu gösteriyor. Meclis Başkan Vekilinin bir insani görev olan özür dileme talebini oylamaya sunması, bir siyasi partinin oylarıyla reddedilmesi gerçeği Mecliste de sayısal çoğunluğun bir diktatörlüğü olduğunun çok tipik örneğidir. Bu anlamda bu ülkede bugün burjuva demokrasiden ve demokrasiden söz etmek mümkün müdür? Eğer bugün bu ülkede finans oligarşisi en gerici, en bağınaz bir yönetimi varsa, o zaman bu ülkedeki yönetimin adı faşizan bir yönetimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Nerede yaşıyorsun kardeşim!

SELAHATTİN KARA AHMETOĞLU (Devamla) – Türkiye'de.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) - Sen başka dünyada yaşıyorsun!

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayınız lütfen.

SELAHATTİN KARA AHMETOĞLU (Devamla) – Hitler de iktidara geldiğinde yüzde 80 oy almıştı. Orada da parlamento vardı, milletvekilleri vardı. Bugün günümüzde Hitler tipi bir faşizmden söz etmek mümkün değil ama artık günümüze uygun faşizm biçimleri vardır. Baştan söylediğim gibi, Suriye'de savaş konusunda endişelerimiz vardır. Dünyada tek bir haklı savaş vardır, o da emperyalizme karşı verilen savaştır. Bu anlamda "Savaşa hayır" diyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat 14.15'e kadar birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.24

BAŞKAN : Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 8'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere devam ediyoruz.

Sayın Koçer, buyurunuz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yemekten sonraki ilk konuşmada biraz da latife yapalım. Sabah ilk konuşmayı ben talep etmiştim ama Başkan o kadar adanetli davranıyor ki, bizim konuşma sıramız öğleden sonraya denk geldi.

Teşekkür ediyorum

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Gaziantep ticaretiyle çok ilintili olduğu için... Suriye-Gaziantep...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Ben de onu anlatacağım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; 2008 yılında global kriz baş gösterdikten sonra elde ettiğimiz rakamlara baktığımızda, bölgesel olarak o kadar büyük gerileme olmadığını görmeye başladık. Ardından tam tersi, ilerleyen aylarda artı rakamlar gelmeye başladı. Elde ettiğimiz bu başarıyı, geriye doğru baktığımızda, bölge ülkeleriyle özellikle Orta Doğu coğrafyasında ikili iş birlikleri, karşılıklı ticari anlaşmalar, siyasi gelişmelerle elde ettiğimiz başarıların bir sonucu olarak görmeye başladık. Tabii ki bu coğrafya zor bir coğrafya yani sadece siyasi ilişkileri ilerletmek değil, imza altına almak değil, bizim iş adamları olarak da bu coğrafyada iş yapmamız gerçekten çok zordu hâlâ da zor. Bu anlamda, tabii bu zorluğa rağmen dış politikada bölgede çok önemli bir mesafe katedilmesi, bu bölgede barışı daha çok tesis etmek üzere iş adamlarımızın önünün açılması, ticaretin artırılması, ithalatın ihracatın artırılması çok önemliydi. Bu anlamda, ben, bu politikadan dolayı Bakanlığımızı özellikle kutlamak istiyorum. Marifet iltifata tabi.

Gerçekten birçok anlamda, özellikle iş alemi penceresinden baktığımız zaman, yaklaşık on beş yıldan bu yana bizzat kendim, şehrimi temsil ettiğim Gaziantep Sanayi Odası Başkanlığı sırasında ya da ulusal anlamda TOBB'daki görevim dolayısıyla birçok iş adamları heyetine başkanlık ettim, içinde bulundum; bu on beş yıl boyunca birçok hükümet gezisine katıldım. Son yıllarda -bunu tabii bir Türk vatandaşı olarak da gururla görüyorum- gittiğimiz ülkelerdeki karşılanmamız, davranış biçimleri, iş adamlarımızın görüşmeleri, ikili iş birlikleri, vizelerin kaldırılması sonrası gelişmeler; bütün bunlar gerçekten güven sağladı insanlarda. Bunların hiçbirisi meydana yokken belki bu kadar büyük hayaller

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

kurmazdık ama şimdi daha da büyük hayaller kurmaya başladı insanlar, bu gerçekten çok önemli bir kazanım yani yeni bir vizyon geldi. Tabii ki atılan her adım istediğiniz noktada cevap vermeyebilir -yani, bugün bir arabaya biniyoruz; buradan, Ankara'dan ben arabaya binsem Gaziantep'e yola çıksam yol şartları beni etkileyebilir- ama buna rağmen ben önemli mesafeler alındığını düşünüyorum.

Bayramda şöyle bir düşündüm; kulağım Suriye'deydi, Halep'deydi, Şam'daydı. Hiçbir şehir belki bizim kadar kulağını vermez oradaki gelişmelere "Aman inşallah kötü bir şey olmasın." tarzında çünkü ticari ilişkilerimiz var, akrabalık ilişkilerimiz var, çok yakınınız yani ben evimden çıktuktan bir saat on beş dakika sonra kendi müşterimin ofisinde olabiliyorum; böyle bir yakınlık var, sınır komşuluğu var. Yapılanları biliyorum, çok büyük emekler sarf edildi. Suriye ile Türkiye arasında imzalanan bir protokol çerçevesinde -her iki tarafın DPT'si galiba o zaman yanlış hatırlamıyorum- Türkiye-Suriye İşbirliği Projesi kapsamında tarihte ilk defa 20 milyon dolarlık bir proje ortaya koydu ve küçük işletmeler için, KOBİ'ler için biz üç yıldan beri çok başarılı bir şekilde bunu uyguladık, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Halep ve Şam. Bizzat ben kendim beş altı proje yürüttüm, çok başarılı sonuçlar elde ettik ve gerçekten çok büyük işler yapıldı.

Bugün geldiğimiz noktada bütün bu atılan temellerin, ben gelecekte çok daha iyi, somut filizler vereceğine inanıyorum çünkü bizim kurumsal iş birliği kapasitemiz arttı. Biz, Halep Sanayi Odasıyla, Şam Ticaret veya Sanayi Odasıyla bu temel iş birliklerini başlattık ve inanıyorum ki önümüzdeki günlerde bu süreç bizi çok daha farklı yerlere götürecektir diye düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hâlâ umut var mı?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Tabii ki umut varım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yani yapılan yanlışlara rağmen.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Efendim, yanlışlar olduğunu siz ifade ediyorsunuz. Ben tabii ki umut varım çünkü çok önemlidir. Tarlayı ekersiniz, hava şartları sizi etkiler ama buna rağmen ürünü biçersiniz. İnşallah, o ürünü hep beraber biçeceğiz Türkiye'nin lehine.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Tarla bizim tarla değil.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Ben sizin hiçbir konuşmacı arkadaşınıza tek bir kelime bugüne kadar müdahil olmadım. Ya bu müdahale hakkını verin, bundan sonra ben müdahale edeyim...

BAŞKAN – Aslında Sayın Gümüş yapmazdı ama bugün biraz farklı gördüm ben.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, size destek vermek için yaptım.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Şimdi bakın, ben objektif olarak, bir iş adamı, sanayici kimliğimizle siyasetçi kimliğimizi çok fazla öne çıkartmadan Türkiye'nin kazanımlarını anlatmaya çalışıyorum. Biz her zaman şunu söyledik: İş adamlarının, sanayicinin, ihracatın önünün açılması için siyasetin ikili iş birliklerini geliştirmesi gerekiyor. Eğer ülkeler arası ikili iş birlikleri gelişmezse siz alttan gidip bu ilişkileri geliştiremiyorsunuz çünkü ikili iş birlikleri var, ticari anlaşmalar var, gümrükler var, vergiler var, birçok şey var, serbest ticaret anlaşmaları var. Bütün bunların hepsi başarılı bir şekilde... Sadece Suriye için söylemiyorum. Ben bölgenin hepsini avucumun içi gibi bilirim. Yılda en az 20 kez Suriye'ye geçen bir insanım, yüzlerce kez o bölgede gezmiş bir insanım, son on beş yılı bilen bir insanım ama son beş altı yıl içerisinde gerçekten önemli kazanımlar elde edildi ve bugün ortaya çıkan bu durumu Türkiye ortaya çıkartmadı, kimse bunu Türkiye'nin üzerine ihale de edemez, Türkiye'yi suçlayamaz da. Türkiye bu noktada mutlaka elinden geleni yapacaktır. Sayın Bakanım buna cevap verecektir. Ben bu anlamda, özellikle bölgedeki bu istikrarın sürmesi anlamında Türkiye'nin çok büyük çaba gösterdiğine inanıyorum. Özellikle son yıllarda dış politikada sözü dinlenen, dışlanmayan, tam tersi danişılan, bölgesinde daha güçlü bir ülke olduğunu düşünüyorum Türkiye'nin.

Bu duygu ve düşüncelerle 2012 bütçesinin hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Koçer.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığımızın saygıdeğer yöneticileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığımızın bütçesini konuşuyoruz. Diğer bakanlıkların bütçesi gibi değil. Diğer bütçeleri görüşürken müzakerelerimizi daha farklı boyutlarda yapıyoruz ama Dışişleri Bakanlığının bütçesinin bir partisinin olmadığını düşünüyorum, bir iktidar partisinden meselesi de olmadığını düşünüyorum çünkü Türk dış politikası, sadece bir iktidar partisine veya bir siyasi partiye bırakılmayacak kadar hayati önem taşıyan bir konudur.

Dolayısıyla, gerek Sayın Bakanın sunuş konuşmasında gerekse Sayın Başbakanın Hükümet programını açıkladığı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığı sunuş konuşmasında "Yüzde 50 oy aldık ve herkes de bize biat edecek." anlayışı doğru bir anlayış değildir. Dış politika bir siyasi iktidara veya bir siyasi partiye emanet edilmeyecek kadar da hayati önem taşıyan bir konudur ama Sayın Bakanın bugün buradaki sunuş konuşması oldukça iddialıdır. Biz bundan da sevinç duyuyoruz. Türkiye'nin hem 75 milyonluk bir ülke hem dünyanın en büyük on altı ekonomisinden birisi olması hem son söylediği sözlerin içerisinde de G8'den sonra G20 içerisinde önemli bir ülke olmuş olması, bunların hepsi, tamamen bize son derece sevinç ve kıvanç veriyor.

"Komşularımızla sıfır tolerans..." Güzel ama cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün daha yıllar önce söylemiş olduğu "Yurtta sulh, cihanda sulh." sözünü söylemesi gerekirken "sıfır tolerans"ı öne çıkarmaları kabul edilebilir bir anlayış değildir. Burada bizim öne çıkarmamız gereken, cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesini öne çıkarmaktır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Peki, bu mümkün müdür? Mümkündür, değildir. Bu sonuç itibarıyla bir müzakere sonucudur eğer sizin komşularınızla oturup müzakere ettiğinizde talepleriniz varsa karşı tarafın da talepleri olacaktır, bir müzakere sonucunda bir orta nokta bulunacaktır.

Ama bakınız arkadaşlar, 2001 yılındaki tezkereye bakın. Saddam Hüseyin'in kendi ülkesinde kendi halkına yaptığı olayları, baskıları, şiddeti ve terörü kabul etmek mümkün değildir ama oranın iç işleriydi. Orada yapılan operasyon sonucunda tezkere Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi ve tezkere sonucu reddedilmesine rağmen bizler Amerika Birleşik Devletleri'nin burada karakolu görevini gördük arkadaşlar. Bugün resmî rakamlara göre 500 bin insan hayatını kaybetti ama gayiresmî rakamlara göre de 1 milyona yakın Iraklı hayatını kaybetti. Bir taraftan "Bunlar bizim kardeşimiz, din kardeşimiz, Müslüman kardeşlerimiz." diyeceğiz ama orada ABD askerleri gelecek, komşumuz Irak'ta masum insanları öldürecek ve katledecek arkadaşlar ve Irak halkı perişan hâlde sokaklarda olacak ve Irak halkının kadınları ve kızları tecavüzlere uğrayacak. Bunu kabul etmek mümkün değildir. Bunların tamamı AKP'nin dokuz yıllık iktidarı döneminde yaşandı arkadaşlar. Şimdi "Arap baharı" diye Libya'dan başlayan, Mısır'dan, Tunus'tan devam eden ve Suriye'ye kadar gelen bir kronolojik olayı yaşıyoruz arkadaşlar. Şimdi, bunların tamamı bizim yıllarca komşuluk ilişkileri içerisinde olduğumuz ülkelerde kabul edilebilir bir anlayış değil.

Bir zamanlar Suriye Devlet Başkanıyla aynı arabada seyahat eden şimdi ona meydan okuyor. Suriye Devlet Başkanı da bize meydan okuyor şimdi. Geçmişte Suriye'nin bize karşı yaptıkları ortada ama bizim bir husumet besleyip de Amerika'nın istekleri doğrultusunda Orta Doğu'nun yeniden şekillenmesine aracılık etmememiz gerekiyor ve bizim bir taşeron olmamamız gerekiyor.

Sözlerimi şöyle tamamlamak istiyorum: 1873 bunalımı dünyada haritaları yeniden belirledi. 1929 ekonomik bunalımı dünyada yeniden sınırları belirledi. Bu son ekonomik kriz, yüzyılın krizi kapitalizmin krizidir. ABD ve iş birliği ülkeler dünyayı yeni baştan şekillendiriyorlar ve şekillendirmek istiyorlar. Bizim bu kapitalist sisteme karşı durmamız ve Türkiye'nin çıkarlarını, menfaatlerini korumamız ve kollamamız gerekiyor. Bunu komşularımızla savaşarak veyahut da onlara taşeronluk yaparak bizim üzerimizden o ülkelerin de rejimlerinin yıkılmasına asla bizim izin vermememiz gerekiyor, kendimizi kullandırmamamız gerekiyor.

Bugün biz Türkiye, Amerika'nın sanki Orta Doğu'da İsrail'den sonraki en önemli karakolu görevini görüyoruz. Bu doğru değil, bizim böyle olmamamız gerekiyor, biz bağımsız bir ülkeyiz. Bizim hiçbir ülkenin topraklarında ve menfaatlerinde bir gözümüz yok ve olmaması gerekiyor ama Amerika'nın hem Orta Doğu'da hem de Türk cumhuriyetlerinde Afganistan sonrasındaki gelişmelerden sonra bizim onlara taşeronluk yapmamamız gerekiyor. Amerika Birleşik Devletleri diyor ki: "Yılbaşında çekileceğim." Çekileceksin de ne oldu? Irak'taki, Orta Doğu'daki petrolleri kırk yıllığına bağladın kendine. Çekilsen ne olur... Orada yine tankınla, topunla, tüfeğinle bir şekilde, bir miktar askerle orada kalacaksın. Petrollerin üzerine kondun, orayı istediğin gibi evireceksin ve çevireceksin.

Afganistan'a girdin, şimdi Türk cumhuriyetlerini oradan kontrol ediyorsun, bütün yer altı madenlerini ve işletmelerini orayı, kendine bağladın, burayı da bir üs olarak yapıyorsun.

Şimdi, bizim Türkiye olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne taşeronluk yapmamamız gerekiyor, biz bağımsız bir ülkeyiz. Atatürk'ün kurmuş olduğu laik, demokratik cumhuriyeti bağımsız bir şekilde devam ettirmemiz gerekiyor. Aksi hâlde bugün "Arap baharı" diye adlandırılan baharın Suriye'den sonra İran, İran'dan sonra Türkiye'ye geleceğini hepimiz görüyoruz ve bu tuzağa düşmememiz gerekiyor, bu oyuna gelmememiz gerekiyor. Türkiye'nin laik, demokratik, üniter devlet anlayışını ama kendi içerisinde, kendi vatandaşının temel hak ve özgürlüklerini koruyan ve kollayan bir ülke olarak yoluna devam etmesi gerekiyor.

Sayın Bakan konuşmalarının önemli bir bölümünde temel hak ve özgürlüklerden, insan haklarından bahsetti. Her yıl haziran ayında Cenevre'de yapılan ILO toplantılarında Türkiye kara listeye alınıyor; Uluslararası Çalışma Örgütü Türkiye'yi kara listeye alıyor. Neden? Türkiye sendikalaşma ve çalışma hayatıyla ilgili genel konularda birtakım sözleşmelere ve anlaşmalara imza atmaması nedeniyle ILO'da çekinceli ülkeler listesine girmektedir.

Şimdi, bizler bir taraftan Arap baharını alkışlarken, orada temel hak ve özgürlükleri savunurken kendi ülkemizde, kendi işçimize, memurumuza, esnafımıza temel hak ve özgürlükleri çok görmemiz, onlardan bunu kısıtlamamız kabul edilebilir bir anlayış değildir. Türkiye bu ILO sözleşmelerini mutlaka imzalamalıdır.

Şimdi son olarak şunu söylemek istiyorum. Bizim özellikle bugünlerde yeni yıla giderken Orta Doğu'daki bu politikalara karşı bir kez daha dikkatli olmamız, bağımsız ve demokratik cumhuriyetimizi koruyacak, kollayacak ve menfaatlerimizi ayakta tutacak olan bu anlayışı egemen kılmamız gerekiyor. Aksi hâlde "Biz tek başımıza iktidarı, yüzde 50 oy aldık ve istediğimi yaparım." anlayışı bizi doğru bir noktaya götürmez ve biz kendi içimizde, kendi iç barışımızı, kendi yurttaşımızla, kendi vatandaşlarımızla barışık ve ötekileştirilmeyen, itilmeyen bir anlayışı egemen kılmamız gerekiyor.

2012 yılı bütçesinin Dışişleri Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Badak, buyurun lütfen.

SADIK BADAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Dışişleri Bakanımız, değerli komisyon üyesi arkadaşlarımız; Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları, basın kuruluşlarının değerli temsilcileri; sözlerime başlarken sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yine, sözlerime başlamadan önce yakın zamanda yaşadığımız depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve basın mensuplarına Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar temenni ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; son derece önemli bir Bakanlığımızın bütçelerini müzakere ediyoruz. Konunun uzmanı olan arkadaşlarımız teknik düzeyde ve genel olarak da komisyon üyelerimiz siyasi düzeyde müzakerelerde bulunuyorlar. Doğrusu, ben kendi açımdan Dışişleri Bakanlığımızın son yıllarda yürütmekte olduğu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

politikaları gerek çevre ülkelerimiz açısından gerekse Asya, Güneydoğu Asya, Afrika ve Güney Amerika, Latin Amerika ülkelerinde meydana getirilen yeni politikaları son derece olumlu bulduğumuzu ifade etmek isterim. Özellikle Güney Amerika ve Afrika üzerinde geliştirilen stratejiler ülkemizin orta ve uzun vadede dünya politikasında daha etkin rol alma stratejilerine son derece uygundur. Nitekim, ekonomik açıdan da bunun sonuç vermeye başladığını rakamlarla görüyoruz. Latin Amerika ülkeleriyle yaklaşık yedi sekiz yıl önce 1 milyar düzeyinde olan ticaretimiz bugün 6 milyar dolarlara ulaşmış bulunuyor.

Keza yine Afrika'da gerçekleştirilmekte olan yeni büyükelçiliklerin, ülkemizin konumu da değerlendirildiğinde, son derece isabetli adımlar olduğunu kabul etmemiz lazım. Esasen Afrika son yirmi yıl, son otuz yıl içerisinde marjinalleşme konumundaydı, gelişen Batı Amerika, gelişen Avrupa ve Asya karşısında tanımlanamaz bir yerdeydi. Hindistan ve Çin arkasından, Türkiye'nin Afrika'da yapılanmaya başlaması Afrika'nın bu marjinalleşme ortamını ortadan kaldırmıştır ve Türkiye için ciddi bir partner bölge hâline getirmiştir. Bu Afrika açısından da son derece önemlidir. Nitekim, Afrika birliğinin bunu fark ederek Türkiye'yle 2008 yılında iş birliği başlaması da 2008 yılına kadar ülkemizin izlediği ciddi ekonomik ve siyasal yurt içi ve yurt dışı politikaların doğru olduğunu gösteren bir göstergedir. Dışişleri Bakanlığımız da 2008 yılından bu yana Afrika'da ciddi şekilde yapılanarak bu olumlu talebe tepki vermektedir. Ben kendilerini, Dışişleri Bakanımızın şahsında kutluyorum. Üstelik, Dışişleri Bakanlığımız bütün bu çalışmaları toplam 5.714 gibi mütevazı sayılabilecek -eş değer faaliyetleri, operasyonları yapan ülkelerin kadrolarına baktığımızda- bir kadroyla gerçekleştirmektedir. Burada özverinin ön plana çıktığını görmekteyiz. Bu özveriyle çalışan Bakanlık mensuplarına huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum.

Yine, Bakanlığın mevcut imkân ve bütçe çerçevesinde önümüzdeki yılda altmış ülkenin düşünce kuruluşlarıyla temasa geçmeyi planladığını, otuz dokuz süreli yayına üyelik planlamakta olduğunu öğreniyoruz. Bunların önemine temas etmek istiyorum.

Ayrıca, bir müddettir yapılmakta olan uluslararası genç diplomatlar eğitimlerinin, altmış ülkeden katılan bu eğitimlerin ülkemize orta ve uzun vadede sağlayacağı faydaların yüksek olacağı kanaatindeyim.

Burada bir temennimi ifade etmek isterim. Eğitime alınan bu diplomatların Ankara ve İstanbul'da özellikle ülkemizi tanımlarının sağlandığı ifade ediliyor. Önümüzdeki yıllarda Anadolu'da büyümekte olan Bursa, Konya, Kayseri, Gaziantep gibi, tabii İzmir ve Antalya'nın da içinde olduğu yeni illerin de bu genç uluslararası diplomatlara tanıtılmasının faydalı olacağı kanaatindeyim.

Burada özellikle bir teşekkürümü Antalyalı olarak ifade etmek isterim. Antalya 2016 yılında ülkemizin ilk World EXPO organizasyonunu yapmaya hazırlanıyor. Bu çalışmaya 2005 yılında ön hazırlıklarına başladık, 2008 yılında da kurumsal olarak başladık. Tabii Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Başbakanımızın ve Sayın Dışişleri Bakanımızın ciddi bireysel ve kurumsal destekleriyle bu adımlarımızı sonuca doğru getirmek üzereyiz. Bugüne kadar otuz altı kurumsal çalışma yapılmış; 2008 Temmuz ayında bu yana otuz altı kurumsal çalışma yapılmış, otuz yedinci gelecek hafta çarşamba günü -23 Kasım Çarşamba günü- Paris'te tek aday olarak katıldığımız BIE nezdinde bir oylamayla sonuçlanacak.

Bu oylamayı hatırlatmak isterim. 2008 yılında İzmir ilimizin EXPO adaylığının oylanıp kaybedildiği oylamadır. İnşallah, Antalya buraya tek aday olarak giriyor ve o gün Türkiye'nin 2016 yılında gerçekleştireceği ilk World EXPO'nun şehri olarak, ilk şehri olarak çıkacak. Buradaki katkılarından dolayı Sayın Cumhurbaşkanımıza, Başbakanımıza ve Dışişleri Bakanımıza özellikle teşekkür etmek istiyorum.

Dikkatimizi çeken bir husus var. Bu çalışmalarda Yurtdışı Tanıtım ve Kültür İşleri Genel Müdürlüğünün daha aktif olmasını beklemekteydik. Ben İzmir ilimizin çalışmalarına sağladıkları yüksek katkıları tabii ki övgüyle takip ediyorum ama benzer bir katkının Antalya World EXPO çalışmasına da sağlanmasını Genel Müdürlükten beklediğimizi ifade etmek isterim. Bunu şunun için ifade ediyorum: Önümüzdeki dönem, bizim son derece yoğun tanıtma faaliyetlerine katılmamız gereken, özellikle yurt dışında yoğun tanıtma faaliyetleri yapmamız gereken bir dönem olacak. World EXPO 2016'da yüz ülkenin bahçe açmasını beklemekteyiz. Her ne kadar lider bakanlık, operasyonu fiziken gerçekleştirecek bakanlık Tarım ve Gıda Bakanlığı olsa da yurt dışı ilişkilerin sürdürülmesi ve sonuçlandırılması açısından Dışişleri Bakanlığımız ve Yurtdışı Tanıtım ve Kültür İşleri Genel Müdürlüğünün taşıdığı önem açıktır. Dolayısıyla projenin ülkemiz lehine başarıyla sonuçlanabilmesinde ilgili Genel Müdürlüğün kilit rol oynayacak genel müdürlüklerden olduğu kanaatindeyim.

Bu World EXPO İzmir'in düzenleyeceği Evrensel World EXPO'dan tema itibarıyla farklıdır. Tarımsal bir World EXPO'dur. A1 kategorisindedir. Aynı kategoridedir. A1, A2, B1, B2 kategoriler vardır EXPO'da. Aynı İzmir'in düzenleyeceği World EXPO'yla aynı kategoridedir, altı ay açık kalacaktır. Bir farkı, İzmir'in düzenleyeceği Evrensel World EXPO, tamamlandıktan sonra kapanıp dağılır. Bütün dünyadaki uygulamaları böyledir. Hannover'de 2000 yılında yapılan World EXPO'dan sonra orası şu anda boş beklemektedir. Keza 2005 yılında Japonya'da yapılan World EXPO'dan sonra -Nagoya'da yapıldı- o alan tamamen dağıtıldı ve orman yapıldı. Antalya'daki aksine, çok uzun yıllar temalı park olarak ülke turizmine döviz kazandırıcı faaliyetlere devam edecektir.

Biz ayrıca, dünyadaki örtü altı üretiminde elde ettiğimiz başarı itibarıyla bu EXPO sürecinde üniversitelerimizde, laboratuvarlarda, firmalarımızın ARGE çalışmalarında sağlanacak yeni türlerle, yeni tarımsal türlerle ülkemizin dünyadaki tarım alanında rekabet avantajının artırılacağını düşünmekteyiz. Bu itibarla sadece buna bir exhibition, bir sergi değil, ilerleyen yıllarda ülke tarımına, ülke ihracatına katkı sağlayan bir organizasyon olarak bakmaktayız.

Değerli muhalefet temsilcileri bu yeni açılmakta olan yurt dışı temsilciliklerin, büyükelçiliklerin, yurt dışındaki bu geniş kapsamlı faaliyetlerin hangi ekonomik altyapıyla sonuçlandırılacağını ve ülkeye fayda sağlayacağını bir iki sektör, tekstil gibi, otomotiv gibi sektörlerle mi bu rekabetimizi sürdüreceğimizi ifade ettiler.

Bu görüşe katılmıyoruz. Artık dünyada sadece tekstil ve otomobil değil, kişisel ürünlerden ev ürünlerine, otomobil ürünlerinden bahçe ürünlerine kadar son derece geniş bir üretim ve tüketim yelpazesi vardır. Türk ekonomisi de

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

bu geniş üretim ve tüketim yelpazesi içerisinde yerini almıştır. Nitekim, 130 milyar doları aşan ihracatımız içerisinde en önemli kalemleri bugün otomobil ve tekstil ihtiva etmekle beraber...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADIK BADAK (Devamla) – Bir iki dakika verebilirseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Ne kadar ithalata bağlı?

SADIK BADAK (Devamla) – Efendim, ithale bağlı olmayanlar da var. Bugün gözlükten ayakkabıya, mobilyadan ev eşyalarına kadar vitrifiye malzemelerine kadar dünyayla rekabet eden elliye yakın önemli konuda ihracat kalemimiz oluştu. Özellikle Dış Ticaret Müsteşarlığı, Ekonomi Bakanlığı bu konuda çok yoğun çalışmalar yapmakta, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bu konuda çok ciddi ARGE destekleri sağlamakta. Sadece bir iki sektörde değil, Türkiye elliye yakın sektörde dünyada ciddi rekabet avantajı kazanmış bulunuyor. Bu elliye yakın sektörü dünyada elli bine yakın firmamız bire bir rekabet ederek dünya pazarlarına sunuyor. Tabii ki hedefimiz bu elli bin rakamını yüz bine çıkarmaktır.

Biz Dışişleri Bakanlığının çalışmalarına, raporlarına, raporlarının sonuç bölümüne “Bu ülkeyle ticaretimiz şu kadardı, yaptığımız çalışmalarla şu noktaya erişmiştir.” rakamlarının, ifadelerinin, cümlelerinin konuşmasını da dış politikamızda, Dışişleri Bakanlığımızın uygulamalarında meydana gelen pozitif bir politika değişikliği olarak görmekteyiz. Sadece yurt dışı temsilciliklerinin faaliyetlerinin diplomatik çalışmalarla, alanla sınırlı olmadığını, bugün AK PARTİ İktidarının getirdiği vizyon değişikliğiyle Dışişleri Bakanlığımızın yurt dışı faaliyetlerinin aynı zamanda ülkemize sağlanacak ekonomik faydalarla da bağ kurulmaya başlandığını gösteren olumlu göstergeler olarak gördüğümüzü ifade etmek istiyorum.

Bu vesileyle Dışişleri Bakanlığımızın 2012 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Emeği geçenlere, Sayın Bakanımın şahsında teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Badak.

Sayın Türel, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben konuşmamda birkaç husus üzerinde duracağım. Sayın Bakanın da konuşmasında belirttiği üzere ve o konulardaki düşüncelerimi belirteceğim ve birkaç soru yönelteceğim.

Sayın Bakan, öncelikle teşekkür ediyoruz, güzel bir sunuş yaptınız, bir ufuk turu, yapılanları anlattınız. Biz de Dışişleri Bakanlığımızın başarılı olmasını gönülden istiyoruz. Hepimiz için bunun tersini düşünmek zaten mümkün değil.

Şimdi, konuşmanızda güzel bir perspektif ortaya koydunuz. Dediniz ki dış politikanın ekonomik vizyon çerçevesinde tanımlanmasından bahsettiniz. Hatta yanlış not almadıysam da şöyle dediniz cümle olarak da: “Ekonomik sınırlarımızı siyasal sınırlarımızın ötesine taşıyacağız.” Çok güzel, güzel ve ondan sonra da tabii bununla bağlantılı dediniz ki: “2023’te dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında olacağız.”

Şimdi ben bunu merak ediyorum, bunu nasıl yapacağımızı merak ediyorum. Yani bu 2023’te 10 ülke arasında nasıl olacağımızı gerçekten merak ediyorum. Şu anda 16’ncı sıradayız. Tabii bu nüfusla bağlantılı bir şey. Yani ülkenin toplam gayrisafi yurt içi hasılasını hesaplıyorsunuz. Bu, kişi başına bir gelir filan değil. Mesela Türkiye’yi dünyanın 16’ncı büyük ekonomisi ama kişi başına gelir açısından düştüğünüz zaman 57’nci sırada, insani gelişmişlik endeksi açısından baktığınız zaman 83’üncü sırada. Yani öyle çok parlak bir durum yok ama tabii nüfusla bağlantılı böyle bir durum var.

Şimdi bunun altında hangi projeksiyonlar yatıyor, ben bunu merak ediyorum. Bunu açıklarsanız çok sevinirim. Yani büyüme hızı mı? Çünkü Türkiye’nin uzun dönem büyüme hızına bakıyoruz, yüzde 4,5. Türkiye’nin potansiyel büyümesi ta eskiden beri bakın 4,5. Son dönem, AKP döneminin 2003’ten itibaren performansına bakın gene yüzde 4,5-4,6 düzeyinde bir büyüme hızı var. Bu büyüme hızıyla sizin 16’nci ekonomi olmanız mümkün değil.

Sonra bir de nüfus var tabii. Tabii nüfus artışı... Sayın Başbakanımız da bildiğiniz gibi “3 çocuk” diyor her aileye. Yani oradan nüfus artışı belki biraz şeyi artırır... Ama bunu anlamak mümkün değil. Yani bu özellikle nasıl bir stratejiye dayanıyor? Çünkü bunu siz Dışişleri Bakanlığı olarak çalıştıysanız elbette ciddiye aldığınız birtakım çalışmalar var. Ve hangi ülkeleri geçeceğiz 2023’te? Onları da eğer bir belirtirseniz, çok sevinirim.

Çünkü bu da şöyle bir şey, bakın, analizler sizin de dediğiniz gibi, dinamik analizler. Yani siz büyüyörsünüz ama onların ne yapacağını bilmiyorsunuz. Yani bunu diyebilmeniz için, sizin geçmeyi planladığınız, kafaya koyduğunuz ülkelerin de 2023’e kadar gelecek projeksiyonlarını, nasıl büyüyecekler, ne yapacaklar, hepsini bilmeniz lazım. Yani bunları gerçekten biliyor muyuz? Bunların altında ciddi bir baz var mı yoksa bunlar böyle, işte artık bir kere telaffuz edildi, ondan sonra yeniden her gün telaffuz edilen şeyler mi?

İkinci bir konu: Tabii, her ülke kendi ulusal çıkarını her şeyin önünde tutar, tutmalı da zaten ama burada baktığımız zaman sunuşlarda, bu son dönem Türk dış politikasındaki değişimlere, dönüşümlere ve bana göre zikzaklara, Türkiye bir iddia koyuyor, onu görüyoruz, bir bölge ülkesi olma iddiası. Yani yalnızca bir ülke değil tabii ama bölgedeki diğer ülkeleri de etkileyebilecek bir ülke olma iddiasında gibi gözüküyor. Bu tabii olabilir, olmaz değil ama bunun için bir şeylere sahip olmanız lazım. Mesela, ekonomik güce sahip olmanız lazım. Ordunuz olacak, kültürel anlamda hinterlandınız olacak, birçok ülkeyi etkileyebilecek politikalarınız olacak, komşularla uzun dönemde kurduğunuz düzgün ilişkiler olacak yani bunu kendi kendine yapabilmemiz için. Yoksa “Bölge ülkesi olmak”tan anladığımız, birtakım ülkelerin taşeronu olmaksızın, onların bölgedeki çıkarlarını savunmaksızın o ayrı, bir bölge ülkesi olmak olarak ben onu algılamıyorum.

Şimdi buradan baktığım zaman şöyle görüyorum ben. Yani Türkiye ekonomisi çok kırılgan, dışarıdan gelen sermaye hareketlerine çok ciddi anlamda bağımlı. Bakın, Türkiye’nin dış borcu 310 milyar dolara ulaşmış. Bunlar ciddi şeylerdir. Yani Osmanlı’nın da borcunu biliyorsunuz. Osmanlı İmparatorluğu yıkılıp Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu zaman

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

1954 yılına kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun borçlarını ödedik ve bu ödediğimiz borçların çoğu Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü sınırları içinde kalmayan yerler için alınmış şeylerdi. Bu kadar bu borç stoku, bu kadar dış sermayeye bağımlılık, dışarıya bağımlılık, o açıdan, böyle çok da Türkiye'nin bunları uygulayabileceği bir yapı gibi gözüküyor.

Biraz önce arkadaşlar tartıştı, yani teknoloji yapısı olarak, sanayi katma değer yapısı olarak da Türkiye daha çok, düşük ve orta düşük teknoloji ülkeler düzeyinde çünkü dinamik bir süreç içinde rekabet etmek zorundasınız. Yani öyle çok övündüğümüz bir sanayimiz yok. Sanayimiz de büyük ölçüde düşük teknoloji sanayiler. Türkiye'nin yeni gelişen, yüksek teknoloji dediğimiz sektörler içindeki payı toplamda yüzde 3, yüzde 3,5'ler civarında.

Gene ciddi bir işsizlik problemi var, ciddi bir yoksulluk şeyi var.

O zaman da bu ortaya çıkan sonuç şu: Türkiye'nin bu alandaki perspektifi, başka ülkelerin belirlemiş olduğu stratejilerin ve konseptlerin içinde yer almak. Önce "Büyük Orta Doğu Projesi" dendi. Türkiye gerçekten de bunun içine girdi. Hatta biliyorsunuz, Başbakanın eş başkan olduğu konuşuldu BOP'un. Sonra "Arap baharı" dendi, yakın zamana kadar çok iyi ilişkilerimiz olan ülkelerle birlikte birdenbire her şey terse döndü. Yani bu açıdan baktığımız zaman problemler gözüküyor yani böyle bir ülke olmaya uygun bir konsept gözüküyor, bunu yerine getirebilecek kaynaklar gerçekçi biçimde belirlenmemiş, akılcı değil. Bu anlamda da çok iyi şeyler yapmaya çalışırken birçok alanda da ciddi geriye gitmeler ve belki yıllarca bölgede unutulmayacak problemleri yaratmak olasıdır.

Gene aynı şey, bununla gene bağlantılı, üçüncü bir konu ama bağlantılı: Bu Mavi Marmara olayı. Biliyorsunuz İsrail haklı ya da haksız –ki haksız uluslararası hukuka göre- belli bölgeleri abluka altına almış ve oraya giriş izni vermiyordu. Ne oldu? Mavi Marmara, bir gemi gitti ve bunun sonucunda 9 tane Türk vatandaşı hayatını kaybetti. Nasıl oldu? Şimdi, biraz önce çok güzel bir sunuşunuzda dediniz ki: "Libya'da karışıklıklar çıktığı zaman bir tek Türk vatandaşının bile burnu kanamadan hepsini getirdik." Çok güzel. E, burada niye böyle oldu 9 tane Türk vatandaşı? Acaba başlangıca ilişkin bir değerlendirme hatası mı yaptık? Yoksa, bizim bilmediğimiz başka bilgileriniz var, böyle bir şeye gidilecek, abluka yıkılacaktı da bir yol hatası mı, bir yol kazası mı oldu? Yani, baktığımız zaman burada, şimdi, şu andaki aşamaya da geliyoruz, Türkiye özür dilesin, tazminat ödesin... Özür dilesen, tazminat ödese ne olacak; bu sorun hallolacak mı? Bu açıdan baktığımız zaman dış politikadaki çıkışların belli iddialar taşıdığı ama bunların altının dolmadığını, bunların havada kaldığını görüyoruz.

Son bir konuya biraz daha spesifik olarak izin verirseniz değinmek istiyorum. Türkiye Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasçısı tabii, 5 milyon kilometrekare, üç tane kıtada uzun yıllar varlık gösterdi, sonra küçüldü, savaşlarla beraber kaybettik topraklarımızın çoğunu ve oralandaki topraklardan da insanlar bizim bugün yaşadığımız bölgeye geldiler, bir kısmı da yurt dışında, şu anda yurt dışında başka ülkelerin sınırları içinde kaldılar. Bunun da en tipik örneklerinden biri Balkanlar, Balkan bölgesi, Bulgaristan ağırlıklı olmak üzere, Yunanistan, Makedonya, Kosova, hepsinde bildiğiniz gibi Türk asıllı vatandaşlarımız var. Bir kısmı vatandaş, bir kısmı Türkiye'ye gelmiş, bir kısmı çifte vatandaş, gidiyor geliyor yani bunun gibi değişik statüleri var. Şimdi, ben bu konuya yakından baktığım zaman şöyle görüyorum: Bu Balkan ülkelerinde yaşayan, orada yaşayan vatandaşlarımızın hem de buraya gelenlerin sorunlarına karşı Hükümetimizin duyarsız olduğunu görüyorum ve bu sorunları çözmek için gerçekçi adımlar atmadığını görüyorum. İsterseniz sorunları birkaç grupta toplayıp özetleyeyim, çok fazla vaktimiz yok.

Birincisi şu: Göç eden vatandaşlarımızın, özellikle Bulgaristan'la ilgili bir problem bu, Bulgaristan'da çalıştıkları sürelerin ülkemize aktarılamaması. Hem bu 1968 Göç Anlaşması'na göre gelenlerin bir sorunudur çünkü 1968 yılında imzalanan Türkiye-Bulgaristan Yakın Akraba Göç Anlaşması'nın 12'nci maddesinde böyle bir hüküm olmasına rağmen uygulanmıyor. Bir de 1993 yılından itibaren bugüne kadar kendi rızalarıyla gelenler var, onların da benzer problemi var. Bu açıdan özellikle 93'ten sonra gelenlerin çoğu emekli olamıyor. Yani bu açıdan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla birlikte -tabii Dışişleri Bakanlığının konusundadır bu- ortak bir protokolle bu sorunun derhâl çözülmesinin aciliyet arz ettiğini düşünüyorum.

İkinci bir konu: Balkanlarda Türkiye'ye göç eden vatandaşlarımızın taşınmaz mallarının Türkiye'ye, Türk vatandaşlarına iade edilmesi. Buna bir örnek vereyim: 1926 tarihli bir Angora Anlaşması var Türkiye ve Bulgaristan arasında, Ankara Anlaşması ve buna dayalı olarak çıkan bir İkame Sözleşmesi var. Bu sözleşmede şöyle diyor: Türkiye'de yaşayan Bulgarlar ve Bulgaristan'da yaşayan Türkler bu anlaşma çıktıktan itibaren iki yıl içinde mallarını serbestçe elden çıkartabilirler. Bir kere bu anlaşmanın bir açıklanmaya ihtiyacı var. Bu yüzden birçok vatandaş orada kalan topraklarını alamıyor çünkü anlaşmanın içinde -ben yakından inceledim bu anlaşmayı- çıktığı tarihten öncekileri mi kapsadığı, yoksa sonrasında da ne zamana kadar kapsayacağına ilişkin açık bir hüküm yok. Öncekileri kapsamı gayet doğaldır, özellikle Balkan Harbi'nden itibaren gelenlerle ilgili bir şey doğal ama sonrasında bu anlaşmanın, Bulgaristan Hükümeti tarafından özellikle kötü niyetle "Bu anlaşma sonrasında gelenleri de kapsar." şeklindeki bir yapı içinde yorumlanması nedeniyle birçok insan topraklarını alamıyor oradan, hukuki süreçlere gittiği zaman da bunlar reddediliyor. Bu Angora Anlaşması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) - Bitireceğim birkaç dakika içinde Sayın Başkan.

Bunun Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından yorumlanma ihtiyacının olduğunu görüyorum.

Gene Balkan ülkelerindeki Türk vakıf malları sorunu var. Bunların bir kısmı, çoğu o niteliği kaybetmiş ama hâlâ bu vakıflar var, bunlar ellerinden alınmış o vakıfların ve oradaki Türk azınlığın. Bu vakıfların mallarının iadesi gündemdeyken Türkiye'de bu konuya da bir bakılması önemli olur.

Son bir sorun da Balkan ülkelerinde yaşayan Türklerin Türklük ve Türkçe eğitimle ilgili sorunları var. Bulgaristan'da, Yunanistan'da, Makedonya'da da buna ilişkin gerçekten sorunlar var. Yani bu kanunlarda, bakın, şöyle söyleyeyim: Hem ikili anlaşmalarda hem de uluslararası anlaşmalara göre Türkçe eğitim görme hakları olmasına rağmen bu hakkın kullanılmasını engellemek için özellikle Bulgaristan -Yunanistan'da da var bu problem- ciddi sorunlar yaratıyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Bu nedenle de şu anda Bulgaristan'da yaşayan Türk çocuklarının ancak yüzde 1,5'u gibi çok düşük bir oranı, o da haftada sadece iki saat Türkçe eğitim görebiliyor. Yunanistan devleti de Lozan Anlaşması ile Batı Trakya Türklerine tanınmış olan Türkçe eğitim hakkının kullanılmasını engelliyor. Gene aynı şekilde Yunanistan ülkedeki Türk okullarından alınan diplomaların denkliğini tanımıyor. Gene Makedonya'da benzer problemler var. Kosova Cumhuriyeti'nde bir problem var: Türkçenin Arnavutça ve Sırpça ile eşit, resmî dil statüsüne sahip olmaması. Hâlbuki geçmişte böyle bir eşit statü vardı fakat bugün öyle bir şey yok.

Ve son olarak gene, Bulgaristan'da biliyorsunuz 1971 yılında Pomak Türklerinin 84-85 yıllarında da Türklerin isimleri zorla değiştirildi ve Slav, Bulgar isim ve soyadları verildi. Sonrasında artık ortadan kaldırıldı böyle bir uygulama ancak kütüklerde hâlâ Bulgaristan'da konulmuş, zorla verilmiş bu isimler devam ediyor. Bunların da geriye doğru düzeltilmesi gerekiyor. O bölge gerçekten önemli bir bölge yani orada yaşayanların Türkiye'de akrabaları var, bölünmüş aileler var, gidip gelenler var, çifte vatandaşlar var iki ülkenin içinde. Bu bölgenin, Balkanların sorunlarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) - Bitiriyorum.

...özellikle eğilinmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Bütçemizin Dışişleri Bakanlığına, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Türel, teşekkür ediyoruz.

Sayın Akar, süreniz beş dakika.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım; genelde, genel izlenimim şu: Bütün bakanlıklar çıkıp kendi bakanlıklarıyla ilgili sunumları yaparken çok müthiş sunumlar yapıyorlar, görselliği ve söylevleri çok yüksek, algılama yüksek söylemlerde bulunuyorlar ve Türkiye'de -hiçbir problemin, diğer bakanlıklarda olmadığı gibi- Dışişleri Bakanlığının da çok başarılı olduğunu ifade ettiniz, ki kitapçıkta da öyle gözüküyor, sizin söylemlerinizde de öyle görünüyor. Yalnız, benim algım ve toplumun algısının öyle olduğunu düşünmüyorum Dışişleri konusunda. Bence cumhuriyet tarihinin en başarısız dışişleri politikasını yürütüyoruz diye düşünüyorum.

Bunlara baktığımızda, Avrupa'dan aldığımızda süreci... Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizi biraz evvel yine bizim milletvekili arkadaşımız Umut Bey özetledi, burada gördüğünüz gibi, 2005 yılında yanılmıyorsam, 3 Ekim 2005 yılında birlikte üye olmayı, Avrupa Birliğine katılmayı düşündüğümüz ülke bugünlerde Avrupa Birliğine katılacakken biz hâlen 35 adet müktesebatın 1 tanesini tamamladık, diğerlerinde yol bile katedemedik.

Yine Avrupa Birliği ile direkt ilişkiler içerisinde baktığımızda Almanya ile 50'nci yıl ilişkimizi tartışıyorduk, göçün 50'nci yılını konuşuyoruz ama Almanya'daki Türklerin tüm haklarının geriye gittiğini görüyoruz. Diyeceksiniz ki: Nasıl geri gider? Evet, bunu daha önce de Meclis Genel Kurulunda da söyledik, bir mavi kart uygulamasına geçildi. Mavi kart uygulamasına sizin iktidarınız döneminde geçildi ama pembe kart sizin iktidarınızdan önceydi. Yalnız, Almanlar sadece bunu Türklere uyguluyorlar. Diyebilirsiniz ki "Avrupa Birliği ülkelerine uygulanmıyor" ama Avrupa Birliği dışındaki ülkelere de Türkiye dışında uygulamıyorlar. Bu mavi kartla biz Almanya'da yaşayan Türk vatandaşları Almanların önüne geçmiş olduğu çifte vatandaşlık hakkından yararlanmamaları sonucunda mağduriyetlerini önlemek için verdiğimiz bir kart şekli ama burada seçme ve seçilme haklarını Türkiye'de kullanamıyorlar, yine devlette memur olma haklarını kullanamıyorlar yani siz, Almanlar, dış politikamız bu kadar gelişmişken Almanlar Türklere orada birtakım engeller koyuyorlar Türk insanlarına ama bunu çözmekte yetersiz kalıyoruz hatta geriye gidiyoruz. Bununla bitmedi, Almanlar bu işi tam çözemediler, dediler ki: Bir de size dil yasağı getireceğiz. Biliyorsunuz kültürümüzde vardır bu, Almanya'da yaşayan vatandaşlarımız Anadolu'dan kız alırlar veya gençlerle evlendirilirler. Almanlar bir yığın yasakla birlikte bir de Almanca sınavı koydular. Bu Almanca sınavı Alman kültür merkezlerinde yapılan "A1" diye adlandırılan sınavlar. Bu da sizin zamanınızda, sizin Hükümetiniz zamanında son dokuz yılda, on yılda Almanya tarafından Türklere reva görülen bir karar oldu.

Tabii, burada, devam ettiğimizde arkadaşlarımız birçok ülkelerle problemleri söylerken sizin -sıfır problem- sıfır sorun sonucunda sıfır ilişki noktasına geldiğimizi de hep birlikte görüyoruz. İşte, Ermenistan'la olan ilişkilerimizde yine hakeza öyle, cumhurbaşkanları düzeyinde ilişkilerimiz oldu ama sonuç sıfır. İran'la sıfır denen bir sonuca doğru gidiyoruz –evet, aynen öyle, Sayın Bakanım oradan gülüyorsunuz ama- Suriye'yi bitirdik. Biraz evvel bir AKP'li milletvekili arkadaşım 13 tane komşumuzla çok iyi geçindiğimizi söylüyor ama komşularımızı sayıyorum, bunların hiçbirisiyle de ilişkilerimizin bugün düzgün yürümediğini düşünüyorum.

Kıbrıs'la öyle... Yine Kıbrıs'ta bıçak kemiğe dayanmıştı, güneyde petrol arayacaklardı. Mısır'la ve Lübnan'la anlaşma yapmıştı Güney Kıbrıs, bu anlaşmaları, bu kadar yakın dostlarımızı bu ülkeler ama anlaşmaları bozmadık. Daha sonra bunları da bıraktılar İsrail'le bir anlaşma yaptılar, bugün petrol çıkartma noktasına geldiler. Biz oraya yolda gidemeyen Piri Reis'i yolladık. Piri Reis de sadece gaz arama yeteneğine sahip, tespit etme yeteneğine sahip, arama değil tespit etme yeteneğine sahip. Kuzey Kıbrıs'ta şimdi bir limanda demirli duruyor. Konu gündemden çıktı, hiç de dillendirmiyoruz ama Güney Kıbrıs petrol arama şeylerine devam ediyor.

Vizelere geleceğim... Ya Allah aşkınıza söyleyin bana: Kanada'ya vizesiz uçabiliyor musunuz, Avustralya'ya uçabiliyor musunuz, İngiltere'ye uçabilir musunuz? Birakin yeşil pasaportu diplomatik pasaporta vize alıyorlar. Avrupa ülkelerinden, Avrupa Birliğine dâhil ülkelerden bahsetmiyorum, Avrupa Birliği dışındaki ülkelere de bahsediyorum. Evet, vizeler kalktı. Kime kalktı biliyor musunuz arkadaşlar vizeler? Bizim daha önce Avrupa'daki ülkeler bize vize koymaya başladığında bizim de vize koyduğumuz ülkelerin vizeleri bize kalktı. Bunları kaldırdık, bundan da övünç duyuyoruz. Eğer

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

Kanada'nın, Avustralya'nın, İngiltere'nin, Amerika'nın, Brezilya'nın, Güney Afrika'nın vizelerini kaldırabilirseniz biz de sizi dış politikada başarılı diye düşüneceğiz.

Şimdi, Kuzey Irak'taki politika çok uzun aslında, çok kısa özetlemek istiyorum. bundan üç-dört yıl önce Başbakanımız çıktı: "Ben aşiret reisleriyle masaya oturmam." dedi Irak için. Kırmızı çizgilerimiz vardı Irak'ta. Bir kırmızı çizginin bir tanesi Kuzey Irak'ta bir Kürt devletinin kurulamayacağıydı, diğer kırmızı çizgimiz ise Kuzey Irak'ın toprak bütünlüğüydü. Bugün bu kırmızı çizgilerden bahsetmek mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Yine aynı şekilde "Aşiret reisi" dediği, daha önce "Görüşmem" dediği Kuzey Irak yerel yönetimini de Ankara'da artık sazlı sözlü kabul etmeye başladılar, birlikte türküler dinliyorlar. Böyle bir politika...

Dış politikamızın -bana göre uzun soluklu ve uzun süreçli olmalı- ulusal bir politika olması gerektiğini düşünüyorum. Gerçi başkanımın dediği gibi, dış politika yarın da, birkaç ay sonra da veya bir yıl sonra da şekillenebilir, yeniden değişebilir, şekillenebilir ama ulusal bir millî politika olmalı, değişen hükûmetlere, bakanlara bağlı olmamalı. Bakanımızla beraber Hükûmetin izlemiş olduğu dış politika da değişti. Sadece Hükûmetin daha önceki dönemlerde izlemiş olduğu dış politika değil Bakanla beraber de değişen bir politikaya, günlük bir dış politikaya sahibiz. Hatta bizim kendi bir yerel dış politikamız da yok. Millî bir dış politikamız da yok. Maalesef birilerinin sözcülüğünü yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet çok teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay veya Sayın Gök...

Sayın Akçay, hazır mısınız siz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hazırım.

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii bu 2012 yılı bütçesini incelerken Sayın Bakanım bir-iki husus dikkatimi çekti, o da Kıbrıs'la ilgili ve bir önceki yıl mukayesesini de yaptığımızda dikkatimi çeken hususlar şunlar: Bu yurt dışına yapılan transferlerde 185 milyon Türk liralık bir transfer söz konusu Kıbrıs'a. Bu geçen yılın bütçesinde de aynı rakamdı, bu yıl artırılmamış. Bütün diğer göstergeler artarken bu sabit kalıyor.

Bir diğer önemli gördüğüm veya merak ettiğim husus ise yine Kıbrıs'a verilen kredilerde yüzde 20'lik bir azalma söz konusu ve asıl calibi dikkat olan husus da teşvik, Kıbrıs'a teşvik 20 milyon Türk liradan 1 milyon Türk liraya iniyor ve yüzde 95'lik bir azalma söz konusu var. Bunun, ben, sebebini öğrenmek istiyorum. Yani Kıbrıs'a bir kaynak kesintisi olduğu görülüyor.

Diğer bir husus da Sayın Bakanım, öncelikle Cengiz Dağcı'yı yani yurdunu kaybeden adamın yurdunda toprağa verilmesi için gösterdiğiniz gayret nedeniyle hakikaten sizi hem tebrik ediyorum hem teşekkür ediyorum hem de takdir hislerimi belirtmek istiyorum çünkü bizim nesil, bir ölçüde Cengiz Dağcı'nın eserleriyle yetişmiş bir nesiliz. Hem Cengiz Dağcı'ya Allah'tan rahmet dilerken size de tebriklerimi belirtmek istiyorum.

Şimdi, tabii Dışişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken genellikle iktidar olsun, muhalefet olsun bütün milletvekili arkadaşlarımız genellikle Hükûmetin dış politikası üzerinde ağırlıklı olarak duruyoruz. Ben de aynı şekilde değerlendiriyorum ve bu dokuz yıllık AKP iktidarının bu dış politikasını biraz dönemsel, biraz hayalci, biraz duruma göre şekil alan ve bazen de inanmakta zorlandığımız ve kanaatimizce de millî çıkarlarımızı yeterince gözetmeyen ve çok da istikrarlı göremediğimiz bir dış politika olarak değerlendiriyorum.

"Sıfır sorun" kavramı üzerinde geçen yıl da, bu yıl da, bugün de oldukça üzerinde duruldu. Ve hakikaten bu politikaların neticesiyle ölçülmesi gerektiği kanaatindeyim ve bunu da, doğrusu bunun neticelerini de pek göremiyoruz. Yani tam söylenenin veya amaçlananın aksi neticeler veriyor. 61'inci Hükûmet Programına baktığımızda dış politikada ülkemizin bölgesel ve küresel aktör konumuna yükseldiği yazıyor. Şimdi, madem uluslararası ilişkilerde güçlü bir aktör hâline geldik -bunu hepimiz arzu ederiz, buradan herhangi bir politik kaygıyla bunu ifade etmekten asla da çekinmeyiz- o zaman hangi millî meselelerin lehimize sonuçlandığının izahını da bize Hükûmet yapmalıdır. Yani dokuz yılda hangi millî mesele lehimize sonuçlandı? Bunun bir izahını tüm toplumun ve bizlerin alması gerekir. "Zafer kazandık, yumruğumuzu vurduk, dik durduk, one minute, tezlerimizi kabul ettirdik..." deniliyorsa uluslararası ilişkilerden ülke olarak neleri elde ettiğimizi bilmek en tabii hakkımızdır diye düşünüyorum.

Yani en son, çok şey söylenebilir ama vaktimiz kısıtlı olduğu için ben Birleşmiş Milletlerin Mavi Marmara Raporu üzerinde kısaca durmak istiyorum. Çok tartışıldı ancak Hükûmet kamuoyunu bu konuda ikna edememiştir. Hem Türkiye'nin küresel güç olduğunu ifade edeceğiz, ancak Birleşmiş Milletlerin Mavi Marmara Raporu Türkiye'nin özür, tazminat ve Gazze ablukasının kaldırılması talep ve beklentilerini âdeta hiçe saymıştır. Hükûmet de tutum olarak bu raporu yok farz etme davranışı içerisine girmiştir ancak rapor da ortadadır. Bu raporda Türkiye'den özür dilenmesine ilişkin bir unsur yok. Tazminat konusu mağdurların ailelerine ödenmek üzere bir tavsiye olarak yer alıyor. En önemlisi, Birleşmiş Milletler Raporu Gazze ablukasının meşru olduğunu ileri sürmekte ve İsrail'in uluslararası sulara askerî müdahalede bulunmasını âdeta meşrulaştırmaktadır yani bunun nasıl bir, Türkiye'nin küresel gücüyle izah edeceğiz bizim için bir merak konusudur.

Efendim, güvenlik kuşağı, enerji kaynakları veya stratejik konum nedeniyle pek çok İslam ülkesi Batılı ülkelerin odak noktası hâline gelmiştir ve bugünlerde de Tunus, Mısır, Libya, Suriye, Yemen ve Bahreyn üzerinde dolaşan bulutlar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

“Arap baharı” diye lanse ediliyor, söyleniyor. Tabii biz bu “Arap baharı” denilen bu olaylar dizisini çok dikkat çekici buluyoruz ve ister istemez yaşanan hadiseler bizi, bu “Büyük Orta Doğu Projesi” denilen projeyi akıllara getiriyor.

Şimdi, bu saydığımız ülkelerde “Arap baharı” var ama Arap ülkeleri sadece bu saydıklarımızdan ibaret değil. Diğer ülkelerde “Arap baharı” niye görünmüyor? Oralarda “Arap zemherisi” var. Yani bir Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt gibi ülkelerde “Arap baharı” değil de “Arap zemherisi” var. Peki, bu “Arap baharı”nın yaşandığı ülkelerde halkın yanında olduğunuzu, demokrasi talebinde bulunan kitlelerin yanında bulunduğunuzu ifade ediyorsunuz. Pekâlâ yani bu “Arap baharı” yaşanan ülkelerde demokrasi talebinde bulunan halkın yanındayız. Ee peki, neden diğerlerinde yönetimlerin yanındasınız? Oralarda demokrasi talebi ve özlemi içerisinde olan halk yok mu? Ben bunu biraz çelişkili buluyorum, Hükümetin tutumu bakımından çelişkili buluyorum. Yalnız, BOP projesi bakımından son derece tutarlı görüyorum.

Yine bu Suudi Arabistan’dan bahsetmişken, Sayın Kuşoğlu konuşmasında ifade etti, Kâbe’deki Osmanlı zamanında yapılan revakların kaldırılması konusu kamuoyunda hepimizin bilgisi dâhilinde. O soruya ilaveten şunu da merak ediyorum: İddia odur ki bu revakların kaldırılması işi bazı Türk firmalarına ve Türk teknisyenlerine verilmiş veya verilecekmiş. Eğer bu doğru ise... İnşallah doğru değildir. Bunu, hem Osmanlı revaklarının bir de Türk firmalarına ve Türk işçilerine kaldırılması -çok özür diliyorum- Türkiye açısından, bizim açımızdan ve Türkler açısından bir zillet olur. Buna izin vermemek lazım. Aynı zamanda bunu etkin dış politikamızın bir sonucu olarak da, ben, görmek istiyorum. Suudi Arabistan’ın zaman zaman Osmanlı eserlerine gösterdiği saygısız tutumu da geçmişten hatırlıyoruz. Bunları da hatırlatmak istiyorum.

Yine dün Suriye’de Halep’te konsolosluğumuza ve bayrağımıza vaki olan saldırıları da şiddetle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Teşekkür ederim, tamamlıyorum Sayın Başkan.

...kınıyorum ancak son aylarda Suriye’de yaşanan hadiseleri, Türkiye’nin aldığı tutumu ve tutum değişikliklerini ve Türkiye’nin Suriye ve İran’la olan ilişkiler bakımından sürüklenmek istediği mecraları dikkate aldığımızda da bu saldırıların bir sezgi olarak provokatif olduğunu ve olabileceğini de aklımızın baş köşesinde bulundurmamız gerektiğini düşünüyorum çünkü dünyada Türkiye’nin Suriye’yle ve İran’la çok ciddi bir şekilde karşı karşıya getirilmek istendiğini düşünüyorum. Bu çok tarihî bir hata olur. Gerek Selçuklu gerek Osmanlı ve cumhuriyet tarihimizi gözden geçirdiğimizde bizim Suriye ve İran’la ilişkilerimizin çok önemli olduğunu düşünüyorum, birilerinin emellerine kurban edilemeyecek kadar köklü olduğunu düşünüyorum.

Elbette söylenecek şeyler çok fakat vakit yok. O nedenle, sözlerimi burada tamamlıyorum, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Akçay.

Şimdi, söz sırası Sayın Gök’te.

Buyurun Sayın Gök.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığının çok kıymetli bürokratları, kıymetli Komisyon, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, madem Dışişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz ben de müsaadelerinizle Amerikan başkanlarından Abraham Lincoln’ün bir sözüyle sözlerime başlamak istiyorum: “Kalkınmamış ülkeler yoktur, iyi yönetilmeyen ülkeler vardır.” Çok şükür ki artık Türkiye iyi yönetiliyor, dolayısıyla da kalkınıyor. Onun için 2023 vizyonu ortaya konulabiliyor. Aslında, 2023 vizyonunun ülkemiz açısından ortaya konulmuş olması da her ne kadar eksi yanlarıyla tartışılabilir, haklı veya haksız yanları olsa da bu vizyon başlı başına önemlidir. Neden dersiniz... Gerçekten özellikle Amerika Birleşik Devletleri gibi, gelişmiş Avrupa ülkeleri gibi ülkeler elli yıllık perspektifler ortaya koyar ve planlamayı bu çerçevede yaparlar. Dolayısıyla ülkemizde de artık bu çerçeveye yakın planlamalar söz konusudur, o aşamaya gelmiş bulunuyoruz.

Sayın Bakanım, özellikle dikkatimi çeken ve yıllarca bizlerin hep kitaplarda okuduğu ama Dışişleri Bakanlığı olarak birçok yenilik getirdiğiniz açıktır. Ve bunlar, yazar çevreleri, akademisyen, yüksek lisans, doktora konularında değerlendirilmekle beraber bir kavramın altını -önemsiyorum- çizmek istiyorum. Sizinle beraber bunu görmeye başladık. Aslında Türk dış siyasetinin hangi yöne gittiğini belki bu kavramda yakalamakta fayda var. Dikkatimi çekiyor, gerçekten hep şunu okurduk: “Menfaatler çerçevesinde, ulusal çıkarlar çerçevesinde dış siyaset” Bu kavram önemli, bu kavram tek başına yeterli miydi? İşte bunun yanına, AK PARTİ hükümetleriyle beraber ve sizler... Sık sık kullandığınız bir kavramı önemsiyorum. O da “değerler siyaseti” kavramı yani bugün Türkiye’nin üretmiş olduğu siyaset... Sadece ulusal çıkarlar önemli değildir demiyorum, ulusal çıkarlar elbette ki önemlidir ama değerler siyaseti bir o kadar önemlidir. Bu manada özellikle siyaset bilimcilerin belki literatürüne yeni bir kavram girmiş oldu. Şahsım adına gerçekten sizleri ve bürokrat arkadaşları kutluyorum, teşekkür ediyorum. Bu bizim ülkemiz açısından da aslında önemli. Çünkü bu ülkenin tarihî yapısında zaten bu değerler var fakat sizler de konuşmanızın satır aralarında belirttiğiniz gibi bu değerler sadece emperyal dürtülerle ortaya konulmuş değerler değildir, maalesef, tartışılırken, konuşulurken daha çok o emperyal dürtülerle ön plana çıkarma veya niyet okuma düşüncesiyle bunlar değerlendiriliyor, elbette ki bu görüşlere de saygı duyuyorum.

Burada özellikle tarih, örf, âdet, gelenek, görenek, inanç... Bugün, Yunanistan Hükümetinin yeniden kurulması sırasında o inanç bağlamında karşılaşmış olduğumuz hadiseyi dün itibarıyla hepimiz biliyoruz. Kilisede, Başbakan, devir teslimi alıyor. Bu ana da biz “inanç” dediğimiz zaman elbette ki farklı algılamalar içerisine... Siyasal İslamdan kastetmiyorum, maalesef algılamalar bu çerçevede oluşuyor ve ön yargılarla bu şekilde bir yaklaşım söz konusu oluyor. Bu çerçevede, gelişen Türk dış siyasetini önemsiyorum ve ülkemizin, özellikle sizlerin başlatmış olduğu bu Türk dış

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

politikasındaki gelişmeler küreselleşen dünyanın değişen resmiyle beraber artık gerçekten önemli. Şunu düşünüyorum: Düne kadar bizler, Avrupa'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde neler oluyor diye takip ederken yani daha çok neler yapmaya çalışıyor bu dünya diye incelemeye çalışırken artık dünyanın süper gücü dediğimiz Amerika Birleşik Devletleri "Türkiye bölgede neler yapıyor, Türkiye'nin buradaki izlediği siyasi çizgi nedir, nereye doğru gidecek?" diye merak etmeye başladı. Elbette ki Türk dış siyaseti dört dörtlük, sıfır problemlili bir şekilde bütün problemleri kaldırmıştır demek istemiyorum. Sıkıntılar vardır ve burada çok değerli görüşler dile getirildi. Bu sıkıntılar içerisinde de bu öneriler elbette ki Sayın Bakanımız konuşmasında –ben oraya girmeyeceğim- değerlendirecektir. Ama gerçekten geldiğimiz yer çok önemli. Şimdi, şöyle düşünüyorum: Daha on yılı da bulmadan Türkiye'nin dış siyaseti ekseninde Türkiye denildiği zaman bakış açılarıyla günümüz koşullarındaki bakış açılarını farklı bir şekilde değerlendiriyorlar.

Sayın Bakanım, ben özellikle Bakanlığınızın başlatmış olduğu ve Şanlıurfa'da da katıldığım -bu manadaki bürokrat arkadaşlarımı da tebrik ediyorum- bu projenin devam etmesini istiyorum. Ben hep böyle Türkiye'deki bakanlıkları izlerken Dışişleri Bakanlığını il il gezip Şanlıurfa'da hiç görmemiştım açıkçası. Dışişleri Bakanlığını anlatıp, oradaki yapılanmayı anlatıp, oradaki bürokrat arkadaşlarımızın dünya ile olan vizyonunu anlatan bir yapı görmemiştım. Bu da çok önemli bir proje. Bu projenin devam etmesini istiyorum. Gerçekten, insanlarımız en azından eminim ki orada da dile getirildi ve Sayın Kuru'nun da, Müsteşar Yardımcınızın olduğu programda ben de vardım, o manada o proje çok önemli.

Bir diğer, eğer sizler de uygun görürseniz, sesli düşünüyorum; bu öneri bağlamında mı alırsınız bilmiyorum. Amerika Birleşik Devletleri'nde yüksek lisans, doktora düzeyinde şöyle bir ders okutulur, hâlen de var: 2000'li Yıllarda Amerikan Çıkarları Doğrultusunda Yeni Dünya Düzeni. Dolayısıyla bizler de üniversitelerimizde bu manada -başlık ne olursa ama içeriğini sanıyorum algılanabiliyorum diye düşünüyorum- iş birliği içerisinde, bürokratlarınız içerisinde veya Dışişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile üniversiteler arasındaki bir iş birliği ve acaba böyle bir süreç takip edilebilir mi?

Tabii, ben, Şanlıurfa Milletvekiliyim ve Şanlıurfalıyım Sayın Bakanım. Son olarak da sizden müsaadelerinizle bir isteğim olacak. Elbette ki ülkemizin tüm illeri önemli. Ben oradan Hazreti İbrahim'in inşa ettiği Kâbe'nin etrafındaki Osmanlı'nın yapmış olduğu o revakların orada kalmasını isteyen biriyim, ideal olan bu ama karar alınmış. Önümüzdeki aydan itibaren o revaklar sökülecek. Ama sizler de uygun görürseniz... Bugün Urfa kamuoyunda da şöyle bir tartışma var ve durmadan da beni arıyorlar. "Sayın Bakanımıza sorar mısınız, böyle bir isteğimizi iletir misiniz?" Ben de madem vekilim o zaman aslın talebini size iletiyorum Sayın Bakanım. Şanlıurfa'ya revakları almak istiyorlar. Bu manada Şanlıurfa'da belediye de, valilik de böyle bir çalışma içerisinde, dün itibarıyla başlatmışlar. Sizlerin bu konudaki görüşlerini almak istiyorum.

Bu duygularla, Dışişleri Bakanlığının bütçesinin ülkemize ve ülkemiz dışındaki ülke menfaatlerine faydalı olacağı düşüncesiyle tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Adil Kurt, buyurun lütfen.

ADİL KURT (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli komisyon arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle iki değerli meslektaşımı Cem Emir ve Sebahattin Yılmaz'ı Van depreminde kaybetmiş olmanın üzüntüsüyle, çünkü yıllarca bu 2 arkadaşımın birlikte Diyarbakır'da gazetecilik yaptım. Bunları kaybetmenin üzüntüsünü içimizde barındırıyoruz. Kendilerine Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, Van depreminde yaklaşık -rakamları artık kaçırıyoruz ama- son verilerde 650'nin üzerinde vatandaşımız yaşamını yitirdi. Yani buraya sadece derin üzüntüyü ifade etmek yeterli bir kavram değildir. Ne yazık ki bu depremden Van Türkiye'de mevcut Hükûmetimiz tarafından kobay kent durumuna getirildi. Maazallah İstanbul'da böyle bir şey başımıza gelirse bizim müdahale kabiliyetimiz ne kadardır, onu öğrenme gayreti içerisinde Van'a kobay kent yaklaşımı reva görüldü. Öyle umut ediyorum ki Hükûmet çok yakın zamanda bu yanlıştan döner ve Van'a, hakikaten Van'ın tümünden yok olduğu gerçeğini kabul ederek Van'a yaklaşım göstereceğini, boş vaatlerle bir ilçeyi il yapmak ya da bir kenti on yıl sonra büyükşehir yapma vadinin Van'ın yaralarını sarmayacağını ifade etmek isterim. Konuşmamın başında bu vurguyu yapma gereği duydum ama.

Tabii ki ben de bütün arkadaşlarım gibi Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum ve Bakanlığımızın son dönemlerdeki dış politikadaki reflekslerini ve kabiliyetlerini kendi cephemden değerlendirme gayreti içerisinde olacağım.

Sayın Bakanımın akademik kariyerinde ve birikiminden kaynaklı çok önemli ve tabii ki kendi perspektifi doğrultusunda bir vizyon içeren bir sunuşları oldu. İlgiliyle dinledim Sayın Bakanın sunumunu ama bu sunumun çok idealist bir sunum olduğunu öncelikle vurgulamak isterim. Yani Türkiye gerçekliğiyle Sayın Bakanın altını çizdiği idealist yaklaşımlar arasında bir paralellik maalesef göremedim, o paralellik yok. Tabii, öncelikle yani ideal olanak konulan sac ayakları, üçlü sac ayağı Türkiye'yi bu noktaya taşıyabilirsek Sayın Bakanım bence önemli bir iş yapmış oluruz. Yani demokrasi, ekonomik kalkınma, aktif dış politika yani istikrarlı dış politika. Bu sac ayağını eğer gerçekten oluşturabilirsek önemli bir iş yapmış oluruz. Ama hem Sayın Bakanın sunumunda hem de son dönemlerde izlenen politika itibarıyla dikkatli irdelediğimizde aslında buna denk düşen bir yaklaşımın olmadığını görmekteyiz.

Sıkça son dönemlerin, son yedi sekiz ayın moda deyimi durumuna geldi "Arap baharı." Aslında, ülkelerdeki demokratik dönüşümün olması herkes açısından heyecan vericidir. Bölgenin demokrasiye doğru evrilmesi, dönüşüm sağlaması bizim açımızdan kuşkusuz önemlidir ve bu perspektiften yaklaşıyoruz, görmek de istiyoruz. Ancak baharı bekleme gayreti içerisinde olmak herhâlde baharı yaşamaktan çok daha güzel bir şey değildir. Yani baharı yaşayabiliriz. Baharı yaşamak varken baharı beklemek ya da baharı bekleme sendromunun içerisine girmiş olmak neye tekabül ediyor doğrusu değerlendirmek gerekiyor diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

Türkiye dış politikası daha çok son dönemlerde kuantumist bir eksen üzerinden değerlendiriliyor. Olasılıklara göre renk değiştiren, olasılıklara göre kendisine yön belirleyen bir politika, tamamıyla kuantumist. İstikrarlı dış politika böyle olmaz yani olasılıklara göre renk değiştiren, stratejisini yeniden belirleyen bir dış politika istikrarlı bir dış politika değildir. Ha, böyle bir yöntemi de tercih edebilirsiniz ancak bu istikrarlı bir dış politika olmaz. Antrparantez vurgu yapmak istiyorum, çok bunun üzerinde durma gayreti içerisinde değilim ama merhum Cengiz Dağcı'nın daha önceye ilişkin Sayın Bakan değerler politikasını ifade ederken o vurguyu yapmış olması elbette ki memnuniyet vericidir, böyle bir politika doğru bir politikadır ama şunu da kendisine anımsatmak isterim:

İsmet Şerif Vanlı bu ülkenin sürgünü bir vatandaşımız, Aran Tigran bu ülkenin sürgünü bir vatandaşımız. İkisi de ölmeden önce vasiyet ettiler, bu ülkede defnedilmek istediler, neden izin vermediniz? Bu iki siyaset ve sanat adamı bu ülkede defnedilmek istendiler. Seksenli yaşlarını geçtikten sonra yaşamını yitirdiler ve cenazeleri şimdi dışarıda. Biri Lozan'da, biri Yunanistan'da defnedildi, neden buraya... "Vatandaş değildi." gayretleri, gerekçesi öne sürülüyor. Bir, bu ülkenin sürgünleriydiler; ikincisi, vatandaş olmayanların ölümlerinin yasaklı olduğu bir dönemde... Kemal Burkay da, mesela, ki memnuniyetle izledim gelişini, Türkiye'ye gelmiş olması, dönmüş olması benim açımdan hiçbir sakıncası olmayan, hatta sevindirici bulduğum bir gelişmedir. Kemal Burkay geldi. Kemal Burkay'ın gelişinin önünü açtınız. Neden İsmet Şerif Vanlı ve Aran Tigran'ın cenazelerinin gelmesine engel olundu ya da önü açılmadı, doğrusu merak ediyorum.

Şimdi, bu parantezi kapattıktan sonra esas Orta Doğu'daki gelişmelerle ilgili olarak çok tehlikeli bulduğum bir noktayı işaret etmek istiyorum. Şimdi, özellikle İran ile Türkiye arasında Sünni iktidarla Şii iktidar arasında bir çekişme okunuyor. Türkiye Sünni iktidara daha çok önem veren ve Abbasi dönemine Orta Doğu'yu döndüren bir politika izliyor. Bir anda daha çok Fatimî dönemine dönük bir politika izliyor. Esasında Hükümet sözcülerinin zaman zaman bu mezhep dayanışması kavramının bilinçaltı okuması bu. Yani Abbasi ve Fatimî halifelikleri dönemindeki o iktidar çekişmesine Türkiye ve İran yavaş yavaş gidiyor. Türkiye ve İran'ın bu eksen üzerinde kalmaları ya da gidişleri farkında olmadan Türkiye'yi Suriye'de bir savaşa sürüklüyor. Suriye'yle bir savaş sürecine itiyor. Türkiye bunu ne kadar okuyor? Türkiye'nin dış politikası bu değerlendirmeyi ne kadar sağlıklı yapıyor, doğrusu merak ediyorum. Ama mevcut gelişmeler itibarıyla baktığımız zaman aslında burada çok sağlıklı bir okumanın olmadığını ifade etmek gerekiyor.

Yani geçmişte hep kanka olduğumuz, canciğer olduklarımız bir bir gidiyor. Bunların hepsi gitti. Mesela, Berlusconi'nin gidişi herhâlde Hükümeti üzmüştür, Muammer Kaddafi'nin gidişi herhâlde üzdü, Beşar Esat mutlaka yani iki yıl öncesi dostluk ilişkilerinin mevcutta devam edilmesi daha iyiydi denilen bir politika. Örneğin, Sudan'daki Ömer El Beşir'e sonuna kadar kapıları açan bir Türkiye nasıl oluyor da Orta Doğu'da demokratik dönüşümden, hak hukuktan söz edebiliyor, doğrusu merak ediyorum.

Bir önemli nokta daha... Mesela, biz daha Türkiye'de geçtiğimiz iki hafta öncesinde ekim ayı içinde Türkiye'de Meclis kapalı oturumunda Türkiye'nin Kürt sorununu konuşacağımız bir günde Sayın Başbakan orada sunum yapacağı ve gündeme almış olmasına rağmen Suudi Arabistan'a gitti ve Suudi Arabistan'dan dönerken de bize sadece para getirdiğinin müjdesini getirdi. Yani Suudi Arabistan'ın velayet prensi Emir Sultan Bin Abdulaziz'in cenazesine katılmış olmak herhâlde Türkiye'deki demokrasi sorunlarını ya da Kürt sorununu konuşmaktan çok daha önemli değildi diye düşünüyorum.

Şimdi, İsrail'le ilgili -önemlidir çünkü biz Millî Savunma Bakanımıza sorduk- çünkü bir açıklamanızda Sayın Bakanım dedi: "Biz İsrail'le ilgili bütün anlaşmaları askıya aldık." dediniz. Millî Savunma Bakanımıza da sorduk.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Askerî anlaşmalar...

ADİL KURT (Devamla) – Askerî ve ticari anlaşmaları.

Millî Savunma Bakanımız da -kayıtlarda var- aslında hiçbir anlaşmanın askıya alınmadığını ifade etti, biten anlaşmalarımız var, süresi biten anlaşmalarımız vardı. Millî Savunma Bakanımızın sizin yerinizde otururken bize verdiği cevaptı. Doğrusu sizin kastettiğiniz anlaşmalar hangileriydi, onu bizimle tekrar paylaşırsanız sevinirim.

Son olarak şey vardı. Yani Türkiye'de şuna vurgu yapmak istiyorum. Türkiye elbette ki bölgesel bir aktör olması gerekiyor, küresel bir aktör olması da gerekiyor. Buna içtenlikle de inandığınızı ifade etmek istiyorum. Ama Türkiye mevcut durumda Kürt sorununu tartışmadan, kendi komşularıyla... Örneğin, İran'la, Irak'la, Suriye'yle Kürt sorununu demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi zemininde Sayın Bakanım konuşmadan nasıl bölgesel aktör durumuna gelecek, açıkçası merak ediyorum.

Naçizane tavsiyem şu: Türkiye Kürt sorununun çözümünde eğer gerçekten bölgesel aktör olmayı önüne koyuyor ve kendi dış politikasını kendi ülkesel çıkarları çerçevesinde belirleme arzusu içerisindeyse Kürt sorununun çözümünde Türkiye, İran, Suriye ve Irak ekseninde öncü ülke olmak durumundadır.

BAŞKAN – Sayın Kurt, toparlayabilir miyiz lütfen.

ADİL KURT (Devamla) – Son bir dakika eğer müsaade ederseniz Sayın Başkanım.

Kürt sorununun nihai çözümünü bölgesel konjonktüre uygunluk içerisinde çözmeyi arzularsa, önüne hedef koyarsa ben öyle zannediyorum ki sizin demin ifade ettiğiniz o bölgesel aktör olma noktasında ivme kazanmış olacaktır.

Ama ne yazık ki çoklu ipuçlarını görmedim sizin konuşmanızda çünkü sorunu terör sorunu ve terörün de birilerinin sürekli kışkırttığı, Türkiye'nin gelişmesinin önünü tıkamak için koz olarak ya da maşa olarak değerlendirdiği yönünde atıflarda bulundunuz. Bu, çok uzun sürelerdir Türkiye'de hep konuşulan ama çözüm geliştirmeyen bir söylemdir Sayın Bakanım. Türkiye gerçekten Kürt sorununun çözümünde de, demokrasinin ilerletilmesinde sizin o Hükümet Programı'nda ifade ettiğiniz "ileri demokrasi" vurgusuna ulaşması için Türkiye'nin model ülke olması gerekiyor. Model ülke olması için de bazı şeyleri korkusuzca ve cesaretle tartışmanın önünü açmamız gerekiyor. Sizin Bakanlığınız buna öncülük edebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, sayın basın mensupları, Dışişleri Bakanlığının değerli bürokratları; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben sözlerime başlamadan önce AKP Şanlıurfa Milletvekili Sayın Gök'ün Bakanın sunumuna atıfla değerler siyaseti başta olmak üzere siyaset bilimine yaptığı katkılardan dolayı teşekkür etmekle başlamak istiyorum her şeyden önce.

Sayın Bakanım, aslında bir uluslararası ilişkiler öğrencisi olarak benim hocam sayılırsınız sizden ders almadım ama "Stratejik Derinlik" kitabınızı okudum. Bence çok kapsamlı ve güzel bir kitap. Bir paradigma inşasının ipuçlarını görmek mümkün orada. Oradaki çabaları da anlamlandırabiliyorum. Yani 21'inci yüzyılda Türkiye dış politikasına bir dış politika paradigması inşa etmek mümkün olabilir mi? Çok boyutlu bir dış politikanın temel ipuçlarının neler olduğuna ilişkin çok kapsamlı analizler var. Ancak bunu pratikte uygulamaya geldiğimiz zaman Türk dış politikasının son dönem uygulamalarına baktığımız zaman tam bir "di lampedusa" durumu yaşıyoruz. Yani ne demek bu Latince? Hiçbir şey değişmemiş, istiyorsan her şeyi değiştir. Şimdi, bir her şeyi değiştirme çabası ve yeni bir dış politika paradigması inşa etme çabası içindeyiz ama vardığımız noktada aslında hiçbir şeyin değişmediğini ama her şeyi değiştirmek gibi bir çaba içinde bulunduğumuzu görüyorum. Birkaç örnek vermek gerekirse...

AKP Hükümeti komşularla "sıfır sorun" politikasını uygulamaya soktuğunu iddia etmektedir. Peki, geline nokta baktığımızda durumu nasıl görüyoruz? İsrail'le olan ilişkiler iç politika malzemesi olarak kullanılmakta ve bölgedeki gerilim artırılmaktadır. Üstelik maalesef zaman zaman sadece iç politika odaklı olarak yükseltilen bir gerilimdir bu. Mavi Marmara vakasından sonra İsrail'le olan ilişkileri biliyoruz. Peki, şimdi İsrail'in bağladığı gemiler konusunda aynı yığıltık neden gösterilmiyor?

Biz devlet olarak Suriye'deki karmaşa ortamında açıkça taraf olduk mu? Evet, olduk. Ve hatırlatmak isterim ki yabancı ve ulusal basında Türkiye'nin Suriye'deki isyancılara barınma sağladığı ve Türkiye'deki kamplardan Suriye içlerine saldırılar düzenlenmesine göz yumulduğuna ilişkin haberler Hükümet yetkilileri tarafından henüz yalanlanmış değil. Öte yandan geçtiğimiz yıllarda İran yanlısı bir dış politika izlenirken bugün geline noktada dış politikamız ABD'nin bölgedeki çıkarlarını savunan bir eksene oturmuş görünmektedir. Açıkçası, ABD'nin Suriye ve İran politikası AKP'ye havale edilmiş gibi görünmektedir.

Daha bir kaç sene öncesine kadar Ankara'ya çağırıp övgüler düzdüğünüz, vizeleri kaldırdığınız Suriye yönetimi, nereden geldiği belli olmayan bir ayarla düşman, üstelik sapkın bir mezhepten sayılmaya başlanmıştır. Aslında, zamanında Recai Kutan'ın "sapkın bir Alevi mezhebi." diyerek kendince aşağılamaya çalıştığı Suriye yönetimi her ne hikmetse bir iki yıl içinde AKP Hükümeti için de aynı minvalde anılmaya başlanmıştır. AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'in "Suriye ile CHP yönetimi arasında mezhep dayanışması var." açıklaması benzer bir cahilliğin gözler önüne serilmesinden başka bir şey değildir. Dış politikaya eğer bilinçaltınızda kin ve nefret sıçramaya başlarsa kendinizi ancak bir dereceye kadar barışçıl gösterebilirsiniz. Sayın Çelik'in söylemi zaten itikadi açıdan bir cehaletin ürünü olduğu gibi -çünkü Nusayriliikle Anadolu Aleviliği arasındaki farklardan bihaberdir belli ki- aynı zamanda dış politikadaki gerçek mezhepçi tavrın da bence bir ifadesidir. Öyle ki Hükümet nedense Bahreyn'de Sünnilerin Şiilere karşı sert politikasını görmezden gelmektedir.

Sayın Başkan, tam da sizin sözlerinizle Sayın Bakan, bugün, bizim için Orta Doğu'daki en önemli sorun alanlarının başında Irak gelmektedir. "Irak'taki bütün dost ve kardeş gruplarla, akraba topluluklarla ilişkilerimizi en iyi düzeyde tutma ilkesi etrafında çok kapsamlı görüşmeler neticesinde belli ilerlemeler kaydedildi." diyorsunuz. Irak'ın kuzeyi hâlâ Türkiye için tehdit olmaktan çıkmadı. Bunu görüyor ve yaşıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bakanların olduğu bir bölgesel Kürt yönetimi var orada ve o yönetimle olan ilişkiyi bir türlü dengede tutmayı başaramadığınız da açık. PKK'nın bölgedeki etkinliğinin kırılmaması da yine yapılan bu başarısız müdahalelerin de bir sonucu.

Benzer bir tutarsızlık on yıldır halkımızın âdeti uyutulduğu Avrupa Birliği meselesinde de süregelmektedir. Bir dönemi hatırlayınız, bütün varlığımız ve benliğimiz AB'ye girmek için çaba sarf ediyorduk. AB bir kriterdi bizim için. AB ile olan ilişkilerdeki gelgitler istenmeyen durumlardı. Şimdi artık istikrarlı bir hâl aldı, AB ile olan ilişkimiz sıfır, tamamen sıfırlandı. Gerek AB ilerleme raporu gerekse AGİT seçim raporlarındaki eleştiriler Hükümet yetkilileri tarafından geçiririldiler. AB üyeliğine yönelik AKP İktidarının ilk yıllarındaki heves yerini bugün isteksizliğe bırakmıştır. Bu durum demokratikleşme sürecini açıkça baltalamaktadır. Hükümetin AB ile ilişkilerini "AB'nin ekonomisi kötü, müzakere sürecini engelliyorlar." gibi açık bahanelerin arkasına saklanmadan tekrar geliştirmesi gerekmektedir.

Herkesin gayet iyi bildiği gibi bir de NATO sorunumuz var bizim. Sayın Bakan, sizin NATO'ya bakışınızı biliyoruz. Size göre "Biz NATO'ya partner değiliz, ortak değiliz, NATO'nun sahibiyiz." Evet, bu çok açık. Kürecik'e konuşlandırılacak olan NATO radarı söz konusu olduğunda AKP Hükümeti kamuoyunu bilgilendirmekten kaçınacak kadar NATO'nun sahibi. Bu radarların İran'dan gelecek olası bir saldırıya karşı mı konulduğu, İsrail'i korumanın mı amaçlandığını lütfen açıklığa kavuşturunuz. Ayrıca, madem sahibisiniz, size bir şeyi hatırlatmakta da fayda görüyorum: Libya'daki operasyon sırasında NATO'nun deniz yoluyla Libya'dan kaçmaya çalışanlara sırt çevirmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sayın Başkan, Hükümetin herkes için güvenlik sağlayacak bir istikrar kuşağı oluşturmaya karar verdiğinden beri Türkiye'yi komşularıyla açık bir savaşa sürüklediğini görmemek için kör olmak gerek. Kendi içindeki demokrasi problemlerini halledemediği gibi derinleştirmiş bir AKP, Kürt sorununu çözemediği gibi bir savaş ortamına götürmüş bir AKP, ülkenin öncelikle kafalarında Kürt ve Türk milliyetçileri arasında bölünmesine çanak tutan bir AKP, kalkmış Suriye'de demokrasi havariliği yapmakta. Bu hiç inandırıcı değil. İnsana "Önce kendine bak." derler.

Son olarak, bir başka meseleyi gündeme getirip konuşmama son vermek istiyorum. Son yıllarda artık bir kör dövuşüne dönuşen Ermeni meselesinde AKP Hükümetinin attığı her adımın hiçbir netice sağlamadığı gibi içeride ve

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

dışarıda bu meseleyi daha da körüklediğini görüyoruz. Ermeni sorununun artık Türkiye ve Batı dünyasındaki tartışılma biçimlerine eleştirel yaklaşmamız gerekiyor. Soykırım hukukunun güncel gelişmeleriyle birlikte Ermeni sorununun tarihçesine ve soykırımın evrensel tarihine eğilmek öncelikli yapmamız gerekenler arasında. Ermeni sorunu kullanarak, Türkiye ve Türklere yönelik tarihsel, kültürel önyargılarını pekiştiren kimi Batılı üye ülkelerinin ve yerli araştırmacıların düşünce kalıplarına bakmamız ve bu kalıpların diyalog zemininde nasıl dönüştürülebileceğine dair öneriler üretmemiz gerekmektedir.

Açıkçası, Ermeni sorunu, artık yanlış ve gecikmiş müdahaleler nedeniyle uluslararası bir soruna dönüşmeye başlamıştır. Ermeni soykırımı iddiaları ve Kıbrıs sorunu konusunda çok kişi söz söylüyor ancak verilen tepkiler genellikle içi boş vatan, millet tepkisi olmaktan öteye gitmiyor. Bu alanda ciddi bir ulusal bilinç eksikliği yaşadığımızı kabul etmek zorundayız. Türkiye, soykırım suçlamalarını bugüne kadar "Tencere dibin kara, seninki benden kara." edebiyatıyla karşılamaya çalıştı. "Kaç Ermeni öldü, kaç Türk ya da Müslüman öldü?" edebiyatı yapıldı. Öncelikle, Türkiye'nin bu anlamsız ve kısır tartışmayı bir kenara bırakması gerekiyor.

Çok basit ve kısa bir örnek vermek gerekirse. Soykırım suçunun hukuki çerçevesini belirleyen 1948 tarihli Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesi'ne göre bu suçun tüzel kişilere değil, gerçek kişilere yöneltilmesi gerekiyor. Bu hukuki gerçekliğe karşın Ermeni Soykırımı suçlamaları, genelde, ülkesi ve ulusuyla Türkiye'ye yöneltiliyor. Dolayısıyla, bir tür nefret söylemi suçuna dönüşmüş bulunuyor. Ancak asıl nokta soykırımın varlığı ya da yokluğuna karar verecek yetkili mercinin kim olduğuyla ilgili.

Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesi, soykırım suçunun varlığı ya da yokluğu konusundaki yetkili merci yargı organları olarak belirlemiştir. Hangi yargı organı ya da organlarının yetkili olduğu da sözleşmede açıklanmıştır. Bu bağlamda, unuttuğumuz, bize unutturulmak istenen gerçek Birinci Dünya Savaşı sırasında çok sayıda İttihat ve Terakki Partisi yöneticisinin Ermenilerin toplu katliamı suçlamasıyla üç yıla yakın süre Malta'da tutulmuş ve Sevr Anlaşması hükümleri uyarınca soruşturma kapsamına alınmış olmalarıdır. Ancak, soruşturmayı yürüten Londra'daki İngiliz Kraliyet Başsavcılığı, ne işgal altındaki Osmanlı arşivinde ne de İngiltere ve Amerika kaynaklarında bu kişiler aleyhine hukuki geçerliliği olan katliam/kırım kanıtı bulmuştur. Bu nedenle "kovuşturmaya yer olmadığı" hükmüne vararak serbest bırakılmalarını sağlamıştır.

Yahudi soykırımı yargılamasının yapıldığı Nürnberg Mahkemesi ile aynı koşullarda çalıştığını belgelediğimiz Malta'daki bu yargılama sürecinin Ermeni soykırımı iddialarını kökten çürüten hukuki sonuçlarını Türkiye'nin anımsaması ve sahiplenmesi kaçınılmazdır.

Sayın Bakanım, Türkiye dış siyasetinde her şeyin değiştiği gibi bir yanlış ortada dolanmaktadır. Ancak bu tam anlamıyla konuşmamın en başında da belirttiğim gibi "di lampedusa"dır. Türkiye dış siyaseti hâlâ ülke çıkarları dışında bir takım yerlere eklenmiş görünmektedir ve yalnızca yüzeyi cilalanmıştır. Bu bağlamda, Türkiye'yi kısa zamanda savaşın eşiğine getiren bu anlayıştan uzaklaşılması ve gerçek ve kalıcı bir barış ortamının sağlanması için gereken adımların atılmasını öneriyorum.

Herkese saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Oral, buyurun efendim.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları; bu saate kadar konuşan arkadaşlarımız meseleyi muhtelif boyutlarıyla gayet güzel bir şekilde ortaya koydular. Onları Sayın Bakanın sunuşuyla birlikte ele aldığımızda zaten tablo aşağı yukarı ortaya çıkıyor.

Türkiye Cumhuriyeti, gerek içeride gerek dışarıda istikrar ve barışı gözeten demokratik ve laik bir ülkedir. Bulunduğu coğrafyada da Büyük Atatürk'ten bugüne hep bu çaba içinde olmuştur. "Yurtta sulh, cihanda sulh." Nitekim, son derece zor bir coğrafyada Türkiye tüm komşularıyla genelde iyi ilişkiler içinde olma gayretini hiçbir zaman elden bırakmadı. Ateşin de içinde olduğu birçok sorunları olan bir bölgede yaşıyoruz. Komşularla sıfır sorun gerçekten kulağa hoş gelen bir ifade, iyi bir slogan da olabilir ama bu sıfır sorun bir ülkenin tek başına sağlayabileceği bir durum değil ki. Bu işin bir de muhatabı var, karşı tarafı var. Onun da bunu benimsemesi lazım. Ne yazık ki arzu bu olsa bile bunu gerçekleştirmek her zaman mümkün olmuyor. Ülkelerin tarihin derinliklerinden gelen ya da coğrafyadan kaynaklanan ihtilafları var. Nitekim, komşularla ilişkilerin sıfır sorunla sürdürülmesinin söylendiği kadar kolay sağlanamayacağını hem de çok kısa süre içinde hep beraber gördük ve yaşıyoruz, hatta ortak kabine toplantılarının yapılmış olmasına rağmen. Kaldı ki "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesi de Türkiye'nin bugüne dek uyguladığı dış politikanın esası değil mi? Komşularıyla iyi ilişkileri hedeflemiyor mu? Tabii ki hedefliyor. Çok kez uluslararası ilişkilerde iyi niyet başka, fakat gerçek daha başka şekilleniyor. Napolyon boşuna "Dış sorunların temelinde tarih ve coğrafya vardır." dememiştir.

"Komşularla sıfır sorun" demenin bir diğer yönüne de işaret etmek isterim. Siz çıkıp "Komşularımızla sıfır sorun olacak." ifadesini kullandığınızda, komşularla aranızda mevcut sorunlar sanki bizden kaynaklanıyor, problemleri çıkartan bizmiş gibi bir anlamı da beraberinde taşır yani bu manayı da çıkarmadığını ifade etmek zor. "Bugün Yunanistan ile aramızda sorunlar var. Bizden mi kaynaklanıyor? Güney komşularımızda zaman zaman yaşanan ihtilaflar. Bunları biz mi çıkarıyoruz?" gibi sorular da peşi sıra gelir.

Değerli Başkan, Türkiye'nin millî davası olan Kıbrıs'ta hangi noktadayız? İleriyi nasıl görüyoruz? Çözumsuzlük çözüm değildir politikası ne sonuç verdi? Temel parametrelere baktığımızda ana çizgide bir mesafe alındığını ifade etmek mümkün değil. Çözumsuzlüğün çözüm olmadığı doğru ama her çözüm de çözüm değildir. Bu da görüldü. Güney Kıbrıs'ın 1 Mayıs 2005 tarihinde Avrupa Birliği'nin genişleme, bir genişleme sürecinde 10 ülkeyle birlikte Türkiye'den önce Avrupa Birliği'ne alınmış olması uluslararası anlaşmalara tamamen aykırıdır. Bu gelişme sorunu daha da karmaşık bir hâle dönüştürmüştür. Bundan sonra ne olacak? İki kesimliliği korumak en çıkar yol gibi görülüyor. Gidişat da sanıyorum onu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

gösteriyor. Geçenlerde New York'ta iki liderin Ban Ki-Moon'un başkanlığında yaptığı toplantılar da çok fazla bir umut vermemektedir.

Sayın Başkan, Kuzey Irak ve orada oluşan yapı yıllarca derin ızdıraplara yol açan bölücü terörle mücadele açısından bizi, yani Türkiye'yi son derece yakından ilgilendiriyor. Yaşanan gelişmeler ve gerçekler ortaya koymuştur ki terörle mücadelede Kuzey Irak'tan taleplerin ve beklentilerimizin muhatabı Amerika Birleşik Devletleri olmalıdır. Nitekim Sayın Başbakan, Obama ile birkaç kez bu konuda görüştü, sorunların gündeme alındığı ifade edildi, tatmin edici bir sonuç henüz ortada mı? Son derece şüpheli.

Marmara Gemisi ile ilgili Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un oluşturduğu komisyonca hazırlanan rapor Türkiye açısından tatminkâr değildi. Sayın Akçay'ın da ifade ettiği gibi bu rapor Türkiye'nin tezleriyle örtüşen bir rapor olmadı. Diplomatik gücün ağırlığı gerçekte burada kendisini göstermeliydi, yani bu raporda Türkiye'nin dış politika gücü bir sonuç vermeliydi. İsrail'in de Türkiye'nin yaptığı talepleri bugüne kadar tatminkâr bir şekilde karşılamadığı ortadadır.

Sayın Başkan, Suriye ile yaşanan son dönemdeki ilişkilerde çok dikkatli olunmalıdır. Suriye'de gelişen olaylara ve can kayıplarına karşı çıkmamak mümkün değil. Gelişmeler fevkalade endişe verici. Güneyde en uzun sınıra sahip olduğumuz komşumuz Suriye'nin demokrasi ve özgürlükler alanında mesafe almasını bekleriz ve katkıda bulunmak da isteriz çünkü bu bölge demokrasinin ve özgürlüklerin olmadığı bir ülke. Buraya bizim de demokrasi ve özgürlükler konusunda katkı yapmamız son derece bize düşen bir görevdir ama bütün bunlara rağmen telafi edilemeyecek sorunların yaratılmasından kaçınılmasının altının da çizilmesi gerektiğine inanıyorum. Sanıyorum Hükûmetin de tutumu bu yönde olacaktır.

Orta Doğu çok duyarlı bir bölge. Türkiye dış politikada bu alanda bugüne kadar titiz davrandı, başarılı bir politika izledi. Dışişleri Bakanlığımız mensupları itibarıyla tecrübe ve birikim yönünden Türkiye'nin en önde gelen bakanlıklarından biridir. Bakanıyla birlikte bu konuda olumlu adımlar atmasını beklemek son derece normaldir. Orta Doğu fevkalade karışık bir yapı. Oraya kolay kolay fazlaca içerisine girip o olayların içerisinde olmayı iyice düşünmek lazım. Bakınız Orta Doğu barış süreci çok uzun bir süreçtir. Hâlâ sonuç alınamamıştır. Bu süreç içerisinde iki tane Nobel ödüllü lider çıkmıştır. Gene bu süreç içerisinde iki tane Orta Doğulu lider hayatını kaybetmiştir ama Orta Doğu barış süreci hâlâ devam etmektedir. O bakımdan son derece karışık olan bu politikaya bir miktar ihtiyatlı yaklaşmak lazım. Orta Doğu, Avrupa, Asya ve Afrika arasında bir köprü. Büyük çatışmaların cereyan ettiği bir bölge ancak bu bölgenin bir özelliği de şudur: Bölge dünya fosil ve karbon kaynaklarının çok önemli bir miktarına sahip. İlk on yıllık dilimini geride bıraktığımız 21'inci asırda da bu enerji kaynakları son derece önemli bir coğrafya, yani 21'inci asırda da buranın fosil ve karbon kaynakları dünyanın dikkatini çekmektedir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra dünya da tek kutuplu bir hâle geldi. Böyle bir tablo Orta Doğu'nun ne kadar duyarlı olduğunu ortaya koyuyor. Tabii ki bizim için de, bizim açımızdan da son derece önemli. Gerçi Fas'tan Körfez'e kadar 22 ülke var. Bu 22 ülke içerisinde İsrail'in dışarısında demokrasi ve özgürlük alanında belli bir düzeye erişmiş ülke yok ama bu ülkelerin sadece demokrasi meselesi olduğunu düşünmeyelim. O bölgenin bir enerji kaynağı olduğu ve dünyanın güçlü ülkeleri tarafından bu açıyla da bakıldığı unutulmamalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Sayın Başkan, diğer arkadaşlarımız da değindi, Türkiye'nin dış politika alanında diğer önemli bir sorun olan Avrupa Birliği ile ilişkiler gerçekten tam bir durgunluk içerisinde. Sayın Bakan da "Yani bu durgunluk bizden değil, Avrupa ülkelerinin vizyonundaki eksiklikten." diye ifade etti. Belki bu tablo bir konjonktür kırıklığının da sonucu olabilir. Yani Sorkozy gibi, Merkel gibi bizim Avrupa Birliğine üye olmamıza karşı olan ve Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine girmiş olmasının etkisi olabilir. Bu bir konjonktür kırılması olabilir çünkü daha önce özellikle Alman devlet adamları, hatta Fransız devlet adamlarının bizim Avrupa Birliğine girmemiz konusunda katkıları da olmuştur, belli noktalara gelmemizde de katkısı olmuştur ama bugün aksi bir konjonktürü yaşıyoruz. Ha denebilir, bu konjonktür değişinceye kadar yapılacak bir şey yok. Ama biz gene çağdaş müktesebata veya çağdaş mevzuata ulaşalım diye düşünülebilir ama bütün bunlara rağmen 1999 yılı Helsinki Doruğu çünkü Türkiye'nin Avrupa Birliği aday ülkesinin tescil edildiği nokta 1999 yılı Helsinki Zirvesi'yle olmuştur. Bilahare 3 Ekim 2005 tarihinde müzakerenin başlamasından sonra bu daha çok netleşmiştir. Bu Türkiye'nin bir hakkıdır ve çok uzun bir yoldan bu noktaya gelmiştir. Avrupa Birliği hedefi Türkiye açısından, daha önce de ifade etmiştim, sadece ticari ilişkiler yönünden değil Türk ekonomisi için de bir çabadır.

Sayın Başkan, şu G-20 meselesiyle sözlerimi tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oral, tamamlayın lütfen.

SÜMER ORAL (Devamla) – G-20 bilindiği gibi IMF içerisinde 1999 yılında kuruldu. Kuruluş amacı zaten kuruluş tarihi 99 sonudur, daha önce 1997'de dünyanın en gelişmiş ülkeleri arasında olan Uzak Doğu'da meydana gelen finans krizi, 98'de Rusya'daki kriz ve bilahare Brezilya'daki kriz IMF'in böyle bir yapı oluşturmaya neden olmuştur ve dünyadaki finans sistemini kontrol edip onunla ilgili olarak istişari görüşmelerin yapılacağı bir oluşum olarak meydana gelmiştir. Yani 99'dan bu yana on iki yıl geçmiştir. Esasında maliye bakanları ve merkez bankası guvernörleri katılır buna ama 2009 krizinden sonra devlet başkanlarının da katıldığı toplantılar hâlinde cereyan ediyor ve sırayla her ülke buraya başkanlık, dönem başkanlığı yapacaktır. Türkiye'ye de 2015'te anlaşılan bu görev veya bu misyon verilecek. Bu iyi bir şeydir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Zaten buraya bölgesinde güçlü ülkeler alınmıştır. Kurumsal katılımlar da vardır Avrupa Birliği gibi, IMF gibi fakat bölgesinde güçlü olan ülkeler vardır. Mesela BRIC diye ifade edilen Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin -ki, şimdi bu beşli oldu, buna Güney Afrika da eklendi- bunların da hepsi vardır. Hepsinin de belli bir söz hakkı vardır. Ama nitekim en son Cannes'da toplantıda pek fazla bir dişe dokunur sonuç da alınamadı. Yani bunu da böyle görmek gerekir. Yeni bir kuruluş değil on iki yıllık bir kuruluştur.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Teşekkür ederim Sayın Başkan.
BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.12

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.25

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 8'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Gümüş, buyurun efendim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Başkan beni uyarmıştı. Zannediyorum konuşmalar sırasındaki hamlemizin Mecliste yaşanan hoş olmayan olayların etkisi olsa gerek. Grubunuzun adil olmayan tutumlarının bir sonucu olabilir. Zamanım şimdi başlasın.

BAŞKAN – Sayın Gümüş, bugüne kadarki tutumunuzdan biz memnunuz. Onu ifade edeyim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Grubunuza bir gönderme yapıyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bundan sonra tutum değişikliği yapabiliriz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – İster istemez bizi etkiliyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Şimdi daha yeni giriyorum.

BAŞKAN – Yeniden başlatıyorum Sayın Gümüş.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken öncelikle son derece rahatsızlık içinde olduğumu belirtmek isterim. Şu anda kar altında, soğuktaki depremzede çocukları sizlere yeniden hatırlatmak istiyorum. Bu çocukların, yaşlıların, tüm vatandaşlarımızın durumunun acilen iyileştirilmesi bizim boynumuzun borcudur, başkalarının da değildir. Öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Hükümetin boynunun borcudur. Ülkemizde onca yazlık kamp, onca gönüllü aile dururken hangi zihniyet vatandaşlarımızı, çocuklarımızı soğuğa terk etmiştir? Lütfen bu konuda kendimize gelelim. İnsan sağlığı kesinlikle şaka değildir. Bu işlerin faturaları da karşımıza gelecektir arkadaşlar. Simav'daki depremzedelerin de unutulduğunu yine burada size hatırlatmak istiyorum.

Sürenin kısalığından ve konu çeşitlilik arz ettiğinden dolayı açıklamaları basit ve ana hatları ile derinleştirmeden vereceğim.

Sayın Bakan, konuşma metniniz, buradaki açıklamalarınız, ortaya koyduğunuz ilkel tanımlamaların tatmin edici seviye ve açıklıkta olduğunu ifade edebilmek çok zor. “Evrensel değerler” diyorsunuz, her nedense bu değerler ülkeden ülkeye, şarttan şarta değişebiliyor.

Güney ve doğu Akdeniz'deki değişiklikler belli ki birbiriyle koordineli gelişmektedir. Bu tür siyasi hareketlerin mali kaynaklarının yönetimleri değiştirecek güce olmasının mümkün olmadığı sizin de bilebileceğiniz açıktır. Bu değişimlerin dışarıdan müdahale desteği yoluyla gerçekleştirilemeyeceğini bilmem söylemeye gerek var mı? Yani bütün bu değişiklikler aynı zamanda dünyada dışarıdan müdahale yoluyla gerçekleştiği konusunda kanaatler çok yaygındır.

Sayın Bakan, bu karşımızdaki gelişmeler dünyanın gelişmiş güçlerinin ihtiyaç duyduğu hangi meseleler nedeniyle yaşanmaktadır? Bu tarafınıza yönelttiğim bir sorudur. Gelişmiş ülkelerin ihtiyaç duyduğu hangi meseleler nedeniyle bunlar yaşanmaktadır? Bize bunun analizini lütfen yapar mısınız. Temel analizler yapmak durumundayız.

Bu yaşananlar yaygın adıyla “BOP Projesi” midir ya da ABD'deki yorumlara göre BOP bitmiştir -Amerika Birleşim Devletleri'nde bu tür yorumlar var- şartları kalkmıştır diye, yoksa, dünyanın birkaç yıldır girdiği yeni şartlar doğrultusunda yeni bir proje mi vardır? Biliyorsunuz demokrasi, toplumlar için gidilmesi gereken yegâne adrestir ve insan hakları, insan onuru ancak demokrasi şartlarında en iyi şekilde korunabilir. Demokrasi gelişmiş ülkelerde daha çok halkın yönetimidir ancak unutmamak gerekir gelişmesini tamamlamamış, kalkınamamış ülkeler için dış müdahalelere daha açık ortamlar olabilmektedir bu ülkelerdeki yapılarda. Bu konuyu hiç unutmadan analizlerimizi yapmamız lazım. Evet, Akdeniz'de yeni gelişmelerin yaşanması, daha çok bu bölgede yeni ve koordineli bir yapılanmanın uygulamaya koyulduğunu göstermektedir. Bana göre bu yeni yapılanma, dünyanın bugünkü ve yarınki beklenti ve gelişmelerinin endişeleriyle ilgili bir girişimdir. Daha çok altı yıl önceki tek kutuplu dünya şartlarına göre değil, bugünkü çok kutuplu gelecek zamanlara göre yeni bir hazırlanmadır. Anlaşıyor ki Batı'nın gelişmiş ülkeleriyle entegre yeni bir bölgesel ekonomik entegrasyon alanının yaratılması hazırlıkları vardır. Yine anlaşıyor ki Türkiye'ye bu ortamın oluşturulmasında misyon verilmiş ve oluşacak yeni bir sistem için de söz hakkı ve etkinlik vaat edilmiştir. Bakanın net olarak söyleyemediği işte bu gerçektir. Bakan demektedir ki dedelerimizin ufkuna sahip çıkalım, yani modern Türkiye'nin vizyonunu Osmanlıdan ilham alsın, yani bir şeyler olacak, hazır olun.

Sayın Bakanın dar ve yüzeysel açıklamaları yerine, dünyanın çağdaş meseleleri hakkında bir dünya analizi dinlemek isterdik. Evet, değişim içindeyiz ama ne değişiyor, güçler dengesi nedir, nasıl olacak gibi. Konuşmasında siyasal ve ekonomik bir dünya analizini kendisinden duymadık. “Değişim var.” dedi. Böyle bir yeni durum analiziniz yoksa nasıl isabetli bir politikanız olabilir. Eğer böyle bir analiz varsa, söz konusuysa bu analizleri açıklamanın yeri tam da burası değil midir? Evet, bugünkü büyük proje girişimlerinin altında güneydoğu Asya'daki gelişmeleri ve ekonomik büyümeyi, dengelemeyi hedefleyen tasarruflar vardır. Ben kendi adıma bu tür girişimlerin aşırı müdahaleci ve yeni bir emperyalist

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

açılımla yapılmasından rahatsızım. Bu ülkelerin yönetimlerine bizzat müdahale edilecek, sonra göz göre göre kaynakları yağma edilecek, sonra "Ben, sizin demokrasinize destek veriyorum; size, yeni, refahın olduğu bir dönemi vaat ediyorum" diyeceksin, sonra bu gelişmelerden sonuçlar alacaksın, bölgeyi sağlıklı bir şekilde dönüştüreceksin. Bu hayaldir. Bu kadar müdahale ve yağmalamadan sonra ve bunların da göz önünde olduğundan sonra, politikalar böyle değiştikten sonra bunları, bu ülkelerin entelektüellerine anlatabilmek hiç de kolay değildir.

Burada Türk Hükûmetine ve Sayın Dışişleri Bakanına şu uyarıları yapmak isterim: Evet, yeni bölgesel ekonomik entegrasyonların kurulması, dünyanın tam küresel yapılanması yerine bölgesel ekonomik birliklerle yeniden sisteme girmesi çok önemli bir meseledir. Bölgesel ekonomik entegrasyonlar dünyanın bugünkü kaos görünümünü dengeye sokabilecek en önemli çözüm olarak önümüzde durmaktadır. Belki de başarılı olabilecek bölgeselleşme hareketleri ciddi potansiyeller taşıyan savaş ihtimalleri için en çözüm olacaktır.

Uyarım şudur: Akdeniz Bölgesi için hedeflenen dönüşüm sanıldığı gibi kısa ve orta vadeli sonuç alınabilecek konu değildir. Türkiye'nin Akdeniz'de proaktif bir pozisyonda olması bu dönem için çeşitli riskler içermektedir. Hatta birçok tehlikeyi beraberinde getireceği de açıktır. Bu konu Hükûmet için en önemli handikaplardan biridir. Bunu anlamak için en basit örnek, Sayın Başbakanın Birleşmiş Milletlerde konuşması sırasında onu dinleyen bir tek Orta Doğu temsilcisinin olmamasıdır. Bu gelişme, bundan sonra karşılaşılabilecek sorunlar hakkında en kestirme göstergelerden birisidir. Burada her ülke ve ülkeler birliği açısından ayrı değerlendirmeler yapmak isterdim ama zaman kısa.

Yapılan yanlışlar, politikaları önceden öngörememe, üç beş ayda ve hatta birkaç günde ülkelerle ilişkilerin 180 derece değiştirilmesi bize zorunlu olarak iki ihtimali düşündürmektedir. Ya dış politikamız dünya analizi konusunda olağanüstü bir eksiklik veya yanlışlık içindedir ya da dış politikamız tamamen dışarıya teslim edilmiştir. Bu kadar böyle pat diye değişirse böyle şeyler düşünüyoruz biz de doğal olarak. Üçüncü ihtimal, her ikisidir, yani her ikisini düşünmektir. Sıfır sorun politikası ise çöpe gitmiştir. Sıfır sorun diye bir şey yok şu anda, sorunlar geliyor. Eğer böyle değilse niçin Suriye ile ilgili politikalar kökten olarak değiştirilmiş ve niçin Libya müdahalesi birkaç gün içinde kabul edilir hâle gelmiş, NATO merkezi İzmir'e taşınmış bu konuda? Yaptığınız bu tür zızzaklar dünya politikasında yukarıdaki gibi anlaşılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Hükûmetin dünyayı yeniden analiz etmesi gerekir.

Bölgesel entegrasyon meselesine gelince, Balkanlar ve Karadeniz civarında yapılan entegrasyon girişimlerinin zaman ve başarı ihtimali olarak daha verimli sonuçlar vereceği kanaatindeyiz. Bu bölgelerde verilecek çabaların sonuçlanması, dünyanın diğer güçleri açısından da stabilizasyon fonksiyonları gibi önemli olumlu sonuçları olacaktır. Orta Asya konusunda, üçüncü ve kuvvetle yükselen tarafın Çin olması konusunda hazırlıklı olunmalıdır. Bu yeni süper gücü dengeleyebilmek için Orta Asya politikası konusunda Rusya ile iş birliğinin artırılmasının yararları şimdiden incelenmeye başlanmalıdır. Önümüzdeki dönemde Şanghay beşlisi arasındaki sorunların ortaya çıkması olasıdır. Özellikle Çin ve Rusya arasındaki sınır sorunlarının gündeme gelmesi konusunda özellikle dikkate dilmesi gerekmektedir. Bu durumda sorunun sonuçları Asya ve Avrupa dengelerinde önemli değişikliklere yol açabilecektir. Bu konuda biz şüphe ettik, endişelerimiz var.

Hükûmetin önümüzdeki dönemde en önemli sıkıntısı Doğu Akdeniz ve Orta Doğu politikasında ortaya çıkabilecek sürpriz gelişmeler ve giderek Türkiye'ye yaklaşımakta olan uluslararası kriz olacaktır. Ayrıca, Bakanın bugün için dünyada yaşadığımız değişim şartları konusundaki benzetmesine katılmıyorum. Şu andaki şartlar, ekonomik gücün ve ağırlık noktalarının dünya coğrafyalarında değişmesidir. Bu tür belirleyici değişimler dünyada son yüzyılın içinde değil, son birkaç yüzyılın içinde meydana gelmiştir. Bu konunun tespitinin doğru yapılması, bugünkü sorunları anlamamız ve dünyanın gidişatı hakkında isabetli tahminler yapabilmemiz açısından son derece önemlidir. En azından bir yüzyıla yakın zamandaki değişimler Osmanlı'nın paylaşımı ve en azından bir açıdan petrol sahalarının kontrolü ile ilgiliydi, şimdi böyle değildir. Önümüzdeki silahlar da farklıdır, rekabet de farklıdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – ...nüfus değişimleri de farklıdır, coğrafyalar arasındaki uzaklıklar da hayli farklıdır. Sonuç olarak, dış politikanın yeni bir dünya analiziyle yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bu analiz, altı sene önceki çalışmıyor Sayın Bakan. Yeni analiz lazım, yeni beklentiler, yeni tahminler lazım. Şu an pragmatik çözümlerle sorunlar aşılmıyormuş gibi gözüküyor ama dünyanın gelişmelerini, bölgemizdeki politikaların sonuçları bugünden görülemez ise önce Türkiye, sonra da Hükûmet zarar görecektir. Türkiye, bölgede her an çıkabilecek bir ateşin içine atılmak için hevesli görünmemelidir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Gümüş.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli komisyonumuzun değerli üyeleri, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; gerçekten sabahtan beri Dışişleri Bakanlığının sadece bütçesini değil, dış politikamızın son on yılını -sadece geçen yılı da değil- neredeyse değerlendiriyoruz hep birlikte. Ben öncelikle ve memnuniyetle şunu gördüğümü belirtmek istiyorum. Bugün dış politikamızın temel ilkeleri konusunda Sayın Bakanımın baştan belirttiği hususlarla ilgili olarak hiç kimsenin bir ihtilafının olmadığını memnuniyetle görüyorum. Türkiye'de demokrasinin, güçlü ekonominin ve aktif, proaktif bir dış politikanın olması gerektiği yönünde hiçbir eleştiri olmadı. Buna dayanan pratik uygulamalarla ilgili birtakım sorunlar veya farklı yorumlar gündeme geldi. Bu da Türkiye'nin iktidarıyla,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

muhalefetiyle millî bir dış politika aslında güttüğünü ve izlediğini ortaya koyuyor. Birtakım olaylarla ilgili olarak bu ihtilafların olması da doğaldır. Çünkü bu iki şeyden kaynaklanabilir, ya bu konuda konuşan arkadaşların o konuda yeterli bilgi sahibi olmamasından kaynaklanabilir o yorumları yaparken. İkincisi de daha da önemli belki. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır. Başka iktidarlar olsa belki başka türlü uygulamalar da olabilir. Ama temel ilkeler de hiçbir farklılık olmadığını...

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl yani?

RECAİ BERBER (Devamla) – Nasıl?

MUSA ÇAM (İzmir) – “Bilgisi yok” derken neyi kastediyorsunuz?

RECAİ BERBER (Devamla) – Yeterince arka planını bilmiyor olabilir. Çünkü olayların içinde değiliz. Ben de bilmiyorum, siz de bilmiyorsunuz, o anlamda dedim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sizden öğrenelim!

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Anlatın, öğrenelim!

BAŞKAN – Sayın Berber, lütfen devam ediniz.

RECAİ BERBER (Devamla) – Dolayısıyla gerçekten öncelikle bu memnuniyetimi dile getirmek istedim.

İkincisi ve önemli bir husus da Dışişleri Bakanlığı gerçekten son on yıldır, özellikle son yıllarda bölgemizdeki siyasi krizlerin oluşumunu tam tersine çok yakından takip ettiğini görüyoruz. Aslında çok eleştirilen, bu işte kısa süreli politika değişiklikleri denen şeylerin de aslında olayın cereyan etme şekliinden kaynaklandığını ve bunun işin tabiatı gereği olduğunu da belirtmek lazım. Tıpkı 2009 yılından beri, hatırlarsanız, 2008 sonunda beri dünya büyük bir global kriz yaşıyor ve ekonomi de aynı şekilde yönetiliyor. Neredeyse proaktif bir şekilde günü gününe takip ediliyor ve günü gününe kararlar alınarak ekonomi yönetiliyor artık. Hani otomatik pilotta da değil. Biz soğuk savaş dönemlerini de biliyoruz. Herkesin kampları belli, herkesin politikaları belli ve blokların politikaları belli ve o blokta yer alanların ne yapacağı belli. Dolayısıyla dış politikalar otomatik pilotta. Yani IMF'yle yapılan stand-by anlaşmaları döneminde ekonomiler çoğu zaman otomatik pilotaydı ama şimdi, özellikle bu kriz döneminde tabii ki günübirlik politikalarla her gün taktik geliştirmek zorunda kalınıyor. Strateji değişikliği değil arkadaşlar bunlar. Bana göre, bunlar, günlük gelişmelere göre taktiklerle ana stratejiyi hiçbir zaman göz ardı etmeden o hedefe yönelik olarak birtakım uygun ve artı Türkiye'nin çıkarına pozisyonlar almaktan ibaret diye görüyorum ben.

Diğer bir husus, açıkçası, arkadaşlar, bu riskli olduğunu, işte burada çok büyük risklerin barındığını filan söylüyor. Değerli arkadaşlar, biz ekonomik krizin başında da ekonomik krizde büyük riskler taşıyor ama aynı zamanda bu riski fırsata dönüştürme imkânı da vardı ve Türkiye bugün global krizi, ekonomik krizi fırsata dönüştürmüş durumda. Bunu nereden görüyoruz? Çünkü dünyanın en gelişmiş ülkesi 3A olan ülkenin bile, Amerika'nın bile notu düşürülürken Türkiye'nin notu kriz ortamında iki defa yükseltilmiş oldu. Üçüncüsünü bekliyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hâlâ boş verileri söylüyorsunuz.

RECAİ BERBER (Devamla) – Demek ki değerli arkadaşlar, şimdi krizin ortasında...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Benzetme yaparken biraz daha isabetli olun.

RECAİ BERBER (Devamla) – Benim demek istediğim şu: Biz krize girdiğimiz zamanki, türbülansa girdiğimiz zamanki ülkelerle çıktığımız zaman aynı ritfada mıyız? Değiliz. Ortada yani. Bunu artık inkâr edecek bir durumumuz yok. Çünkü rakiplerimiz, dış ülkeler bunu tescil ediyor, IMF bunu tescil ediyor, uluslararası ekonomik kuruluşlar bunu tescil ediyor. Dolayısıyla şimdi bölgemizde bir siyasi kriz de var, yani yüz yılda bir, elli yılda bir olan bir gelişme var. Tabii ki bu durumda riskler olacak. Bu riskleri eğer almadığınız takdirde fırsatları da kaçırmış olacaksınız. Dolayısıyla risk ve fırsat beraber hareket ediyor. Bizim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Pek benzemedi ama neyse.

RECAİ BERBER (Devamla) – Aynen böyle ve ben böyle görüyorum en azında. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, bakın, biz Kuzey Afrika'da veya genel anlamda Afrika'da bugün bu politikalar gündeme gelmiş değil. Arkadaşlar dedi ki: “İşte Afrika'da gelişmeler oldu, Türkiye aklını başına aldı, yeni hareket etti.” Arkadaşlar, 2008 yılı Türkiye tarafından Afrika Yılı ilan edildi. Edilmedi mi? Birçok arkadaş belki Afrika Yılı dolayısıyla dış gezilerde Afrika'ya gitti. Biraz önce Sayın Bakanımızın söylediği, küçücük bir ülkede 5 milyon dolar yatırımı olan Türk müteşebbisleri 1 milyar dolarlık bir yatırıma ulaşmış ve burada arkadaşlarımız diyor ki işte Türkiye'de büyük sermaye gruplarının işte ekonomileri büyüyor, onlar gidip yatırım... Öyle bir şey yok. Yani 1 milyar dolarlık yatırımı yapan 350 tane müteşebbis, bölerseniz ortalama 3 milyon dolar filan düşüyor. Yani oraya Koç, Sabancı, vesaire Türkiye'nin en büyük holdingleri gitmiş, yatırım yapmış değil, Türkiye'nin KOBİ'leri gitmiş. Türkiye'nin hani “Anadolu Aslanları” dediğimiz ve Türkiye'nin gerçekten bugün ihracatının önemli bölümünü gerçekleştiren ekonomik kuruluşları gitmiş. Ben buradan şuraya gelmek istiyorum. Yani Türkiye, aslında Afrika açılımını, Orta Doğu açılımını on yıldır sürdürülen politikalar sayesinde yapmasaydık zaten Avrupa'yla ekonomimiz o kadar entegreydi ki ihracatımızın yüzde 60'ı Avrupa'ydı. Bizim şu anda yüzde 40'lara düşmüş vaziyette. Krizle demiyorum. Krizin öncesinde yüzde 45'lere düştü. Dolayısıyla biz ihracatımızı çeşitlendirmemiş, bu ülkelerle bu noktaya gelmemiş olsaydık, bu krizden, ekonomik krizden daha fazla etkileneceğimizi, herkes bunu kabul ediyor ve söylüyor zaten. Diğer bir husus, kuzey Afrika ülkelerinin hepsinde gerçekten Türkiye sadece dış politika olarak değil, kültür olarak da var. Bugün gidin herhangi bir ülkeye. Ben hasbelkader bu bayramda Fas'taydım, Mağrib'de. Aynı anda televizyonda Arap televizyonunda iki ayrı kanalda Türk dizilerini izliyorsunuz. Yani şaşırdım kaldım. “Yanlışlıkla Türk televizyonumu açtım.” dedim ama Arapça, yani Arapça olduğu için de herhâlde Türk kanalı olamayacağı için, Türk dizileri bile oralarda şu anda izleniyor, bütün Orta Doğu'da, ta Mağrib'e kadar gitmiş, yani Fas'a kadar.

Ve müteahhitlerimiz orada, bütün Afrika'da Çin'den sonra ikinci sırada. Dünyada zaten ikinci sıradayız. Bakın, bu müteahhitlik hizmetleri o ülkenin dış politikadaki açılımlarının ürünüdür. Bunu herkes böyle kabul eder. Eğer siz orada yoksanız müteahhitlerinizin orada iş yapması zorlaşır. Bugün bütün yollarını, ben Fas'a gittiğimde orada rehberimizden bütün yolları Türk müteahhitlerinin yaptığını ve yönetimin çok beğendiği için oradaki liman inşaatlarını da Türk firmalarına

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

verdiğini memnuniyetle duymuş olduk. Bütün Afrika'da bu böyle. Dolayısıyla bizim şu anda özellikle yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde rakibimiz Avrupa değil, Amerika da değil, Çin. Ama Çin'le nasıl rekabet ediyoruz? Daha kaliteli yaparak rekabet ediyoruz. Bunu da gözlerinizle her gittiğiniz ülkede görebilirsiniz değerli arkadaşlar.

Onun için, ben açıkçası, Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinin yeterli olmadığını burada gördüm. Bir, en önemlisi, bir kere önemli ödemeleri döviz kuru bazında. Yani personel harcamalarının bile önemli kısmı döviz kuru bazında. Türk lirası da geçen yıla göre değer kaybetti yüzde 25 civarında. Sadece onu bile telafi etmiş olsa daha fazla olması gerekirdi Türk lirası karşılığı. Hele hele yatırımlar kısmı tamamen yurt dışı yatırımları ise -ki inşaatların önemli bir kısmı yurt dışı yatırımları- tabii burada da ihtiyacı karşılayamayacağını düşünüyorum çünkü döviz kurundan dolayı geçen yıl alabildiği mal ve hizmetleri ya da inşaatlar bu yıl daha az alabilecek demektir. Burada belki Dışişleri Bakanlığımıza bir tüyo vermek istiyorum. O da şu: Dışişleri Bakanlığımız sadece Dışişleri Bakanlığını temsil etmiyor orada büyükelçiliklerimiz. Türkiye Cumhuriyeti devletini temsil ediyor. Dolayısıyla o bina içinde hizmet verirken Dışişleri Bakanlığımızın rehberliğinde başta Ekonomi Bakanlığımız olmak üzere, Turizm ve Kültür Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığımız, her bakanlığımızın neredeyse orada bir temsilcisi bulunuyor ve en fazla hizmet verdiği kesim de birçok ülkede, diplomatik sorunlarımızın olmadığı bu ülkelerin çoğunda hiçbir sorunumuz yok, tamamen ticari, yani oradaki iş adamlarımıza filan hizmet veriyor aslında veya gidip turistlerimize, oradan gelecek olan, Türkiye'ye gelecek olan turistlere hizmet veriyor. Dolayısıyla o bakanlıkların belki yatırım bütçelerinden bir miktarını işte bu yatırımları ortak yapalım deyip ondan sonra size de hizmet veriyoruz. İşte burada yani kaç tane oda size ayırıyorsak onları da sizin bütçenizden bir miktar destek alalım demek lazım diye düşünüyorum. En azından bu yatırımlar yapıncaya kadar. Cari harcamaları zaten Dışişleri Bakanlığı bütçesine konuyor transferler ama gerçekten bu yatırımlar önemli. Belki ikinci bir şey de şu olabilir. Ben birçok ülkede şunu gördüm: İş adamlarımız artık hakikaten Türkiye Cumhuriyeti devletine yaraşır büyükelçilik binaları istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Sayın Başkanım, hemen toparlıyorum.

Bu binalara da gerekirse biz maliyetin çünkü müteahhit, oradaki devletin, o ülkenin devletin verdiği işleri yapan müteahhitlerimiz Türkiye Cumhuriyeti devletinin büyükelçiliğini mi yapmayacak? Birçokları diyor ki: "Biz yaparız, maliyetine de yaparız, yeter ki buna bir formül bulunsun." Gerekirse oradaki firmalarımız katkıda bulunabileceklerini dile getiriyorlar ama kendi ihtiyaçlarına ve Türkiye'nin büyüklüğüne yaraşır büyükelçilik binaları istiyorlar. Sayın Bakanım, ben sorular faslında sormak istemiyorum ama benim de kafama takılan bir iki husus var. O da şu: En son bu Arap birliğinin aldığı, özellikle arkadaşlar hep dile getirdi Suriye konusunda. Ben çok tutarlı olduğunu düşünüyorum. Geçen bayramda Suriye'de bulundum ve hakikaten Suriye'deki yönetimi bizzat yaşamış bir insanım, iki günlüğüne Suriye'deydim ama yani Suriye'deki bu gelişmeleri o gün ben orada bulunan bir insan olarak bile hissettiğimi söyleyebilirim. Diğer bir husus Arap birliği ülkeleri üçte 2 çoğunlukla -Sayın Müsteşarımdan aldığım bilgiye göre karar veriyormuş- en son aldıkları kararların altında muhtemelen Suriye'deki gelişmeler veya Arap Baharı'nın etkilediği ülkelere sonra muhtemelen beklenti içinde sırası kendilerine gelebilecek ülkeler de var. Yani onlar bir yandan Suriye'ye bu kararları alıp yaptırımları, reformları yap diye tavsiye ederken kendi ülkelerinde bu çelişki içine girmiyorlar mı ya da yarın kendi ülkelerine Arap birliği toplanıp kendi ülkeleri içinde böyle bir karar aldığında kendileri ne yapacaklar? Çünkü başta -isim vermek istemiyorum- Suudi Arabistan olmak üzere bu ülkelerde demokrasinin, parlamenter sistemin filan olmadığı, hatta meşruti monarşinin olduğu ülkelere de yani demokrasinin doğru dürüst işlemediğini görüyoruz, başta kral varsa her şey ondan soruluyor tabiri caizse. Burada bir çelişki yok mu diye düşünüyorum.

Diğer bir husus da bizim biliyorsunuz gerçekten yurt dışında en fazla bulunan ülkelere birisiyiz, 4,5 milyon insanımız var Avrupa'da. Fas'ta buna benzer bir ülke, Avrupa'da en fazla vatandaşı olan ülkelere biri. Bu ülkelere çalışanlar için temsil etmek üzere bir milletvekilliği ihdas etmişler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Neredeyse 260 kişilik parlamentonun 100 kişisi Avrupa'daki kendi vatandaşlarını temsilen parlamentolarında bulunuyor. Biz ne zaman o insanlarımızın temsil edileceği, oy kullanabileceği bir noktaya geleceğiz?

Ben bu revaklar konusundaki tavrımı net söyleyeyim. Değerli arkadaşlar, kesinlikle Ecyad Kalesi'ni en son görenlerden biri olarak söylüyorum. Onu ortadan kaldırıp yerine koskoca, devasa bir plaza diktiklerinden dolayı çoğu insan Mekke'ye geldiğinde -gidenler bilir- Kâbe olarak onu zannediyorlar. Yani kocaman bir plaza dikilmiş 100 küsur katlı. Onun için orada Osmanlıdan hiçbir şey bırakılmamış, revakların böyle palyatif çözümlerle Urfa'ya gelmesi filan. Bunlar kesinlikle olacak şeyler değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Manisa'ya mı istiyorsun?

RECAİ BERBER (Devamla) – Hayır, orada olması gerekiyor ve sonuna kadar orada olması gerekiyor. Yani bu kesinlikle taviz verilecek bir husus değil.

Teşekkür ediyorum. Ben de bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt'a vereceğim ama ondan önce bir dakikalık Sayın Kuşoğlu bir söz istiyor.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Berber, Dışişleri bütçesiyle ilgili görüşlerini dile getirirken kurdan dolayı biraz daha artırılması gerektiğini söyledi ama geçen yıla göre, hatırladığım kadarıyla geçen yıllarda Cumhurbaşkanlığının dış seyahatleri ya da ona benzer kurumların dış seyahatleri Dışişleri bütçesinde yer alıyordu. Bu sene kendi bütçelerine alındığı için siz de bir azalma söz konusu değil. Onu özellikle belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kazım Kurt, buyurun efendim.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın komisyon üyeleri, Değerli Bakanım; saygılar sunarak başlamak istiyorum.

Öncelikle tabii Cengiz Dağcı ve Kırım'la ilgili benim de bir teşekkürüm var. Bu konuda göstermiş olduğunuz duyarlılık ve incelik için teşekkür ediyorum, bir Kırım kökenli yurttaş olarak. Ancak aynı duyarlılığı bütçede ve sunuş konuşmanızda bulamadığımı da ifade etmek istiyorum. Sadece sözlü açıklamanızda Kırım'la ilgili bir paragraf var, ne bütçede ne bu 120 sayfalık sunuşta Kırım tek bir satırda yok. Bu da ayrıca beni üzdü. Çünkü "Kırım'daki Tatar rahat uyuyamıyorsa ben burada rahat olamam." diyorsunuz. Son gelişmelerde Kırım'da ciddi anlamda bir sıkıntı olduğunu ve oradaki Başbakan değişikliğinin Kırım Türkleri açısından ciddi sıkıntılar yaratacak boyutta olduğunu da vurgulamak isterim. Bu konuda elbette ki Hükümetimizin, Bakanlığınızın bazı girişimleri olabilir diye değerlendiriyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu girişten sonra şöyle bir bütçe tasarısından çıkardığım notları ortaya koymaya çalışacağım. Bu tasarıda diyoruz ki ABD için model ortaklık Türkiye'nin politikasıdır ve bunun temeli de demokrasi, ekonomideki yüksek performans, aktif dış politika. Dolayısıyla bu doğrultuda değerlendirmeleri yaptığımız zaman demokrasinin günden güne, koşuldan koşula değişik tanımlanabileceğini ve bu değişik tanımlamalar nedeniyle Türkiye'nin yanlışlar içerisine girebileceğini değerlendirmek durumundayız. Örneğin Libya'da, Mısır'da, Türkiye'nin hangi ulusal değerleriyle ilgili sıkıntılarımız oluştu ve biz aktif hâle geldik? Şimdiye kadar Suriye'de çok kardeşçesine yaşadığımız ya da farklı ilişkiler kurmaya çalıştığımız yönetimle bir anda ne oldu da farklı bir boyuta geldik ve Suriye'de Türkiye'nin hangi ulusal değerleri zedelendi? Bunları farklı konularla değerlendirecek olduğumuz zaman başka ülkelerde de demokrasi dışındaki, biraz önce Sayın Berber'in de vurgulamaya çalıştığı gibi yönetimlere de aynı taleplerle gidecek miyiz ya da başkalarının Türkiye'yle ilgili demokrasi dışı gördüğü uygulamalar nedeniyle böyle bir yaptırım kararı alması durumunda pozisyonumuz ne olacak? Bunlar çok riskli ve dış politika açısından "Yurtta barış, dünyada barış" diyen Türkiye için farklı değerlendirilmesi gereken noktalar. Ancak tasarıdan aldığım bazı notlarda dış politikanın gerçekten değişmekte olduğunu ve bu değişimin de barıştan yana değil, sanki daha farklı bir konumlanma ihtiyacından kaynaklandığını hissediyorum. Örneğin tasarının ödenek cetveli 2/18'inci sayfasında "Barışı destekleme, koruma hareketleri"na pay ayırmaktan vazgeçilmiş. 2010'da 14 milyon 335 bin, 2011'de 18 milyon 260 bin TL ayrılmış, 2012'de sıfır. Çatışmayı Önleme ve Kriz Yönetimi Genel Müdürlüğü bütçesi 2011'de 235 bin, 2012'de 99 bin. Küresel ve İnsani Konular Genel Müdürlüğü'nün bütçesi 2011'de 750 bin, 2012'de 110 bin. Dolayısıyla bu miktarların azalmış olması, sanki barışı desteklemekten ya da korumaktan vazgeçmek ya da bu konuda ciddi bir çalışma içerisinde olmaktan vazgeçmek gibi mi algılanacak yoksa bunun başka bir nedeni mi vardır? Onu da ben merak ediyorum.

Yine Araştırma ve Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinde 2011'de 2 milyon 458 bin lira, 2012'de 3 milyon 912 bin lira gibi farklı bir artış söz konusu. Bu artışın nedenini de merak ediyorum. Çünkü bu genel müdürlüğümüz, sanıyorum, güvenlik işleri ve araştırma konusunda ciddi anlamda sınıfını geçememiş, örneğin PKK ve Ermeni sorununda ne Batı'yı ikna edebilmiş ne dünyayı bu konuda aydınlatacak bir çalışma içerisinde olabilmiş.

Yine başarılı olarak kabul ettiğimiz dış politikamızda yıllardan beri uğraştığımız ama bir türlü düzeltemediğimiz bir nokta ve en önemli nokta Kıbrıs. Kıbrıs'la ilgili Türkiye'nin tezleri kabul görmemiş. Hatta Kıbrıslı Türklerle Türkiye arasında çelişkiler oluşmaya başlamış. Bu konunun da bir an önce düzene sokulması ve ciddi bir çalışma içine girilmesi gerekiyor.

Ayrıca Avrupa Birliğiyle ilgili arkadaşlarımız anlatmaya çalıştılar. Avrupa Birliğinde de sanıyorum hedeflerimizi tutturamadık, başarılı olamadık ve bu konu da artık tartışma gündeminden bile düşmeye başladı.

Değerli Başkanım, sevgili arkadaşlar; Türkiye'nin Doğu Avrupa Genel Müdürlüğü Yardımcılığı ya da Genel Müdürlüğü seviyesinde yapmış olduğu çalışma içerisinde biraz önce arz etmeye çalıştığım gibi Kırım'la ilgili hiçbir şey yok ama Orta Doğu'da ya da Uzak Doğu'daki Türki kökenli devletlerle ilgili ilişkilerin tamamıyla ilgili değerlendirmede sanıyorum eksiklikler var. Özellikle Özbekistan'la ilgili konuda başarılı olamadığımız, tasarıda da kabul edilmekte. Özbekistan'ın Türkiye ile ilişkilerinde ciddi bir rahatsızlık var. Bu rahatsızlık da dolaylı yolla orada yaşayan 250 bin civarındaki Kırım Türkü'nü etkiliyor. Onların Kırım'a dönüşleri konusunda Özbekistan'ın sıkıntılar yarattığı net bir biçimde ortaya çıkıyor. Bu konuda da Sayın Bakanım, sizden özel çaba ve destek beklediğimi arz ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

Daha sonra Sayın Kaplan'a söz vereceğim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın Dışişleri Bakanlığı mensupları ve değerli basın mensupları; ben öncelikle Van depreminde vefat eden 2 değerli basın mensubundan dolayı sizlere başsağlığı diliyorum, Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkanım, ben bugün Sayın Türkeş'e biraz takılacağım ama kusura bakmasınlar. Şimdi, Sayın Türkeş konuşurken, özellikle dış politika alanında bir iki tane söylemleri oldu. Tabii, Sayın Türkeş'in babasından dolayı da Türkiye'de gelen bir farklılığı vardır yani insanların haklı olarak bir bakış açıları vardır. Ben de hakikaten biraz da bunu bekliyordum. Neden dolayı? Çünkü AK PARTİ Hükümeti döneminde ve özellikle Sayın Bakanın Dışişleri Bakanlığı koltuğuna oturmasından sonra Türkiye'de bir farklılaşma oldu, bunu her alanda görebilirsiniz. Hani, bana katılırsınız katılmazsınız ama bu benim bakış açım. Şimdi, Sayın Bakan Dışişleri Bakanlığı koltuğuna oturduktan sonra -özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde, bunu da arz etmek istiyorum- Orta Doğu'da, Avrupa'da, diğer Balkan ülkelerinde veya

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Afrika şeylerinde olsun çok farklı gelişmeler oldu. Tabii, değerli CHP milletvekilleri de kendi sunumlarını yaparlarken, özellikle Sayın Bakanın bu donanımlarından dolayı ve birikimlerinden dolayı teşekkür ettiler. Tabii, ben Sayın Türkeş'in de buna katılmasını çok arzu ediyordum, demek ki dış politikayı çok fazla, herhâlde bu aralar takip etmiyor. Bunu öncelikle belirtmek istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nereden anladınız?

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Ne yapacaktım anlamadım.

BAŞKAN – Evet, lütfen...

Lütfen devam ediniz.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – İsterseniz ben konuşmamı bitireyim, ondan sonra ben size söyleyeyim onu.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – ...bilmediğimiz bir Afrika'yı mı tasvip edeceğiz?

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen devam ediniz

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Şimdi, "Afrika" dediğiniz şey şudur, ben size şöyle arz edeyim de Sayın Türkeş: "Afrika" dediğiniz... Şu anda kültürel yapı bakımından binlerce orada okullarımız var. Ayrıca şu anda bizim özellikle...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – İngilizce eğitim yapıyor o okullar.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Hayır, Türkçe eğitim de yapılıyor ama siz görmediyseniz...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Türkçe seçmeli ders.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – ...ben sizlere CD'lerini de bunların gönderebilirim. Onu söyleyeyim.

BAŞKAN – Sayın Türkeş, lütfen...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Sayın Başkan, siz... Değerli Arkadaşım benim ismimi zikrederek...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen Komisyon üyelerimizi muhatap almadan görüşlerinizi ifade ediniz.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Tamam Sayın Başkanım.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Konu burada benimle ilgili değil ki...

BAŞKAN – Gereken uyarıyı yaptım.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Ben özellikle şunu da arz etmek istiyorum: Tabii, ben Sayın Bakanı...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Şunu ilave edeyim: Arkadaş bir zahmet zabıtlara bakarsa benim orada ne söylediğimi çok iyi anlar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Çelebi, Komisyon üyelerimizi muhatap almadan lütfen görüşlerinizi ifade edelim.

Buyurunuz.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Tamam Sayın Başkanım.

Şimdi, ben, şahsen öğleden önce burada Sayın Bakanı dinlerken -gerçekten bunu samimiyetle söylüyorum- şu kanaate vardım: Şimdi, Orta Doğu olsun, Balkanlar olsun, Avrupa'nın diğer ülkelerinde olsun Osmanlı'nın o ihtişamı gözümün önüne geliyor. Neden dolayı? Her metrekaresine sahip. Her metrekarede kendi ülkesinin birliğini, dirliğini ve kendi kültürünü oraya götürmeye yani dinî anlamda da İslami anlamda da o insanlara yardım etmeyi götüren bir Dışişleri Bakanlığının ben politikasını görüyorum. Örnek bunlardan bir tanesi de şu anda dünyanın gündemi belirleme çabası. Nedir? Daha önceki, AK PARTİ hükümetleri döneminden önce Türkiye sadece belirlenen gündeme şartlı olarak uyuyordu ama şu anda dünyanın neresine giderseniz gidin Türkiye'de belirlenen gündeme dünya uymaya çalışıyor. Dolayısıyla, bunlar da özellikle Dışişleri Bakanımızın şu anda size dağıtmış olduğu kitapçıklarında da var. Yani eğer açma imkânlarınız olursa, ben orada da birkaç tane... Mesela şunları da arz etmek istiyorum: Avrupa Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri ile Balkanlar ile Kıbrıs, Orta Doğu, Irak, İran, Güney Afrika, 1915 olayları, NATO, enerji koridorları... Yani özellikle burada mesele şu: En son dönemde işte Suriye ile birlikte yapılan bir barajımız vardı...

Yurt dışında yaşayan özellikle Türk vatandaşlarımızla ilgili en önemli şeylerden bir tanesi de insan kaynakları ve personel. Daha önceleri, özellikle Dışişleri Bakanlığı döneminde birkaç tane konsoloslüğümüz vardı, fazla bir atılım yapılmıyordu ama son yıllarda oraya binlerce insanımız alındı ve dünyanın her tarafına bunlar dağıtıldı.

Benim burada özellikle Sayın Bakanımın bir de bir ricam olacaktı. Bu, yurt dışında binalar yapılırken Türkiye'ye özgü bir mimari üslupla yapılabilir mi?

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Yok ki, böyle bir mimarin yok!

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Çünkü biz dünyanın neresine gidersek gidelim...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Sizin partinizin Genel Merkezini Selçuklu mimarisine, tarihe taklit yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Türkeş...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Türkiye'de 21'inci yüzyıla yakışır bir mimari...

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Şimdi, bakın, Sayın Türkeş...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen siz devam ediniz.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Yani burada Selçuklu mimarisi olabilir, Osmanlı mimarisi olabilir. Yani ben onları söyleyebilirim. Dolayısıyla benim...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Onlar geçmiş, 21'inci yüzyıldan bahsediyoruz. 21'inci yüzyıla ait bir kültür oluşturamadınız.

BAŞKAN – Evet, devam ediniz lütfen siz Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Benim özellikle Sayın Bakanımın o anlamda bir ricam olacak. Çünkü neden dolayı? Biz şu anda mesela Ankara'da da olsun, birçok yabancı misyonları biz gördüğümüz zaman -yani ataşeliklerini- bunların mimari özellikleri çok farklı. Eğer bu anlamda da yurt dışında, özellikle bizi temsil eden, ki bunlar bizim topraklarımız sayılır, bu anlamda bir mimari özellik benimseme imkânları olursa ben sevinirim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

Bir üçüncü husussa -Sayın Vekilimiz Recai Bey söylediler, benim de özellikle ricam olur- dolayısıyla, bu varakların -bunlar ta Yavuz Sultan Selim döneminden beri Orta Doğu'da yapılan varaklardı o bölgede- tekrar orada asılması konusunda. Eğer mümkün olabilirse hakikaten ben çok sevinirim.

Ben hepinize saygılar sunuyorum. Hayırlı akşamlar diliyorum. Bütçenin de hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaplan, süreniz beş dakikadır.

Buyurun efendim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kolay gelsin, dünyada bu kadar fazla gündem olunca. İçimizden geliyor ama Hükûmet değiliz, "Bütçeniz lira değil, euro olsun." derdik, yeterdi size, bu işi çözerdik. Bu konuda cimri davranıldığını düşünüyorum. Başından da bunu hep söyledim.

Sayın Bakan, bu dış yardımlarda reddettiğiniz veya kabul etmediğiniz yardımlar oldu mu? Olmadıysa gelen dış yardımlar...

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Van depremi mi?

HASİP KAPLAN (Devamlı) – Van depremi tabii.

Dış yardımlar konusunda, gelen yardımlarda Dışişleri Bakanlığının rolü neydi? Gelen nakdî yardımları Maliye Bakanlığına mı yönlendirdiniz, Başbakanlık Afet Merkezi Fonuna mı yönlendirdiniz? Ne kadar para, yardım fonundan geldi? Çünkü hep basından okuduk. Bunların açıklamasını yaparsanız sevinirim.

Sayın Bakan, önünüze bir dosya koydum. Bir boyutu Dışişleri Bakanlığını ilgilendirir çünkü vatandaşlarımız Kıbrıs'ta gidiyor, okuyor paralı üniversitelerde ve son sınıfta bir iki ders kalırken apar topar ellerine bir sınır dışı kararı veriyorlar. Yani bunun nedeni ne olursa olsun -sizlerde bir öğretim üyesi olarak geçmiş çalışmalarınızda bütün üniversiteleri bilirsiniz- siyasi nedenle, kız nedeniyle vesair ufak tefek kavgalar olur ama yekten de sınır dışı edilir mi insanlar veya okuldan atılır mı? Okul boyutu Millî Eğitimi ilgilendirir ama kendi ülkemiz olarak bildiğimiz bir yönetimin apar topar siyasi saikle almış olduğunu düşündüğümüz 16 öğrencinin sınır dışı edilme olayı var, 6'sı edildi, 10 tanesi Kıbrıs'ta. Ve vatandaşınızın hukukunu yavru vatan da olsa korumak zorundasınız. Bu konuda araştırma önergelerimiz oldu, ilginizi istiyoruz. Millî Eğitime de yarın geleceğim, Millî Eğitimden de bunu isteyeceğim. Yani iki dersi kalmış bir hukuk öğrencisini sınır dışı etmek, okuldan atmak vicdansızlıktır. Ben bunun üzerine daha fazla konuşmak istemiyorum.

Son iki buçuk dakikamı, Sayın Bakan, şuna ayırmak istiyorum... Bunu daha önce anlatmıştım, keşke felsefi olarak dış politikayı biraz konuşabilme şansımız olsaydı ama söylediklerime şöyle bir göz atmak istiyorum. O zaman, geçen dönem bütçesinde dış borç yönünden İtalya'nın 2 trilyon 595, İspanya'nın 2,5 trilyon, Yunanistan'ın 581, Portekiz'in 548, İrlanda, İzlanda'yı saymıştık ve domino teorisiyle bunun etkilerini öngörüydük ama Yunanistan'da Hükûmet devrildi, İtalya'da Hükûmet devrildi. Bronwen o zaman "Avro bölgesi sallantıda." demişti. Şimdi, bu avro bölgesinin sallantıda olması Portekiz'i, İspanya'yı da etkiliyor. Bizim yüzde 60 ihracat-ithalatımızın olduğu bu ülkeler -ki çok ciddi- bizi ne kadar etkileyecektir? Çünkü Profesör Carmen Reinhart "Avrupa Birliği kaynakları sınırlı." diyor, "Hepsini kurtaramayız." diyor. E, kurtaramayan batır, bunun ötesi yoktur yani sonuçta "ticaret, şirket, ekonomi" denen olay bu. Bir de OECD Başkanı Gurria'nın borç kriziyle ilgili bir söylemi var, ebola virüsüne benzetir, "Kaptın mı, başka şans yok, bacağına kesersin." diyor. Acaba Türkiye açısından böyle bir risk var mıdır?

Bir de şunu merak ederim yani gerçekten Wall Street eylemlerini görüyoruz, yayılıyor ve ebola virüsünden daha hızlı yayılıyor bu ve hatırlarsınız burada bir şey söylemiştim Sayın Bakanım, George Bernard Shaw'un uygarlığın esas iddiası olan güvenliği söylemiştim ve tehlikenin en kötüsü olan yoksulluk tehlikesinin herkesin tepesinde olduğunu ve... FAO toplantısını da Türkiye'de geçen yıl yaptınız başarılı bir ev sahipliğiyle. Şimdi, bunu Wall Street eylemleriyle birleştirdiğimiz zaman ve bunun da Avrupa'ya yayıldığını düşündüğümüz zaman yeni dünya dış politikasında artık Birleşmiş Milletlerin şu anki statüsünün ve Güvenlik Konseyinin artık onun da iflas ettiğini düşünmemiz gerekiyor ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave bir dakika süre veriyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Devamlı) – Peki, Sayın Başkanım, bir dakika için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, bunu niye konuşuyorum, niye anlatıyorum? Suriye'de yakın zamanda yaşanan bir olay... Ders çıkarmamız gerekiyor. Kopamayız Suriye halkıyla, hiçbir yönetim bizi koparamaz. Nasıl ki Türkmenlerle, Kürtlerle, Türk cumhuriyetlerle, Balkanlarla kopamıyorsak, kopamayacağımız halklar var. Hep akıl veriyoruz dışarıya "Halkınıza zulmetmeyin, bilmem ne etmeyin." diye. Hükûmet biraz da içeride aklını kendine kullansa olmaz mı? Yani 8-9 bin "KCK" adı altında operasyon, arkasında yaşanan olaylar... Yani kendi iç dünyasını sağlamlaştırmış bir Hükûmet ancak dışarı böyle telkinlerde bulunursa inandırıcı olabilir. Ve "Niye içeride çözüme varken hep dışarıda arıyoruz, predatörlerde Washingtonlarda, Obamalarda? Niye biz bize konuşup çözemiyoruz, bir sıkıntı mı var bizde acaba?" diye soruyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aslanoğlu, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığının çok değerli bürokratları, saygıdeğer basın; hepinize saygılar sunuyorum.

Neresinden başlasam bilmiyorum. Bazen, konuşan arkadaşları dinlediğimde "Ben nerede yaşıyorum?" diye düşündüm. Hakikaten, Sayın Bakan konuştuğunda da mükemmel, biz demokrasi dersi veriyoruz, biz insan hakları dersi veriyoruz, biz hukuk devleti dersi veriyoruz birtakım ülkelere... Hakikaten çok mutlu oldum ama acaba bunlar söylem mi eylem mi? Söylemde mi var, eylemde mi var? Sayın Bakan, bazı ülkelere demokrasi dersi vermeniz o ülkelerde demokrasiyi aramanız, insan haklarını aramanız, inanç özgürlüğünüzü aramanız çok doğal bir şey ama demokrasi dersi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

vermeye kalktığınız bazı ülkeler ve “müttefiklerimiz” dediğiniz ülkeler aynı duyarlılığı bize karşı gösteriyor mu? Asla. Size örnekler vereceğim.

Şimdi, bir kere “bir hukuk devleti” diyoruz ve... 2002-2007 döneminde bu Mecliste bazen sabahlara kadar çalıştığımız günlerde Avrupa Birliğine özellikle 2005'te öncelikle girme açısından yani fasılların açılması açısından bir sürü yasalar çıkardınız, çıkarttık bu Mecliste. Hep destek verdik ama acaba bu Avrupa Birliği ülkeleri aynı duyarlılığı bize karşı gösterdi mi?

Bir: Önce, demokrasi havarileri Türk insanına karşı acaba aynı duyarlılıkta demokrasi havarisi mi? Demokrasiye inanıyor mu yoksa havari kesiliyor mu? Eğer bir kişinin evladını... Vize konuştunuz. Kesinlikle Sayın Bakan Türkiye'nin - Afrika, son günler Afrika hariç- ağırlıklı Türk insanının ilişkide olduğu ülkelerin en başı Avrupa Birliği ülkeleridir, Almanya'dır, İsviçre'dir, Fransa'dır, diğer ülkelerdir. Bir kere, burada vize konusunda hiçbir başarı gösteremediniz bu ülkelerle. Eğer bir baba oğlunun düşününe gidemiyorsa, bir baba eğer torununun sünnetine gidemiyorsa, bir baba, bir anne kızının doğumuna gidemiyorsa bu insan hakları ihlalidir. Önce bu Avrupa Birliği havarileri demokrasiye bir de bu açıdan baksınlar. Eğer bir annenin kızının doğumuna -en tabii hakkıdır, demokrasinin kendisidir Sayın Bakanım- hâlâ daha vize vermiyorsa - uygulasin, orada insanları geri göndersin ama- bu Avrupa Birliği üyeleri bu havarilikten vazgeçsin. Önce demokrasiyi kendi içinde kendi uyguluyor mu buna baksın. Vize konusunda Sayın Bakan hiçbir Avrupa Birliği ülkesi demokrasi havarisi kesilmesin. İnsan haklarını ihlal ediyor, Türk insanına karşı acımasız, altını çiziyorum, acımasız ve gaddar. Bir annenin, bir babanın, bir çocuğun, bir kere, her türlü dünyasını karartıyor. En mutlu gününde yanında olamıyorsa bunun adı “demokrasi” değildir. Avrupa Birliğine karşı vize konusunda, Sayın Bakan, kusura bakmayın, sınıfta kaldınız, hiçbir adım atmadınız, masaya vurmadınız. Biraz sonra gümrük birliğine geleceğim Sayın Bakanım.

İki: Ben utanıyorum, bunu dokuz bütçedir burada söylüyorum. Amerika'ya gittiğimde -kırmızı pasaport ne işe yarar bilmiyorum- iliğime kadar soyuluyorsam, siz onları hâlâ bu ülkeye geldiğinde kırmızı halılarla karşılıyorsanız bu karşılıklık ilkesine aykırıdır. En azından bize saygı gösteriyorsanız aynı şeyi siz onlara uygulayın, bakalım ne oluyor?

MUSA ÇAM (İzmir) – Onlar çuval geçiriyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun da adı kaldı, artık kara pasaport...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Bir kere, bu konuda da dokuzuncu defa konuşuyorum Sayın Bakan burada bu konuyu. Ben adam gibi gireyim. O zaman bize, Amerika'ya girerken kırmızı pasaport falan vermeyin, hiçbir işe yaramıyor.

Sayın Bakan, Türkiye gümrük birliğine davulla zurnayla ve daha sonra da 2005'te Avrupa Birliği görüşme sürecine başlangıçta... Ben o günleri çok iyi hatırlıyorum. Aldatılıyoruz. Ama acaba hep bu aldatılmaya seyirci mi kalacağız? Bir ülkeyi gümrük birliğine alıp elini kolunu bağlayacaksın, her türlü ticari ilişkimde elimi kolumu bağlayacaksın, beni, hiçbir şekilde, üçüncü dünya ülkelerine karşı kendine bağımlı hâle getireceksin ama kendileri istediği gibi üçüncü dünya ülkelerine karşı her türlü atlarını oynatacaklar. Bir birlikte eğer 20 ülke varsa, 19 tane o birliğin ticari komitesinde o ülkeler gümrük birliğine üye vermiyorsa, benim bir tane üyem yoksa benim olmadığım bir yerde alınan kararlar ne işe yarar Sayın Bakanım? Bu nedenle, altını çiziyorum, gümrük birliği Türkiye'nin, Avrupa Birliğine girmeyen bir Türkiye'nin altını çiziyorum -ben Avrupa Birliğine karşı değilim- Avrupa Birliğinde olmayan bir Türkiye'nin gümrük birliğinde olması Türkiye'nin böğrüne vurulmuş bir hançerdir. Beni serbest bırakın. Aldığınız tarihte her türlü kurala uyayım, gümrük birliği kaidesine, kuralına uyayım ama Avrupa Birliğine beni almayacaksın, oyalayacaksın, daha 33 fasıldan 1 tanesini açacaksın, altı yıl geçecek 1 fasıl bitecek, acaba 33 fasıl bitmesi bir yüz yıl mı alacak? Bir kere, çekilin Sayın Bakan “Bizi kabul ettiğiniz tarihte gelelim.” deyin, “Bu nedenle biz gümrük birliğinden çıkıyoruz, Avrupa Birliğine de şu anda alacağınız tarihe kadar yokuz.” deyin. Masaya vurmuyorsunuz. Yıllarca böyle, sadece zatiyaliniz değil. Bir kere, Türk insanını serbest bırakın. Bırakın, Türk tüccarı istediği gibi oynasın. Eli kolu bağılı.

Şimdi, çok satır başlarıyla geçeceğim. Libya konusunda, arkadaşlar, biz tabii, dost, kardeş, oradaki halkların mutluluğu, huzuru, bunlar güzel şey. Oradaki insanların huzuru, mutluluğu... Dünyada kimsenin burnu kanaması ama Sayın Bakan, millet böyle bakmıyor. Biz, sadece iyilik meleği havariliği yapıyoruz. Millet çıkarı varsa gidiyor, çıkarını alıp gidiyor. Bunun örneği çok, Irak'ta da böyle oldu, Libya'da da böyle oldu. Irak'ta Amerikan efendisi geldi, petrolünü aldı, “Hadi bana eyvallah.” dedi, çıktı gidiyor. Libya'da da aynı, aynı oldu. Biz, bir başka ülkenin insanların, insanının o ülkedeki demokratik hak ve hukukuna karışamayız Sayın Bakan. Bir ülke kendi rejimini kendi tecelli ettirir. Bir başka ülkenin buna karışması ve... Türkiye'nin Libya'da yıllardır, ben çok iyi biliyorum 80'li yıllardan beri Türk ekonomisi için çok önemli olan özellikle Libyalı müteahhitlerimiz, orada iş yapan çok önemli boyutta iş yapan arkadaşlarımızın hepsi, çoğu iflas etmek durumunda kaldı ve kalıyor, kaldılar. Hiçbir şekilde bunların sorunlarına el atılmadı. Sadece “dost, kardeş Libya” dedik. Benim orada alacağım var, benim orada param kalmış. Bu ülkenin insanların sermayesi kalmış, malı kalmış, makinesi kalmış; hiçbir şey yok. Hiç ticari bakmıyorsunuz. Artık Sayın Bakan, dünyadaki herhâlde bizim dışımızda herkes menfaati varsa gidiyor. Biz ise insanlık havariliği yapıyoruz. Millet bizi kullanıyor. Biz kimseye kendimizi alet etmeyelim.

Gelelim Suriye'ye. Sayın Koçer, ben her gün, her cuma günü, her cumartesi günü, her pazar günü arabalar dolusu Suriyelinin Gaziantep'te, Hatay'da alışveriş merkezlerinde, yemeklerinde, içmelerinde artık kardeş kardeşe, iç içe olduğu günleri gördüm, siz benden daha iyi biliyorsunuz. Ben böyle bir Suriye istiyorum.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Bu hafta da doluydu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben böyle bir Suriye istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, buyurun ek süre veriyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, orada taraf olup oradaki birtakım insanları Türkiye aleyhine kışkırtmak son derece kötü bir şey. Taraf olduk orada. Ne gereği var kardeşim? Biz Amerikan efendisinin taşeronu muyuz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Sayın Bakan? Evet, dün el ele, kol kolaydınız. Taşeronluk yapıyoruz, talimatla iş yapıyoruz. Bu gerçekleri bilin. Ben Gaziantep'im, Hatay'ımda oradaki insanların mutluluğu ve huzurunu istiyorum.

Füze kalkanının parasını kim ödüyor Sayın Bakan? Amerika... Bunu lütfen açıklığa kavuşturun. Biz bu sorunun cevabını sorup alamıyoruz. Bu Amerika bu füze kalkanına ne kadar para alacak? Bedava yapmıyor. Bunun parasını bizim NATO'ya olan taahhüdümüzden mi biz ödeyeceğiz? Kim ödüyor bunu? Bize bunu lütfen şey yapın Sayın Bakanım.

Sayın Bakan, biz kimsenin avukatı değiliz. Biz sadece Türkiye'nin avukatıyız, Türkiye Cumhuriyeti'nin avukatıyız. Bize olup bitiyor sesinizi çıkarmıyorsunuz. Biz her ülkenin huzurunu ve mutluluğunu isteriz ama sizin arkadaşlarınız "taşeron" diyor, "avukat" diyor bize. Sizin arkadaşlarınız "Suriye'deki rejimi destekliyor." diyor. Ayıptır bunlar. Biz Türkiye'nin avukatıyız, biz başka bir ülkenin asla hukukuna, asla insan haklarına, asla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, bir beş dakika verirsiniz toparlayacağım, iki dakika vermeyin, beş dakika verin toparlayacağım.

BAŞKAN – Siz buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Bakan, siz Türkiye Cumhuriyeti... Benim de Bakanımsınız ama benim hakkımı, birisi bana iftira atıyorsa sizin masaya vurmanız lazım. Masaya vurmuyorsunuz. Beni ne ilgilendirir, ben İsrail'in avukatlığını yapacağım? Lanet olsun, insan öldüren, dünyaya hükümdar olan, Gazze'de o kadar insanı öldüren İsrail'e ben de lanet okuyorum ama bir başka ülkenin hukukunu, hakkını korumak hepimizin görevi. Bize ne İsrail'den? Aynı şekilde Suriye. Beni ne ilgilendiriyor Suriye'deki rejim? Beni ne ilgilendiriyor Suriye? Eğer Suriye halkı o rejimle mutluysa, huzurluysa bana ne kardeşim? Yıllarca Irak'ta Saddam rejimi vardı. Ne oldu? En ince noktasını buldular. Sayın Bakan, öyle ülkelere gidiyorlar ki -yine söylüyorum, taşeronluk yaparsak utanırım- orada ya kardeş kavgası yaratıyorlar ya orada inanç kavgası yaratıyorlar, orada -işte Suriye örneği önümüzde- milleti birbirine düşürüyorlar, mal alıp gidiyorlar, başka bir şey yapmıyorlar. Alın size Sarkozy örneği. Yarın Avrupa Birliği'ne de... Bugün Sarkozy çıkacak Sayın Bakan, yarın Merkel çıkacak. Hiç birbirimizi kandırmayalım. Bizi oyuyorlar, bizi aldatıyorlar. Aldatılan bir ülke olmak hepimizin gururuna dokunur. Yumruğu vurun bir gün. Siz artık direkt muhatabı değilsiniz, Avrupa Birliği Bakanımız var. Bir gün yumruğu vurun, "Kardeşim, bizi gümrük birliğinden çıkarın." deyin, bakalım ne diyorlar? Yok, elimiz kolumuz bağlı, biz hâlâ oturuyoruz Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bir öneri yaptım –galiba gitmiş- bir dışişleri mensubum güldü aşağıda, siz yoktunuz. Biz dünyaya artık... Dünyada her şey ekonomik savaş. Kuveyt Savaşı'na Fransa niye girmede Sayın Bakan biliyor musunuz? Tüm o bölgeye mallarını satıyor, tüm o bölgede hep Fransız malı, tüm Arap Yarımadası'nda gidin marketlere hep Fransız malları. Adam menfaatini koruyor kolluyor.

Ama biz, gelin, bu vize konusunda, bizim uyguladığımız vize konusunda, Avrupa Birliği vizesi olan, Amerika vizesi olan, İngiltere vizesi olan... Dünyayı yeniden keşfetmeyelim. Türkiye iyi bir destinasyon merkezi. Hangi ülkenin, Hintlinin, Çinlinin, özellikle Hintlilerin, özellikle Çinlilerin, eğer Avrupa Birliği vizesi varsa, özellikle İngiltere vizesi varsa, Amerika vizesi varsa bırakın vize uygulamayı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şu anki uygulama o.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yok, başlamadınız, bir tek Hindistan'a başladınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hepsini, bütün Afrika.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Çünkü ben bunun geçen bütçede de defalarca üzerinde durdum.

Artık biraz da biz dünyayı kullanan bir ülke olalım. Hep, herkes bizi kullanıyor. Sayın Bakan, kimseye taşeron olmayalım. Bizim onurumuzda taşeronluk yoktur.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, teşekkür ediyoruz.

Sayın Koçer, çok kısa bir açıklama yapmak istiyor.

Buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Adı geçen konuştuğu için benim de adım geçti.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sataşmadım.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Yok, sataşma yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – "Özledim." diyorum.

BAŞKAN – Çok kısa lütfen...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Sayın Aslanoğlu bölgemizi çok iyi bilir, kendi de Malatya'dan Gaziantep'e, Urfa'ya, Hatay'a kadar o bölgeyi uzun yıllardan beri çok iyi bilir, birlikte, beraber iyi biliriz ama benim kadar da bilemez.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hiç, asla. O terbiyesizliği yapmam.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Şimdi, gerçekten ben sözü uzatmak istememiştim ama benim de endişelerim olmakla birlikte, bayramda otellerimiz, lokantalarımız doluydu. Bundan da büyük bir sevinç duydum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz bunu istiyoruz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Bu da güzel bir şey. İyi şeyleri de konuşalım, hep kötüyü konuşmayalım. Yani gelmişlerse başımızın üstünde yerleri var ve sevindik, bunu da konuşalım. Bu bir.

İkincisi: Hemen aklıma gelen bir şeyi söyleyeyim. Gaziantep'te bugün Suriye Konsolosluğu var ve çok yakın bir tarihte de Irak Konsolosluğu açıldı. Bu da bir başarı. Türkiye'nin güneydoğusunda, Gaziantep'te iki tane konsolosluk açıldı ve karşılıklı ilişkilere destek veren bir kurumsal ilişki oluşturuldu. Bunu da başarı olarak görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Size de söz vermeden evvel hemen şunu ifade etmek gerekir herhâlde: Ne Türkiye Cumhuriyeti devleti ne de hükûmetlerinin başka bir ülkeye taşeronluk etmesi hiçbir dönemde söz konusu olmamıştır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İçimi acıtır diyorum.

BAŞKAN – Bundan sonra da olmamıştır, yani onu da vurgulamak lazım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir teşekkürü unuttum Sayın Bakanım.

Türkiye'nin Chicago Başkonsolosluğu önünde saygıyla eğiliyorum. Ben hakkı teslim ederim. İsmi de şu anda anımsamıyorum. Benim kızım on altı aydır Amerika'da, rahatsız, hastanede. Klinikte, kim varsa o hastanede, belli aralıklarla gelip... Ama sadece gelmiş olmak için gelmiyor, sevgiyle geliyor, eşiyle geliyor "Evimiz açık." diyor, "Dönerken bizde yatın." diyor. Yani bu bir yürek işi. O arkadaşımın şahsında tüm Chicago Başkonsolosluğundaki arkadaşların önlerinde saygıyla eğiliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aslanoğlu. Biz de geçmiş olsun diyoruz bütün arkadaşlar olarak.

Sayın Şahin, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, muhalefet sıralarında... Bugüne kadar bu Komisyon bünyesinde gerçekten karşılıklı sevgi ve saygı sınırlarını hiç zorlamadan, birbirimize olan mesafeyi çok iyi bir şekilde ayarlayanın sevincini ve mutluluğunu yaşamaktayım. Ancak CHP sırasındaki arkadaşlarımız başlangıçtan itibaren, geçen perşembe günü, bayramın beşinci günü Meclis çatısı altında bir itiş kakışın var olmasından dolayı herkes sırasıyla ciddi bir şekilde kınama mesajlarını yayımladılar. Ben özellikle kimseyi kınamak istemiyorum ancak bu yüce çatı altında bütün arkadaşlarımızın en az diğerleri kadar kendilerinin de davranışlarına dikkat etmeleri gerektiğini burada vurgulamak istiyorum. Çünkü sizin usulünüz, üslubunuz ve davranışınız nasılsa karşılığını da o denli mutlaka göreceksiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Eyvah!

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) – Bir dakika müsaade ederseniz...

Biz, kendi grubumuzdan arkadaşlarımızın özellikle bu konuda "Mümkün mertebe cevap vermeyin." ilkesiyle hep hareket ettik. Onun için ben, o yüce çatı altında biraz da muhalefetteki arkadaşlarımız kendi davranışlarına dikkat ederlerse hayırlı olur diye düşünüyorum. Sözlerime böyle başlamak isterdim ama belki... (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

MUSA ÇAM (İzmir) – Olmazsa ne olur?

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) – Hiç hoşuma gitmese de ama mecbur kaldık beyler...

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) – Olmazsa fena mı yaparsın?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ayıp ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen... Herkes fikrini söylüyor.

Buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) – Şimdi, bizim arkadaşlarımız konuşurken mutlaka karşılığını veriyorsunuz ama...

BAŞKAN – Sayın Şahin, bu konuyu kapatalım artık, bütçemize geçelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, müdahale edin.

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) – ... özellikle biz kınamadığımız hâlde eğer tahammül edemiyorlarsa, bütün kınamaları biz sineye çekiyoruz. Onu da ben yine yüce arkadaşlarımızın takdirine sunuyorum.

Ayrıca, Malatyalı olmamız hasebiyle -Sayın Aslanoğlu da kısmen belki değinmeye çalıştı- özellikle "füze kalkanı" diye hep ifade edilmesine özen gösteren muhalefetin bugüne kadar Malatya'da yapmış olduğu eylemlerde biliyorlar ki oranın bir füze radar sistemi olduğu gerçeğinden hareketle, yıllardır var olan bir radar sisteminin pasif durumdayken aktif duruma geçtiğini biz biliyoruz. Sayın Bakanım, özellikle ben sizden, buranın kalkan mıdır, radar sistemi midir, bunun özellikle Malatya kamuoyu tarafından bilinmesini arzu etmekteyiz.

Ayrıca, buranın insan sağlığına, hayvan sağlığına, çevre ve doğal ortama, özellikle tarıma çok ciddi zarar vereceği noktasından propagandası yapılmaktadır. Malatyalı bunu sizin ağzınızdan özellikle duyma noktasında. Belki daha önce Meclis çatısı altında yanılmıyorsam konuşmalarınızda bahsetmişsiniz ama ancak bu konuda Malatyalılarımızın özellikle bu konudaki beklentileri...

Ayrıca buranın şu propagandanın yapıldığını biliyoruz: İsrail'i koruyup ve kollamayla alakalı bir radar kalkınma sisteminin olduğunu, füze kalkınma sisteminin olduğu ifade ediliyor. Bu konuda da herhangi bir ülkeye karşı İsrail'in korunması söz konusu mudur? Bu konuda bugüne kadar yapmış olduğunuz çalışmalar zaten takdirle bütün kamuoyu izlemekte. İster demokrasi alanında -biraz önce bahsettiniz- arkadaşlarımız eleştirdiler... Elbette ki eleştirecekler, biz buna sonuna kadar tahammül sınırlarımızı zorlayacağız. Ekonomik alanda yapılan çalışmalar zaten meydana. Ayrıca, aktif dış politika konusunda arkadaşlarımız yeterli açıklamaları yaptılar. Bunu zaten kamuoyumuz dinlemekte, takdir etmekte ama sizin ağzınızdan özellikle hem kayıtlara geçmesi açısından hem de Malatyalı insanımızın bilgilendirilmesi noktasında bunu sizden istihdam ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sayın Şahin, çok teşekkür ediyorum.

Müzakereler tamamlanmıştır.

Değerli arkadaşlar soru-cevap bölümüne geçiyorum.

Süremiz on dakikadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

Sayın Akçay, buyurun.

SORULAR ve CEVAPLAR

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ifade etmek isterim, Sayın Bakanın konuşmasında belki de yanlış anlamaya da yol açabilecek ifadesi vardı, tutanaklara da tekrar bakılırsa iyi olur diye düşünüyorum. İfade etmek istiyorum ki biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak -muhafeleti kastederek söylemişti ama ben Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili olarak konuyu tazyik etme ihtiyacı hissettim- ne Kaddafi'yi ne Esad'ı ne Mübarek'i ne Elbeşir'i "Destekleyin." filan demedik bugüne kadar. Ancak, siz Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti olarak bu saydığım isimleri yıllarca, açık açık desteklediniz, can ciğer görüntüler verdiniz, ödüller aldınız. Hatta geçmişte -hepimizi üzen- bir Başbakanımızı çadırında azarladığında en çok tepkiyi bizler gösterdik. Bizim vurguladığımız, birden ani tutum değişikliğine vurgu yaptık ve birden bu tutum değişikliğinin sebebini sorduk. Konuşmamda da ifade ettim "Bu, Hükûmetin bir çelişkisidir fakat BOP Orta Doğu Projesi çerçevesinde baktığımızda o proje bakımından tutarlılık ifade eder." demiş idik.

Yine bu Kâbe'deki revaklarla ilgili sorulara cevap almayı arzu ediyorum ve Kıbrıs'la ilgili konuşmamda ifade ettiğim soruya da cevap alırsak ayrıca seviniriz.

Önemli gördüğüm bir diğer husus da, kamuoyuna yansıyan bazı haber ve iddialara göre, ülkemize ait olan ve ait olduğunu bildiğimiz Eşek ve Bulamaç adalarına Yunan vatandaşlarının ve Yunan askerlerinin yerleştiği söyleniyor. Bu doğru mudur? Didim açıklarındaki bu adanın dört yüz altmış yıldan bu yana Türk egemenliğinde olduğunu biliyoruz ve 2004'e kadar boş olan bu adaya Yunan askerlerinin geldiğini, en son, 2008'de Yunan Genelkurmay Başkanının ve 2009'da da Yunanistan Cumhurbaşkanının adalara gelip asker ve vatandaşlarını ziyaret ettiklerini ve denize haç atma töreni düzenlendiğini biliyoruz. Şimdi de bu adalara giden Türklere pasaport sorulduğunu öğreniyoruz. Bu haberler doğru mudur? Doğru ise bu adalar kime aittir? Bize mi aittir, Yunanistan'a mı? Sayın Cumhurbaşkanımız da bu adalara bir ziyareti düşünürler mi diyorum.

Yine, son olarak da, Birleşmiş Milletlerde düzenlenen Terörizmle Uluslararası Mücadele Sempozyumu'nda Sayın Bakan yaptığı konuşmada haklı olarak Avrupa'ya şöyle seslenmişti: "PKK'nın faaliyetleri tolere edilmemeli." Çok güzel. Avrupa, PKK'yla görüştüğü ortaya çıkan AKP Hükûmetinin bu sözlerine nasıl tevîl etmek mümkün olur. Oslo'da yapılan, Hakan Fidan'ın konuşmasında açıkça, PKK'nın bazı faaliyetlerini ve eylemlerini tolere ettiklerini söylüyordu. Bunlara cevap almak isterim.

BAŞKAN – Evet Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bir de Türk cumhuriyetleriyle ilgili ilişkilerde ve komşularımızdaki Türk ve Türkmen nüfusunun sorunlarıyla ilgili hususlarda aynı coşkuyu ve gayreti göremediğimizi de ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, benim de kısa kısa sorularım var.

İlki, bu UNESCO'yla ilgili. Filistin'e, üyeliğe kabul edilmesinden sonra biliyorsunuz başta Amerika olmak üzere bazı ülkeler bütçe katkısını kestiler. UNESCO'nun bütçesinin eksikliğinin tamamlanmasıyla ilgili bir girişiminiz var mı? Bu konuyla ilgili bir politikanız var mı? İlk sorum.

İkincisi: Bakanlığınız strateji, düşünce kuruluşlarından, yerli-yabancı, bir destek alıyor mu? Böyle bir bağlantı var mı? Varsa maliyeti nedir?

Üç: Bu predatorlar konusuna değindiniz. Bunlarla ilgili bir gizli anlaşma söz konusu mu, bir gizli anlaşma var mı? Siz bu anlaşmaya rağmen "Bir garanti veriyorlar." dediniz birkaç gün önce, garanti verildiğini söylediniz. Ne eksiklik var da anlaşmada bir garanti veriliyor? Bir eksiklik mi gördünüz, neden garanti veriliyor? Onu öğrenmek istedim.

Bir de, özellikle Çin önümüzdeki yılların en önemli ülkesi. Herkes tarafından kabul ediliyor hem ekonomik açıdan hem de stratejik açıdan çok önemli bir ülke. Sizin sunumunuzda da Çin adı bağımsız olarak geçmiyor, Rusya bağımsız olarak geçerken. Önemlidir. Faaliyetleriniz var orayla ilgili olarak biliyorum ama Çin'le ilgili neden bir özel politikanız yok? Onu özellikle sormak istedim.

BAŞKAN – Evet...

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Başkanım, hemen bitiriyorum.

Bir de off-shore balancing konsepti ve Türkiye konusunda bir açıklama yapabilirseniz çok memnun olurum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Son olarak, Sayın Başkanım, müsaadenizle, bu füze radarı, Malatya'da kurulacak olan füze radarı futbol topu büyüklüğünde -öyle aksetti- bölgedeki her hareketi radara sinyallerini alarak kayda geçiriyor. Bizim PKK terör örgütüne karşı bazı faaliyetlerimiz olduğunda bunlar da radar kapsamına girecek, bilgi dahilinde olacak. Bunlarla ilgili bir önlem aldık mı? Çünkü başka ülkelerin bilgisi dâhilinde olmuş olacak. Bunlarla ilgili bir önleminiz var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gümüş...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

Ben birkaç soru soracağım, bir tanesi Kuzey Irak'la ilgili. Kuzey Irak'ta önümüzdeki yıl Amerika Birleşik Devletleri askerî olarak büyük bir ağırlıkla buradan çekilmek istiyor. Kuzey Irak'la ilgili beklediğiniz muhtemel oluşumlar ve bu konuyla ilgili beklentileriniz nedir? Kuzey Irak'ta, tabii ABD'nin bu alanı boşaltmasıyla ilgili bize de birtakım özel talepler gelebilir. Şimdiden böyle şeyler geliyor mu, yoksa önümüze gelince mi göreceğiz?

İkinci konu: Bu Balkanlardaki faaliyetlerinizi ben olumlu olarak karşılamıştım. Bu konunun üzerine gidilmesi lazım. Çok önemli bir potansiyel. Bunun Karadeniz civarında da geliştirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bu belli bir hedef doğrultusunda mı yapılıyor, yani Balkanlarda bir bölgesel entegrasyon projeleri var mı? Sanki olacakmış gibi geliyor bana, hissediyorum. Sırbistan, Arnavutluk, Montenegro (Karadağ), Makedonya, belki de Romanya'nın başına geleceklerini hesap edersek Romanya dâhil.

Üçüncüsü Uygurlarla ilgili meselelerde, Uygur sorunuyla ilgili meselelerde Türkiye yeni açılımlara girecek mi, bu konuyla daha ilgili olacak mıyız? Çünkü, arkadaşımın dediği gibi, Çin büyüdükçe Uygurları fark etmeye başlayacak bütün dünya, biz de buna paralel davranışlar göstereceğiz zannediyorum. Bununla ilgili bir şeyler var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türkeş...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, çok soru geldi bu konuda biliyorum ama, bu Malatya'daki radar sistemine ilave olarak, NATO bir de saldırı sistemi alma mecburiyeti getirdi mi? O konuya muhtemelen cevap vereceksiniz, cevap verirken bunu da, yani sadece Malatya Kürecik'teki radar sisteminin takviye edilmesi, yenilenmesi değil ama herhâlde bir de, tespit ettik füzenin geldiğini herhangi bir yerden, bunun bir de nasıl kesileceğiyle ilgili de bildiğim kadarıyla NATO'nun önerileri var. Bize bu konuda bilgi verebilir misiniz?

Bir diğer konu, bu 6'ncı filoya bağlı Amerika'nın lentat lojistik gemisi var. Rodos civarında konuşlanmış vaziyette ve son birkaç aydır bu Doğu Akdeniz'deki birtakım faaliyetleri yakından takip ediyor, rotası itibarıyla da. Bu Gazze'ye son giden gemilere Türk Deniz Kuvvetlerinin eşlik edememesiyle bir alakası var mı? Çünkü, bunun lojistik güzergâhı tamamıyla o yardım gemileriyle doğru orantılı.

Bir diğer nokta da, tabii, bu Güney Kıbrıs Rum kesiminin petrol arama alanı da gene bu geminin son zamandaki aktiviteleriyle bağlı görünüyor. Bu konuda bilgi verebilirseniz...

Son olarak da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Devamla) – Bir tane daha sorum var, izin verirseniz.

Az önce ben, ilk başta sabah konuşurken de bahsettim, Afrika'ya niye bu kadar elçilik açıyoruz? Yani bugüne kadar niye ihmal etmiştik, şimdi niye bir iştihak, yani TİKA'nın burnunu oraya çevirdik. TİKA, Türk İşbirliği Kalkınma Ajansıyken Afrika yatırım ajansına döndü.

Bir diğer nokta da, bir gayret, epey bir elçilik açıyoruz. Niye buna gerek hissediyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana sormak istiyorum ama önce Malatya Milletvekili Sayın Mustafa Şahin'in tabii söylediklerini kabul etmek mümkün değil. Bizi hiçbir şekilde tehditlerin ve baskıların sindiremeyeceğini bilmesi gerekiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde biz 12 Eylülün yarattığı bir siyasi gelenek değil, 12 Eylül mağduru ve muhatapı olan bir partiyiz. Bu tip konuşmaların bizi asla yıldıramayacağını bilmesi gerekir.

Sayın Bakan, konuşmamda da söyledim, yoksul Irak halkı kadınıyla, kızıyla, çoluğuyla çocuğuyla ABD emperyalizmine karşı, ABD'ye karşı bir direniş sergiledi ve bunun bedelini de bu garip, cezaevinde ve Guatemala'da Amerikan askerlerinin tecavüzlerine uğradı, eşek gibi sırtlarına binildi, köpek gibi yürütüldü. Bu davranışlar sizin içiniizi sızlatıyor mu, sızlatmıyor mu?

İki: Konuşmanızda dediniz ki: "Biz, Başbakan ve ben, hem Libya Devlet Başkanını hem Mısır Devlet Başkanını hem de şimdi Suriye Devlet Başkanını demokrasiye geçmeleri için uyardık ve uyarmaya devam ediyoruz." Acaba aynı uyarılarınız Suudi Arabistan, Bahreyn ve buna benzer ülkeler için de geçerli midir? Bu uyarılarınızı yapıyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmanızda Türkiye'nin müzakere sürecinde yavaşlamanın bizim değil Avrupa Birliğinin isteksizliğinden kaynaklandığını söylediniz. Önceki yıllarda sizinle uzun bir gümrük birliği, Avrupa Birliği münakaşası yaptığımız için bugün girmedim ama bu şartlarda... Daha önce Gümrük Bakanımıza sorduk, ondan tam cevap alamadık, size de dışişlerinden sorumlu olarak bağlantılı bir soru soracağım onun için: Bu gümrük birliğini yeniden gözden geçirmeyi düşünür müsünüz? Avrupa Birliği sürecinde mademki onlar istemiyor, isteksizlik bizde değilse nereye kadar sabredip bekleyeceksiniz?

Buna bağlı olarak da, az önce siz Türk Konseyi kurulduğunu söylediniz, bu bakanlıkları da koordine ederek diğer ülkelerle beraber, Genel Sekreterliği İstanbul'da diye. Bir Türk gümrük birliğini sormuştum Sayın Yazıcı'ya, oradan tam bir cevap alamadım. Siz bu konuda ne dersiniz? Bir Türk gümrük birliği, Türk cumhuriyetleriyle başlayarak Türk ekonomik topluluğunun bir altyapısını oluşturabilir miyiz? Madem böyle bir konsey oluşumu olmuş, daha somut bir şekilde tercihli ticaret anlaşmasını içeren...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – ...EKO bünyesinde yapılan çalışmaları biraz daha ileri götürerek daha dar çerçevede böyle bir şey yapabilir miyiz diyorum.

İkinci sorum: Suriye'deki gelişmeleri sayarken "Mayınları temizliyoruz." dediniz. O mayınlar normalde, bizim itirazlarımız olmasa ve muhalefet Anayasa Mahkemesine gitmeseydi, temizlendikten sonra oraya İsrail birliklerinin yerleşmesi üzerine tarımsal tahsis amaçlı açılacaktı. Anayasa Mahkemesi iptal etti. Ben size sormuştum o zaman. Siz de o haftalarda Suriye'ye gitmiştiniz, ziyaretleriniz olmuştu. Size sorarlarsa eğer diye, siz yoktunuz, Genel Kurulda sordum ama "Sayın Suriye Başkanına, o zaman Esad'a ne diyeceksiniz 'Bizim topraklarımızın tam üzerine, sınırımıza İsraili birlikleri yerleştiriyorsunuz'..." diye. Şimdi tabii durum tersine döndü, Suriye'yi biz uyarmaya başladık. Dolayısıyla bu da sizin için ters bir mesaj oldu.

Üçüncüsü de: 2003 yılından bu yana kadar -demin Sayın Türkeş'in sorduğu soruyu daha somut bir şekilde açılan büyükelçiliklerin listesi varsa arkadaşlarımız bize versin, bir de bakalım nasıl bir açılım yapmışız. Üzerinden bir analiz yapma imkânımız olsun.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakanım, sizin adınıza iktidar partisinden arkadaşlar çok teşekkür ettiler. Sizin gelmenizle birlikte dışışlerinin çok farklı yerlere gittiğini söylemelerinden doğrusu ben de etkilendim de, sizin ağzınızdan duymak istiyorum: Acaba, daha önceki hükûmetlerde Sayın Yakış ve Sayın Gül neyi eksik yaptı? Onu bilirim çok mutlu olacağım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Dışışleri Bakanlığımızın bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz veriyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beş dakika ara verelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Beş dakika ara verelim Sayın Bakanım, belki siz de...

Beş dakika ara veriyoruz ve devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 17.52

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.59

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (İsparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, Sekizinci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, bütçe üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Sayın Bakanımıza yarım saat süreyle, sorulara cevap vermek üzere zaman veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilli arkadaşlarım; her şeyden önce ben bütün komisyon üyelerine teşekkürü bir borç biliyorum. Gerçekten çok seviyeli ve Komisyonumuzun özelliğine mütenasip gayet verimli bir oturum gerçekleştirdik.

Tabii bir teşekkürüm de ifade etmek istediğim, ilk sözü alan Sayın Kuşoğlu'ndan başlamak üzere birçok değerli milletvekilimiz Bakanlığımıza gayretleri dolayısıyla teşekkür ettiler. Ben de takdir şinaslıkları dolayısıyla kendilerine teşekkür ediyorum. Özellikle Sayın Aslanoğlu'nun da kızına sağlık, sıhhat diliyorum. Chicago Başkonsolosumuz çalışan bir arkadaşımızdır, onun da kendisine bu şeyi ileteceğiz. Bu tür övgüleri Bakanlık mensuplarımızın alması bize gurur verir.

Eleştiri kısmına geldiğimde, açıkçası iki kategoriye ayırıyorum eleştirileri. Noktasal eleştiriler, bunları tek tek arz etmeye çalışacağım. İkincisi de biraz yaklaşım, perspektif ve zihniyetle, algıyla ilgili eleştiriler. Ona daha çok yoğunlaşacağım. Noktasal eleştirileri o çerçevede cevaplandırmaya çalışacağım.

Yalnız vaktimin sınırlarını bilmiyorum ama çok muhtevaya dönük sorular soruldu. Bunu bir İktidar Partisinin Bakanının arzı, Komisyona, Meclise arzı gibi düşünmeksizin eğer bilgilendirme arzusu içinde isek ben zaman olarak daha esnek bir tavırla hepsini tek tek cevaplandırmaya çalışacağım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yarım saat bir süre size ayırdık. Birtakım sorulara yazılı da cevap verme imkânımız var.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, öncelikle bu eleştirilerin teknik olarak bazılarını, belki tabii gözden kaçmış olabilir, onları hemen başta ifade etmek istiyorum.

Bilgi eksikliğinden veya yeterli şeyden kaynaklamayan olabilir, Kazım Bey'in, Sayın Kurt'un "Kırım Türkleriyle ilgili hiçbir atfı yok." kitapçığınızda demesi üzerine ben tekrar baktım çünkü bu akademisyenlikten gelen bir şey, sürekli okurum, bu raporların da mümkün olduğu kadar eksik olmamasına özen gösteriyorum. Sayfa 27, uzunca bir paragraf, şöyle başlıyor, devamını okumayacağım, vakit kaybı olmasın: "Ukrayna'da yaşayan Kırım Tatarları bu ülkeyle ilişkileri zenginleştiren bir diğer önemli unsurdur." diye başlayan ve yarım sayfaya kadar giden bir referans var. Bunu şunun için söylüyorum, bazı eleştiriler -Sayın Berber'in de kastettiği- bilgisizlikten değil de belki arka plan bilgi eksikliğinden kaynaklanan... Yoksa kimsenin bilgisini burada ölçecek değiliz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Bakanım, o Kırım Tatarları, Tatar konusu tartışmalı bir konu, onu "Kırım Türkleri" diye adlandırsak daha doğru olur.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, o da ayrı bir akademik tartışma konusu, bunu memnuniyetle tartışırız ama "Tatar" demekte de ben doğrusu yaygın kullanımı itibarıyla da büyük bir sıkıntı görmüyorum. Tatar Türkleri vardır, Özbek Türkleri vardır, Türkmen Türkleri vardır, Azeri Türkleri vardır, her birinin nihai referansı tabii Türk kimliği.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Tabii ki bilimsel araştırmalar hayli var orada.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, bu takdirlerle ilgili olarak -son Sayın Aslanoğlu'nun vurguladığı hususta da dikkat çekici- eğer bir başarı varsa dış politikada veya herhangi bir politikamızda, bu başarının en temel istinadı, en temel dayanağı 2002'den beri AK PARTİ iktidarlarındaki sürekliliktir. Bir politika belirlediğinizde o politikanın hangi bakan döneminde olursa olsun sürdürülebilirlik kabiliyetidir. Afrika açılımımızın başlangıcı -Sayın Gül'ün, Sayın Cumhurbaşkanımızın- 2004'te planlanmıştır, 2005'te devreye sokulmuştur, büyükelçiliklerin açılması 2009'a denk gelmiştir. Yani bu bir süreklilik arz eder. Bu konuda siyasi istikrarın sağladığı imkân büyüktür. Yine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine üyeliğimiz süreci 2004'te başlamıştır, 2008'de Sayın Babacan döneminde üye olduk, tamamlanması naçizane benim dönemime denk geldi. Bunların hepsi bir süreklilik arz eder, bir ekip çalışmasıdır ve bu ekip çalışmasının sonuçlarını görüyoruz. Bu vesileyle şunu da vurgulamak istiyorum: Bazı hedefler büyük gelebilir. Evet, biz büyük hedefler koyuyoruz. Yöntem olarak öncelikle burada bu eleştirinin hani yöntem kısmıyla ilgili bazı hususları vurgulamak istiyorum.

Evet, 2004'te Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine adaylığımızı koyduğumuzda, altmış yılda hiçbir iktidarın yapmadığı, düşünmediği... Niye düşünmediği? İstemediğinden değil, gücümüz yetmez diye düşünülürdü. O adaylığı koyduğumuzda kamuoyunda bunun gerçekleşmeyeceği, hatta bir hezimet olabileceği, dolayısıyla bunu geri çekmemiz gerektiği vurgulandı. 2004 için "Çok az oy alırız, hezimet olur, itibar kaybederiz." diye düşünülen Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine biz 2008'de 153 oy gibi rekor bir oyla seçildik. Yine altmış sene bir kez bizim dönemimizde Güvenlik Konseyine aday olduk, üye olduk, aldık. Tekrar üyelik gündeme geldiğinde her ülkeden aralık istediler. Almanya, Japonya gibi ülkeler on yıl aralığı tespit ettiler. Bizim talimatımız şuydu: "Hayır, biz tarihin, siyasetin aktığı coğrafyadayız, biz altı ila sekiz yıl arasında tekrar üye olmak istiyoruz." 2010'da üyeliğimiz bitti, 2015'e aday olduk. O zaman da "Ya, bu çok erken olur." dendi. "Daha önce, adaylığını beş altı sene önce koymuş ülkeler var, İspanya, Yeni Zelanda gibi." dendi, dört beş ayda onların ulaştığı desteğe sayısal olarak ulaştık.

Eğer iddiayı koyuyorsanız, şimdi de evet, biz inşallah bu millete güvenerek diyoruz ki: 2023 yılında da dünyanın en büyük ilk on ekonomisi arasına gireceğiz. Bir millete hız vermek, aşk vermek, o milleti hareket geçirmek vizyon koymakla olur. O bakımından yöntemde bir kere farklı düşündüğümüz husus şu: Beni gerçekten bu oturumda en fazla üzen ve bunu da samimiyetle paylaşıyorum -yarın muhalefet sıralarımızdan başka arkadaşlar burada oturabilir- en çok üzen husus taşeronluk meselesi oldu. "Taşeronluk" ifadesi ben hiçbir Türkiye Cumhuriyeti devleti Dışişleri Bakanlığına, Hükûmetine zaten kullanılmaması gerektiğini düşünüyorum ama özellikle bize yönelik olarak böyle bir ifadenin kullanılması var olan realitelere de son derece aykırıdır. Niçin aykırıdır? "Hayır" diyebilen Türkiye istiyoruz." diye bir yaklaşım vardı. Bakın, akademik hayatta da siyasette de noktasal olarak bir konuyu alırsınız, haklı gibi bir çerçeve çizebilirsiniz. Selektif davranırsanız noktasal olarak bir haklılık şeyi yakalayabilirsiniz ama bütünü görürseniz ancak o zaman hakikate, gerçeğe ulaşabilirsiniz.

Şimdi, geçen sene burada bütçe sunumu yaparken biz İran konusunda Amerika'yı üzen bir tavır sergilediğimiz için eleştiriye tabi tutulduk ve İran konusunda müttefiklik şeyini zorladığımız da iddia edildi. Sadece burada değil birçok zeminde. Yani 2010'da biz...

RECAİ BERBER (Manisa) – Eksen kayması...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – ...eksen kaymasıyla suçlandık. Amerika'ya "Hayır" deyip altına imza attığımız Tahran Anlaşması'nın çerçevesinde Brezilya'yla birlikte onurlu bir şekilde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde... Çok nadirdir, daimî üyelerin "Evet" dediği bir şeye iki tane üyenin kalkıp "Hayır" demesi Birleşmiş Milletler tarihinde nadirdir. Yani kimin taşeronuyduk o "Hayır"ı derken? Şimdi siz bu örnekten hareketle bir çerçeve çizebilirsiniz. Ben size çok net şunu söylüyorum: Biz Amerika Birleşik Devletleri'ne İran'a yönelik olarak uygulanacak yaptırımlara "Hayır" derken ne kadar bağımsızsak füze savunma sistemi erken uyarı radarını geliştirirken de aynı ölçüde bağımsızdık. Yine İsrail'e müeyyide uyguladığımız günlerde Suriye'ye tavır sergiledik. Yani Amerika'nın ve Amerika'daki Yahudi lobisinin gücünü bilen sizler biz o gün İsrail'e net olarak -ki o konuda gelen soruları da tek tek cevaplandıracağım, ben şimdi usul olarak öncelikle söylüyorum- müeyyide uygulama kararlılığı gösterirken Amerika'nın taşeronu muyduk ki akşamleyin Suriye'ye eleştiri yaparken Amerika'nın taşeronu olabilelim. Amerika'nın ve İsrail'in bölgedeki en yakın iş birliği yaptığı lider olan Mübarek'e Sayın Başbakanımız bu yüce çatı altında "Artık gitme vakti geldi, halkın istemiyorsa çekil."

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

diye seslenirken Amerika'nın ne kadar taşeronuysa Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'a da "Şimdi halkına zulmetme." derken o kadar bağımsız veya taşeronduk. Dolayısıyla birbirimize önce saygı gösterelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, kaynak göstererek söyledim. Bakın...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, hayır...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yalanlama gönderdiyseniz bilmiyorum ama basında yayımlanmış bir şey. Yeni Çağ gazetesinde okudum bugün.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Ben Sayın Çandar'a saygı duyarım gazeteci olarak ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Washington'dan verilen ihale" diyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Mehmet Bey, ben burada karşımda milleti, 74 milyonu temsil eden milletvekilleriyle konuşuyorum, gazetecilerle değil. Gazetecileri küçük görmek anlamında demiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama konuşma değil...

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen müdahale etmeyelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır konuşma değil ama...

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Sub-contractor" olarak İngilizce kullanmışlar bunu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Değil, bu ifadeyi kim kullanırsa biz ona cevabı o zeminde veririz. Ben burada hani milletvekilleri arasındaki bir diyalogdan... Sayın Çandar'ın o yazısı aslında, şunu söyleyeyim -siz yine eksik okuyorsunuz- bir başka yazardan atıftır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, başkalarının da yazdığını söyledim, dışarıda da var, içeride de var.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Tamam, sizden ricam, o yazıyı okuduğunuzda benim bu örneklerimden hareket ederek dönüp deyin ki: "Bu çatı altındaki hiç kimse hiçbir başka devlete taşeron olmaz, hele Dişişleri Bakanıysa hele Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyse." Bizim sizden beklediğimiz bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Politikalarınızla taşeron oluyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, politikada da hiç değiliz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Amerika'nın politikalarını izlediğiniz zaman...

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen, siz görüşlerinizi ifade ettiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, çok sert bir ithamda bulundu da onun için yani.

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen, Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz söyledüğimizin arkasındayız.

BAŞKAN – Sayın Günal, siz en tecrübeli üyelerden bir tanesisiniz, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – O zaman atıfta bulunmadan siz söyleyin, ben Sayın Çandar'la da konuşurum, bunu söyledim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen karşılıklı diyalogu bırakalım, siz görüş ve eleştirilere cevaplarınıza lütfen devam edin, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben söyledim zaten, bizim söylediklerimizi siz söylemiyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada selektif olmamak lazım. Yani seçici bir şekilde iki örnek olaydan hareketle sonuca ulaşmak bizim dış politika bütünlüğümüzü zaafa uğratar. O bakımdan eleştirileri büyük bir olgunlukla karşılamak bizim görevimiz. Hatta alternatif politikalar teklif ettiğinizde çok da büyük istifade ederiz. Kamuoyundaki gerek basın mensuplarımızın gerek akademisyenlerin her yazısından ben istifade etmeye çalışıyorum ama burada sizin görüşlerinizi dinlediğimizde beklerim ki böyle bir ifadenin kullanılmasında dikkatli olunsun çünkü gerçeği yansıtmıyor, kastettiğim bu. Neden kaynaklanıyor bu? Neden böyle bir ifade bizde yerleşebiliyor? Sadece siz de değil birçok milletvekilimiz kullandı "taşeron" ifadesini, onun için söylüyorum. Şimdi, bizim gençliğimizden beri, neredeyse içkin olarak bizim zihniyetimize yerleştirilmiş şöyle bir yaklaşım: Biz o kadar zayıf ve güçsüzüz ki birileri planlıyordur her şeyi ve biz o plan içinde yer alıyoruzdur. Birileri öylesine güçlü ki biz o planlanan şeyi değiştiremeyiz. Bizim dış politikada yapmak istediğimiz zihniyet devrimi tamamen budur: Planı da biz yaparız, ilkeyi de biz koyarız, söylemi de biz geliştiririz. Bazen bu haklı ve doğruysa Amerika Birleşik Devletleri'yle uyumlu olabilir, bazen haklı ve doğruysa İran'la uyumlu olabilir, bazen haklı ve doğruysa Rusya'yla uyumlu olabilir, bazen Avrupa Birliği'yle. Nihayet hakikat arayışında herkesle çatışacağız diye bir meselemiz yok. Dolayısıyla Suriye konusunda Amerika Birleşik Devletleri tavır koyuyor diye Suriye'deki zulümlere göz mu yumalım?

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Yeni değil ki Sayın Bakan bunlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bir dakika, bir dakika... Nasıl İran konusunda, nükleer programı konusunda net tavır takındık, ilkesel bir tavrıydı, bu konuda da ilkesel bir tavır takındık.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Yirmi yıldır insanlar kayboluyor Suriye'de.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bakın, ona da Suriye bahsinde geleceğim, şimdi söylediğinizi söyleyeyim. Suriye ile ilişkilerimizin iyi olduğu dönemde Suriye ordusunun tankları Hama'da, Humus'ta değildi. Girdiği zaman hesabını sorarız, niye olduğunu sorarız çünkü bu bölgede belli konular vardır ki -geleceğim Arap baharı çerçevesinde- insan hakları ve evrensel değerler konusunda herkes herkese soru sorar, buna da alışkın olalım, çağdaş bir dünyada yaşıyoruz.

Şimdi, bir başka şey söylem konusunda. Evet, biz yeni kavramlar üretiyoruz, bu kavramları uygulamaya koyuyoruz. Ben çok sevindim mesela, ne güzel, geçen sene eleştirilen "komşularla sıfır sorun" kavramı bu sene çok güzel savunuldu. Demek ki karşılığı olan bir kavram.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Çöpe mi gitti?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, çöpe de gitmedi. Bakın, müsaade ederseniz, şimdi, “komşularla sıfır sorun” diye bir kavramı ben kullandığımda neyi hedefledim? Bir zihniyet ve algı devrimi yapmayı hedefledim çünkü 2002 yılında Türkiye içinde ve dışında öyle bir algı vardı ki Türkiye bütün komşularıyla savaşma iradesi olan veya savaşma isteği olan veya problemlili olan bir ülke gibiydi. Şu anda bu kavram etrafından hem içeride genel algı “Komşularımız esasta dosttur, problemi olanlar olabilir.” hem de dışarıdaki genel algı “Türkiye komşularıyla barışık olma iradesi göstermiştir.” aynen Mustafa Kemal Atatürk’ün “Yurtta sulh, cihanda sulh.” kavramıyla yeni cumhuriyet dış politikasını tanımlarken yapmaya çalıştığı o savaş geçmişiyle arasına bir mesafe koyması gibi.

Üçüncü bir düzeltme yine zihniyet şeyiyle ilgili, yöntemle ilgili. Zannediyorum Sayın Gümüş’ün ifadesiydi, “Dedelerimize atıf yeni Osmanlılık mı?” çok sık gündeme geliyor. Türkiye Cumhuriyeti devleti 1923’te doğmuş bir devlettir, biz onun vatandaşlarıyız ama Türkiye Cumhuriyeti devletinin tarihî kökleri Selçukluya, Karahanlılara ve daha eskiye kadar gider, Anadolu medeniyetlerine kadar gider. Bunu anlamak için Kuzey Afganistan’a gittiğinizde Belh’te de size dönüp “Ancak bize siz yardımcı olabilirsiniz.” diyen insanların gözünde okursunuz, Balkanlara gittiğinizde Sancak’ta “Bizim problemimizi siz çözebilirsiniz.” diyenin gözünde okursunuz, Cengiz Dağcı’nın cenazesini defnettığımız Kırım’da okursunuz, Somali’de “Siz bize çözüm olabilirsiniz.” diyenlerin gözünde okursunuz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Biz onu demedik ki “Niye Osmanlı?” dedik.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bir dinlemeyi öğrenin!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bakın, burada Müsteşar Yardımcımız var, Sayın Halit Çelik. Libya olayı olduğunda kendisi bütün ekibiyle birlikte yedi gün evine gitmedi, kriz yönetti. Bir gün bir telefon geldi Mistrata’dan, skype üzerinden. Bir Libyalı, Mistratalı şunu diyordu Kaddafi saldırdığında mayıs ayında: “Ne olur yardımımıza gelin çünkü biz burada geri kalan Türkiye kökenlilerin torunlarıyız ve Mistrata’nın yüzde 60’ı, 70’i Türk kökenlidir.” diye talepte bulundu. Şimdi biz şunu mu diyecektik: “Yok, biz bağlarımızı kopardık, o dedelerimizin, Enver Beylerin, Mustafa Kemal Beylerin Libya’daki şeyi geçmişte cumhuriyet öncesiydi, şimdi başka bir yol takip ediyoruz.” Hayır. Şunu ona çok net söylüyorum: Türkiye Cumhuriyeti devleti modern bir devlettir. Geçmiş hiçbir emperyal iddiası yoktur ama Türk milleti köklü bir millettir, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kökleri de tarihin derinliğine kadar gider. Bu köklere sahip çıktığımızda büyürüz, bu köklerle bağı kopardığımızda küçülürüz. Bizim dış politika anlayışımızda tarih referansımız budur.

Arap baharına geldim, şimdi noktasal olarak sorunlara geliyorum. Böyle bir gelişmeyi biz planlamadık, biz tetiklemedik, hiç kimsenin iç işlerine karışmadık. Gidip orada Suriye’de Hama’da, Humus’ta ya da Libya’da Bingazi’de kimseyi örgütlemedik.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Para götürdünüz!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bir dakika, bir dakika... Başlangıcını söylüyorum. Bir süreç başladı Tunus’ta, Mısır’a geçti, Libya’ya geçti. Bu olay yaşanırken biz Ankara’da oturan ve bütün o toplumlarla, bütün o bölgeyle kaderini bütünleşik gören bir siyasi iktidar, bir Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti olarak ne yapacaktık? Bir değerlendirme yapacaktık, önümüzde üç yol vardı. Şimdi size soruyorum: Bu yollardan hangisini siz tercih ederdiniz? Bir: Statükonun yanında yer almak. Ne güzel, bazılarıyla iyi ilişkiler geliştirdik, devam eden devam etsin demek.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sarkozy’nin yaptığı gibi.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Sarkozy’nin Tunus’ta yaptığı gibi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Parayı aldı götürdü, daha ne istiyorsunuz?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, bir dakika... Mevlüt Bey, sizin müdahalelerinizi ben çok seviyorum, tansiyonu düşürüyorsunuz da bir bitirirsem, benim şeyim kopmasın.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, Sayın Bakan, Sarkozy’den örnek veriyor da.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, Sayın Berber’in kastettiği Sarkozy’nin Tunus’taki tutumu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Desteklemişti.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Birinci yol, yöntem statükoyu korumak, yani Mısır’da Mübarek’i, Tunus’ta Bin Ali’yi, Libya’da Kaddafi’yi, bugün de Beşar Esad’ı korumak. Bu bir tercihtir, bunu yapabilirsiniz. Biz bunu yapmazdık çünkü bir. İki: Şöyle oturup beklemek, “Dur bakalım neler olacak, ona göre ben tavır belirleyeyim.” demek, birileri işte o zaman o halkların haklı taleplerini başka yere ihale ettiği zaman, ondan sonra masaya oturmaya çalışmak, bekle-gör politikası. Biz bunu yapmazdık, yapmayacağız, hiçbir konuda bekle-gör politikası uygulamayacağız, hiçbir konuda statükoyu korumayacağız çünkü...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Önemli olan, emperyalizme karşı çıkmak, emperyalizme!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Peki, Hüsnü Mübarek’e karşı sokağa dökülen Tahrir gençleri emperyalizme karşı değil miydi, İsrail’e karşı değil miydi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Neden Suudi Arabistan’da Arap baharı yok da Libya’da var?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen, Sayın Bakanı dinliyoruz, böyle bir üslubumuz yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, bizim tercihimiz net, biz tarihin akışın okuduk ve şunu söyledik, dedik ki: 20’inci yüzyılda bu coğrafyalar parçalandı. Önce sömürgecilikle parçalandı Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra, İkinci Dünya Savaşı’nda soğuk savaş dönemiyle ve soğuk savaş dönemi yapılır, arkaik yapılar bu coğrafyada sürdü. Şimdi bu coğrafya kendi iradesiyle yeni bir yapılanma arayışı içinde. Biz o yapılanma arayışı içindekilerin yanında yer alacağız.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Kendi iradesiyle mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Evet, kendi iradesiyle.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Yani bu doğru, değil mi Sayın Bakan?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Yani bu Azizi kendini yakarken birinden mi talimat aldı?
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Tarihte ne zaman görmüşüz ki?
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Birileri bu olayı yönlendirmek isteyebilir. Bizim bu olayı kendi değerlerimiz ve kendi çıkarlarımız etrafında yönlendirmek istememiz gibi başkaları da isteyebilir...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Bunu öngörmeliydik.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – ...ama çıkışı son derece doğaldır ve tahkir edilen, aşağılanan Arap gençliğinin bir onur mücadelesidir, buna saygı duymamız lazım. 68'de devrimci gençlik Paris'te, Avrupa'da niçin sokağa çıktıysa hangi onur mücadelesi için, Tahrir'dekiler de onun için sokağa çıktı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Türkiye'de çıkanlar?

MUSA ÇAM (İzmir) – Toplama kampına, toplama kampına!

ENSAR ÖĞÜT (Ardahan) – Silivri'de toplama kampına hepsi!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, Türkiye'de çıkanları da...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama 68'den bahsettiniz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Tamam, tamam onları da... Ben o nesli bilen, o neslin Türkiye ideallerine de -sağ veya sol hangi şeyden olursa olsun- bağımsızlık ideallerine de saygı duyan biriyim. O nesli hepimiz yaşadık. Dolayısıyla bizim bu talepler karşısında sessiz kalmamız söz konusu değildir.

Peki, bunu yaparken mezhepçi bir tutum sergiledik mi? Hayır, söz konusu değil. Mübarek Sünni'ydi, Bin Ali Sünni'ydi, Kaddafi Sünni'ydi, ona da karşı çıktık, Beşar Esad Nusayri'dir, ona da karşı çıkıyoruz. Kendi halkına silah çeken herkese karşı çıkıyoruz çünkü o halk, o... Şeyi görmenizi isterim, bir gün belki Mistrata'ya gittiğinizde bizzat o tabloyu gördüğünüzde nasıl bir zulüm olduğunu görürsünüz.

Peki, biz çifte standart uyguluyor muyuz? Çok sık gündeme getirildi Bahreyn konusu. 5 Nisanda ben Bahreyn'deydim, gece yarısına kadar Bahreyn'de görüşmeler yaptım hem muhalefetle, Şii muhalefetle -ki son derece saygı gösterdiler, sürekli temas hâlindeyiz- hem iktidarla müzakere yaptım gece boyu, sabahleyin hiç uyumadan da Şam'a geçip Beşar Esad'la olan görüşmemi yaptım. Ne Bahreyn'de ne Şam'da ikili bir dil kullandım. Aynı şeyleri Bahreynlilere de söyledik, Suriye'ye de söyledik. Bahreyn'de bugün böyle bir katliam yaşanıyor olsa ona karşı da tutumumuz aynı olur. Hiçbir şekilde hiçbir yere ikili bir standart uygulamadık. İç müdahale midir bu? Başkalarının şeyine müdahale midir? Artık modern çağdaş uluslararası etkileşimin üst düzeyde olduğu bir yerdeyiz. İnsan hakları ve insani durumlar söz konusu olduğunda iç alanın daraldığı bir yer vardır. Bunu da bizim devletimizle karşılaştırmayın. Hiçbir Türk Silahlı Kuvvetleri herhangi bir şehre -Suriye'de olduğu gibi- girip de herhangi bir şey yapmış değil veya Türkiye'de hiçbir zaman böyle... Bunu Türkiye'yle karşılaştırmak... Eğer bize de böyle bir müdahale olur diye bir şeyle karşılaştırma yapmak bizim demokrasimize, bizim köklü geleneğimize aykırı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey söylemedik.

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) – Sıra bize de gelebilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bize gelmeyecek sıra çünkü biz...

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) – Suriye'den sonra İran, sonra...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, bize gelmeyecek sıra çünkü biz demokratik bir ülkeyiz, çünkü bizim meşruiyet kaynağımız halktır. Halk bizi eleştirebilir...

SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU (Giresun) – Sorun sadece demokrasi meselesi değil!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – ...efendim, tercihini seçimlerde kullanır. 12 Haziranda kullandı. Bizi beğenmezse dört yıl sonra bir daha kullanır, biz gideriz, başkası gelir ama Suriye halkının böyle bir tercih önüne konu mu? Mısır halkının önüne böyle bir tercih konu mu? Tunus halkının, Libya halkının önüne böyle bir tercih konu mu? İşte bizim savunduğumuz bu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yıllarca Amerika kullanmadı mı onları?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Biz barışçıl dönüşüm, barışçıl diplomasi yanındayız.

Arap ligiyle ilgili Sayın Berber'in sorusu son derece yerindedir. Dikkat ediniz, bu süreçte en önemli unsurlardan biridir, Arap ligiyle sürekli temas hâlindeyiz. On sene önce Arap ligi toplandığı zaman -diplomat arkadaşlarımız bilirler- hepimizi bir ürperti alırdı, acaba Türkiye'yi nerede kritik edecek, su konusunda ne diyecek, Irak'a müdahalelerimiz, sınır ötesi harekât konusunda ne diyecek... En sert eleştiriler Arap liginden gelirdi bize. Şimdi ise Arap liginin bir üyesi ile ilgili olarak Arap ligi ile Türkiye arasında çok yakın bir diyalog var çünkü biz meseleyi bir Türk-Arap meselesi olarak görmüyoruz, biz meseleyi bir insan hakları meselesi ve savunduğumuz değerlerle ilgili bir mesele olarak görüyoruz. Arap ligi içinde bu tartışmalar kendi içinde oluyor ama her ülkenin özel şartları var, o özel şartlar içinde kendi tutumunu belirliyor. Yemen'le Lübnan olumsuz oy kullandı çünkü Yemen'de de benzer bir durum var, kendileri için karar çıkabilir, Lübnan'da da malum, mezhepsel bölünmenin tesirleri var.

Şimdi, daha spesifik olarak Suriye konusuna biraz daha, müsaadenizle, girmek istiyorum. Suriye'yle biz ilişkileri geliştirdik, geliştirmemizle de onur duyuyorum. Sizin sahiplendiğiniz, ne güzel, Sayın Aslanoğlu'nun söylediği Sayın Koçer'e istinaden "Eskiden daha sık geliyordu." dediği... Onu da biz gerçekleştirdik. On sene önce Halep'ten Antep'e kimse gelmiyordu, bayramda bile barış... Onu da gerçekleştiren biziz. Bunu takdir ettiğiniz için de teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz bunun huzurunu, mutluluğunu yaşıyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Onun için diyorum. Komşularla sıfır sorun meselesinde, bakın, ne Yunanistan'la ne Bulgaristan'la ne Ukrayna'yla ne Rusya'yla ne İran'la ne Gürcistan'la ne Azerbaycan'la ne Irak'la herhangi bir sorunumuz yok. En iyi ilişkiler var, hepsiyle hemen hemen yüksek bir uluslararası iş birliği konseyi mekanizmamız var. Suriye'yle ilgili konu Türkiye'nin iradesinden değil, Suriye'deki yanlış uygulamalardan çıkmıştır.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Arap-Türk baharı altı ay sürdü!

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Biz -keşke- şunu isterdik ve bunun için emin olun...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, bugün mü çıktı?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Evet.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – E, yıllarca hiçbir şey yoktu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, yıllarca orada sıkıntı olabilir ama yıllarca Hama'da, Humus'ta... Bakın, 3.600 kişi vefat etti bu olaylarda, 3.600 kişi. Türkiye nüfus ölçeğine vurursanız 15-20 bin kişi gibi rakam şey yapılıyor. Şimdi böylesine yoğun bir gerilimin yaşandığı, Deyrizor'da tankların camileri ramazan ayında topa tuttuğu ve minarelerin yıkıldığı, Lazkiye'de mahallelerin bombalandığı bir Suriye'den bahsediyoruz. Keşke Sayın Esad ve ekibi bizim ocak ayında, mart ayında, nisan ayında, ağustos ayında yaptığımız uyarıları dinleseydi ve kendi halkını karşısına almak yerine kendi halkını yanına ve arkasına alsaydı, eminim mezhep farkı hiç gözetilmeksizin tekrar seçimleri kazanırdı çünkü seviliyordu, çünkü bu ilişkilerin o zaman bu zemini vardı. Biz de kendisine 2005 yılından bu yana sürekli reform telkininde bulunduk.

Şimdi, burada bir hususu özellikle gerçekten paylaşmak istiyorum ve samimiyetle paylaşmak istiyorum, bir eleştiri olarak lütfen almayın, özellikle ana muhalefet partimiz açısından. Biz kimsenin mezhepçi bir gündem gözettiğini düşünmüyoruz. Herkesin tabii siyasal görüşleri vardır, yaklaşımları vardır, Suriye politikamız eleştirilebilir ama son olarak Cumhuriyet Halk Partisinden bir hanımlar heyetinin, hanım milletvekillerimizin de olduğu bir heyetin Suriye'yi ziyareti gerçekten bizleri üzdü. Niye? Daha öncekini demiyorum, Sayın Loğoğlu'nun. Çünkü son heyetin gittiği, yaptığı ziyarette -ki bu kendilerine de dolaylı yolla ifade edilmeye çalışıldı- Türkiye'deki kamplarda kadınlara tecavüz edildiği iddiası ve...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Suriye'de mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, Türkiye'deki kamplarda gelen Suriyeli kadınlara tecavüz edildiği ve Türkiye'nin o kamplarda zulmettiği gibi son derece asılsız, hiçbir karşılığı olmayan iddiaların olduğu ve Türkiye'ye hakaret edilen bir toplantıya katılındı. Burada ihtilaf edelim ama...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon, bunu Suriyeliler mi söylüyor?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Suriyeliler söylüyor. Bu konuda bir toplantı yapılıyor, bu toplantıya da ana muhalefet partimizden bir grup hanım milletvekilimiz ve parti meclis üyemiz katılıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bizi davet ettilerse gitmeyelim mi Sayın Bakanım?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi şunu söylüyorum: O zaman, bugün sizden beklentimiz şu: Dün Suriye'de bu rejim yanlıları bayrağımıza hakaret ettiler, Atatürk'ün resmini parçaladılar. Aynı kararlılıkla çıkın ve bu eleştiri yapın.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Burada ne söyledim?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, ben o heyet açısından söylüyorum. Hiçbir şekilde, Türkiye'ye hakaret edilen bir ortamda bulunacaksınız... Ortada tecavüz yok, ortada tecavüze uğramış bir hanım yok, sırf kasit Türkiye'ye hakaret edilmesi ve Türkiye'nin politikası üzerinde şüphe uyandırılması. Bu konuda duyarlı davranırsak Bakanlık olarak her türlü hizmeti biz veririz ne istiyorsanız ama bu konularda daha duyarlı bir tutum bekliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, özür diliyorum, bir dakika, burada bir sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sataşma değil, itham var itham!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Suriye'ye bir heyet gittiyse...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, size söz vereceğim, bir tamamlayalım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama Sayın Başkan, hayır, bir suçlama var. Suriye'ye bir heyet gittiyse orada ne konuşulacağını, Türkiye'deki kamplarda onların konuştuğunu bizim arkadaşlarımızın olduğu bir ortamda konuşulursa cevap vermediklerini nereden biliyorsunuz? Bu bir. İki: Hasbelkader orada olmuş olabilirler ama bunu "CHP heyeti gitti..." CHP heyeti olarak aynı duyarlılıkla Türk bayrağını yakan, elçilikleri basan bir olayı burada sabahtan beri kınadığımızı size ilettik. Ama o arkadaşlarımız tesadüfen orada olup tesadüfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Tesadüfen değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir dakika ama şimdi orada...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Toplantı daveti var bizim Bakanlığımıza iletilmiş.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Toplantıda ne konuşulacağını arkadaşlarım bilerek mi gittiler Sayın Bakanım?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Orayı terk mi etmişler, yoksa cevap mı vermişler?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın Bakan, devam edin lütfen, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Sayın Aslanoğlu, bunu şunun için söylüyorum: Buralarda ihtilaf ederiz ama hiçbir zeminde olmamış asılsız olaylar sebebiyle ülkemize hakaret edilmesine izin vermeyiz, özellikle yüce milletvekilleri.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama bunu kim ister Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – İşte o zaman bu toplantıya...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yani hasbelkader arkadaşlarımızın orada olması ama orada ne konuşulacağını...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Sayın Aslanoğlu, ben size bu bilgiyi veririm, mektubu da veririm, davet mektubunu. Burada bu kadınların konuşacağıyla ilgili bilgi sizin heyetinizde vardı, gidişlerini biliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen siz bunu...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yani Türkiye'ye hakaret edileceği var mıydı efendim?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Ya, şu vardı: Kamplarda tecavüz edildiğiyle ilgili konuşmalar yapılacağı bilgisi vardı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama efendim, bana da böyle bir şey söylense ben de giderim, böyle bir şey varsa ben de gelirim “Bunu niye yapıyorsunuz?” derim.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Ha, o zaman orada sormalarını bekleriz. Biz ne olduğunu orada biliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, Irak konusu gündeme getirildi. “Irak'ta ne kadar mevzi alındı...” Sayın Kuşoğlu'nundu zannediyorum. Şu anda takip ettiğimiz politikalar çerçevesinde Irak'ın ithalatındaki birinci ülke, yani Irak'ın en çok mal ithal ettiği ülke Türkiye'dir, ekonomik etkimiz en üst seviyededir. Hiçbir şekilde Irak'ta mezhebi bir politika takip etmedik. Irak'ta Şii'lerin yoğun olduğu Basra'da, Sünni'lerin yoğun olduğu Musul'da, Kürt'lerin yoğun olduğu Erbil'de başkonsolosluğu olan ve herkesle de görüşebilen tek ülke Türkiye. Biz bunu da bundan sonra da sürdüreceğiz. Bizim politikalarımızda mezhepçilik, etnik farklılık, etnik ayrıma dayalı politikalar yok.

Bir husus gündeme getirildi Irak Türkmenleriyle ilgili. Gece gündüz takip ediyoruz. Bakın, Telafer'de iki Türkmen boyu mücadele ettiğinde bizzat ben onları İstanbul'a davet ettim, barışı ben yaptım. Musul'a gittiğimde Telafer Türkmenlerini oraya getirip Telafer'de huzuru... Şu anda Telafer'de kan akıyorsa bizim günbegün takip etmemiz sebebiyledir.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Kaç milyon Türkmen var Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – İstatistiksel olarak rakamların farklılıklarını biliyorsunuz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Çok önemli.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Sizce kaç milyon var?

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Ben size soruyorum?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bir dakika... Şu açıdan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 3 milyon denilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – 3 milyon da denir... Çünkü Irak'ta 1957 yılından beri istatistik yapılmadı. 3 milyon da denir ama maalesef seçim neticelerine baktığımızda, o seçim neticelerinin Irak Türkmen cephesine verilen desteğe baktığımızda 1 milyondan daha aşağı bir rakam çıkar. Ben bunu telaffuz etmek istemediğim için söylüyorum. Oldu mu? Çünkü ortada, orada bir de nüfus istatistiği yapılması baskısı var. Ben burada bunları telaffuz etmek durumunda kalırsam doğru olmaz.

Şimdi, bizimle bir saat bağı olmuş hiç kimseyi ihmal etmedik, etmeyiz.

“İran konusunu gündeme almadınız.” dediniz.

Bakınız, İran konusunda da, nükleer program konusunda da, İran'la ilişkiler konusunda da tutumumuz son derece net ve sarihtir. Biz nükleer silahların hepsine karşıyız, kimde varsa karşıyız. Bunu ilkesel olarak söylüyoruz. Bölgemizde nükleer silahlardan arındırılmış bir bölge oluşturulmasını istiyoruz. İran'ın da nükleer programı konusunda en fazla barış teşebbüsünü, diplomasi teşebbüsünü, arabuluculuk teşebbüsünü biz yaptık. Tahran Anlaşması'ndan bir gün önce oturduğumuz masadan kalkmaksızın on sekiz saat müzakereyi bizzat ben ve heyetim yürüttü. Niye yaptık bunu? Bölgemizde gerilimi azaltmak, İran gibi dost ve komşu bir ülkeye baskı olmasını engellemek, onun izolasyonunu engellemek ve nükleer konuda da bir hakkın gasp edilmesini de engellemek. Biz barışçıl nükleer teknoloji edinimi konusunda hiçbir sınır gelsin istemiyoruz. Orada bu tehdit var diyerek NPT rejiminin sıklaştırılmasını ve barışçıl nükleer enerjinin önünün kapanmasını istemiyoruz çünkü buna en fazla bizim ihtiyacımız var. Çünkü, eğer 2 trilyonluk bir ekonomi hedefliyorsak -ki hedefimiz o 2023 için- o ekonomide bizim en önemli açmazımız enerji tedarikidir. Onun için enerji, yakıt, nükleer yakıt üretiminin, barışçıl yollarla üretilmesinin önüne sınır getirilmesini istemeyiz. Orada İran'ın haklı tutumunun yanındayız ama hiçbir barışçıl programın da silaha dönüştürülmesini istemeyiz, orada da Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının yanındayız, İran'ın da şeffaf olması gerektiğini hep söyledik, söylüyoruz. Geçen sene Tahran Anlaşması devreye girmiş olsa bu seneki, şu son günlerde yaşadığımız gerilim olmazdı.

Bu konuda açıklama yapıp yapmadığımız soruldu. Cumartesi günü ben bu konuda, olay olur olmaz açıklama yaptım. Bu raporla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir beş dakika ilave süre veriyorum, toparlarsanız lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Eyvah! Eyvah! Süratle geçeceğim. O zaman en hassas konuya girerek füze savunması konusunu izah edeyim yani çok gündeme geldiği için.

Her şeyden önce bizim temel görevimiz sadece bu nesillerin değil, gelecek nesillerin de güvenli, huzurlu bir ülkede yaşamasını temin etmek. Şimdi, önümüzde bir sorun var, nükleer silahlar yayılıyor. Sadece devletlerde değil, teknoloji edinimi kolaylaştığı için bazı devlet dışı aktörlerde de kolaylıkla nükleer silah edinme imkânı var.

Siz kendi ülkenizi nükleer koruma şemsiyesi altına almak istiyorsunuz, takip edeceğiniz iki yol var. Siz kendi ulusal kapasitenizle bunu yaparsınız, yapabiliyorsanız. Bunu tek başına yapabilecek ülke sayısı son derece azdır. İkincisi, ait olduğunuz, beraber olduğunuz ve gerçekten onu bilerek söylüyorum sahibi olduğunuz... Yani ondan kastettiğimiz şu: NATO'da ne karar verilecekse bizim onayımızla geçer ya da geçmez, biz orada ikinci bir ülke değiliz, NATO'yla birlikte bunu yaparsınız. NATO'nun yeni stratejik konsepti geliştirilirken bu konu gündeme geldiğinde bu konuya en fazla muhatap olabilecek bir ülke olarak biz prensipte bunun bir savunma sistemi olarak geliştirilmesine olumlu baktık. Ama beş ilke koyduk, bir kısmını zikrettim, tekrar girmek istemiyorum, bir, bu program hiçbir ülkeye karşı olmayacak, NATO dışında hiçbir ülke için de kullanılmayacak ve bu konuda hiçbir NATO belgesinde Rusya, İran veya herhangi bir isim geçmemesi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

ve bunlara dönük hiçbir faaliyetin yapılmamasına özen gösterdik. Bu, füzelerin yerleşmesi ve füze saldırısı gibi bir şey değil, Erken Uyarı Radar Sistemi. Yani birisi saldırırsa devreye girecek olan bir şey, kendisi birisine saldıracak olan bir şey değil.

İkincisi, bizim ülkemizin koruma altına alınması. Eğer biz bu Erken Uyarı Radar Sistemini ülkemizde konuşlandırmıyaydık -Sayın Türkeş'e hitaben söylüyorum- Bulgaristan'da konuşlanacaktı ve sadece Marmara bölgesi koruma altına alınacaktı. Yani sadece o bölgeye dönük çünkü en şeyde olan. Ama biz öyle bir yol takip etmek durumundaydık ki bütün ülkeyi koruyabilelim. Ek tedbirlerle NATO'dan bunun kör noktası olan alanlarla ilgili de gerekli koruma tedbirleri alındı, ülkenin bütünü koruma altındadır.

Üçüncüsü, bu tesise, access...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Eski genel sekreter yardımcısı öyle söylemiyor. Daha sonra ben ismini size arz ederim Sayın Bakan

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Tamam.

Bu tesis, access, bu tesis Türkiye Cumhuriyeti topraklarındadır. En sert müzakere de burada yürüdü, biz bu tesise full access, Silahlı Kuvvetlerimizin mensuplarının oradaki full access'ni temin ettik.

Dördüncüsü, bu kullanılırken söz sahibi olmak. Hani orada bir düğme yok, tek başına bir düğme, ama düğmeye basmadan kasıt sürece hâkim olmak. Bir paşamız, bir generalimiz Ramstein'da özel olarak görevlendirilecek ve bütün bilgiler, o radardan geçen bilgiler Eskişehir'deki birimden Ramstein'a gidecek ve her aşamasında bizim ülkemizin filtresi olacak. İsrail olması söz konusu değil. İsrail'in zaten Amerika Birleşik Devletleri ile kendisinin geliştirdiği şeyler var. Bunun içindir ki biz o zaman teknik olarak, Cumhuriyet Halk Partisinde diplomat kökenli dostlarımız olduğu için, onların bilgilendirilmesi olduğunu düşünerek çok da memnun olmuştuk.

Bakınız, Sayın Kılıçdaroğlu ile yapılan bir röportaj. Zannediyorum nisan ayı. Soru soruluyor "NATO savunma sistemiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?" diye. İngilizce olduğu için tercüme ama aslını veririm. "Türkiye'nin Lizbon zirvesinde bu savunma sistemine imza atması doğru bir karardır." Sayın Kılıçdaroğlu. "NATO Avrupa Atlantik sisteminin bir parçasıdır. Türkiye'ye gelen tehditle birlikte değerlendirilir ve bu doğru bir karardır." Nihai olarak şey bu, doğru bir karar...

Genel Başkan Yardımcısı Sayın Loğoğlu'nun ifadesi: "Füze kalkını yerinde bir karar."

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – O NATO'yla ilgili Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bir dakika... Bu o imzanın atıldığı günün iki gün sonrası çıkan gazete.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – NATO çerçevesinde...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Tamam, zaten NATO çerçevesinde...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Amerika değil Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bir dakika... Şimdi, bakın, teknik konularda biz bunun bütün detayına vâkıfız. Amerika'nın yaptığı nedir biliyor musunuz? Bu Erken Uyarı Radar Sisteminin yegâne yani bu sistemi barındırabilen, teknolojisine sahip olan NATO üyesi Amerika Birleşik Devletleri, başka hiçbir ülkede yok. Amerika Birleşik Devletleri şunu söylüyor: "Ben bu kapasitemi NATO'nun emrine veriyorum." Konulacak olan Erken Uyarı Radar Sistemi NATO tesisidir. Amerika bunu verdiği için, Amerika'yla birlikte biz bu projeyi NATO'nun emrine veriyoruz. NATO Konseyinde de kararlar daimî temsilciler düzeyinde hep beraber alınır, nasıl uygulanacağına da prensipler belirlendikten sonra Ramstein'deki NATO komuta karargahı sürdürür. Hiçbir Amerika Birleşik Devletleri yetkilisinin tek başına herhangi bir müdahalede bulunma yetkisi yoktur NATO çerçevesinde olduğu için.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Loğoğlu'nun açıklamalarını dinlememişsiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, hayır, görüyorsunuz işte yani niye bunu... Hayır, mesele şu: Gerçekten bir ulusal kaygı olduğunda, mesela çevre konusuna geleceğim, hep beraber tartışalım. Bu bizim değil, gelecek nesillerin de etkileneceği bir şey. Eğer biz bu tedbiri almazsak nükleer tehdide açık hâle geleceğiz. Yani birinin sırtında... Diyelim bir terör örgütünün eline geçse o balistik füzeyle açık hâle geleceğiz. Ben bunun vebalini taşıyabilir miyim gelecek nesiller açısından? Ama neyi garanti altına almak durumundayız. O tesisi kurarken bunların herhangi bir başka amaçla kullanılmamasını teminat altına almak durumundayız. Bunu da teminat altına aldık.

Çevre konusunda son derece haklı Sayın Şahin. Ben Malatya halkına da buradan hem hürmetlerimi, saygılarımı sunuyorum hem de bu konuda bütün bu açıklamaları Mecliste yapmıştım, tekrar gerekirse Malatya'da milletvekillerimizle giderek de konuşuruz. Biz bunun uzmanı değiliz ama bütün uzmanlara danıştık, eğer bir gün Allah muhafaza ülkemize veya başka bir NATO bölgesine bir saldırı olursa bunun tahribatı atmosfer üzerinde olacak ve atmosfer üzerinde serpinti hiçbir şekilde Türkiye toprakları üzerine inmeyecek.

Diyelim ki biz buna "hayır" demiştik, Bulgaristan'da kurulduğunda yine aynı tehlikeye maruz olacaktık, NATO koruma şemsiyesi olmaksızın maruz kalacaktık. Dolayısıyla çevre konusunda da bütün istişareler bu çerçevede yapıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İsrail'i korumuyor mu Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, söz konusu değil. İsrail'in bu konuda daha gelişmiş bir tesisi kendi bünyesinde var ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süremiz doldu, toparlarsanız lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum. Eğer yüce Heyetiniz uygun görürse toparlayayım yani siz bilirsiniz.

BAŞKAN – Lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Her zaman bu fırsatı bulmuyoruz. Benim için bir fırsat bu, daha tek tek sorduğunuz sorular var, her birine cevap vermek isterim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

BAŞKAN – O zaman size bir beş dakika daha süre verelim.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Siz bilirsiniz yani ben arz etmekten onur duyuyorum.

BAŞKAN – Toplam on beş dakika uzatmış oluyoruz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Avrupa Birliği çerçevesinde sorular, vize konusunda... Bakın, 2009 yılına kadar, bizim iktidarımıza kadar hiçbir zaman Avrupa Birliği ile vizeler ciddi bir şekilde gündeme gelmedi. Sayın Aslanoğlu'nun görüşünü, açıkçası, 1995 yılında ben akademik hayattaydım, yazdığım yazılarda da "Serbest dolaşım olmadan gümrük birliğine girmek hatadır." diye düşünüyordum ve bunu da yazdım. Ama bu konuyu Sayın Deniz Baykal ile de görüşseniz iyi olur çünkü gümrük birliğine girişimiz 1 Ocak 1996'dır, Dışişleri Bakanı da Sayın Deniz Baykal'dır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir buçuk aylık başkanlığında...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Ondan önce de Sayın Murat Karayalçın'dır yani şimdi... (Gürültüler)

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Mazeret mi yani!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne mazereti ya?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, eğer yanlışsa, Sayın Aslanoğlu yanlışsa bir saat bile yetkidir. Ben size bir saatin, bir dakikanın hesabını veriyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bakanım, gümrük birliği 1 Ocak 1996 değil, 1 Ocak 1995'tir.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, 1 Ocak 1996'dır. Türkiye-AB Ortaklık Konseyinin imzalanması 6 Mart 1995'tir. Ben bunları ezberlerim Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – 1994 tarihinde...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – 1 Ocak 1996'da yürürlüğe girmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun, süreniz daralıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi dolayısıyla bunu parti içinde de bir tartışsanız...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Benim meselem...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, vize konusunda...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır hayır, Sayın Bakan, vicdanınızda doğru mu? Benim vicdanımda yanlış.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Şimdi, ben geliyorum, yanlış gördüğümüz için... Şu uygulama yanlış, gümrük birliğini değil... Şu uygulamayı yanlış gördüğümüz için, gümrük birliği ile birlikte Türk pazarı Avrupa Birliğine açılmıştır, Avrupa pazarının da Türk halkına açılması lazımdı. Biz bunu net olarak şimdi istedik, iki senedir bunun müzakeresini yapıyoruz. Çok sert... İlk defa bizim iktidarımız döneminde bu istendi, hep vize kolaylaştırma talep edildi. Biz 2009 Aralıkta net olarak dedik ki: Biz vize muafiyeti istiyoruz, kolaylaştırma değil, kolaylaştırmayı zaten vermek durumundasınız. Vize muafiyet için de dediler ki: "Geri Kabul Anlaşması, biyometrik pasaport ve Entegre Sınır Yönetimi..." Entegre Sınır Yönetimini yaptık yani süreci başlattık. Pasaportu altı ay içinde devreye soktuk, Sayın Kuru'ya müteşekkirim bu konuda, Bakanlığımızın olağanüstü gayretiyle. Geri Kabul Anlaşması'nı ise hazır hâle getirdik, gümrük birliğinde o dönemin iktidarının yaptığı hatayı yapmamak için şunu söyledik: "Siz ne zaman vize muafiyetini tanırsanız Geri Kabul Anlaşması'nı o zaman imzalarız." Şu anda Geri Kabul Anlaşması imzaya hazır hâlde. Ama Avrupa Birliğine her düzeyde, benim Dışişleri Bakanı olarak da vurguladığım, Sayın Başış'ın da vurguladığı şey budur, ne zaman vize muafiyeti o zaman Geri Kabul Anlaşması. Bu kartı da elimizden bırakmamaya kararlıyız.

Diğer, vizeyle ilgili maddi bir şeyi düzeltereğim, hangi milletvekilimizdi bilemiyorum ama "Brezilya ve Güney Afrika Cumhuriyetine vizeyi alabiliyor musunuz?" diye soruldu. Brezilya ile vize muafiyetimiz var, aldık, Güney Afrika Cumhuriyeti ile de kapıda vize veriyoruz, görüşmeleri sürdürüyoruz, onunla da kalkacak.

Hiçbir ülke... Bizim net talimatımız Bakanlığımıza bu: Türk vatandaşlarının dünyada en rahat serbestçe dolaşabilmesi için her türlü tedbiri alacaksınız. Hiçbir ülkeyi dışlamaksızın herkesle bu görüşmeleri yapacağız. Eğer herhangi bir eksik olan husus varsa da bunu zamanla düzeltmeye kararlıyız.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Şamgen vizesi ne oldu Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Evet, Şamgen vizesi de olacak. İnşallah demokratik bir Suriye inşa edildiğinde Şamgen vizesi çok da etkili bir şekilde olacak. O proje, Türkiye-Suriye-Ürdün-Lübnan arasında dörtlü ortaklık maalesef Suriye'nin bugünkü yönetimi sebebiyle oldu. Tekrar Suriye bahsini açmış oluyorsunuz ama...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Suriye bir günde mi faşist oldu Sayın Bakan?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Herhâlde takip ediyorsunuz olayları. Yani Hama'daki, Humus'taki görüntüler, Deyrizor'daki görüntüler, o katliamlar geçen yıl var mıydı? Yoktu.

ADİL KURT (Hakkâri) – Vardı, önceden de vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Hayır, 1982'de vardı. O zamandan beri sormayın, o zaman biz üniversitede protesto ediyorduk o katliamı.

Geçen sene bizim ümidimiz Suriye'yi el ele demokratik bir yapıya geçirmek, ekonomik olarak kalkınmasını sağlamaktı. Vizelerin kaldırılması, Şamgen de bunun bir aracıydı bizim için, daha çok kaynaşma üzerinden.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Irak'taki katliamları da protesto ediyor muydunuz?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Aynı şekilde edildi. Sayın Başbakanımızın 2005 yılında Mecliste Felluce ile ilgili yaptığı konuşmanın metnini size göndeririz. Tarih 2005.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Hiç hatırlamıyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Felluce katliamı olduğunda, o zaman da Amerika ile ilişkiler bozuluyor diye Sayın Başbakanımız eleştirildi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – 1 Mart tezkeresini kim getirdi buraya?

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade eder misiniz lütfen.

Sayın Bakanım...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Toparlamak istiyorum.

BAŞKAN - Lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – İki dakikada toparlayacağım.

Noktasal olarak söylenmiş bazı hususlar var. İsrail'e son giden gemilerin seyrüseferle ilgili hususu...

Bu gemiler ne Türk gemisidir, ne bayraklı, ne içinde bir vatandaşımız vardır, iki tane yattır. Biz hiçbir zaman bu şekilde kontrolsüz... Türkiye'den çıkarken de Rodos şeyi kullanmışlardır. Kontrolsüz gemileri de koruyacağız gibi şeyimiz yok ama Türk gemilerine bütün Akdeniz sathında kimsenin Türk vatandaşlarının olduğu gemilere müdahalesine izin vermeyiz. Seyrüseferden, serbestisinden kastettiğimiz budur.

Son olarak bu söylendiği için... "Afrika'ya niçin açılıyoruz?"

Artık Türkiye'nin ekonomisi büyüyor, Türkiye'nin vizyonu büyüyor. İlginçtir bu soruyu bana önemli bir Avrupa ülkesinin dışişleri bakanı sordu, dedi ki: "Biz anlayamıyoruz. Biz Afrika'daki bazı büyükelçilikleri kapatıyoruz ekonomik kriz sebebiyle, siz artırıyorsunuz."

"Aradaki fark şu sayın bakan, sayın dostum: Sizin iş adamlarınız yorgun ve yaşlı bir iş adamları topluluğu, ülke itibarıyla. Bizim ise son derece genç, girişken ve atılımcı bir iş adamları zümremiz var. Biz onlara dünyanın her yerini açmak istiyoruz." dedim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Misyon değişmiş olmasın?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Afrika'da büyükelçiliklerin açılmasının sebebi, oraya giden her iş adamımızın muhatap olabileceği, evi gibi sığınabileceği bir büyükelçiliğin, bir konsolosluğun olması.

Son olarak revaklar konusu -hatırlattı arkadaşlar- bunu da söyleyip noktalayacağım. Revaklar konusunda, yıllardır, ne zaman bu konu açılrsa her türlü girişimde bulunuyoruz. Bizim için revaklar ortak kültürümüzün ve İslam medeniyetinin nadide eserleridir. Bizzat ben Sayın Başbakanımızın, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla geçen sene Sayın Kral'a yaptığım ziyarette de bunun şeyini anlatmıştım, Mimar Sinan'ın nasıl nadide bir eseri olduğunu ve bunun korunması gerektiğini. Biz bunu gece ve gündüz takip ediyoruz. Bu konuda da ben cumartesi günü açıklamada bulundum.

Tabii, hacca gidenler, Kâbe'yi ziyaret edenler bilirler, milyonlarca insanın geldiği ve mekân darlığının çekildiği de bir vakıa. Suudi Arabistan yetkililerinin genellikle gündeme getirdikleri husus bu. Bizim de onlara söylediğimiz, bunu, bu problemi değişik yöntemlerle çözmeye çalışalım, sizi anlıyoruz. Gerçekten özellikle ramazanda ve hac döneminde çok büyük bir yığılma oluyor ve revaklar tabii bugünkü ihtiyaca göre konuşlandırılmış değil. Onlar bu konuda bir proje üzerinde çalıştıklarını söylüyorlar, revakları muhafaza ederek nasıl çözebileceklerine. Biz revakları kültürel miras olarak korumakla, gözümüzün nuru gibi korumakla mükellef addediyoruz. Onu görüşmeye devam edeceğiz. Bu ihtiyaçlara nasıl bir formül bulacağımız konusunda görüşmelerimiz sürüyor, her düzeyde sürüyor. Estetik düzeyde ve teknik düzeyde de görüşme yapmak üzere bir Suudi Arabistan heyeti buraya gelecek. Hiçbir şey olmazsa bizim en öncelikli hedefimiz onların orada muhafaza edilmesidir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Bunun için çabayı sarf edeceğiz, bütün alternatif yolları deneyeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Ben teşekkür ederim kanunumuz dolayısıyla.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Hiçbir soruya cevap alamadık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hiçbir sorumuza cevap alamadık.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının bütçe ve kesin hesabı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Son söz milletvekilindir diyerek Sayın Aslanoğlu'na bir söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Aslanoğlu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz de milletvekiliyiz Sayın Başkan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İzmir) – Sayın Bakan, biz ülkemizi çok seviyoruz. Hakikaten üzüntülerimi belirtiyorum. Yanlış bir bilgi aktarımı olmuş size. Ben oraya giden heyetin başkanıyla şimdi çıktım görüştüm. Haksızlık yapıyorsunuz, haksızlık yaptırıyorlar size.

Aynen ifadesi şu, Sayın Birgül Ayman Güler'in ifadesi: "Biz bir yere davet edildik. -Edildik mi gideriz.- Orada bu konu geçtiğinde, aynen bu ifade konuşulduğunda çok büyük tepki vererek... -Sakin ola ki, yanlış bilgi bu.- '...böyle bir şey olamaz, böyle bir ifadeyi kabul etmiyoruz Türkiye olarak, bu ayıptır.' ifadesini bizzat kullanan benim." diyor Sayın Ayman Güler.

Bu nedenle hakikaten üzüntülerimi belirtiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, açıklama için teşekkür ederim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Bakanım, hiçbir sorumuza cevap alamadık, hepsi cevapsız.

BAŞKAN – Sayın Bakan, açıkta kalan sorular var, bunların cevaplarını da yazılı olarak arkadaşlarımıza iletmenizi rica ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Şimdi, Dışişleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(02 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(07 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(09 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece gündemimizde bulunan Dışişleri Bakanlığı bütçesi ile kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir, hayırlı olsun diyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün programımızda bulunan diğer bütçeleri görüşmek üzere birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.51

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 8'inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın Bütçesi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın Kesin Hesabı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Kesin Hesabı ile Tütün, Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Bütçe ve Kesin Hesabı yer almaktadır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Burada mı Tütün- Alkol Kurulu? Haa, hoş geldiniz, çok sevindim!

BAŞKAN – Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Evet, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Saygıdeğer Başkanı ve çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2012 yılı Bütçe Tasarısı üzerinde görüşlerimi sunarken, tabii, Tarım Bakanlığının, tarım sektörünün genel manada yapısıyla ilgili sizlere başlangıç itibarıyla kısa bir bilgi arz edeceğim, detay bilgiler zaten ayrıca size sunuluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı sektör itibarıyla toplumun hem üretici kesimini hem de bütün tüketicileri ilgilendiren ve bir manada hayatın birçok alanını ilgilendiren bir sektör olması hasebiyle gerçekte buradaki, bu sektördeki faaliyetler hemen hemen hayatın bütün alanını ilgilendirmektedir. Gelişmiş ekonomiler büyük ekonomik güce sahip ülkelerde tarım sektörünün nispi payı azdır. Gerek istihdamda gerek millî gelir içerisinde gerek ihracatta gerekse tarımda çalışan nüfus itibarıyla bu pay giderek azalmaktadır ve bu manada bu aslında bir gelişmişlik göstergesidir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde çalışan 100 tane insanın 1-1,5'i tarımda çalışıyor, Avrupa Birliğinde çalışan 100 insanın 4-4,5'i tarımda çalışıyor. Diğerleri diğer sektörlerde çalışıyor. Dolayısıyla, bizim de eskiden nüfusumuzun büyük bir kısmı tarımda çalışırken bu, giderek azalıyor. Tabii, buna paralel olarak millî gelir içerisindeki nispi pay da giderek azalıyor. Bunu niye söylüyorum? Zaman zaman "işte efendim tarımın millî gelir içerisindeki payı şu kadara düştü, eyvah, işte yandık veya işte tarım çok kötü" manasında değerlendirmeler yapılıyor. Bu, tabii nispi olduğu için tek başına anlamlı değildir. Ülkenin kalkınması ve gelişmesi açısından da çok aslında bir şey ifade etmiyor.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan dokuz sene önce Türkiye'de çalışan insanların yüzde 35'i yaklaşık tarımda çalışıyordu, yani 100 tane insanın 35'i tarımda çalışıyordu. Bugün yüzde 25'i Türkiye'de çalışanların tarım sektöründe çalışıyor. Bu da 5,7 milyon çalışan insana tekabül ediyor. Keza bundan dokuz sene önce millî gelir içerisinde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

tarımın payı yüzde 10,3'tü ve bu 23,7 milyar dolara tekabül ediyordu. Yani Türkiye toplam 230 milyar dolar millî gelire sahipti, bunun yüzde 10,3'ünü tarım oluştuyordu ve bu da 23,7 milyar dolardı. Şimdi, geçen zaman içerisinde örneğin 2010 yılı içerisinde Türkiye'de tarımın millî gelir içerisindeki payının yüzde 8,4 olduğunu görüyoruz. Bunu şimdi eğer yüzde 10,3'le mukayese edersek bunun azaldığını göreceğiz ama gerçek öyle değil. Niye öyle değil? Çünkü, Türkiye'nin millî geliri 2010 yılında 734,9 milyar dolar. Yani 734,9 milyar doların yüzde 8,4'ünü tarım oluşturu. Tabiiyle bu, 61,8 milyar dolara karşılık geliyor. Yani 23,7 milyar dolardan tarımın geliri, tarımsal hasıla, 61,8 milyar dolara çıktı. Bu, tarım gibi alanı değişmeyen, yani aynı alanda daha az insanın daha çok üretmesi manasına geliyor. Yani verimlilik artıyor. Birim alandan elde edilen üretim artıyor. Bu tarımın buradaki düzeyini göstermesi açısından önemli. Yine bu gelirle 2002 yılında kişi başına tarımda gelir 1.064 dolar iken, 2010 yılı itibarıyla 3.566 dolara çıkıyor. Burada şunu da ifade etmem lazım: Türkiye 23,7 milyar dolarlık tarım hasılasına sahip iken dünya ülkeleri içerisindeki sıralaması 11'inci sıradadır. Yani 190 küsur ülke içerisinde Türkiye o tarihte dünyanın 11'inci büyük tarım hasılasına sahip ülkesi idi. 61,8 milyar dolarlık tarım hasılasına sahip Türkiye'de ise bu rakam OECD'nin 2011 yılında yayınladığı rapora göre dünyanın 7'nci büyük tarımsal gücü hâline geldi Türkiye. Dört basamak Türkiye atladı ve bu atladığı basamakların geçtiği ülkelerin üç tanesi büyük Avrupa ülkeleri. Fransa, İspanya, İtalya bu dört ülkeden üçü bunlar. Bugün Dünya Bankasının şu anda internet sitesinde yayınladığı raporlarda, 2010'a ait, Dünya Bankasının sıralamasına göre dünyanın 6'nci büyük tarım ekonomisi, OECD'nin ve FAO'nun raporlarına göre de Türkiye dünyanın 7'nci büyük tarımsal ekonomisi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine şunu ifade etmemiz lazım: Tarım sektörü tabiat şartlarına bağlı büyük ölçüde ve tabiat şartlarına bağımlılığı, bir manada azaldığı ölçüde, yani daha ileri teknoloji kullanılıp diğer mevsimsel etkilere arındırılmış ölçüde tarımı aslında teknolojiye buluşturmuş oluyoruz. Bu, biraz bunun karşılığı ama büyük ölçüde tabii açık alanda yapılan bir faaliyet. O nedenle de coğrafi şartlardan çok etkilenir. Yani soğuktan, sıcaktan, kuraklıktan, aşırı yağıştan vesaire, bütün bu tabiat şartlarından çok etkilenir ama bütün bunlara rağmen son sekiz yılda 2007 yılı hariç -ki, şiddetli bir kuraklık yaşandı Türkiye'de o yıl- diğer bütün yıllarda Türkiye tarımda aralıksız büyüme gösterdi. Bu da yine çok önemli. Yani giderek artık tabiat şartlarına bağımlılığın bir manada azaldığını veya teknolojik tarımın geliştiğini göstermesi açısından önemli. Bunu neye istinaden söylüyoruz? Hem cari fiyatlarla hem dolar cinsinden 2002'den 2011'in ilk altı aylık verisine göre -ki, bu yayımlandı- baktığımız zaman bu büyümeyi açıkça görüyoruz.

2011 yılının ilk altı ayında ki, biliyorsunuz tarımsal büyüme yılın ilk altı ayında olmaz, daha çok yılın ikinci altı ayında hasat mevsimi olur Türkiye'deki üretim itibarıyla, yüzde 6,8'dir 2011 yılının ilk altı aylık tarımdaki büyümesi. Cari fiyatlarla 2002-2010 değişimi 157,2 milyar liradır, dolar cinsinden de artış yine değişim oranı yine yüzde 160,6'dır, 2002'ye göre tarım sektörünün büyümesi.

Tarımsal ticarete baktığımız zaman Türkiye'de 2002 yılında toplam tarım ürünü ihracatımızın 4 milyar dolar olduğunu görürüz. 2010 yılına baktığımızda 12,7 milyar dolarlık bir ihracat olduğunu görürüz. Burada ihracatta önemli bir artış var. İthalatta da artış var. Ancak Türkiye'deki sınıflandırmada şöyle bir şey var: Tarım sektörünün esasen kullanmadığı, sanayinin daha çok kullandığı birtakım hammaddeler de tarım ithalatı içerisinde görünür. Örneğin, ham kauçuk, hem Türkiye'de üretilmiyor hem tarım dışındaki sanayi sektörü daha çok kullanıyor, ham kauçuk tarım ithalatı içinde görünür; dokuma elyafı, işlenmemiş kösele, deri, kürk, mantar, odun, kereste, kâğıt hamuru, bunlar da tarım ürünü ithalatı olarak geçiyor ama bunların ihracatı diğer sektörlerde görünür, tarımda görünmüyor, sanayide görünür. Mesela, lif pamuk, ithalat ediliyor, bunun karşılığında işte ürüne dönüşüyor, Türkiye'nin işte tekstil ihracatı, 20 küsur milyar dolar ama bunun ihracatı tekstilde görünür, sanayide görünür, tarımda görünmüyor. Şimdi, bunları dikkate aldığımız zaman Türkiye'nin esasen bunları çıkardığımız zaman 4,5 milyar dolar tutuyor Türkiye'nin sanayi bu şekildeki hammadde. 2010 yılında toplam ithalat 12,9 milyar dolar, 4,5 milyar doları bunun bu şekildeki hammaddeler, bunu çıkardığımızda Türkiye'nin net ithalatı, tarım, gıda ile ilgili 8,4 milyar dolar, ama ihracatı 12,7 milyar dolar ve Türkiye'nin tarım, net ihracatı, dış ticaret fazlası 4,3 milyar dolar.

Biz tabii, dünyanın her yerinde tarım biraz önce söyledim, tabiat şartlarına bağlı olması hasebiyle tarım sektörü hassas bir sektördür, hem stratejiktir ülkenin beslenmesi açısından hem istihdam ve kalkınma için önemli bir kaynaktır, bu nedenle de desteklenir. Biz de destekliyoruz ve bu destekleri de önemli miktarda Hükümetlerimiz döneminde artırdık. Şimdi 2002 yılında Türkiye çiftçinin cebine net olarak verdiği para 1 milyar 868 milyon liradır, 1,8 milyar liradır. 2011 yılında bizim 6 milyar 990 milyon lirayı buluyor yıl sonu itibarıyla çiftçiye ödediğimiz, ödeyeceğimiz para. Ki ekim sonu itibarıyla ödenen para da 6 milyar liradır. Yani bunun 6 milyarını ekim ayına kadar ödedik. Son üç yıl içerisinde biz ocak ayından itibaren yıl içerisindeki bütün desteklerimizi takvime bağlıyoruz. Hangi ay ne ödeyeceğimizi önceden ilan ediyoruz ve desteklerimizin aşağı yukarı yüzde 90'ını yılın ilk 6 ayında öduyoruz. Bunu 2009 yılından bu yana her sene gerçekleştirdik. Bugüne kadar böyle geldi.

Şimdi İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD'nin 2011 yılındaki Türkiye ile ilgili raporunda üretici destek tahmini Türkiye için yüzde 34'tür. OECD ülkelerinin ortalaması yüzde 22'dir. Yani OECD ülkelerinde tarıma verilen destek yüzde 22 oranında iken Türkiye için bunun yüzde 34 olduğu tahmininde bulunuluyor. Tarıma verilen destek tahmininin gayrisafi yurt içi hasılaya oranında ise OECD yine ülkeler raporuna göre OECD ülkelerinde ortalama yüzde 0,85 iken, Türkiye için yüzde 3,15, yani millî gelirin yüzde 3,15'i oranında Türkiye'de tarıma destek verildiği, tabii, bu nakdi destekten ibaret değildir, sektöre verilen bütün destekleri kapsayan bir hesaplama şeklindedir. Üretici destek tahmini adı altında verilen destekler.

Şimdi bütün bu anlattıklarımla gerçekte Türkiye'de tarımsal üretim ne safhada, verimlilik ne safhada, nereye geldi? Bir ilerleme, bir gelişme var mı? Yani biraz önce tabii rakamları söyledim, 23,7 milyar dolardan 61,8 milyar dolara çıktığını ve dünyada da 11'inci sıradan 7'nci sıraya geldiğini söyledim, ama ürün bazında baktığımız zaman da örneğin Türkiye'nin öteden beri arz açığı bulunan önemli bir ürünü var, çeltik mesela. Türkiye tükettiği pirincin yaklaşık yüzde 60'ını ithal ederdi ve Türkiye 360 bin tondan bu sene 900 bin ton üretime çıktı. Bu yüzde 150'lik bir artış demektir. Bu, tabii, destekleme politikalarıyla oldu.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

Yine mısır mesela Türkiye tükettiği mısırın yarısını ithal ederdi, 2002 yılında Türkiye 2 milyon 100 bin ton civarında mısır üretirken, 2011 yılında TÜİK'in birinci tahmini 4 milyon 200 bin ton civarındadır. Ayçiçeği mesela 850 bin tondan 1 milyon 364 bin tona çıkmıştır. Buğday alan azalmasına rağmen, buğday ekiliş alanında azalma olmasına rağmen buğday verimliliğinde önemli bir yine artış var. Yılda yıla tabii, değişmekle birlikte tabiat şartlarına bağlı olarak bu sene 21,8 milyon tona çıkmıştır. Pamuk keza yine öyle, bir ara dünyadaki fiyatların etkisiyle ve Türkiye'de de bir miktar alan azalmasına rağmen son zamanlarda yine pamukta da bir artış var. Zeytin keza, 2001-2002 döneminde 600 bin ton dolaylarından 2011'de 1 milyon 750 bin tona çıkmıştır. Diğer ürünlerde de, yani örneğin bizim geleneksel hem ihraç ürünlerimizde, meyvelerde vesairede yine ciddi oranlarda artışlar olduğunu görüyoruz. Burada tabii artışın önemli bir kısmı alan aynı olmakla birlikte hatta buğday örneğinde söylediğim gibi azalma olmasına rağmen verimin yüksek olması hasebiyle verimlilikte, ürün artışı buradan geliyor. Örneğin, mısırdaki verimlilik yüzde 70,9 oranında verimlilikte bir artış söz konusu. Kırmızı mercimekte yüzde 68, yani birim alandan elde edilen üründen bahsediyoruz. 1 dekardan diyelim 100 alınırken şimdi 168 alınıyor. Bu şekilde önemli bir artış var. Ayçiçeğinde yüzde 33, çeltikte yüzde 29,2, pamukta yüzde 27,1, yine pancarda yüzde 23 oranında bir artış. Bu verimlilikteki artış, tekraren söylüyorum. Buğdayda yüzde 21,3'lük bir artış verimde, nohutta yüzde 20,8 oranında bir artış söz konusu.

Meyve veriminde de yine önemli bir artış görüyoruz. Örneğin, toplam turuncgöl üretimimiz 2 milyon 493 bin ton iken 2010 yılında 3,5 milyon tona çıkmıştır ve verimde yüzde 27'lik, üretimde de yüzde 43'lük bir artışa tekabül ediyor. Yine bizim ihraç ürünlerimizden olan ve önemli Türkiye'nin dünyada 1 numara olduğu ürünlerden bir tanesi kayısı ürünü de yine üretimde yüzde 43'lük bir değişim ve verimde yüzde 15'lik bir değişim söz konusu. Türkiye için mesela önemli yine ürünlerden birisiydi, eskiden işte düşük miktarda, mesela 95 bin ton civarında üretilen muz, 210 bin tona çıktı Türkiye'de. Ve piyasada şu anda gördüğümüz muzun çok büyük bir kısmı yerlidir. Yani iri, büyük çeşitlerden de olsa, onlar aslında yerli olarak üretilen, Türkiye'de üretilen çeşitlerdir. Antepfıstığı keza 2002'de 35 bin tondan 128 bin ton üretime çıktı, bu da önemli bir artış.

RECAİ BERBER (Manisa) – Zeytin, zeytinyağı...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Evet orada da ciddi bir artış var, 700 bin tondan 1 milyon 700 bin tona, demin onu arz ettim.

Tabii, tohum önemli bir konu. Tohumdan da çok kısaca bahsetmek istiyorum. Çünkü, Türkiye'de gerçekten üzerinde en çok spekülasyon yapılan konulardan bir tanesi, bu tohum meselesi. Çünkü toplumda maalesef burada bir dezenformasyon da var veya eksik bilgi var. Belki de o bizim eksiğimizdir, biz bunu yeteri kadar topluma demek ki anlatamıyoruz. Şunu söylemek istiyorum: Türkiye'de 2002 yılında toplam tohumluk üretimi 145 bin ton, 2010 yılında 497 bin ton, Türkiye'nin tohum üretimi ve yüzde 243'lük bir artışı gösteriyor. Şimdi, Türkiye artık tohum da ihraç edebilecek duruma geldi. Örneğin Türkiye'de 8 bin ton 2002 yılında tohum ihracatı yapılırken şu anda yaklaşık 30 bin ton ihracat yapılır bir noktaya geldik.

Parasal değer itibarıyla tohum ticaretinde hâlâ Türkiye'de elbette ki tohum ithalatı var ama ihracatında çok büyük bir artış var. Örneğin, ihracatı 17 milyon dolardan, tohum ihracatı 94 milyon dolara çıktı 2002 ile 2010 yılı arasında.

Yine, şunu söyleme izin verin Sayın Başkan: Türkiye ekmeçlik buğday tohumunun yüzde 95'ini Tarım Bakanlığının uzmanlarının geliştirdiği çeşitlerden elde ediyor. Yani diğeri de Türkiye'den elde ediliyor ama yüzde 95'ini Tarım Bakanlığı uzmanlarının geliştirdiği çeşitler. Makarnalık buğdayın yüzde 98'i, arpa çeşitlerinin yüzde 99'u, çeltik çeşitlerinin yüzde 100'ü, nohut çeşitlerinin yüzde 100'ü, mercimek çeşitlerinin yüzde 100'ü. Yine fiğın yüzde 57'si, tülü fiğın yüzde 100'ü, koca fiğın yüzde 100'ü, Macar fiğının yüzde 83'ü, korunganın yüzde 100'ü, yoncanın yüzde 20'si Bakanlığın uzmanlarının geliştirdiği çeşitlerden oluşuyor. Toplam tescilli çeşitli sayımız 73 türde 1.844, 2010 yılı itibarıyla ve bunun 880 tanesi Tarım Bakanlığının uzmanları tarafından, 864 tanesi yüzde 47'ye tekabül eden kısmı özel sektör tarafından ama bu arada şunu söylemem lazım: Özel sektörün geliştirdiği çeşitler orijinal çeşitler olmayıp bunlar adaptasyon, yani Türkiye'nin şartlarına uydurulmuş çeşitlerdir. Üniversitelerin payı ise maalesef sadece yüzde 5. Üniversitelerin geliştirdiği çeşitler.

Hayvancılıkla ilgili olarak Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, şunu söylemek istiyorum: 2002 yılında Türkiye'de toplam sığır sayısı 9 milyon 800 bin civarındadır. 2010 yılında -ki TÜİK bunu 2011 yılında açıkladı- 11 milyon 369 bin. Bu, sayısal bir artış ama daha önemlisi biraz sonra size arz edeceğim şekilde bunların esasen kültür ırkına dönüşmesidir. Yani esas büyük değişim orada. Nasıl? Örneğin 2002 yılında Türkiye'deki sığır varlığının sadece 1 milyon 859 bini kültür ırkı, 2010 yılında bu, 4 milyon 197 bine çıkmış. Yani ciddi bir burada artış var. Oransal olarak da yüzde 18,9 iken 2002 yılında sığır varlığındaki kültür ırkı oranı yüzde 37'ye çıkmıştır. Şimdi tabiatıyla yerli ırklardan oluşan hayvanların verimleri düşüktür, gerek süt verimi, gerek et verimi. O nedenle burada aslanan şey, bunların kültür ırkına dönüşmüş olmasıdır ki, bunu nereden anlıyoruz? Bunu, hayvanlardan elde edilen, birim hayvandan elde edilen verimden ve toplam süt veriminden anlıyoruz. Türkiye, 2002 yılında 8,4 milyon ton civarında süt üretirken bugün 13,5 milyon ton süt verimine ulaştı. Bu da tabii büyük bir artışı gösteriyor.

Şimdi, keza, bunların örgütlenmesinde, yani özellikle süt sığırcılığının örgütlenmesiyle ilgili çalışmalarda büyük bir gelişme var. 2002 yılında Türkiye'de soy kütüğüne kayıtlı hayvan sayısı 178 bindir; bu, çok önemli bir rakam. Sadece Türkiye'nin sığır sayısının 178 bini soy kütüğüne kayıtlıdır 2002 yılında; bu, 2011 yılında 2 milyon 682 bine çıkmıştır. Bu da buradaki soy kütüğüne kayıtlı hayvan sayısındaki ciddi artışı göstermesi bakımından çok önemli yani 178 bin, 2 milyon 682 bine çıktı. "Ön soy kütüğü" dediğimiz yani saf ırk sertifikasına sahip sığır varlığında da 764 bin, 3 milyon 485 bine çıktı. Dolayısıyla toplam sığır varlığı içerisinde soy kütüğü ve ön soy kütüğüne kayıt durumu itibarıyla baktığımızda büyük bir gelişme olduğunu görüyoruz. Bir hayvandan elde edilen -sığırlar için söylüyorum- ortalama karkas ağırlığı 184 kilogramdan 216 kilografa çıktı ve -biraz önce de söylediğim gibi- toplam süt veriminde de 8,4 milyon ton, 13,5 milyon ton süt verimine çıktı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Bu arada bir bilgiyi sizinle paylaşmak istiyorum. Tabii, mevsimsel şartlara bağlı veya sanayinin tüketimine bağlı olarak zaman zaman, özellikle ilkbaharda süt fiyatlarında düşme meydana geliyor. Bizim aldığımız tedbirlerle, örneğin süt tozunun, ihtiyaç olan süt tozunun tamamının Türkiye'de içeriden karşılanması ve bunun desteklenmesi gibi birçok projeyi biz hayata geçirdik. Şu anda fiyatlar normal seyrine girdi, litresi 74 kuruşa, ihaleler şu anda yapılıyor. Tabii, bazı yerlerde biraz daha fazla.

İlave bir tedbir olarak, biz 2012 yılında okul sütü projesini de hayata geçireceğiz. Tabii, bu, Bakanlık üretimle ilişkili bir bakanlık olduğundan dolayı Bütçe Kanunu çerçevesinde Maliyenin öngördüğü şekilde ya Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi veya muhtemelen onun üzerinden verilecek. Biz de Bakanlık olarak, tabii, bu projenin hazırlanmasında görev alıyoruz.

Yine, et ve süt piyasasıyla ilgili, 61'inci Hükümetin programında yer alan ve Acil Eylem Planı'nda da yer alan bir husustur. Özellikle sütte ve ette bir piyasa düzenleme ile ilgili regülasyon görevi de görecektir bir kurum oluşturuluyor. Et ve Balık Kurumunun zaten etle ilgili birtakım görevleri var, onları yapıyor ama ilave olarak, sütü de bu kapsama alıp, bu çerçevede yeni bir kurum oluşturuyoruz ki gerek üretici gerek tüketici bu durumdan mağdur olmasın, fiyat dalgalanmalarından olumsuz bir şekilde etkilenmesin.

Hayvancılıkla ilgili bir rakam vereceğim. Bu, Türkiye'de aslında hayvancılığın profesyonelleştiğini ve giderek ölçek ekonomisine daha çok yaklaştığını göstermesi açısından çok önemli. O da şu: İçinde 50'den fazla büyükbaş hayvan bulunan işletme sayısı, Türkiye'de 2002'den bu yana 4.300'den yaklaşık 24 bine çıktı. Bu gösterge bile Türkiye'deki hayvan varlığının gerçekte çok hızla profesyonelleştiğini ve ölçek ekonomisine doğru gittiğini gösteriyor. 4.300'ün 24 bine çıkmış olması, içinde 50'den fazla büyükbaş hayvan bulunan işletmelerin sayısının bu kadar artıyor olması bunu göstermesi açısından önemli.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın önemli faaliyet alanlarından bir tanesi de kırsal alandaki vatandaşlarımızın hayatının kolaylaştırılması ve tarımsal üretim veya hayvansal üretim faaliyetleri içerisinde bulunurken bunu hem daha teknolojik yapmaları, daha çok makine ekipman kullanmaları hem de ürettikleri ürünü sadece ham madde formunda değil de üretilen tarımsal ürünlerin veya hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanmasıyla ilgili tesislerin kurulmasına biz yardımcı oluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun, ilave süre veriyorum on dakika.

Toparlarsanız...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Bu nedenle, biz 2006 yılında başlattığımız bir projeye bugüne kadar gerek bitkisel üretimde gerek hayvansal üretimde gerekse alternatif enerjili sera veya modern soğuk hava depoları olmak üzere 3.155 tane projeyi tamamladık, şu anda 13 tane projemiz de devam ediyor. Yani Türkiye'ye -bir başka deyişle- biz 3.155 tane tarıma dayalı sanayi tesisi kazandırdık Kırsal Kalkınma Projesi kapsamında. Biraz sonra ne kadar para verdiğimiz de arz edeceğim. Burada biz 567 milyon lira bu projelere hibe destek sağladık ve bu projelerle 30 binden fazla kişiye istihdam sağlandı. 2011'de başlayan yeni bir fazla 2015 yılına kadar da bu devam edecek. Burada 600 bin lira limitle, yatırım tutarı 600 bin lira olan projelere biz yüzde 50 hibe destek veriyoruz. Gerek bitkisel ürünlerle ilgili, gerek su ürünleriyle ilgili, gerek hayvansal ürünlerle ilgili tesisler; bunlar işleme, paketlenme, ambalajlama tesisleri.

Bir başka konu: 2007 yılında başlattığımız ve devam etmekte olan -ki 2012'de de yine devam edecek- Makine, Ekipman Desteği Projesi'dir. Burada da 30'un üzerinde, 35 çeşit civarında çiftçinin kullandığı makine ve ekipmana, gerek bitkisel üretimde gerek hayvansal üretimde kullandığı makine ekipmana, orada da yine yüzde 50 hibe destek veriyoruz. Bugüne kadar 78 bin civarında proje destekledik ve buraya da ödediğimiz hibe 349 milyon lira.

Burada bu projeler, tabii, bundan sonraki süreçte de devam edecek ve burada özellikle şunu ilave etmek istiyorum bu çerçevede: Bu yatırım desteklerinde ve makine ekipman desteğinde bir hususa çok önem veriyoruz. Özellikle damla sulama ve yağmurlama sulama sistemlerinde onların alet ekipmanlarına, makine ekipmanlarına da biz bu çerçevede yine destek veriyoruz ve bu kapsamda 3 milyon 450 bin dekar alanda da basınçlı sulama sisteminin kurulmasını biz destekledik. Yani bu proje kapsamında Türkiye, 3 milyon 450 bin dönüm alanda da damla ve yağmurlama sulama sistemine kavuştu.

Toplamda, orada eğer çiftçilerimiz damla sulama konusunda sistem yapıyorlarsa, toplu basınçlı sulama sistemlerinde, yatırımlarında hibe oranımız yüzde 50 değil yüzde 75. Oraya ayrı, özel bir ayrıcalık veriyoruz çünkü Türkiye su zengini değil su fakiri bir ülke, dolayısıyla da bu suyun en tasarruflı şekilde kullanılması hem toprağın verimliliği hem toprağın muhafazası açısından son derece de önemli. Toplamda, bizim, makine ekipman ve bu yüzde 50 hibe desteklerine verdiğimiz para 916 milyon Türk lirası hibe. Şimdi, bunun, bunun, tabii, karşılığındaki yatırımları dikkate aldığımızda en az 1,5 katı daha fazla. O zaman yaklaşık 2,5-3 milyar liralık bu alanda tarıma dayalı sanayiye bir yatırım söz konusu ki bu hem istihdam hem ilişkili bulunduğu diğer sanayi sektörlerini harekete geçirmesi, mobilize etmesi açısından da son derece önemli.

Bizim, tabii, Avrupa Birliği ile ilgili olarak da, aday ülkelerin biliyorsunuz katılım öncesi mali yardım aracı kırsal kalkınma bileşeni var. Orada da başlangıç itibarıyla 20, şimdi ikinci fazda bir 20-21 il daha ilave ediliyor, dolayısıyla 40 il civarında bizim kuracağımız il koordinatörlükleri var. Burada da Avrupa Birliğinden alacağımız fonlar, bu paralar -ki 874 milyon avro hibe desteği tahsis edildi- yine Türkiye'deki kırsal kalkınma faaliyetlerinde kullanılacak. Bizim, tabii, Avrupa Birliğinden alacağımız para... Onların belirlediği birtakım standartlarla o iller belirlendi ve bu, Türkiye'nin yarısına tekabül ediyor, tamamı değil. Bakanlığımızın imkânlarıyla, Hükümetin imkânlarıyla yaptığımız desteklemelerde kırsal kalkınma yatırımlarını bunlar faaliyete geçtikten sonra dengeleyeceğiz yani Türkiye'nin o diğer 40 vilayetini mahrum bırakmayacağız,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

onlara diğerlerini vereceğiz. Avrupa Birliğinden sağlanacak olan hibelerle desteklenecek illeri de zaten oradan destekleyeceğiz, böylece bir dengeleme yapacağız.

Önümüzdeki dönemde hedeflediğimiz çalışmalar hakkında çok kısa bilgi arz etmek istiyorum Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Türkiye'nin tarımsal altyapıyla ilgili çok önemli temel bir sorunu var. Biz esasen bunun üzerinde uzun zamandır çalışıyoruz, bir noktaya getirdik, yani başlangıç itibarıyla 1 dekara kadar bölünebilirken tarım arazileri, bizim yaptığımız düzenlemeyle şu anda 20 dekarın altına bölünemiyor ama biz bunu bütünüyle mirasa konu olmaktan çıkaracak bir düzenleme yapıyoruz. Bunun şu anda çalışmaları var ve yine bu, Hükümet programında ve Eylem Planı'nda yer alıyor. Dolayısıyla şu anda ilgili STK'lar, üniversitelerle birlikte, ilgili bakanlıklarla birlikte bu çalışmayı yapıyoruz yani Türkiye'de tarım arazilerinin mirasa konu olmaktan çıkması gerekiyor. Bizim temel olarak yapmamız gereken mutlaka budur çünkü tarım arazileri giderek miras yoluyla bölüne bölüne küçücük hâle geldi, birçok yerde kullanılamaz noktaya geldi. Vaktinizi almamak için o konudaki uluslararası mukayeseleri yapmak istemiyorum ama gerçekten bu konuyla ilgili durum fecaat. Türkiye'de ortalama işletme büyüklüğü 55 dekar veya 60 dekar. Her birisi ortalama 7 parselden oluşuyor. 3 milyon işletme olduğunu, 3 milyon 100 bin işletme olduğunu düşündüğümüzde 22 milyon tarım parseli demek. Bu dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yok. Avrupa Birliğinde 27 ülkenin ortalamasında 17,5 hektardır yani 175 dekardır ortalama işletme büyüklüğü ve bu da çoğunlukla monobloktur yani yekparedir, hâlbuki bizde bir de 7 ayrı parçadan oluşuyor. O nedenle bunun mutlaka düzeltilmesi lazım. Bu dönemde hukuki düzenlemeler içerisinde yapacağımız, atacağımız en önemli adım bu. İnşallah bunu bu dönemde hayata geçireceğiz.

İkinci bir husus şu: Bu bölünmüş mevcut yapının düzeltilmesi. Bir, bundan sonraki süreçte bölünmenin engellenmesi. İki, bu mevcut bölünmüş yapının toplulaştırılması. Bu yine bizim için çok önemli. Biz büyük bir hamle yaptık, önemli bir adım attık. Şu anda 2 milyon 100 bin hektar alanda GAP bölgesinde bu toplulaştırma çalışması devam ediyor, 2012 sonu itibarıyla bitecek. Bunun dışında, bizim yine diğer bölgelerde ve bugüne kadar Hükümetimiz döneminde başlayıp biten de 1 milyon hektar var. Dolayısıyla 3 milyon hektar 2012 sonu itibarıyla bitiyor ama geride hâlâ 10 milyon hektar alan var. 61'inci Hükümetin programında DAP ve KOP illeri yine Eylem Planı içerisinde yer alıyor, onlar bitecek ve kaynak teminiyle birlikte bizim hedefimiz geri kalan kısmının da mutlaka bu çalışmanın içerisine alınmasıdır.

Tarım ürünlerinde piyasa düzenleme mekanizmalarıyla ilgili demin size arz ettim. Yine, hayvan hastalıklarıyla mücadele konusunda attığımız bazı adımlar var. Örneğin, Trakya'nın, şap hastalığından aşı, ari statüye kazandırılması cumhuriyet tarihimizde ilk defa olan bir husustur ve şimdi bunun ikinci aşaması tüm Marmara Bölgesi'ne ve doğuya doğru kaydırılmasıdır. Tarım ve hayvancılığa dayalı ihtisas üretim bölgelerinin kurulması ki Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında daha önce yürütülüyordu bu faaliyetler organize sanayi bölgelerinde. Şimdi, bunun yasal süreci tamamlandı, bununla ilgili görev de Bakanlığımıza tevdi edildi. Dolayısıyla biz gerek tarım gerek hayvancılıkla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Bitiriyorum. Teşekkür edeceğim, bitireceğim.

Bundan sonraki süreç içerisinde gerek seracılık gerekse diğer tarım bölgeleri, hayvancılık bölgeleri kurulacak.

Tarımsal örgütlenmeyle ilgili yine bazı çalışmalarımız var.

Bir cümleyle de müsaade ederseniz bütçeyi anlatayım ve bitireyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Bizim, tabii, 2012 yılı bütçemiz toplam 10 milyar 484 milyon TL'dir, tasarımız, eğer sizler de uygun görürseniz. Bunun 2 milyar 241 milyonu cari giderler, yüzde 21,4'ü oluşturuyor bütçe içindeki payı; 7 milyar 334 milyon lirası cari transferler, bütçe içindeki payı yüzde 70 ki burada çiftçiye ödediğimiz destekler bu kalemdedir yer alıyor; 908 milyon lira da sermaye giderleri, sermaye transferi ve borç vermedir, yüzde 8,6.

Bütçemiz, bütçe tasarımız geçen yıla göre ortalama yüzde 20 oranında bir artış öngörüyor yani 2011 Tarım Bakanlığı bütçesine göre yüzde 20'lik bir artış var, bu da özellikle enflasyonu ve diğer hususları dikkate aldığımızda önemli bir artıştır. Transfer bütçemizin yaklaşık 7,2 milyar lirası da tarımsal desteklemeler için kullanılacaktır.

Bizim, tabii, bir de vizyonumuz var Sayın Başkanım. 2023'te tarımsal ekonomik büyüklük açısından dünyanın ilk 5'inde yer alan 150 milyar dolar tarımsal hasılaya, 40 milyar dolar da tarım ihracatına sahip, büyümesini devam ettiren bir tarım sektörü vizyonumuz var ve biz bunun için şu anda bütün projelerimizi, bütün hedeflerimizi buna göre ortaya koyuyor, şekillendiriyoruz.

Tarım konusu çok geniş bir konu. Ben çok kısa tuttum ve bütün alt başlıklara da değinme vaktim olmadı ama elinizdeki notlarda bunların detaylı bir şekilde yer aldığını söyleyebilirim.

Sayın Başkan, ben toleransınız için çok teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, ara vermeden önce bürokrat arkadaşlarımız ayağa kalkarak kendilerini Komisyon üyelerimize takdim ederlerse...

(Toplantıya katılan bürokratların tanıtımı yapıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Ben açıklama yapabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, tabii, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Arkadaşlarımızın hepsi kendini vekil olarak tanıttı. Şu andaki, tabii, resmî sıfatları o şekilde. Biliyorsunuz, Bakanlık yapılandı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

Bakanlığı kuruldu dolayısıyla bütün kadrolara resmî olarak, kararnameyle yeniden atama yapılması lazım. Arkadaşlar görevlendirildi, şu anda o süreçteyiz. O nedenle arkadaşlarımızın hepsi vekil, KİT'ler dışında. KİT'leri, tabii, kapsamadığı için bu kanun hükmündeki kararname onlar asaleten ama diğer arkadaşlarımız da bu görevleri resmen şu anda vekil olarak sürdürdüklerinden dolayı... Zaten bu görevi yapıyorlardı arkadaşlarımız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Asil olarak atanacaklar mı onlar? Bir de onu soralım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Evet.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım açıklama için.

Değerli arkadaşlar, birleşime 20.30'a kadar ara veriyorum.

Sayın Bakanımızın yemek ikramı vardır aşağıda. Bütün arkadaşlarımızı bekliyoruz.

Kapanma Saati: 19.52

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.33

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin müzakerelerine geçiyoruz.

Ancak müzakerelere başlamadan önce yarınki toplantı için hem CHP hem de MHP sözcüsü arkadaşlarla yapmış olduğum görüşme neticesinde toplantının saat on yerine on birde başlaması gerektiği konusunda hemfikir olduk. Sayın Bakanımızla da görüştük. Yarın saat on birde başlayacağız, onun bilgisini vereyim tüm Komisyon üyesi arkadaşlara.

ADİL KURT (Hakkâri) – Bizi yok saydınız...

BAŞKAN – Kusura bakmayın, belki o anda sizi... Arada görüştük. Adil Bey, kusura bakmayın.

Evet, müzakerelere sizden başlayalım o zaman.

Buyurun Sayın Kurt.

ADİL KURT (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlarımız, Komisyonun saygıdeğer üyeleri; öncelikle dikkatimi çeken bir hususu paylaşmak isterim. Sayın Bakan, sunumunu yaparken hiç sola bakmadı, hep iktidar partisi sıralarına baktı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Bakan bize bakar mı...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bize yan bakıyor, yan bakıyor!

ADİL KURT (Devamla) – Hiç yan da bakmadı. Keşke öyle olsa yani yan da bakmadı. Dikkatimi çekti yani yaklaşık kırk dakikalık bir sunumda hiç soluna bakmadan sadece iktidar partisinin saygıdeğer milletvekilleriyle diyalog içinde bir sunum gerçekleştirdi. İki nedeni olabilir: Bir, diksiyon ve vücut dilini kullanma konusundaki bir yetersizlik ya da muhalefeti yok sayma. İki nedenden biridir. Ben birincisi olmasını dilerim öncelikle.

Şimdi, Sayın Bakanım sunumunda tabii ki -Türkiye'nin özellikle, gıda, tarım ve hayvancılık politikasını öncelikle çok ayrıntılı konuşmamız gerekiyor- kendisi de bazı sayısal veriler verirken bu konunun Türkiye açısından önemi üzerinde ayrıntılarıyla durdu. Kendisine katıldığım bazı noktalar var: Evet, Türkiye'deki üretimin dağılıklığı bizim açımızdan bir dezavantajdır. Bunun ortaklaştırılması, ölçek ekonomi verilerini ifade ederken bunun birleştirilmesi veya daha derli toplu bir üretime geçilmesi gerektiği yönündeki tespitlerine ve bu konuda çaba içerisinde olduklarına ilişkin yaklaşımlarına katıldığımı belirtmekle başlamak istiyorum.

Yalnız, Türkiye'de biz tarımı konuştuğumuz zaman Türkiye'nin öncelikle ben Tekel politikasından başlamak istiyorum, Tekel özelleştirmeleriyle ilgili bazı veriler paylaşmak istiyorum. Örneğin, Tekel fabrikalarının özelleştirilmesiyle birlikte, 2002 yılı itibarıyla ben sayısal veriler, böyle afaki değil de sayısal veriler sizlerle paylaşmak istiyorum. Bir tabloda Türkiye'nin 2000-2002 yılları arasındaki bütün ve tütünden geçimeli ailelerin sayısına ilişkin bir veri vermek istiyorum. Vereceğim veriler Adıyaman, Bitlis, Diyarbakır, Muş, Malatya, Batman ve Siirt illerini kapsıyor. Genel toplamda 2002 yılında tütünden geçimeli aile sayısı ortalama 119.728 aile, ekici sayısıdır bu. Köy sayısı 1.247. Şimdi, dokuz yıllık özelleştirme politikaları... Ha, Tekel özelleştirmesine deyince sadece AKP hükümetlerini eleştirmek gibi bir haksızlığa girmeyeceğiz çünkü kendilerinin devraldığı bir özelleştirme politikası. DSP, MHP, ANAP hükümetleri döneminde özellikle Sayın Kemal Derviş'in Ekonomi Bakanı olduğu dönemden devralınan bir mirastır bu özelleştirme politikalarıyla. Sadece bu saydığım 6 ilde 120 bin aile ekici yani bu da yaklaşık 1 milyon nüfusa tekabül ediyor. Açlığa terk edilmiş. Satılan, o dönemde özelleştirilen hiçbir fabrika, en son Samsun'da bir fabrikanın kısmen üretimde olduğu söylenildi ama satılan hiçbir fabrika şu anda üretimde değil. Alan, fabrikanın kapısına kilit vurmuş, bize tütünü dışarıdan getirtiyorlar, hiçbir ekicimiz yok.

Şeker politikasında da bir farklılık yok, aynı şeyler var. En son 11'lerin cazibesine kapılarak 11/11/2011'de Elâzığ, Malatya, Erzincan, Elbistan, Kastamonu, Kırşehir, Turhal, Yozgat, Çorum, Çarşamba şeker fabrikaları da ihaleye çıkarılmış, onlar da satılacak. Onlardan da bu özelleştirme politikasından da kaç kişinin, kaç işçinin işsiz kalacağı, kaç şeker pancarı üreticisinin ekmeğinden yoksun kalacağını hesaplamak çok zor değil. Şeker-İş Sendikası bu konuda çok ayrıntılı bir çalışma yapmış, Sayın Bakanımın da mutlaka bundan haberi var. Tabii, bu açlığa terk edilenlerin içerisinde Sayın Bakanın seçim bölgesi ve köyleri de benzer bir uygulamaya maruz. Mesela Bismil'de tütün işletmesi kapatmış, Bismil'de sadece Diyarbakır'dan tütünden geçimeli aile sayısı 14.410. Bu ailelerin tamamı şu anda ya göç etmek durumunda kalmışlar ya da kaldıkları yerlerde farklı biçimlerde kendi geçimlerini sağlamak durumunda bırakılmışlardır. Tabii, Tekel fabrikalarının özelleştirilmesi ile birlikte yaklaşık 5 bin emekçi de kapı dışı edilmiş, aç bırakılmış bu insanlar.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Şimdi, böyle bir tabloda Türkiye’de tarım politikalarının iyiye gittiğini ifade etmek çok kolay değil, zordur. İstenildiği kadar çaba sarf edilse, eğer sizin gösterdiğiniz çabalar içerisinde kendi insanınızın yaşamında bir değişiklik söz konusu olmuyorsa, sosyal refah noktasında bir gelişmişlik söz konusu olmuyorsa, tersine bir geriye gidiş söz konusu oluyorsa bu sizin yaptığınız uygulamaların insanlara zarar verdiğini ifade ediyor. Dikkatimi çekiyor, tabii ki aynı bölgelerden geldiğimiz için, Sayın Bakanı da ben Diyarbakır’dan da çok, gazeteci olarak da çok yakından takip etmişimdir, bilirim, kendisi de bilir. Kendisi kendi seçim bölgelerine geldiği zaman -dikkat çeken bir husustur- Türkiye’nin tarım politikalarından, hayvancılık politikalarından hiç söz etmez, daha çok siyasi mesajlar vermekle meşgul olur çünkü kendi seçim bölgesine söyleyeceği çok şey yok. Bunun yerine hep şu mesajı ifade eder, “Asit kuyularına atmak yerine şimdi cezaevlerine atıyoruz, buna da şükretsiner.” gibi mesajla meşgul olur. Toplum, bölgedeki sosyal refaha, ekonomik gelişmişliğe ilişkin söyleyebilecekleri çok şey yok. Mesela, belki Enerji Bakanlığının daha çok konusudur ama mesela GAP projesi konusunda da verimli arazilerin sulanabilir arazi durumuna getirilmesi konusunda son kırk yıl içerisinde hedeflenen sadece yüzde 16’sı, 17’si gerçekleştirilmiş.

RECAİ BERBER (Manisa) – O da son üç yıldır, dört yıldır.

ADİL KURT (Devamla) – Yanılıyorsunuz, yüzde 11’i sizin hükümetler döneminde yani 2002 dönemi itibarıyla yüzde 14’tür, ondan sonra üstüne ne koyabiliyseniz. Vardır, rakamlarınız varsa koyarsınız. Bu benim edindiğim verilerdir, istatistiklerdir.

Enerji boyutuyla yararlanılmış oradaki barajlardan ama sulanabilir tarım açısından yararlanılmamış. Kapasite yüzde 17 civarındadır. Bunu da bir başarı olarak ifade etmek mümkün değil, ki yanılmıyorsam 2008’de Sayın Başbakan bakanlarla birlikte Diyarbakır’a çıkarma yaptığında bu konuda önemli bir atılımın olabileceğinin, olacağının müjdesini verdi ve GAP projesinin bu boyutuyla tamamlanacağını söyledi. Hatta o dönem –şimdi milletvekili değil- milletvekillerimiz, Silvan’a yapacakları bir barajla 5 bin kişiyi istihdam sahibi yapacaklarını ifade etmişlerdi bunların hiçbirisi söz konusu olmadı. O, Sayın Başbakanın Diyarbakır’da verdiği müjde Diyarbakır’da kaldı, Diyarbakırlı görmedi, duymadı. Sayın Bakan da herhâlde Diyarbakır’a gittiği zaman açtıkları bir hara var onunla çok yakından ilgileniyorlar onun üzerinde bir politika geliştiriyorlar. Çok şey ifade edildiğini...

Bunları niçin söylüyoruz? Yani sırf muhalefet etmek için söylemiyoruz. Biz, Hükümet bir yere bir vaatte bulunduğu zaman o vaadini yerine getirsın diye söylüyoruz. Getirmiyorsanız, yerine getirmeyeceğiniz bir vaadi bilin ki yarın öbür gün -bir dakika içerisinde tamamlayacağım Sayın Başkan eğer şey yaparsanız- günün birinde karşınıza çıkar ve size söylenir. Tıpkı şimdi Van’ın büyükşehir olacağına ilişkin vaatte bulunmak gibi bir durum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Oo, o vaatleri biz çok gördük. Malatya’yı yaptılar, dokuz senedir yapıyorlardı. Manisa’yı yapıyorlardı, Denizli’yi yapıyor... Çok gördük o vaatleri.

ADİL KURT (Devamla) – Doğru.

BAŞKAN – Sayın Kurt, devam ediniz.

ADİL KURT (Devamla) – Şimdi, palyatif çözümler ya da gerçekleştiremeyeceğiniz vaatlerle meşgul olmak yerine halkın gerçekliğiyle ilgilenip hayatın gerçekliğinin bize söylediği düsturlar doğrultusunda hareket etmenin faydalı olacağını düşünüyoruz. Sayın Bakanın da vekil olduğu bölgede hayvancılık yok denecek noktaya getirildi. Ne bir hayvan entegre tesisi ne de hayvancılığı geliştirecek bir proje bugüne kadar oralarda uygulanmadı. Bunların uygulanması gerekiyor, orada yaşamın canlılığı açısından bu çok önemlidir. Sayın Bakanın sunumları atarında bunları görmek isterdik ama maalesef göremedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen...

ADİL KURT (Devamla) – Umarım yeni dönem uygulamaları içerisinde bu eleştirilerimizi de kale alarak bölgedeki hem tarımsal geri bırakılmışlığı hem hayvancılık politikasındaki yanlış uygulamalardan vazgeçilir ve bölgede bir canlanmaya vesile olacak politikalar geliştirilir.

Bu temenniyle sözlerimi tamamliyorum.

Herkese iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının değerli bürokratları, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; ben de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2012 yılı bütçesi üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz aldım. Bu vesileyle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Dünyada tarım sektörünün stratejik önemi her geçen yıl artmaktadır. Bu durumun en belirgin göstergesi dünya tarım ve gıda fiyatlarının son dönemde sürekli bir artış eğilimi içine girmesidir. Dünya için bu kadar önem arz eden tarım sektörü ülkemiz için de hayati bir alandır, zira 74 milyon olan ülke nüfusumuzun 2023 yılında yaklaşık 83 milyon olacağı öngörülmektedir. Son otuz yılda nüfusu 30 milyon artan ve nüfustaki artma eğilimi devam eden bir ülke olarak Türkiye’nin tarım, gıda ve hayvancılık politikalarında öncelikli amaç kendi nüfusuna yetecek gıda temin etmek, çevreci ve ileri teknikler kullanmak suretiyle üretimini artırmak ve tarımsal alandaki üreticileri bilimsel ve sistematik bir şekilde desteklemektir.

Tarım sektörü ekonomik, sosyal ve mali açıdan ülkemiz için son derece önem arz etmektedir.

2002 yılında tarımsal üretimin Türkiye’nin gayrisafi yurt içi hasılasındaki payı yüzde 10,3 iken bu rakam 2009’da yüzde 8,3’e ve 2010 yılında yüzde 7,8’e gerilemiştir. Tarım sektörü bütçeden yapılan transfer harcamalarının büyüklüğü bakımından sosyal güvenlik harcamalarından sonra ikinci büyüklüğe haiz alandır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Tarım sektörü, istihdam alanında da önemli bir yer tutar. Tarımda çalışan nüfusun toplam istihdamdaki payı ABD'de de yüzde 1,6; G7 ülkelerinde yüzde 2,3; avro bölgesinde yüzde 3,6; OECD ülkelerinde ise ortalama yüzde 5,1 oranındayken ülkemiz nüfusunun dörtte 1'i yani yüzde 25'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Bu tablo karşısında tarım sektörünün ülkemiz için çok önemli bir sektör olduğu rahatlıkla anlaşılmaktadır. Ancak, uygulanan politikaların bu alanın önemiyle uyumlu olup olmadığına bakıldığında tarım sektörünün öneminin yeterince anlaşılmadığını ortaya koymaktadır. Zira Hükümet, bırakın tarıma gerekli desteği vermeyi kendi değerlendirmesi sonucu vermeyi hükme bağladığı desteği bile bu sektörden esirgemektedir. Şöyle ki: AKP İktidarında 2006 yılında yasalaşan 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde tarımsal desteklemeler için bütçeden ayrılacak kaynağın gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olamayacağı hükme bağlanmıştır. Bu Kanun sonrası bütçeden tarıma ayrılan desteklere baktığımızda, 2007 yılında 5,5 milyar TL, 2008'de 5,8 milyar TL, 2009'da 4,5 milyar TL, 2010'da 5,8 milyar TL, 2011 yılında 6 milyar TL ve 2012 yılı öngörüsü ise 7,3 milyar TL olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tutarları millî gelirle kıyasladığımızda tarımsal desteklemelere verilen finansmanın millî gelirin yüzde 1'ine ulaşmadığını görmekteyiz. Yıldan yıla eriyen destekler 2011 yılında binde 49'a kadar düşmüştür.

Görülüyor ki Türkiye gibi nüfusunun yüzde 25'i tarım sektöründe istihdam edilen bir ülke için Tarım Kanunu'nda öngörülen bu yüzde 1'lik oranın yeterli olup olmadığı tartışmaya açık iken Hükümet Kanun'da yer alan bu yüzde 1'lik orana dahi uymamaktadır. Böyle bir anlayışla tarım sektöründe başarı nasıl sağlanabilir?

Hükümet, tarım sektörüne yeterli desteği vermediği gibi, tıpkı bütçe hazırlama sürecinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yaptığı gibi, yasaya aykırı hareket etmekte ve kendi yaptığı kanuna uymamaktadır. Doğrusu, artık şaşırtıcı olmayan bu durum bizler için üzücü ve düşündürücüdür.

Maliye Bakanı Sayın Şimşek, 2012 yılı bütçesi sunuş konuşmasında destekleme ödeneklerine, kredi faiz desteği ve tarımsal ürünlerin alımına ilişkin sübvansiyonlar gibi unsurlar dâhil edildiğinde tarım kesimine toplamda 11 milyar lira düzeyinde destek öngördüğünü belirtmiş olup bu açıklama kabul edildiğinde dahi söz konusu tutar yine de millî gelirin yüzde 1'inin altında kalıyor.

Çiftçiye ödeme yaparken böyle davranan Hükümet verdiğini fazlasıyla geri almayı bilmektedir. Zira mazot üzerindeki KDV ve ÖTV aracılığıyla Hükümet bir yandan verdiğini diğer yandan çiftçinin cebinden almaktadır. Yalnızca mazot üzerindeki dolaylı vergi yükü nedeniyle çiftçinin ödediği vergi miktarı tarımsal destek bütçesinin tamamına yakındır. Kasım 2011 itibarıyla Türkiye'de 1 litre mazot için ödenen 3,78 TL'nin 1,8 TL'si ÖTV ve KDV'den oluşmaktadır. Türkiye'de tarım alanında yaklaşık 3,5 milyar litre mazot kullanıldığı hesaba katıldığında mazot satışı yoluyla çiftçiden alınan dolaylı vergi tutarı 6,3 milyar Türk lirasını bulmaktadır. Tarım bütçesinin neredeyse tamamını yalnızca mazotun üzerindeki ÖTV ve KDV yüküyle geri almaktadır. Çiftçinin gırtlığına vergi sopasını dayayıp 6,3 milyar TL KDV ve ÖTV alan AKP İktidarı ne yazık ki gemilere ve yatlara verdiği mazottan KDV, ÖTV almamaktadır.

Bu bağlamda, tarım bütçesinin neredeyse tamamını yalnızca mazotun üzerindeki ÖTV ve KDV yüküyle geri alan Hükümet tarafından verilen mazot desteğinin ise ne kadar işlev gördüğü de ortadadır. Zira mazottaki fiyat artışları ve ağır vergi yükü 2011 yılı için açıklanan ve ekilen ürün çeşidine göre dekara 2,5 lira ile 6 lira arasında değişen ve toplamda 550 milyon TL olarak karşımıza çıkan bir mazot desteğini de fazlasıyla gölgede bırakmaktadır.

AKP döneminde tarım üzerindeki yük bununla sınırlı kalmamış, yanlış politikalar pek çok olumsuz sonucu da beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede AKP döneminde buğday üretimi 2010 yılında 2002 yılındaki düzeyinde kalmıştır, bakliyat, tütün ve pamuk üretimi düşmüştür, şeker pancarı üretimi ve üreticisi gözden çıkarılmıştır, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığımızın toplamı azalmış olmasına rağmen Bakanlık istatistiklerinde farklı bir tablo gözükmemektedir. Yaşanan bu üretim düşüşleri sonucu ülke et ithalatına mahkûm edilmiştir. Kendisi de aynı zamanda bir veteriner hekim olan Sayın Bakanın hayvan ithalatı konusundaki iyi niyet ve samimiyetinden asla kuşku yok, ancak Bakanlığın, başta Sayın Müsteşarın liderliğindeki bürokratik oligarşi masa başında hazırladıkları yanlış hayvan istatistikleri ile hem Sayın Bakanı hem de Hükümeti yanıltarak ilk başta düve ithalatı yerine et ithalatına gitmesi son derece yanlış olmuş ve et fiyatlarındaki artışı da öngöremediği gibi hayvancılıkla övünen Türkiye gibi bir ülkede hayvancılığı bitirme noktasına getirmiştir.

İkinci etapta, et ile birlikte canlı hayvan ithalatına yönelen Bakanlık bürokrasisinin gerek hayvan ithal ettikleri ülkeleri belirlemesi ve gerekse düve olmayan canlı hayvan ithalatı da soruna çare olamamış, hayvan sayısında hiçbir artış sağlanamamıştır. Uzmanların ve sektör temsilcilerinin bu konudaki uyarılarını dikkate almayan başta Sayın Müsteşar hiçbir şeyden anlamadığı gibi "Her şeyi ben biliyorum." havasında hem Sayın Bakanı ve hem de Hükümeti yanlış verilerle yanıltmakta, Türkiye'deki hayvan arzının büyümesini engellemekte ve sorunu çözememektedir. Tek geçim kaynağı hayvancılık olan doğu ve güneydoğulu yurttaşlarımızın bu geçim kaynağı da ne yazık ki bürokratik oligarşi sayesinde ellerinden alınmış, büyük çiftlik sahipleri dahi hayvancılığı tek tek bırakmak zorunda kalmıştır. Süt fiyatlarında da uygulanan yanlış politikalar sonucu süt üreticileri maliyetlerini dahi karşılayamamış ve damızlık hayvanlarını da keserek satma yoluna gitmek zorunda bırakılmışlardır.

Sayın Bakan, gerek siz ve gerekse Bakan Yardımcısı olarak atadığınız Sayın Arzu, tarım ve hayvancılığı en iyi bilenlerdensiniz, iyi niyetle de bu işi çözmeye gayret ediyorsunuz, ancak önünüzdeki bürokratik oligarşi duvarını aşamıyorsunuz. Kaldırın bu engeli. Türkiye'de çiftçi ve hayvancılıkla uğraşan aileler perişan durumda. Kulaklarını uzmanların önerilerine tıkayan, sizi yanlış verilerle çözümünden uzaklaştıran Bakanlık bürokrasisini aşın ve bu engeli de ortadan kaldırın.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Hemen bitiriyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Türkiye bir dönem sünger avcılığı ile övünen bir ülke idi. Bunun merkezi de Muğla'nın Bodrum ilçesi. AKP'nin dokuz yıllık iktidarı döneminde sünger avcılığı da bitti çünkü süngerciliği de yasakladılar. 2002 yılından bu yana Türkiye'de süngercilik yasaklandı. Sebebi: Efendim, 2002 yılında süngerde hastalık olmuş. Bizim bürokratlarımız da "En iyisi bunu yasaklayalım, bundan kurtulalım." demiş. O gün bugündür sünger avı yasaklanmış. Oysa dünyanın en iyi süngeri Bodrum ve diğer bazı Ege kıyılarında yetişir. Bürokratik oligarşiye sözde sünger hastalığına tedavi yöntemi aramak yerine kökünden yasaklamak daha mantıklı gelmiş. Korkarım ki yarın hayvancılığa da bir hastalık olursa Türkiye'de hayvancılığı da bu zihniyet yasaklar. Bodrum süngerini dünyaya satan Türkiye'ye bu kez, sadece Bodrum'a 10 mil uzaklıktaki Yunan adalarından Bodrum'a sünger ihracatı başlamış. "Bodrum süngeri" denince ilk akla gelen isim Aksona Mehmet'tir. Aksona Mehmet'in Sünger Müzesi'nden sünger getirirken, sünger avcılığını yasaklayan bu uygulamadan dolayı Tarım Bakanlığı bürokratlarını da kutlamam gerekiyor ve gerekirse de onlara birer ödül verilmesini öneriyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2001-2009 yılı arasında tarım sektörü dönemsel büyümesinin yüzde 1,3 olarak cumhuriyet döneminin en düşük oranında kalmış olması düşündürücüdür. Sayın Bakan, yanınıza aldığınız Bakan Yardımcınızla bu işin üstesinden gelecek bir kadro ile bu gidişata dur diyebilirsiniz. Uygulanan yanlış, hesapsız ve özensiz politikalar sonucunda çiftçimiz, hayvancılıkla uğraş veren insanımız ve de balıkçı esnafımız zor günler içerisinde kaderlerine terk edilmişlerdir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanımızdan esirgenen ülke kaynakları yurtdışına akıtılmıştır.

Özetle, AKP İktidarı döneminde tarıma ve çiftçimize gerekli önem verilmemiş, yeterli kaynak ayrılmamış ve ülkemiz tarım alanında maalesef geriye gitmiştir.

Bu düşünce ve duygularla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin ülkemize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayaydın.

Sayın Günaydın, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanımız ve Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığımızın bütçesini görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Elbette biliyoruz ki siyasi iktidarın 9'uncu yılının sonrasında yapılan bir bütçe görüşmesindeyiz biz. Böyle bir bütçe görüşmesinde Bakanlık bürokrati arkadaşlarımız, kendilerini tanıtırken müsteşar vekili, müsteşar yardımcısı vekili, genel müdür vekili, genel müdür yardımcısı vekili olarak tanıtıyorlar. Bunun açıklamasını da Sayın Bakan "Bakanlığı yapılandırdık da onun için." diyor. Bakanlık 1924'te yapılandırıldı efendim. Ziraat Vekaleti 1924'te yapılandırıldı. Sizin yaptığınız yeniden yapılandırma. Daha iyi bilinen tabiriyle reorganizasyon. Şimdi, dokuz yıldır iktidardasınız, dokuz yıldır Tarım Bakanlığını yapılandırmamışsınız. 17 Ağustos'ta kanun hükmünde kararname çıkartarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisini baypas ederek Tarım ve Köyişleri Bakanlığını, Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığını yapılandırıyor sunuz. Onun üzerinden de üç ay geçiyor, hâlâ bürokratlar vekil; atanacaklar mı, atanmayacaklar mı belli değil. Herhâlde böyle bir bakanlık yapısından verimli bir çalışma beklemek mümkün değildir. Bu, sürecin bir an evvel sonuçlandırılması ve kim nerede, hangi görevi alacaksa yerlerinden emin olarak yetki, sorumluluk ve görevlerini kullanmalarının yararlı olacağını düşünüyorum. Bu konudaki gecikme Türkiye'de tarıma zarar verecektir.

Şimdi, Sayın Bakanı dinledik tabii. Sayın Bakanı ilk kez de dinlemiyoruz. Hep çeşitli ikazlara Sayın Bakana ve bürokratlarına yaptık ama aynı konuşma metinleri hiç aksamaksızın son yıl güncellemesiyle gelir karşımıza. Sayın Bakan anlatır. Şöyle uçtu Bakanlık, şöyle işte büyüdü, böyle gayrisafi millî hasıla arttı. Biz de deriz ki azıcık iktisat okuyan varsa cari rakamlarla bu rakamlar karşılaştırılmaz çünkü dövizdeki kur değişimleri, enflasyondaki değişimler, bunlardan arındırırsanız bir anlamı vardır büyümenin. Ben size büyüme rakamlarını söyleyeyim. Biraz evvel Sayın Ayaydın söyledi. AKP döneminde gayrisafi millî hasılanın sabit rakamlarla büyümesi yüzde 5,5'tur, tarım sektörünün büyümesi yüzde 1,3'tür ve cumhuriyet tarihinin en düşük büyüme ortalamasıdır. Şimdi iki tane şey konuşuluyor. Birisinde deniyor ki 150 milyar doları aştık, dünyanın işte bilmem sekizinci tarım ekonomisine girdik. Öbürü de diyor ki size, bakın gayrisafi millî hasıla büyümeniz 5,5 ama tarım büyümeniz yüzde 1,3. Eğer merak ediyorsanız 1980-2000 büyümesi bu memleketin yüzde 1,7'dir. Yani siz cumhuriyet tarihinin en düşük tarımsal büyüme temposunu yakalamakla belki övünebilirsiniz. Söyleyeceğim bundan ibarettir büyümeyle ilgili olarak.

Şimdi, üretim rakamlarına gelelim. Şimdi, istediğiniz kadar meseleyi eğip bükebilirsiniz. Gerçek şudur: Türkiye'de mısır, ayçiçeği ve çeltik dışında anlamlı büyüme artışına konu olan bir tek ürün sayamazsınız. Yazmışsınız oraya: "Şeftalide üretim artışını sağladık." Ne yaptınız şeftalide üretim artışı sağlamak için? Bir zamanlar da bir Tarım Bakanı "Hamsi de üretim artışı sağladık" diye övünüyordu. Ne yaptınız da hamside üretim artışı sağladınız, Karadeniz'i mi yemlediniz? Biz hepimiz biliyoruz ki, bu işin teknik tarafında olan insanlar biliyoruz ki eğer bir üretimden, üretim artışından söz ediyorsak destekleme sonucunda orada artırdığımız ya da ARGE sonucunda orada artırdığımız bir şey var mıdır, yok mudur, ona bakarız. Bir kez daha söylüyorum: Mısır, ayçiçeği ve çeltik. Sayın Bakan, konuşmasında söyledi. Bu üç alt sektörde başarı vardır ve üretim artmıştır. Kendilerine teşekkür ederiz.

2000-2010 yılı karşılaştırmasını yaparsanız, 2011 yılı karşılaştırmasını yaparsanız buğdayda geridesiniz. Hemen Sayın Müsteşar notunu alıyordum. 21-21,5 milyon tonu geçemediniz. Aynı zaman dilimi içerisinde sürekli Türkiye'nin artıyor. Bu memleket 1980'de 44 milyondur, bugün 74 milyon ve bu memleket 100 milyonu görecek. Siz on yıldır 21,5 milyon tonu aşamadınız, 17 milyon tona düştüğünüz dönemler var. Bize diyorsunuz ki: "Tarımda verim artışı oldu." Birazdan ondan da bahsedeceğim. Avrupa'da geridesiniz. Ben size rakam vereyim. On yıl evvel 8,3 milyon ton arpa ürettiyordu bu memleket. Bu sene 7 milyon tonun biraz üzerindesiniz. Nohut, 100 bin ton. On yıl evveline göre nohutta 100 bin ton geridesiniz. Fasulyede 50 bin ton geridesiniz. Mercimek 565 bin tondan 450 bin tona düşmüş. Tütün, sayın milletvekili söyledi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

Arkadaşlar, on yıl evvel bu memleket 200 bin ton tütün ürettiyordu, bugün 50 bin ton tütün üretemiyorsunuz. Ben size birkaç rakam vereyim mi? Madem Tekel'den söz ettik. Kısaca bir söz edeyim buradan. Tekel'in içki fabrikalarını 2004 yılında yalnızca 290 milyon dolara sattınız. Satın alanlar, bir yıl geçmeden 800 milyon dolara Texas Pacific Company firmasına devrettiler. Satın alanlar, üzerinden iki yıl geçmeden 2,1 milyar dolara İngiliz Diego firmasına devrettiler. Yani sizin 290 milyon dolara sattığınız fabrikaları üç yıl sonra birileri 2,1 milyar dolara satın aldı. Üstelik de bu 19 fabrikadan 9'u kapalıdır. Kapalı olanları söyleyeyim: Ankara, Çanakkale, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Şanlıurfa, Kırıkkale, Ürgüp ve Yozgat. Buralarda üretici üzümünü satacak fabrika bulamamaktadır. Tekel'in sigara fabrikalarını 1,7 milyar dolara British American Tobacco firmasına sattınız. Altı tane fabrikada bu memleket üretim yapardı. Bugün İstanbul kapalı, Adana kapalı, Malatya kapalı, Tokat kapalı, Bitlis kapalı, Samsun kapalı. Bu memlekette tütün üreten adam artık tütün üretemiyor. Tütün fabrikalarında çalışan işçi ancak Sakarya'da çadır kurabiliyor ama ne oluyor? Siz o sigaraları başkalarından ithal edip kullanıyorsunuz. Şunu söyleyeyim: Bu kapanan fabrikaların her birinde elbette arsasından yararlanayım, binasından yararlanayım diye özelleştirmenin o büyük nimetini kapışan insanlar var. Onlar bu işten sadece para kazandılar, geriye kalan bütün Türkiye bu işten para kaybetti.

Pamuk üretimi, 988 bin tondan 795 bin tona düşmüş. Türkiye'nin 2 milyon ton soya üretimi var, soya talebi var, on yıllık iktidarınızda 80 bin tonu geçemediniz soya üretiminde.

Türkiye'nin patates üretimi. Türkiye'de 74 ilde patates üretilir. 5,3 milyon tondan patates üretimi 4,5 milyon tona düştü. Patates üretimi dahi düştü.

Şimdi, biraz da hayvancılıktan bahsedelim. Arkadaşlar, söylediler. 2010 Ocağında dediniz ki: "Türkiye'de 1 milyon 700 bin besi hayvanı var." Tarım ve Köyişleri Bakanlığının açıklamasından bahsediyorum. Yalnızca on beş gün sonra dediniz ki: "Yanlış saymışız, Türkiye'deki besi hayvanı sayısı 2 milyon 60 bindir." Onun üzerinden de iki ay geçti. 20 Nisan'da dediniz ki: "Gene yanlış saymışız, Türkiye'de besi hayvanı sayısı 2 milyon 200 bindir." Sonra Sayın Bakan çıktı, açıklama yaptı: "Türkiye'de yeterli hayvan vardır, ithalata yapılmayacaktır." Arkadaşlar, Sayın Bakan böyle bir şey söylediye durum tehlikeye gidiyor demektir ve hemen arkasından Türkiye hayvan ithalatına başlamıştır. Yüz binlerce ton hayvan ithalatı yapıldı. Ben soruyorum sizlere: Bu ithalat Türkiye'de fiyatları düşürdü mü? Et Balık Kurumunun Genel Müdürü burada. Açıklama yapıyor, diyor ki Kurban Bayramı'nda: "5,8 dolardan ben hayvan ithal ediyorum." diyor, "Bu cari rakamlarla 9 liraya denk geliyor." diyor, "Besici 9 liradan bana hayvanını satmak isterse getirsin benim çiftliğime teslim etsin." diyor. Arkadaşlar, Erzurum'dan, Kars'tan, Artvin'den, Ağrı'dan gelen milletvekillerimiz var, oraları temsil eden milletvekilleri var. Sorun besiciye kilosunu kaç paraya mal ediyorsunuz diye. 13 liradan aşağıya mal edemez. 13 liraya mal eden adam kamyonuna dolduruyor, Erzurum'dan hayvanını İstanbul'a getiriyor ve siz açıklama yapıyorsunuz -güya üreticiyi korumak için kurulmuş olan Et Balık Kurumu- diyorsunuz ki: "9 liraya ben senin hayvanını alırım." Yani Türkiye'de üretimi desteklemek için kurulan Et ve Balık Kurumu üreticiyi öldürmek, ithalatçıyı desteklemek için çalışıyor. Ben size birkaç rakam vereyim, eğer bu hayvancılıkta nereye geldiğimizi görmek istiyorsanız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun devam edin, ilave süre veriyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – 2002 yılında Türkiye'nin etlik piliç yeminde tonu 413 liradan yem alınabiliyordu. 2010 yıl rakamı, 2011 değil, 930 lira. Türkiye Yem Sanayicileri Birliği rakamı. Besi yemi, 194 liraya alınabiliyordu 2002 yılında, bugün 550 liraya alınabiliyor. Şimdi, bu rakamlarla Türkiye'de hayvancılık nasıl gelişecek? Ben size biraz da hayvan rakamlarından bahsedeyim. Bundan yanılmıyorsam on beş gün evvel Sayın Bakanla Kızılcahamam'da bir toplantıydık, dedi ki: "1980 rakamlarına bakmayın çünkü orada sayım yoktu, sadece bir tahmin vardı. 1984'te yapıldı sayım." Sizi kırmayalım Sayın Bakanım. 1985 istatistiği vereyim ben size. Türkiye'de 1985 yılında 12 milyon 466 bin sığır var, bugün 11 milyon 320 bin sığır var. Türkiye, 1985'ten bu yana 1 milyon sığırını kaybetmiş. Türkiye'nin 551 bin mandası vardı 1985'te, bugün 70 bin. 42 milyon koyunu vardı, bugün 22 milyon koyunu var. 13 milyon keçisi vardı, bugün 5 milyon keçisi var. Rakamlar önümüzde. Peki, bir şey daha söyleyeyim. AKP döneminde rakamlar ne olmuş? Aydın namusu içinde rakamları çarpmadan, bölmeden söylememiz lazım. 2002 ile 2011'i karşılaştırdığımızda büyükbaş hayvanda 500 bin artış var ama mandada düşüş var, koyunda düşüş var, keçide düşüş var. Koyundaki düşüş 2 milyondan fazla. Yani sizin iktidarınız döneminde Türkiye'de hayvan varlığı düşmeye devam ediyor sayı olarak.

Yine Sayın Bakan der ki: "Hayvan sayısının önemi yok kardeşim, önemli olan verimdir, verime bakın." Ben size verimden de bahsedeyim. Böyle karşılıklı konuşmak iyi oluyor. Benden sonra kürsüde konuştuğunuz zaman tabii insanlar sizin sözlerinizle oradan ayrılıyorlar. Ben size birkaç rakam vereyim. Türkiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - ...1990 yılında 507 bin ton kırmızı et ürettiyordu değerli arkadaşlar. 2000 yılında 491 bin ton kırmızı et ürettiyor. 2009 yılında 413 bin ton kırmızı et ürettiyor. Tekrar edeyim mi: 1990'da 507 bin ton, 2009 yılında 413 bin ton. Hani bizim verimiz arttıydı hayvan başına da dolayısıyla hayvan sayısının azalması önemli değildi ama bir şey daha oldu arkadaşlar, onu söyleyeyim. Bu yılki istatistiğe bakarsanız 720 bin tondan fazla Türkiye'nin kırmızı et üretimi. Yani Türkiye inanılmaz bir devrim yapmış, birdenbire o hani tedrici olması gereken verim artışı bir yılda olmuş. Sebebi ne biliyor musunuz? Hayvan varlığını ve verimi artıramazsanız istatistikte metodolojiyle oynarsınız. Metodolojiyle oynadınız. Metodolojiyle oynuyorsanız bir kez daha söylüyorum -bu da yapılabilir bir şeydir- o z aman onu eski rakamlara da şamil etmeniz lazım, ki izleyebilsinler.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, tamamlayabilir miyiz lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Hemen toplayacağım izninizle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Yani dolayısıyla bu tablo kral çıplak dedirten bir tablodur. Bu tabloyla devam edilemez.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

Bugün, Türkiye’de şeker fabrikalarını, 25 şeker fabrikasını kapatmaktan söz ediyorsunuz. İnşallah, bu şeker fabrikalarını, özelleştirilen şeker fabrikalarını burada konuşurken 25’ini özelleştirdiniz, sonra 20’si kapatıldı diye konuşma yapmak zorunda kalmayız. Allah bizi o duruma düşürmesin ama olacağı budur. Tekel’in başına ne geldiyse şeker fabrikalarının başına bu da gelecektir. Yabancı tekellere satmanın bir anlamı yoktur.

Sayın Başkanım, izninizle, birkaç şeyden söz ederek bitireceğim konuşmamı. Şunu söyledi Sayın Bakan, dedi ki: “Tarımsal dış ticaret rakamlarında şunu, şunu çıkartırsak.” Arkadaşlar, maalesef dünyadaki istatistikler Türkiye’nin Tarım Bakanının dilediği gibi gelişiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Çünkü bu istatistikler “Uluslararası Standart Ticaret Sınıflandırması, SITC 3 Revize” diye adlandırılıyor. Yani bunun içine ne konacak, ne çıkacak, dünyada bu standart belirlenmiş. Dolayısıyla ben şunları istemiyorum, bunları arzu etmiyorum diyemezsiniz. Bu rakamlara bakarsanız gördüğünüz nedir? Ben size gene net bir rakam söyleyeyim: 2010 yılında arkadaşlar, Türkiye tarımsal hammadde ihracatı 796 milyon dolardır. Rakamlar denetlemeye açıktır. Türkiye’nin ithalatı 5,467 milyar dolardır. Yani 2010 yılını Türkiye tarımsal hammadde dış ticaretinde 4,6 milyar dolar açıkla kapatmıştır.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen toparlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkanım, bir dakika süreyle tamamlayacağım.

Peki, bunu nasıl arttı gösteriyorsunuz. İşte burada da taşeronluk var. Dışarıdan pamuğu getiriyorsunuz, dışarıdan soyayı getiriyorsunuz, dışarıdan mısırı getiriyorsunuz, Türkiye’de gıda sanayi bunu işliyor, satıyor, gıda sanayi dış ticaretinde pozitif veriyoruz ve sanki tarım sektörü olarak pozitif veriyor gibi gösteriyorsunuz.

Son iki rakamla bitireceğim. İktidarınız döneminde 691 bin hektar arazi toplulaştırması yaptınız. Türkiye’nin ihtiyacı olan arazi toplulaştırması ne kadar? 13 milyon hektar. Dokuz yılda yaptığınız ne kadar 700 bin hektar. 700 bin hektarı dokuz yılda yaptıysak 13 milyon hektarı herhâlde önümüzdeki yüz yıl içerisinde tamamlarız. Böyle bir tarımsal yatırım hedefiyle devam edebilir miyiz? Türkiye’nin 4 milyon hektar sulamaya açılması gereken alanı var. İktidarınız döneminde bunun onda 1’ini bile sulamaya açamamışsınız. Böyle bir tarımsal yatırım hedefiyle devam edebilir miyiz?

Özetle söylemem gerekirse, Türkiye, hızla nüfus artıran önemli bir tarım ülkesi, daha iyi yönetilmeyi hak ediyor. Ben bu düşüncelerle Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Sayın Gök, buyurun lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, kıymetli komisyon, değerli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, benim de konuşmam, özellikle küreselleşen dünyayla beraber ve bugün artık sınırların kalktığı bir ortamı tartışıyoruz, görüşüyoruz. Bu çerçevede dünyadaki gelişme acaba nerededir, daha sonra ülkemizde ve daha sonra da tabii ki tarım denince ülkemizde birkaç il aklı gelir. Bunlardan bir tanesi de Şanlıurfa’dır. Şanlıurfa’daki gelişmelerle ilgili konuşmamı tamamlayacağım. Ama ondan önce Sayın Bakanıma ve değerli çalışma arkadaşlarına bir teşekkürüm var. Sayın Bakanım, Şanlıurfa Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğindeki özellikle sizlerin başlatmış olduğu ve modern tarım alanındaki gelişmeleri burada komisyonumuzun çok değerli üyelerini aslında bir gezdirmenizi ben açıkçası arzu ediyorum. Bu manadaki Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğindeki bu çalışmalarınızdan dolayı sizleri ve çalışma arkadaşlarınızı kutluyorum. Yeterli mi? Değil. Ama özellikle Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğine de sadece bir çiftlik bağlamında bakmamamız lazım. Bölgesel gelişme politikalarına da büyük katkısı vardır. Dolayısıyla orada bir deney sahasının ötesinde Türkiye tarımına çok ciddi katkı sağlayacak ve çiftlikler içerisinde de tüm çiftliklerin zararını karşılayacak konumda olan Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğindeki değişimin devam etmesini istiyorum, diliyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Az kalsın gidiyordu ama.

ABDULKERİM GÖK (Devamla) – Sayın Bakanım, bir konu daha var. Onu da özellikle sizler, Sayın Başbakan ve Hükümetimiz depremdeki büyük özverili çalışmalarının yanında açıkçası şu anda aklıma gelen bir önerimi olacak. Sayın Bakanım, Van depreminde zarar gören vatandaşlarımızın Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğinde en azından bu kış da olsa barınmaları noktasında bir düşünceniz var mı? Böyle bir şeyi gündeminize alabilir misiniz? Çünkü gerçekten eksi 12 derecede olan bir ortamda bu insanlar bizim insanlarımız ve ne kadarını orada kucaklayabilirsek bu bizim için anlam ifade eder.

Evet, bugün dünyada sosyal ve ekonomik alanda meydana gelen gelişmeler, geçmişte olduğu gibi gelecekte de en önemli sektörün tarım, stratejik ürünün ise gıda olacağını tüm detaylarıyla göstermektedir.

Bunun yanında dünya tarımsal üretimi ciddi bir dönüşüm geçirmektedir. Küresel ısınmaya bağlı olarak özellikle son yıllarda yaşanan kuraklık, tüm dünyada üretimi etkilemiş ve stokların erimesine neden olmuştur. Dünyadaki istatistiksel veriler göz önünde bulundurularak açlık sınırında yaşayan insan sayısı son dönemde 75 milyon daha artarak 923 milyona yükselmiştir. Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre de yaklaşık 3,7 milyar insan yeterli ve dengeli beslenememektedir. Dünya nüfusunun yüzde 56’sını oluşturan bu kitle her geçen gün artmaktadır. 2004-2010 döneminde dünyada ortalama tarımsal fiyatlar 1986-2003 dönemine göre yüzde 50 oranında artmıştır. Aynı dönemde enerji fiyatları yüzde 220, gübre fiyatları ise yüzde 150 oranında artmıştır. Ayrıca uluslararası kuruluşların artan yönlendirici etkileriyle ticaret giderek serbestleşmiş ve her alanda rekabetçi bir dünya düzenine geçilmiştir.

Bu gelişmelerin yaşandığı bir dönemde Türkiye, tarımsal üretim ve ihracatında önemli gelişmeler göstermiştir. Elbette ki Bakanlığınızın ve çok değerli bürokratlarınızın katkısı tartışmasıdır. Tarımsal ürün ihracatında 26 üründe dünyada ilk 10 içerisinde yer almaktayız. Ürünlerimiz dünya sofralarında yer bulmaktadır. Bitkisel kökenli ürünler ağırlıklı olmak üzere 1.500’ün üzerinde farklı tarım ve işlenmiş gıda ürünü üretilmekte ve 177 ülkeye de ihracat yapılmaktadır. Türkiye,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

dünya tarım ürünleri piyasalarında önemli bir tarımsal ürün ihracatçısıdır. Tarım ürünleri ihracatımız son 7 yıllık süreçte 7 kat artarak 2010 yılında yaklaşık 12 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Tarımsal ürün ithalatı olmasına rağmen Türkiye, kendi tüketiminin büyük bir kısmını karşılayabilmekte ve tarım ürünlerinde net ihracatçı konumunda bulunmaktadır. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2010 yılında yüzde 115 olarak gerçekleşmiştir.

Şüphesiz bu gelişmelerde, uygulanan tarım politikaları ve bu politikaların önemli bir aracı olan tarımsal desteklerin etkisi büyük olmuştur. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütüne üye ülkelerde tarım sektörüne yapılan destek azalırken, sadece Türkiye'de bu oran artış göstermiştir. OECD ülkelerinde 2010 yılında tarım sektörüne verilen destek rekor seviyede düşünerek 227 milyar dolara gerilemiş ve tarım sektörüne yapılan destekler 1980'li yıllardan bu yana en düşük seviyeye inmiştir.

Eylül 2011'de yayınlanan OECD raporuna göre, 1995-1997 yılından bu yana bütün OECD ülkelerinde tarım sektörü desteği düşerken bir tek Türkiye'de artış göstermiştir. Türkiye'de, 1986-1988 yıllarında yüzde 20 olan tarım sektörüne destek, 2008-2010 yıllarında yüzde 27'ye çıkmıştır. Bu oran Avrupa Birliğinde yüzde 22, Amerika Birleşik Devletlerinde bu oran yüzde 9, İsrail'de yüzde 12 ve Kanada ise yüzde 16 seviyesindedir. Ayrıca bu rapora, Türkiye'nin coğrafi koşullarının çok çeşitli tarımsal üretime olanak sağladığı ifade edilerek, Türkiye'den temel yiyecek maddeleri bakımından kendisine yetebilir durumda olduğu belirtilmiştir.

Dünya'da yaşanan değişim ve gelişmelerin ışığı altında, hem ulusal beslenmesini sürdürülebilir bir şekilde güvence altına alacak hem de uluslararası piyasaların talep ettiği koşullarda tarımsal ürün ihracatında bulunabilecek tarım politikalarına devam etmek durumundayız.

Şanlıurfa ve çevresi de geçmişten bugüne önemli bir tarım merkezi olup, ülkemizin belirtilen tarımsal hedeflerine ulaşmasında önemli katkılar sağlamaktadır. Ülkemiz için uygulanan tarım politikaları bölge için büyük önem arz etmekte olup, uygulanan politika değişiklikleri bölgeyi ciddi bir şekilde etkilemektedir. Bu değişiklikler, sadece tarım sektörü ile sınırlı kalmamakta olup, toplumun her kesimini derinden etkilemektedir.

Bu nedenle üretim ilişkilerinin uluslararası verimlilik ölçütlerine uygun olarak planlandığı, bunun yanında nitelikli insan gücü ile bilgi ve teknolojinin kullanılarak sürdürülebilir sistemlerde güvenilir gıdanın elde edildiği tarım sektörünün oluşturulmasına katkı sağlayacak bir bütçe ile tarım mutlaka desteklenmelidir.

Sayın Bakanım, özellikle sizlerle beraber tarımdaki değişim dönüşümü yakından görmekteyiz. Bin köye bin ziraat mühendisi yanında bilmiyorum ne kadar uygun görebilirsiniz, bin köye bin veteriner hekim önerimizi değerlendirmeye özellikle almak istiyorum.

Şanlıurfa için Sayın Bakanım, tabii ki ben tamamını saymayacağım, bir iki tanesini sayacağım ve elimdeki notları sizlere ileteceğim. Bölgenin önemli sorunlarından olan Harran Ovası'ndaki tuzlaşma ve çoraklaşmanın önüne geçebilmek amacıyla 2010 yılında Sayın Başbakanımız tarafından temeli atılan Harran Ovası Drenaj Kanalları Projesi'nin zamanında tamamlanabilmesi için gerekli hassasiyetinizi biliyorum, yakından izliyorum ama bu manadaki ödeneklerin zamanında, Şanlıurfa'ya bu manadaki desteğinizi özellikle istihdam ediyoruz.

İlimiz Suruç ilçesinde Sağ Sahil ve Sol Sahil Sulama Kanallarının öngörülen 12/12/2012 tarihinde faaliyete geçebilmesi için yine burada gerekli finansmanın zamanında sağlanması hâlinde bu tarihte sanıyorum sizler o konuda da hassasiyetinizi biliyorum, çalışmalarınızı biliyorum.

Bir diğeri Sayın Bakanım, ilde halk sağlığını önemli ölçüde etkileyen gıda ve yem konusundaki denetimlerin yapılabilmesi için önemli ihtiyaçlarından olan numune alım aracının alınabilmesi için gerekli ödeneğin aktarılması. Sadece burada bu başlıklarla yetineceğim. Modern tarım tekniklerini ve verimi artırmaya yönelik çalışmaların çiftçilere aktarılabilmesi için eğitim ve yayın faaliyetlerinin ödeneklerinin de bu manada tarafınızdan destekleneceğini bekliyorum ve Tarım Bakanlığının bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Böyle bir usul yok ama buyurun Sayın Kurt.

ADİL KURT (Hakkâri) – Sayın Gök'ün müthiş bir önerisi oldu, ona değinmem gerekiyor. Kendisi açısından bir yanlış anlamayı da ortadan kaldırmak için. Sanırım Ceylanpınar'daki çiftlik tatil beldesi değil, Van'daki depremzedelerin çiftlikte barınmalarına ilişkin öneri geliştirmek burada hiçbir komisyon üyesinin yapmaması gereken bir tekliftir.

BAŞKAN – Evet, o öyle bir ifade kullanmadı herhâlde.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Açıklayabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gök.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Şu manada: Eksi 12 derecede olan bir mevsim söz konusu. Dolayısıyla ülkemizde bu manada, ciddi manada Bakanlığımızın, Sayın Başbakanın, Hükümetimizin çalışmaları vardır. Sadece bu kış ortamında da olsa bu manada Sayın Bakanımızın görüşlerini alma adına sordum. Yüksekle düşündüm. Bu benim şahsi düşüncem. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar ve kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, renkli, güzel bir bütçe sunuşu bize getirmiş. İzleyemedik ama sonra okuduğumuz kısmıyla baktım, merak ettiğim bazı rakamlara. Şimdi, öncelikle başlarken hemen ne kadar güçlü olduğunu söylüyor ve büyüme oranından bahsediyor. Bakıyorum, "Yüzde 2,4'lük büyümesi 2010 yılında" diye başlamışız. Bunu övünç kaynağı olarak alıyoruz. Ben öbür taraftan baktım, sürekli de sorduğum bir şey var, geçen yıl da size de sormuştum, ekonomiden sorumlu bakanlara da

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

soruyorum. Yani rakamlara bakıyorum, ekonomideki büyüme oranlarının sürekli olarak tarım dışında kalıyor. Bazen bir çeyrek revizyon yapılırken ani artışlar oluyor tarımda sürpriz bir şekilde, yani verimlilik artışı diye açıklanamayacak tarzda ama. Şimdi, geçen yıl, 2010 yılı sizin söylediğiniz 2,4 tarım varken genelde yüzde 9 büyümüş, yani ekonomi yüzde 9 büyürken tarım yüzde 2,4 büyümüş. Öbür taraftan bakıyorum, normalde istihdam artışı sınırlıyken tarımda istihdam nedense bir anda artıyor. Size de soracağım da, tarımı siz daha iyi biliyorsunuz, ekonomiden ve TÜİK'ten sorumlu bakanlara sorduğum zaman onlar bir izahat getiremiyorlar. Belki az önce Sayın Günaydın'ın belirttiği gibi, istatistik yöntemlerde değişikliklerle mi yapılıyor? Tarımsal istihdama bakıyorum arkasından, 5 milyon 683 bin. Yani krizden sonra 4 milyon 867 bin, 2007'de 5 milyon 683 bin; bir yılda 400 bin, 2009'a göre yaklaşık 400 küsur bin artış, 500 bin artış gözüküyor. Şimdi nasıl oluyor Sayın Bakanım? Kır ve kent dağılımına da baktım. Yani böyle boşa düşenleri tarımda çalışıyor gibi mi gösteriyorlar, ekilen alanlarda bir artış mı var, yoksa istatistik yöntemlerden mi kaynaklanıyor? İstihdam artışı tarımdaki büyüme normal büyümenin gerisindeyken tarımdaki istihdam artışı imalat sanayinde ve hizmetlerdeki artıştan o anda...

RECAİ BERBER (Manisa) – 2009 için o.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Genel olarak söylüyorum hepsini. Ben şu andaki rakamların Sayın Bakana ayrıntısını söylüyorum. Sonra onları, vaktimiz yok, ben size anlatırım, istihdamın analizini yaparız. Şu anda ben tarım kısmını sadece Sayın Bakana sormak istedim.

Burada bir de güzel bir şey daha var istatistiklerde. Siz de bütün diğer bakanlara uymuşsunuz Sayın Bakanım, güzel. “Tarımsal dış ticaret” diye başlamışsınız, başlığı “dış ticaret”, “tarımsal ihracat” demiyor. Baktım tarımsal ihracat, arıyorum, sayfa bitti, tarımsal ithalat yok, istihdama geçtik. Yani dış ticaretin ihracat kısmı var hep, ithalat kısmı yok. Hükûmet üyelerimiz de öyle söylüyor. Yani bize bir de şunun ithalatını, alt başlıklarını da verseniz de biz kolayca mukayese edebilir olsak.

Burada da bir sıkıntı var. Derlemede bir sıkıntım var, bir örnek vermek istiyorum. Eğer öyle derleniyorsa, eğer benim yaşadığım örnekteki gibi derleniyorsa vay hâlimize, bu rakamlarda sıkıntı var demektir. Yani istihdam ayrı bir yöntem de, tarımsal verimlilik ve üretimle ilgili söylüyorum. Ben yaklaşık 2000 yılından bu tarafa falan Manavgat Ticaret ve Sanayi Odasının ekonomik raporlarını hazırlıyorum. Baştan güzel geliyordu, en derli toplu şey Tarım İlçe Müdürlüğünden geliyordu. İki üç yıl geçti, sonra her yılın elimizde, arşivde olduğu için devam edip güncelliyoruz, geri bakıyorum, arkadaşlar bir önceki yılını aynen gönderiyor, kimisinde yüzde artışla. İki sene sonra bakıyorum hâlâ aynı rakamlar gelmeye başladı. Baştan bir iki yıl iyiydi. İlçe müdürü mü değişti, ne oldu, onu da çözemedim ama. Yani eğer oradaki gibi bir şeyler oluyorsa tekrar yazı yazıyoruz, kaymakamlık kanalıyla bir daha istiyoruz, bu sefer arkadaşlar bir elden geçiriyor. Böyle makinenin üzerinde “Efendim, şu kadar oldu, bugün genelimiz var, bugün buna yüzde 10 artış yapalım.” falan deseler ona da razıyım. Geliyor çünkü, normal istiyoruz. Bunu ne kadar siz kayıt sistemine koysanız da, birtakım şeyleri takip etmek de, maalesef, insan unsuru için içerisinde olduğu için zaman zaman sıkıntılar yaşıyoruz, istatistiklerde sıkıntımız var, derlemelerle sıkıntımız var.

Burada yine konuşmada, metinde geçen, Ziraat Bankasının güzel şeylerinden bahsetmişsiniz. Şimdi, biz çiftçilerin sıkıntısını yaşamıyor olsak, ben bayağı bir rakamlara bakınca Ziraat Bankası fonksiyonunu yerine getiriyor diyeceğim. Ama öbür taraftan bakıyoruz, özel sektör bankalarından bir sürü tarımsal kredi alan normal şartlarda faizin üzerinde olan kredi kullanımları var, hatta çiftçilerimiz hacizle karşı karşıya, zaman zaman medyaya da yansıyor biliyorsunuz “Bir süre sonra bazı topraklar yabancı bankaların da eline geçecek ipotek verdikleri için.” diye. O kadar kritik hâle gelmiş. Burada bu Ziraat Bankası meselesine sizin Tarım Bakanı olarak, şimdi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı olarak bence biraz daha sahip çıkmanız gerekiyor, ekonomik şeylerle bakarak, mevduatı toplayıp kamuya borç vererek, kamu kâğıtlarına yatırarak bunun bu şekliyle değerlendirilmesine ve sonra da “Ziraat Bankası çok büyük kâr ediyor.” denmesine bizim aklımız ermiyor. Biraz daha bu desteklere yönelik olarak bazı projelerin geliştirilmesini, sizin de burada teşvikçi olmanızı Hükûmetin üyesi olarak, sektörü destekleme adına istirham ediyoruz.

Burada başka sıkıntılar da var. Seçim sürecinde gezdik, ziraat odası başkanlarını gezdik, ticaret odası başkanlarını, çiftçileri gezdik, demekleri gezdik. Ziraat odasının başkanları dahi bu şeyden bıkmış durumdaydı. O gün bir kuyruk vardı bir tane ilçemizde, girdik, vatandaş “Bu çiftçi kayıt sistemine kaydolmada birçok bürokratik engel çıkıyor.” diyor, sonunda vazgeçiyor. Onun içerisinde toprak reformuyla ilgili sıkıntılar var, birleştirilme, tapu sistemi var ama nedense o olmayınca, diğer işlemlerin birçok başlangıç noktası bu olduğu için krediye, desteğe başvururken bunu istiyorlar. Bu konuda eğer bürokratik aksaklıklar varsa, yapılması gereken düzenlemeler varsa biz de yapıcı, yol gösterici muhalefet anlayışı çerçevesinde bu aksaklıkları giderelim, çünkü fiiliyatta sistem olmakla beraber çiftçilerin büyük bir kısmı kayıt olamıyor. Özellikle de küçük ölçekli bu işletme teşviklerinden yararlanması gerekenler yararlanamıyor. Siz en azından... Beş şey çalışan, üzeri gibi birtakım kistaslar getirilince, normalde küçük ölçekli işletmeler de maalesef bunlardan faydalanamıyorlar. Satsa satamıyor, alsa alamıyor. Aynı şeyin benzerine geçen hafta tapuda rast geldim Manavgat'ta. “Yok ya sen ona satarsın ya öbürüne.” diyor. Şimdi o almak istemiyor, diğeri, üçüncü kişiye ikisi birden satmıyor, adam böyle kalmış. Yeni bir şey alacak, alamıyor. Ortağıyla anlaşamıyor, başka birine satacak, satamıyor. Bunlara belki başka çözümler mi üretmek lazım? Çünkü sistem bizim kâğıda koyduğumuz gibi veya düzenlemeye yaptığımız gibi işlemiyor Sayın Bakanım. Değişik boyutlarıyla bunları biz sahada görüyoruz.

Yine, tohumculukta da ciddi anlamda dışa bağımlılığımız artmış. Onun için dedim bize bazı rakamları daha net aktarırsanız belki bizim de aldığımız bilgileri teyit etme imkânımız olur; ne kadar ithal ediyoruz, ne kadar üretiyoruz, önümüzdeki yıl için ne kadar yeni tohumla ilgili çalışmalar yapıyoruz? Diğer girdilerde de yine benzer şekilde maliyet artışları söz konusu.

Ben geçen Sayın Maliye Bakanımıza bütçe geneli üzerinde konuşurken söylemiştim, arkadaşlarımız da burada, yani üretici fiyatlarında ciddi anlamda artış gözüküyor, ortalama yüzde 10 yıllık olarak koyduğumuz zaman üretici fiyatları

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

yüzde 6 civarında kalıyor, yani ortalamasını on aylık, on iki aylık söylüyorum. O zaman üreticiler ciddi bir maliyete katlanıyor ve tüketim fiyatlarına yansımıyor anlamına geliyor. Yani az önce söylediğimiz girdi fiyatları artarken sürekli olarak bir fedakârlıkta bulunuyorlar gibi ya da yine bunların hesaplama yöntemlerinde bir şey var, onu da bilemiyoruz. Belki diğerleri de artıyor ama içine koyduğumuz, ağırlıklandırdığımız maddelerde mi bir değişiklik olması gerekiyor? Çünkü bizim öğrendiğimiz, öğrettiğimiz iktisatta, bu kadar uzun süre üretici fiyatlarının tüketici fiyatlarına yansımaması diye bir şey olmaz. Mevsimlik olarak iki aylık, üç aylık, ürününe göre, arada bazen bir ayda, bazen iki ayda, stok durumuna göre üç aydır ortalaması. Ama on iki aylık ortalamalara bakıyoruz, yine birisi 10 nokta küsur, öbürü 6. O zaman üretici aleyhine bir durum söz konusu oluyor.

Bir de burada, bitirmeden önce bir iki husus var. Bizim Türk Tarım Orman Sen'den arkadaşlarımız da iletiler. Personelle ilgili son düzenlemeler yapıldı, tekrar yeni düzenlemeler yapıldı, o da yap boz tahtası gibi oldu. Her gün kanun hükmünde kararname çıkınca biz de hepsini takip etmekte zorlanır hâle geldik. Yeniden son bir düzenleme daha çıktı, ne içeriyor bilmiyoruz. Ama burada bazı tazminatlarla ilgili talepleri var Sayın Bakanım. Hepsini söylemeye vaktimiz yok ama ben zaman almamak bakımından size o taleplerin hepsini vereceğim. Özellikle başta bu yeniden yapılanma sürecinde tarım tazminatıyla ilgili. Az önce Sayın Gök'ün söylediği bir şey vardı, orada bir noktayı da ifade edeyim. "Bin köye bin veteriner." Deyince, geçen bayram süresince konuştuğumuzda arkadaşlar o köylere gönderilen arkadaşlarımızın mağdur olduğunu... "Araç yok, personel yok, gidince kalacak yer yok, bizi buraya görevlendirdin ama biz bu işi nasıl yapacağız?" diyor. Şimdi öbür türlü veterinerler de aynı sıkıntıda olacaklar. Ziraat mühendislerini bu taşrada görevlendirmelerde biraz daha ya gerekli teşkilatı sağlamak lazım, destek sağlamak lazım veya ödenek vermek lazım veya araç tahsis etmek lazım. O köy görevlendirmelerinde sıkıntı olduğunu arkadaşlarımız bize iletiler siz de buradan not almış olun. Köy mağduriyetleri de bu kadronun içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım. Bir iki hususu ilave edeceğim.

Yine, bu teşvik primiyle ilgili "Üretim teşvik priminde, havuz sisteminde sıkıntılarımız var." diyorlar. Görevde yükselme sınavı bir süredir açılmıyor, geciktiriliyor. Az önce arkadaşlarımız da vekâleten olanlardan da bahsettiler. Onlar doğrudan ilişkili mi, üst düzeydekiler bilmiyorum ama, orada da bazı talepler var.

Yine yönetmelikte bölge hizmet puanlarında sıkıntılar yaşadığını söylüyorlar. Yani diğer haklardan özlük haklarıyla beraber personel arasındaki bazı adaletsizliklerin de giderilmesi, bir sınıfa atanmaların diğer sınıflara da özet olarak tanınması talep ediliyor. Ben arkadaşlara ve size takdim edeceğim. O konuda da sonra bize bilgi verirseniz, yazılı, sözlü olarak, memnun oluruz.

Çok teşekkür ediyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Kazım Kurt, buyurun lütfen.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sayın komisyon üyesi arkadaşlarım; iyi akşamlar diliyorum.

Öncelikle, biraz önce Sayın Günaydın'ın sözünü ettiği kanun hükmünde kararnamelerle ilgili bir iki şey söylemek istiyorum.

Evet, oldukça karmaşık bir dönem ve ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisi açıkken kanun hükmünde kararnamelerle ülkeyi yönetmeye çalışan Hükümet, Bakanlığın da yapısını bu hâliyle bozdu. Şu anda karşımızda duran bürokratların yüzde 80'i vekil. Bunun bir an önce düzeltilmesini başından beri söylüyoruz. En son Anayasa Mahkemesi de, atadığınız üyeler olmasına rağmen, yarısı bu işin kanuna aykırı olduğunu çok açık bir biçimde söyledi ama ne yazık ki Başkanın oyuyla yürütmeyi durdurma talebi reddedildi. Dolayısıyla, bu hukuksuzluğu bir an önce çözmenin yolunu Hükümet bulmalıdır, AKP'deki arkadaşlarımız da bu konuda ısrarcı olmalıdır diye düşünüyorum.

Bütçede, tasarıda ve kitapçıkta bilimsel ve itiraz edilemeyecek cümleleri yazmak çözüm değil. Belirlenmiş bir tarım politikamız yok. Türkiye ne yapmak istiyor, tarımını nasıl geliştirmek istiyor, tarımda yaşayan insanların nasıl ayakta tutmak istiyor, bu konuda çok net olmalıdır.

Tarıma bir işletme mantığıyla bakarsak, o zaman yanlışlar yapıyoruz. Oysa tarım sosyal bir olaydır, tarımda devlet her zaman olmalıdır, tarım için çalışanların, köylünün yanında ve desteğini giderek büyütmesi gerekiyor. Ancak Türk çiftçisine, Türk hayvancısına vermediğimiz desteği yabancılara vermekteyiz. Çok net olarak bütçe rakamlarından çıkardığım bazı alıntılarla sizinle paylaşmak istiyorum.

Tüm desteklemelerin yapılacağı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü'nün bütçesi 5 milyara yakın. Ancak, bunun içinde doğrudan gelir desteği ve alan bazlı tarımsal destekleme hizmetlerine ayrılan miktar 2 milyar 198 milyon. Yine hayvancılık desteğiyle ilgili Hayvancılık Genel Müdürlüğü bütçesi 1 milyar 348 milyon, bunun 1 milyar 341 milyon 675 bin lirası doğrudan destek. Bu hâliyle Türk çiftçisinin destek alamadığı, alamayacağı belli. Ancak Sayın Bakanın sunuş kitapçığında, seksen sekizinci sayfada Et Balık Kurumunun 2010 tarihinden bu yana ithal etmiş olduğu etle ilgili bir açıklamayı okumak istiyorum: "Canlı kasaplık sığır ithalatı için serbest bırakılan Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Brezilya, Uruguay, Arjantin ve Şili'den 21/10/2011 tarihi itibarıyla 135.932 büyükbaş canlı kasaplık sığır getirilerek kesilmiş ve tüketime arz edilmiştir." 61.600 ton yani 61 milyon 600 bin kilogram ve piyasa ortalama fiyatlarıyla sizin hayvansal destek için Hayvancılık Genel Müdürlüğüne ayırmış olduğunuz bütçeden daha fazla. Bunun anlamı şu: Türk köylüsüne vermediğimiz parayı bu yukarıda saydığımız Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan köylüsüne aktardık ve onların desteğini sağladık. Bu yanlış bir uygulamadır, bu uygulamayı doğrultmanın ve düzeltmenin formülünü bir an önce bulmamız gerekir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

GAP sayesinde 1,7 milyon hektar araziye sulayıp tarıma ve tarımsal faaliyetin içine sokmak gibi bir hedef vardı, ancak bu konuda yeterli olmadığını biraz önce konuşan vekil arkadaşımız anlattı. Bunun bir an önce gerçekleştirilmesi ve tamamlanması gerekiyor.

Sulama birlikleri ve sulama kooperatifleri arasındaki yetki karmaşası ve uyumsuzluk köylünün, çiftçinin biraz daha verimini düşürmekte, ancak bu birliklerin ve kooperatiflerin, dolayısıyla çiftçinin elektrik idarelerine olan borçlarının ya da hesaplarının ay ay tahsilatı gibi bir yöntemle uğraşan bu elektrik dağıtım şirketleriyle Bakanlığınızın bir an önce görüşerek bir formül geliştirmesi gerekiyor. Çünkü köylü altı ayda bir kere para alıyor ama her ay elektrik parası ödemek gibi bir zorunlulukla karşı karşıya, aksi takdirde elektriği kesiliyor.

Yine Bakanlığınızın biraz daha dikkatlice davranması gereken alanlardan birisi, yasal düzenlemeler gerçekleştirilirken köylünün sıkıntı yaşamamasını engelleyecek önlemlerin alınması. Örneğin 5747 sayılı Yasa ile mahalle hâline gelen köylerde çok ciddi anlamda bir koruma sıkıntısı yaşandı. Çiftçi mallarını koruma başkanlıkları ve bu işle ilgili 4081 sayılı Yasa bir an önce günün koşullarına uygun olarak düzenlenmeli ve köylünün yararlanmasına sunulmalı.

Elbette yasal düzenlemeler yapılırken miras hukukunun tarımsal araziye bölmesine engel olacak formüllerin biraz daha somut ve günün koşullarına uygun bir biçimde gerçekleşmesinin sağlanması gerekli, verimliliği artırmak için de bu zorunlu.

Yine Bakanlığın özellikle yem bitkileri ve yem sanayiiyle ilgili konularda daha duyarlı hareket etmesi ve bu alandaki teşvik ve desteklerin geliştirilerek büyütülmesinde yarar olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakanım, bu politikaların uygulanmasıyla on yıl içinde Eskişehir'de Beylikova'da sütçülük, Sarıcakaya ve Mihalgazi'de bahçe bitkileri, yine Sarıcakaya Mayıslar köyünde ipek böcekçiliği ve kozacılık bitmiştir. Ciddi anlamda köylünün sıkıntısı vardır, ancak yeterli çaba ve gayret görülmediği için bu konu ortada kalmış, tarım sektöründe çalışan köylümüzün ekmeğe muhtaç hâle geldiğini somut olarak görüyoruz.

Devlet Su İşlerinin küçültülmesi, Köy Hizmetleri Müdürlüğünün kapatılması, sulama baraj ve kanallarının yapılmaması sonucunu doğurmuş, bu alanın özelleştirilmesi girişimleri sektöre zarar vermeye başlamıştır ve özellikle arazi toplulaştırılmasının yavaş yürümesi zararın büyümesine neden olmakta, çiftçiyi sıkıntıya sokmaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisinin, kantarların ve onun gibi alım merkezlerinin pazarlamayı kolaylaştıran unsurları olumsuz etkilediğini, üreticiyi tüccarla baş başa bıraktığını somut olarak biliyoruz ve bu sıkıntıları giderme konusunda adım atılmasını bütçeden bekliyoruz.

Gübre, tohum, akaryakıt gibi temel ihtiyaçların çok pahalı olması maliyeti yükseltmekte, üretimi azaltmaktadır. Özellikle üretim azalmasıyla uluslararası rekabet bitmekte, Türk köylüsüyle karşı karşıya kalan Batı köylüsünün malları Türk piyasasını ele geçirmektedir. Özellikle destekleme, enerji ve sosyal güvenlik tarımdaki sosyal güvenlik politikalarının yeniden gözden geçirilmesi, özellikle tarımda çalışan genç kuşağın bir an önce meslek hâline getirilecek gibi bir çıraklık uygulaması içerisine alınması ve bunun da sosyal güvenceyle birleştirilmesi elzemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAZIM KURT (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

KAZIM KURT (Devamla) – İşsiz ziraat mühendislerinin, iş arayan veterinerlerin durumunun bir an önce gerçek anlamıyla düzene kavuşmasını sağlamak da yine Bakanlığınızla ilgili bir görevdir diye değerlendiriyorum.

Tarımda üretkenliğin artırılmasında, üretici emeğinin değerlendirilmesinde, gelirin daha adil paylaşılmasında dar gelirli tüketicinin korunmasında önemli katkılar sağlayan kooperatifçilik hareketinin mutlaka ve mutlaka desteklenmesi, tarım ve tarımsal sanayinin geliştirilmesinde üreticiye girdi ve diğer desteklerin sağlanmasında kooperatiflerin değerlendirilmesinin yapılması gerekecektir diye düşünüyorum.

GAP Projesi'nin bir an önce tüm boyutlarıyla tamamlanarak, dengeli bir toplumsal gelişme projesi hâline getirilmesini, bu bölgede öncelikli olarak ama giderek tüm Türkiye'de adil ve etkili bir toprak reformu gerçekleştirilmesi ve feodal koşulların aşılması gerektiğini düşünüyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Yüksel, buyurun lütfen.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, çok değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım ve çok değerli basın mensupları; bu gecenin ilerleyen saatinde çok uzun olmadan, mümkün olduğu kadar notlarımı kısaltarak anlatmaya çalışacağım.

Arkadaşlarımızın da söylediği gibi, 21'inci yüzyıla girerken uzmanların ortak kararı, gelecek yüzyılın, içinde bulunduğumuz yüzyılın gıda, enerji ve su üzerine konuşulacağı ve bu üç grubun çok önem arz edeceği söylenmekte. Bu bakımdan bu pencereden baktığımız zaman Değerli Bakanım işiniz oldukça zor, sıkıntılı. Çünkü, gıda gibi insan hayatında çok önemli olan bir konuda ve bunun yanında tarım ve hayvancılıkla birlikte oldukça geniş bir alana hitap etmekte, geniş bir alana hizmet vermekte ve üretim sağlamaktasınız. Dolayısıyla, elbette meyveli ağaç taşlanacaktır ve işiniz bu anlamda zor. Muhalefetteki değerli arkadaşlarımızın da eleştirilerini dikkate alarak inşallah 2012 bütçesinde iyi bir performans göstererek, ekibinizle birlikte ülkemizin yüzü ve çiftçimizin yüzü 2012'de daha iyi olur, daha güzel güler diye düşünüyorum.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının vermiş olduğu hizmetler dolayısıyla da Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana daima ön planda olan bu kuruluşumuz Türk tarımı son yıllarda ileri düzeyde teknik ve teknolojik kullanımını ön planda tutarak ve kullanarak gelişmiş ülkelerle rekabet edebilir duruma gelmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

Hükümetimiz ve Bakanlığımız tarafından üretici ve yetiştiriciye yapılan teşvik ve desteklemelerle yeni kurulan, kurulmakta olan modern tesislerle tarım sektörü kendini her geçen gün yenilemektedir.

Türk tarımında gözle görülen bu değişim ve dönüşümler AB müktesebatına uyumda da ülkemizin önünü açmıştır.

Ülkemizde kırsal alanda sosyoekonomik yapının güçlendirilmesi, fiziki altyapının iyileştirilmesi ve insanımızın gelir seviyesinin yükseltilmesine yönelik projelerin hayata geçirilmesi ülke ekonomisi açısından fevkalade önem arz etmektedir.

Sadece üreticiye değil toplumun tüm kesimlerine hizmet veren Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın iş yoğunluğu ve sorumluluğu oldukça fazladır. Bakanlığın, merkez ve taşra teşkilatlarında hizmetlerin daha verimli olabilmesi için elbette ki ödenek, personel, araç ve ekipman yönünden de desteklenmesi gerekmektedir.

Tarım ürünleri ihracatında son yıllarda ülke genelinde olduğu gibi ilimiz Denizli'de de önemli artışlar gözlenmekte, özellikle de yaş meyvede, 2011 yılı Ekim ayı itibarıyla yüz yetmiş dörde yakın tır yaş sebze ve meyve ihracatı gerçekleşmiş ve 2011 sonu itibarıyla bu rakamın daha da artması beklenmektedir.

Özellikle 2009 yılında başlayan süt ve süt ürünleri ihracatı 2010 yılında önemli bir ivme kazanmıştır. Örneğin 2010 yılında 1.941 ton olan süt ürünleri ihracatı -ilimiz için bahsediyorum- 2011 yılı ekim sonunda tam bin ton artarak 2.900 küsur tona ulaşmıştır.

Bakanlığımızın 2009 yılında Denizli ilini Rusya Federasyonu'na ürün göndermede yetkilendirmesi ilimiz üreticilerini ve ihracatçılarımızı ziyadesiyle memnun etmiştir. Bu konuda başta Sayın Bakanımız olmak üzere emeği geçen tüm yetkililere teşekkür ediyoruz.

Bakanlığımızın uygulamaya koyduğu projeler ve düşük faizli zirai kredi ile sıfır faizli hayvansal kredi uygulamalarıyla ülke genelinde olduğu gibi ilimizdeki süt sığırcılığında önemli bir gelişme kaydedilmektedir.

Ülkemizin salgın hayvan hastalıklarından arındırılması için hastalıktan arı bölge ve işletmelerin çoğalması hususundaki Bakanlığımızın özendirici teşvikleri artırılmalıdır.

Küçükbaş hayvancılık ülkemizin güçlü yönlerinden biridir. Bakanlığın son yıllarda Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, üniversiteler, Bakanlık taşra teşkilatları, çiftçi birlikleri ve yetiştiricilerle birlikte uygulamaya koyduğu ıslah projeleri ve teşvikler önemli bir adımdır. Bu uygulama Anadolu'da memnuniyetle karşılanmaktadır.

Bakanlık tarafından uygulanan ve tarım sektörüne ivme kazandıran kırsal kalkınma yatırım projeleri ülkemizde olduğu gibi ilimizde de başarı ile yürütülmektedir. Halkımız tarafından kabul gören, yeniliği, teknolojiyi, üretimi ve istihdamı olumlu yönde etkileyen bu proje ödeneklerinin desteklenmesi ve artırılması gerekmektedir.

Ülkemiz tarım hizmetlerinin yürütülmesinde büyük önem arz eden tarım arazilerinin toplulaştırılması, tarla içi geliştirme hizmetlerinin yerine getirilmesinde Bakanlığımızın ülke genelinde büyük bir çalışma içerisinde olduğunu biliyoruz ve bu çalışmayı memnuniyetle destekliyoruz.

Toplulaştırmada Denizli ilimizde de, İl Özel İdaresi ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğüyle ortaklaşa uyguladıkları toplulaştırmalarda şu ana kadar 73.691 dekar ulaşılmış, bunun yanında ayrıca yine ilimizde toplulaştırma çalışmalarının hız kesmeden devam edebilmesi için Acıpayam Ovası Beşinci Kısım Arazi Projeleri ki 48 bin dekar, Tavas Barza Ovası Arazi Toplulaştırma Projeleri 25 bin dekar, Tavas Aydoğdu Kızılca, Ovacık Arazi Toplulaştırma Projeleri 27 bin dekar, Sarayköy Ovası Arazi Toplulaştırma Projeleri 170 bin dekar, Acıpayam ve Serinhisar Köyleri Arazi Toplulaştırma Projeleri ise 110.450 dekar olmak üzere toplam toplulaştırma çalışması yapılacak olan alan 380.450 dekarı kapsamaktadır.

Hükümetimiz ve Bakanlığımızca sulama yatırımlarına verilen destekler, özellikle basınçlı sulama sistemlerinin teşviki ve yeni ürün deseni oluşturmada ve birim alandan daha fazla ürün alınmasında önem arz etmektedir.

Çevre, su ve toprak kirliliği her geçen gün artmakta ve geleceğimizi tehdit etmektedir. Bu durumun önlenmesine yönelik hazırlanan projeler desteklenmelidir. Bu bağlamda pilot olarak uygulamaya konulan Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Projesi (ÇATAK) yaygınlaştırılarak devam ettirilmelidir.

Sertifikalı tohum, fidan ve fide üretim ve kullanımında üretici ve yetiştiricilere yapılan desteklemelere devam edilmelidir.

Her yönüyle daha sağlıklı üretim modeli olan organik tarım, iyi tarım uygulamaları, entegre ve kontrollü üretim metodlarının teşvikine devam edilmelidir.

Tarımsal üretim olarak da seracılık konusu bizim Denizli ve Denizli gibi jeotermal kaynaklı "topraksız tarım" diye adlandırdığımız jeotermale dayalı seracılık konusunda da bir iki şey söylemek istiyorum. Jeotermale dayalı teknolojik seralar yaygınlaşmaya başlamıştır. Son derece modern tesislerde topraksız tarım uygulamalarıyla yüksek teknolojiler uygulanmakta ve güvenilirliği olan kaliteli ürünler elde edilerek ihraç edilmekte ve istihdam yaratmaktadır.

Hükümetimiz 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiği düzenlemeler ile seraları harçlardan muaf tutmuş, kırsal kalkınma programları ile hibe destekleri sağlamış ve teşvik yasası kapsamına alınarak seracılığın geliştirmesi hedeflenmiştir.

Yine çok sık gündeme gelecek, bundan sonra gelecek olan jeotermal kaynaklı seracılıkta tabii sıkıntılarımız da vardır. Jeotermal enerjiden faydalanarak seracılığın geliştirilmesi düşünüldükçe sorunlar da ortaya çıkmakta. Bunlardan üç tanesi çok önemli olarak arz ediliyor.

Birincisi, altyapı yetersizliği; ikincisi, sıcak su kadar çok önemli olan sulama için temiz su temini; üçüncüsü de elektrik üretiminin ticarethane tarifesinden ücretlendirilmesinin oldukça yüksek olduğu konusudur ki, bu konuda da yine tarımsal üretimde seralarda kullanılan elektrik ücreti en yüksek tarife olan ticarethane tarifesi üzerinden ücretlenmektedir. Bu durum üretim maliyetlerini artırdığı gibi üreticinin rekabet gücünü düşürmektedir. Örtü altı yetiştiricilikte kullanılan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

elektrik tarife ücretlendirilmesinin yeniden değerlendirilerek üretici lehinde gerekli düzenlemenin yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu konu tabiatıyla Enerji Bakanlığımızı da yakından ilgilendirmektedir.

Bunun dışında, 5363 sayılı Tarım Sigortaları (TARSİM) Kanunu kapsamında tarımsal varlıklarını sigorta yaptıran çiftçilere yüzde 50 prim desteği sağlanmaktadır. Ancak buna rağmen üreticilerimizin büyük bir çoğunluğu hâlen sigorta sistemine yeterli düzeyde katılmamaktadır. Bu konuda teşvik edici ve zorlayıcı yeni düzenlemeler mutlaka getirilmelidir. En son ilimizde yaşanan bir sel felaketinden sonra Çameli ilçemizde ki Denizli'deki 126 alabalık üretim tesisinin 104 tanesi bu ilçemizedir. Hemen hemen bunlardan 14 tanesi ağır hasar görmüştür. Gittiğimizde alanda hiçbir balık üreticisi firmanın sigorta yaptırmadığını gördük. Gerekçe olarak da akarsuya olan yakınlığının 250-300 metre civarında olması şartından dolayı bu gerçekleşmemiş. Acaba bu sigortalandırmada 250-300 metre mesafenin daha kısaltılması mümkün olabilir mi? Bu konuda TARSİM'deki değerli yetkililerin bu konuya bir el atmaları... Çünkü bütün alabalık tesisleri akarsu arazisine yakın inşa edilmekte, yapılmakta. Mesafe bu konuda tekrar gözden geçirilirse daha iyi olur diye düşünüyorum.

Yaban hayatında domuz konusu bütün ilimizde, ülkemizde her tarafta sık sık gündemdedir. Artışı tarım alanlarını tehdit etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET YÜKSEL (Devamlı) – Bu zararıya karşı ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla iş birliği sağlayarak ciddi tedbirler alınmalıdır.

Yurt içi hayvan hareketlerinin kontrolünde hayvan pazarları büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle ülke genelinde yeterli ihtiyaca cevap verebilecek şekilde ruhsatlı hayvan pazarlarının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Denizli'de son yıllarda hızla gelişen süt sığırcılığı işletmelerinin yanında besicilik işletmeleri de gelişme göstermektedir. Hayvancılığın gelişmesi yönünde önemli bir sektör olan et işleme tesislerine ihtiyaç duyulmaktadır. Mülkiyeti Denizli Belediyesine ait iken Et Balık Kurumuna devredilen atıl durumdaki mezbanhanın bir an önce Et Balık Kurumu tarafından entegre et işleme tesisi şeklinde işletmeye açılması, ilimiz ve bölgemiz hayvancılığının gelişmesi için önem arz etmektedir. Bakanlığımızın ve Sayın Genel Müdürümüzün bu konudaki çalışması ve duyarlılığı bizleri ziyadesiyle Denizliler olarak memnun etmiştir.

Bakanlığımız bünyesinde ve taşra teşkilatında çalışan ve üzerlerinde büyük bir sorumluluk ve iş yükü olan idari, sağlık ve teknik personelin özlük haklarının iyileştirilmesi hususunun kayda değer derecede önemli bir konu olduğunu düşünüyorum.

10 milyar 484 milyon 859 bin TL olan 2012 yılı bütçesinin 7 milyar 180 milyon 393 bin TL'si tarıma destek olarak ayrılmıştır.

Kaliteli, verimi yüksek üretim dileğiyle Bakanlığımızın 2012 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Tarım Bakanlığının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, tarım çok önemli bir konu, ne kadar konuşsak azdır diyebiliriz ve gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun her ülke için ve insanlık bakımından hayati önemi haiz, ihmal edilemez, stratejik bir sektör ve ülkemiz nüfusunun da çok önemli bir kısmı tarımla iştigal ediyor. Bu nedenle tarım sektörünü sadece ekonomik anlamda kâr-zarar veya rakamsal bakımdan değerlendirmek de doğru olmuyor. Ancak yine tabii tarımla ilgili, tarım bütçesini görüştüğümüz bir zamanda bazı kıstaslara başvurmak durumunda kalıyoruz.

Şimdi, AKP iktidarının son dokuz yıllık döneminde tarımın millî gelire katkısının düştüğünü görüyoruz. Tarımsal ithalat tarımsal ihracatı aşmış durumda, ekilen, biçilen tarımsal alanlar azalmış, tarım toprakları terk edilmeye başlanmış ve işsizliği absorbe edebilen bir sektör olan tarımdan kaçış gittikçe hızlanmış, yani çalışan sayısı düşmüş, köylerimiz boşalmış, çiftçimizin, köylümüzün geliri her geçen yıl azalmış ve çiftçi borç batağına sürüklenmiştir.

Şimdi, kısaca bu girişten sonra benim Sayın Tarım Bakanımıza, Tarım Bakanlığımıza bir tavsiyem olacak. Şimdi bütçe sunuşunu Sayın Bakanın dikkatle takip etmeye çalıştık, sunum da güzel hazırlanmış. Yalnız, bu orta vadeli programla bir de Maliye Bakanlığının bütçe sunuşunda yıllık ekonomik rapor ve bütçe sunuşundaki bilgilerle uyumlu hâle getirilmesi ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Yani bu bütçe sunuşu ve yıllık ekonomik program hazırlanırken acaba sizlerle de yakın bilgi alışverişinde bulunuyorlar mı? Özellikle tarımla ilgili hususlarda sanki o konularda biraz irtibat kopukluğu var gibi geliyor. Mesela orta vadeli programda yer almayan ancak burada yer alan hususlar olduğu gibi -şimdi tam mukayese yapma zamanımız da olmadı- ancak bir karşılaştırma ve uyumlaştırma ihtiyacı olduğu kanaatindeyim.

Şimdi, 2002 yılında tarımda büyüme yüzde 9,3 iken, 2010 yılında bu oranın yüzde 1,6 olarak gerçekleştiğini söylemek istiyorum. Biraz önce Sayın Günaydın bu rakamı 1,3 olarak verdi. Hükümet olarak siz 2,4 olarak ifade ettiniz. Demek ki bu konuda ciddi bir görüş farkı da var. Bu da izaha muhtaç bir durumdur.

2002 yılında tarımda istihdam 7 milyon 450 kişi iken, 2010 yılında 5 milyon 680 bin kişiye, toplam işlenen tarımsal alan bakımından da 26 milyon 579 bin hektardan 2010 yılında 24 milyon 435 bin hektara düşüyor.

Yine 2002 yılında çiftçinin toplam 530 milyon lira kredi borcu varken, bu tutar 2011 yılında 20 milyar lirayı geçmiş. Bakanlığın sunuşunda da aynı rakamlar var. Doğrusu ne kadar övünse azdır iktidar. Ayrıca bu rakamlar Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine ilişkin rakamlar, özel bankalar hariç, yani çiftçinin tarımsal amaçla özel bankalardan aldığı tarımsal krediler hariç.

Yine, Türkiye yıllardır tarımda kendi kendine yetebilen ülkeler arasında yer alırken, maalesef şimdi pek çok üründe ihtiyacının altında üretim yapmaktadır. TÜİK'in Nisan 2010'da açıkladığı bitkisel ürün denge verilerine göre Türkiye

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

sadece şeker pancarı, nohut ve patatesten kendi kendine yetmektedir. Buğday, arpa, pirinç, mısır, pamuk, kırmızı ve yeşil mercimek, kuru fasulye, çay, ayçiçeği, soya, susam ve daha birçok ürünü ithal eder durumdadır.

Hayvancılığa gelince de maalesef hayvancılıkta ve et fiyatlarında Hükümet tamamen sınıfta kalmıştır. Bunları, vaktimiz de yok, tekrar özetlemeye gerek de yok, hepimiz biliyoruz. Deyim yerindeyse ya geri gidiyorsunuz ya da patinaj yapıyorsunuz.

Yine, tarımsal girdiler bakımından da maalesef iktidarınız döneminde tarımsal ürün fiyatlarındaki fiyat artışları enflasyonun altında kalmış ancak tarımsal girdi fiyatları enflasyonun çok üstüne çıkmıştır. Bunu mazotta da görüyoruz, gübrede de görüyoruz. Gübrede fiyatlar neredeyse 4 ila 6 kat arasında bir artış gösteriyor.

Yine, etlik piliç yemi, yumurta, tavuk yemi, süt yemi, besi yeminde de fiyatlarda 2,5 ila 4 kat arasında bir artış söz konusu.

Böyle sık sık dile getirdiğimiz diğer girdilerde, özellikle mazottaki vergi oranı oldukça yüksektir, yüzde 50'si vergiden oluşmaktadır çiftçinin kullandığı mazotun ve Fransa çiftçisinin mazotu Türk çiftçisine göre yüzde 40 daha ucuza kullandığını biliyoruz.

İhracat ve ithalat bakımından kısaca şunu söyleyebiliriz: 2001 yılında tarımsal ihracat-ithalat dengesi 596 milyon dolar, 2002 yılında 102 milyon dolar fazla verirken ihracat lehine, 2010 yılında tarımsal ihracat 5 milyar 91 milyon dolarken ithalat 6 milyar 490 milyon dolardır, yani 2010 yılında tarımsal denge 1 milyar 400 milyon dolar açık vermiştir. Biraz önce Sayın Bakanın buna ilişkin izahlarını da doğrusu noksan buluyoruz. İşlenmiş gıdaları da... Yani ithalatı sayılmaması gerektiğini düşündüğü kalemlerin de tarımsal ithalat kalemi olarak sayıldığını ifade etti Sayın Bakan. Ancak aynı şeyi kendileri de işlenmiş gıdalar bakımından ifade etmektedir.

Ben konuşmama son verirken, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımıza bazı sorularımı tevdi etmek istiyorum.

Şimdi, mart ayında bir Bakanlar Kurulu kararıyla buğday ithalatından alınan gümrük vergileri sıfırlanmıştı ve bu, mayıs ayı sonuna kadar idi. Bu Bakanlar Kurulu kararından sonra Türkiye ne kadar buğday ithalatı yaptı ve hangi ülkelerden ne miktarda ithalat yapmıştır? Bu konuda bilgi alırsak sevinebiliriz.

Yine 2010 yılında bir yıllık ve 2011 için ise ekim ayı itibarıyla hayvan ithalatımız ne kadardır, ne durumdadır? Hayvan ithalatıyla ilgili bilgi almak istiyorum.

Bir de çiftçilerin özel bankalardan kullandığı tarımsal kredilerin hacmiyle ilgili bir çalışmanız var mıdır? Bu konuda bilgi alabilir miyiz?

Ve son olarak da üzümde bahsetmek istiyorum. Üzümün, özellikle sofralık üzümün durumu maalesef iyi değil. Özellikle çekirdeksiz kuru üzüm üretiminin yüzde 95'i Manisa'da üretiliyor ve 655 bin dekar bağdan elde ediliyor ve 60 bin aile geçimini üzüm üretiminden sağlıyor. Ancak bu yıl üzüm üretiminin hasadının gecikmesi birçok sorunu da beraberinde getirdi. Özellikle sofralık üzümde bazı art niyetli ihracatçıların tam olgunlaşmamış ve tatlanmamış üzümü ihraç etmeleri dış piyasada memnuniyetsizlik yaratmış ve fiyatların düşmesine neden olmuştur. Sezon başında 1,1 Türk lirası olan yaş üzüm fiyatı önce 70 kuruşa, sonra 60 kuruşa ve şu anda da 50 kuruş civarına inmiştir. Yine tam bu esnada Suma fabrikasındaki fiyatlar da 60 kuruştan 45 kuruşa düşmüştür. İhracat teşvikinin ton başına 50 dolar olması yüzünden ihracata da mal sevkıyatı da azalmış, özellikle Sarıgöl ilçesindeki üzümler bağlarda kalmıştır. Şu anda da bağlarda bekleyen çok miktarda üzüm vardır. Birincisi bu.

İkincisi de zeytinle ilgili. Türkiye'de sofralık siyah zeytinin yüzde 35'i ve yeşil zeytinin de yüzde 75'i Akhisar'da üretilmektedir. Tabii zeytinyağına destekleme primi ödeniyor ancak sofralık zeytine herhangi bir destekleme primi verilmemektedir. Bu nedenle ürettiği zeytinin yüzde 90'ını sofralık olarak değerlendiren Akhisar'daki üreticiler bu destekten yararlanamamaktadırlar. Benim sorum Hükümete: Bu kapsamda sofralık zeytine destekleme primi vermeyi düşünüyor musunuz?

Sorularımı da bu şekilde bağladıktan sonra, Sayın Başkan, hepinize iyi akşamlar dileyerek saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

İnşallah sorularımıza da cevap alırsak, bugüne kadar alamadık pek.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, buyurunuz. Daha sonra Sayın Şahin'e söz vereceğim.

Buyurunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli bürokratları ve basınımızın değerli mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmamda öncelikle tarım sektörünün önemi üzerinde duracağım ve sonra da tarım sektörünün özellikle Türkiye ekonomisi içindeki bir fotoğrafını çekmek istiyorum.

Şimdi, tabii, tarım önemli bir sektör ve gelecekte de "stratejik sektör" olarak adlandırılan bir sektör olma niteliğini koruyor. Dünyada bu nüfus artışının devam edeceğini, ekonomilerdeki gelişmelerin de orta uzun dönemde devam edeceğini düşündüğümüz zaman tarım sektörünün payı da önemi de gittikçe artacak.

Nedir tarım sektörünün önemi Türkiye açısından da diğer açılardan da? Tabii birkaç başlık altında toplayabiliriz. Birisi tarımsal nüfusun geçinmesi. Özellikle bizim gibi ülkelerde, yani tarımsal istihdamın toplam istihdam içindeki payının çok yüksek olduğu ülkelerde bu ciddi bir konu. İkincisi, ülkenin gıda ihtiyacının karşılanması. Üçüncüsü, bir tarımın önemi diyeyim, ihracat yapılarak ülkeye döviz kazandırılması. Gene aynı şekilde de sanayi sektörüne girdi temin eden bir sektör olma niteliğini koruyor.

Tabii, Türkiye'de tarımın problemleri var. Bunların birçoğu uzun zamandan beri devam eden problemler, yani bildiğiniz gibi, küçük, parçalı bir üretim yapısı, işletme yapısı var. Eğitim ve örgütlenme düzeyi düşük. Tarım sanayi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

entegrasyonu zayıf. Bilgi ve teknoloji kullanımı ve ARGE kapasitesi yetersiz. Verimlilik düşük. Sermaye ve finansal kaynak yetersizliği. Bunların hepsi aslında Türkiye tarımını belirleyen özellikler.

Tabii, 2000'li yıllarda özellikle tarımsal destekleme politikalarında ve sisteminde yapılan değişikliklerle tarım sektöründeki sorunların çözülmediğini, tersine ağırlaştığını görüyoruz.

Şimdi, buradan sonra Sayın Bakanımızın yaptığı bütçe sunuşundan birkaç hususu belirtmek istiyorum. Bir tanesi sunuşun 11'inci sayfasında -gerçi milletvekili arkadaşlarım da vurguladılar bunu- cari fiyatlarla bir karşılaştırma var. Cari fiyatlarla karşılaştırma yapılmaz çünkü içinde fiyat hareketlerini içerir, yani bu çok bilinen bir şey. Aynı şekilde dolarla da yapılmaz. dolar, fiyatındaki değişimlere göre otomatikman... Dolar bir günde, yani bugün 1,8'se yarın 2,5 olur, bir anda bütün rakamların hepsi, bütün hesaplar değişir. O yüzden sabit hesaplarla yapılan hesaplamalara itibar etmek gerekiyor. O da neyi gösteriyor bize? Ülkede gerçekten ele aldığınız ekonominin tümü için ya da tarım sektörü için mal ve hizmet üretimi arttı mı artmadı mı? Yani fiziksel üretimdeki değişmeyi gösterir, fiyatlar sabitlenmiştir. Sunuşun 12'nci sayfasında da zaten sabit fiyatlarla bir değerlendirme yapılmış tarım açısından. Burada da 2002'ye göre 2002-2010 dönemindeki reel artışı tarım sektöründe yüzde 12,8 olarak belirlenmiş. O dönemde nüfus artış hızına da bakıyoruz, kümülatif, o da zaten yüzde 12, yani aslında nüfus artışı kadar bir tarımsal katma değer artışı var. Öncelikle bunu vurgulayalım.

İkinci bir husus, tarımın gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı. Bu, evet, 2002 yılında yüzde 10,3; 2010 yılında yüzde 8,4'e düşmüş, yani 1,9 puanlık bir gerileme var. Buna bir de sabit fiyatla bakmak lazım. Gene cari fiyatla bakmak fiyat hareketlerini içerir diye sabitte baktığımızda 2002'de yüzde 12,2 iken, 2010'da yüzde 9,5'a düştüğünü görüyoruz. 2,7 puanlık bir azalış var. Yani aslında tarım sektörünün Türkiye ekonomisi içindeki payının azalışı çok ciddidir. Buna karşılık tarımsal istihdamda ciddi bir azalma gözüküyor. Bu da tabii TÜİK tarafından yayımlanan tarımsal istatistiklerdeki problemi de ciddi biçimde ortaya koymakta.

Bildiğiniz gibi, TÜİK hesaplamalarında, iş gücü hesaplarında, iş gücü istatistiklerinde 2004 yılından itibaren yenidir, yeni bir seriyle gidiyor, daha öncesinde eski seriler var. Fakat burada, özellikle 2004 yılında bir geçiş yılı oldu. birdenbire 2004 yılında, bakıyorsunuz, eski seri var ama şöyle var: Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü çeyrekler var, yıllık hesaplamıyor. Yıllığı kabaca şöyle bulabiliriz: Tabii ağırlıklı ortalama yapmak lazım ama o imkânımız olmadığı için bunun aritmetik bir ortalamasını alıp oradan 2004'ü bulabiliriz. E, yeni seride de 2004 var. Buradan ben bakıyorum tarıma, eski seride tarımsal istihdam miktarı 7,4 milyon kişi iken, yeni seride aynı yıl, 2004'te 5,7 milyon kişi; 2 milyon kişi azalmış. Bu tabii rakamları, oranları, payları da değiştiriyor. O açıdan da burada ciddi bir problem var. O zaman 2004'ten gidelim 2002'ye kadar gitmeden. 2004 yılında tarımın, tarımsal istihdamın toplam istihdam içindeki payı yüzde 29, yıllar sonra 2010 yılında da yüzde 25'e düşmüş. Hemen hemen aynı kalmış ama tabii ekonomideki, üretimdeki artışa göre istihdam içindeki payı biraz, kısmen, azalmış çünkü ekonominin büyüme hızı tarımın büyüme hızından daha yüksek olduğu için. Burada bir problem var, gerçekten de Tarım Bakanlığımızın da bu konuda bunu araştırması ve buradaki rakamların sağlıklı bir çerçevede incelenmesi için hem bizler için hem akademisyenler için hem karar alıcılar için bu rakamların yeniden ele alınması gerekiyor. Biz tarımsal istihdamdaki düşüşün daha yüksek olduğunu düşünüyoruz. Son dönemlerde bu işsizlik oranlarının yüzde 14'lere çıkıp sonra yüzde 10'lara gelmesinin burada olduğunu, burada bir manipülasyon olduğunu düşünüyoruz. Birçok milletvekili arkadaşımın da fikri bu doğrultudadır. Daha önceki bütçelerde de benzer şeyler konuşuldu.

Şimdi başka bir açıdan bakalım. Tarımın payı, cari fiyatlarla diyeyim, 2010 yılında yüzde 8,4, istihdamın payı yüzde 25,2. Yani yüzde 25 millî gelirin yüzde 8,4'ünü alıyor. Bu neyi gösterir? Bir, tarımda düşük bir verimlilik düzeyini gösterir, diğer taraftan da müthiş bir yoksulluk olduğunu gösterir. Ben rakamları size vereyim isterseniz. TÜİK rakamlarını vereyim, TÜİK rakamlarına göre 2009 yılında Türkiye'de yoksulluk oranı yüzde 18 ama bunun kent ve kır ayrımı var, kentte yüzde 8,9, kırdaki yüzde 38,7. Yani 18 ortalama, yüzde 38,7. Yani kırdaki müthiş bir yoksulluk var.

Zaman içinde de bakalım isterseniz, 2002-2009. 2002 yılında yoksulluk oranı Türkiye'de yüzde 27'miş, yüzde 18'e düşmüş. Hükümet övünüyor yüzde 27'den 18'e düşürdük diye. Bununla beraber gene alt dallar itibarıyla bakalım kent ve kır olarak. Kentte yüzde 22'den yüzde 9'a düşmüş, kırsal alanda yüzde 35'ten yüzde 39'a yükselmiş ve daha vahimi 2009'da "gıda yoksulluğu" dediğimiz açlık sınırı kapsamındaki nüfus kırsal alanda 310 bin kişi. Yani, arkadaşlar, kıyı düşünün. İnsanlar çoğu zaman pazar için değil, kendi tüketimi için üretim yapar, sebze meyvesini yetiştirir, tarhanasını yapar, eriştesini yapar. 310 bin kişi açlık sınırında gözüküyor. Bu da tarım sektöründe müthiş bir yoksulluk olgusu olduğunu ortaya koymakta.

Tarımsal destekleme politikaları tabii önemli. Bu tarımsal destekleme politikaları özellikle 2000'li yıllarda çok ciddi anlamda, çok sık bir biçimde değişikliklere uğramaya başladı. Daha önce ürün ve girdi, sübvansiyonlara dayanan bir sistem, yerini doğrudan gelir desteğine bıraktı. Bu doğrudan gelir desteği de son derece verimsiz bir sistemdi. Hiçbir şekilde üretimle, üretim planlamasıyla, tarımda üretim planlamasıyla bir ilgisi yoktu. Nitekim bu sanıyorum fark edildi, geç fark edildi, 2009 yılından itibaren kaldırıldı. Fakat şimdi de birçok yeni sistem var, yeni destekleme sistemleri geliyor. Fakat, bakıyoruz, bunu ne yazık ki çiftçimiz, hiç kimse, anlamış değil ve ciddi sıkıntılar geliyor. Devamlı, gerekli alt yapılar oluşturulmadan, sık sık yeni değişikliklerle her gün bakıyorsunuz yeni destek sistemleri. Bu açıdan da bu ciddi bir karmaşaya neden olmakta ve desteklerin amacına ulaşmasına ve yerine gitmesine de engel olmaktadır.

Tarımsal destekleme bütçesi... Milletvekili arkadaşlarım değiştirdiler, izin verirsiniz ben de vurgulamak istiyorum. AKP'nin 2006 yılında çıkardığı 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde diyor ki: "Her yıl gayrisafi millî hasılanın -millî gelir olarak GSMH'yi tanımlamıştır- en az yüzde 1'inin tarımsal desteklemeye ayrılması gerekir." Bununla birlikte biz bakıyoruz. Tabii artık GSMH yok, gayrisafi yurt içi hasıla var ancak DPT'nin yaptığı hesaplarda eski GSMH'ye denk gelen gayrisafi millî gelir vardır. Ben DPT kökenliyim, biz DPT'de ekonominin dengelerini hazırlarken bunları yaptık. Yani o şekilde de bir hesaplama yapılabilir. Ben hesaplamaları yaptım, arzu ederseniz sonrasında size takdim edebilirim ama isterseniz gayrisafi yurt içi hasıla üzerinden gidelim hem kolay anlaşılabilir için. Buna göre bakıyoruz oranlara, 2007-2011

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

döneminde -7, 8, 9, 10, bir de 11 dönemi, 12'yi almadım- destekleme bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ortalama yüzde 0,6. Yüzde 1 değil, yüzde 1'in altında. O zaman şöyle bir şey sorabiliriz: İlgili yasaya 2007 yılından, AKP kendi çıkardığı yasayı 2007 yılından itibaren uygulaydı tarıma ne kadar kaynak aktarması gerekirdi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum iki dakika.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2007-2011 döneminde 51,3 milyar Türk lirası vermesi gerekirken ne kadar vermiş? 29,4 milyar Türk lirası vermiş. Buna göre baktığımız zaman 21,9 milyar Türk lirası tarıma aktarılmamış, yani neredeyse verilene yakın bir para tarım kesimine aktarılmamış durumdadır.

Diğer taraftan, tabii yıllar itibarıyla biliyorsunuz bu hesaplarda, bütçelerde belli bir sabit yıl alınır, deflate edilir bunlar ve hepsi 2011 yılı fiyatlarıyla ifade edilir. Ben de böyle bir hesaplama yaptım. Üretici fiyat endeksinin tarım alt endeksinin aldım, orada yıllık fiyat artışları yaparak bütün bu verilmeyen rakamların hepsini 2011 yılı fiyatlarına çektim. O zaman rakam daha yüksek. Ödenmeyen para 26 milyar Türk lirası olarak gözüküyor. Şimdi, tabii, çiftçinin, hayvancının cebine gitmesi gereken bu paranın gerekli şekilde verilmediği gözüküyor.

Tabii, değişik zamanlarda farklı ifadeler olabiliyor Hükümet kanadında. Mesela 26 Ekim 2001 tarihinde Maliye Bakanı buradaydı, bütçenin sunuşu üzerinde yaptığı konuşmada -okuyorum size- dedi ki: "Destekleme ödeneklerine kredi faiz desteği ve tarımsal ürünlerin alımına ilişkin sübvansiyonlar gibi diğer destekleme ödeneklerini dâhil ettiğimizde tarım kesimine toplamda 11 milyar Türk lirası düzeyinde destek öngörüyoruz." Bunu bile alsak, bunun hesabını yaptığımızda, gene yüzde 1 değil, gene yüzde 0,77. Yani bunun altında bir para var, çiftçinin birikmiş parası var. Bu parayı çiftçiye ödemeyi düşünüyor musunuz?

Vaktim var mı Sayın Başkan, iki dakika?

BAŞKAN – Sayın Türel, iki dakikanızı kullandınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Bir iki dakika daha verirseniz, bir konuya değinip ondan sonra bitireceğim.

Tabii değinecek çok konu var, onların bir kısmını, yani ürün girdi fiyatları, tarımda dış ticaret, hiçbirine giremedik bunların ama havza bazlı destek sistemine isterseniz kısaca bir değineyim.

AKP Hükümeti son dönemde çok büyük bir önem atfederek bunu çıkardı, havza bazlı bir sistem. İşte buna ilişkin de çok teknik bir ekip hazırlandı bildiğim kadarıyla, bir proje, 200 kişilik bir ekip üç yıl süren bir çalışma yaptı. Âdeta topoğrafisini çektiği söyleniyor. Burada belirlenen havzalar var, havzalara göre yetiştirilecek ürünler fakat burada bakıyoruz ki havza olarak belirlenen bölgelerde destek verilen ürünler zaten o bölgede yetişen ürünler. Destek verme sistemi de zaten DGD'yi bıraktığınız için doğrudan prim desteği, fark ödeme yapısı. Bu açıdan da baktığınızda bunun yeni bir şey olmadığı gözüküyor. Bunun yanında bu sistem içinde meyve-sebze tarımı, hayvancılık ve yem bitkileri gibi birtakım ürün türleri yok. Bu da çalışmanın bir eksikliği. Bu çalışmada da bunun tamamlanması gerektiği söyleniyor. öyle bir şey varsa bunu bütün açıklığıyla kamuoyunun bilmesinde büyük yarar olduğunu düşünüyorum ve yararlı olup olmayacağını bizler de o doğrultuda bu konuya ilişkin bakışımızı, görüşümüzü ve eleştirilerimizi belirtebiliriz.

Diğer konulara da sorular kısmında değineceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Türel.

Sayın Badak, buyurun lütfen.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanımız, değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, Gıda ve Tarım Bakanlığının değerli bürokratları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün Gıda ve Tarım Bakanlığımızın 2012 bütçesi üzerinde görüşürken aynı zamanda yapılmakta olan uygulamaları, olumlu-olumsuz taraflarını değerlendirmekteyiz. Doğrusu ben şahit olduğum veya tarafıma intikal eden birkaç hususu ifade etmek için söz aldım. Bunlardan büyük bir kısmı teşekkür mahiyetinde. Geçen yıl ülkemize İzmir tarafından, yurt dışından gelip İzmir'den Akdeniz'e doğru inen özellikle domates üretiminde büyük hasara ilk anda yol açan "tuta absoluta" zararlısını son derece hızlı bir müdahaleyle Bakanlık kontrol altına aldı ve çiftçimiz bir yıl içerisinde âdeta bu beladan, bu afetten kurtuldu. Bizim bölgemizde tarım üretiminin, sebze üretiminin çok büyük bir kısmını domates teşkil eder. Dolayısıyla bizim çiftçimiz bu zararlıdan Bakanlığın çok hızlı müdahalesi, doğru müdahalesi sayesinde kurtuldu, bu bakımdan teşekkür ediyorum.

Yine, son iki yıla gelinceye kadar ihracat yaptığımız ülkelerde kalıntı sebebiyle zaman zaman sıkıntı yaşadık. Bakanlık bu konuda da ciddi bir tedbir aldı, iyi tarım uygulamaları, Çiftçi Kayıt Sistemiyle iki yıldır artık yurt dışından ürünlerimiz dönmüyor. Tabii, ilk anda çiftçimiz bir sıkıntı çekti fakat şimdi memnun.

Yine, güvenilir gıda politikaları sayesinde ülkemizde endüstriyel gıda üretimi giderek dünya kalitesine erişmekte. Bunu, biz, Antalya'da her yıl şubat ayında yapılmakta olan Endüstriyel Gıda Fuarında bizzat müşahade etmekteyiz. Son birkaç yıldır bu fuarı, artık, yurt dışından alıcılar ve nihai tüketiciler de ziyaret etmekte. Dolayısıyla Bakanlığın bu politikalarını son derece isabetli bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Keza, bir başka şahit olduğumuz husus F1 hibrit sebze tohumu üretimindedir. 1990'lı yılların sonlarında, biz bölgemizdeki sebze üreticilerinin temsilcileriyle toplantılar yaparken özellikle yurt dışında üretim yapan tohum kartelleri ve tekellerinin kıskacında olduklarını ifade ederlerdi ve bir çözüm bulunamazdı. AK PARTİ iktidarlarından sonra, özellikle 2004 yılından sonra bu konuda uygulamaya konulan politikalarla bugün bizim ülkemiz, bizim firmalarımız dünyanın en önemli hibrit tohum üreten firmaları hâline geldi, dünyada önemli bir aktör hâline geldi. Dünyanın en iyi, en büyük tohum firmaları, gururla ifade edebilirim ki Antalya'da bulunuyor. Bunu sektör mensupları da zaman zaman ifade etmekte.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

Yine, satılamayan sütlerin süt tozu hâline getirilmesi yönünde geçen yıl başlatılan çalışmanın son derece isabetli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Havzalarda su ve arazi kullanımı konusunda Tarım Bakanlığının planlama çalışmaları var. Bu çalışmalar... Tabii ki su ve arazi kullanımının ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz, giderek de dünyada önem kazanıyor, Bakanlığın kabiliyetleriyle beraber havzalardaki kalkınma ajanslarının bu konudaki kabiliyetlerinden de istifade edilebileceği kanaatindeyim. Bunu da Bakanlığın dikkatine sunmak isterim.

TARSİM son derece önemli bir fonksiyon ifa ediyor. Bizim bölgemizde özellikle her yıl yaşadığımız sel felaketlerinde, zaman zaman Sayın Bakanımızla da ziyaret ettiğimizde, TARSİM kapsamına girme konusunda bazı sıkıntılar olduğunu görüyoruz. Bunlardan bir kısmının yeterli bilinç oluşmamasından kaynaklandığını görüyoruz. Bir kısmı da ne yazık ki arazi mülkiyetinden kaynaklanıyor. Arazi mülkiyeti ya 2/B ya hazine arazisi. TARSİM'in sigorta şartlarından bir tanesi ya mülk sahibi kendisi olacak ya kiralamış olacak. Oysa sigortalanan alan, sigorta unsuru, risk unsuru toprak değil, üzerindeki sera ve üzerindeki ürün. Burada arazinin sahibine bakılmasının isabetli olmadığı kanaatindeyim. Esas olan, bu firmaya ait veya bu şahsa ait bu ürünler, bu seralar var mıdır yok mudur. Bunlar fotoğrafla da sigortacılıkta tespit edilebilir, poliçeye derç edilebilir. Özellikle sera alanlarının sigortalanamamasının, yeteri kadar sigortalanamamasının sebeplerinden biri TARSİM'in bu konuda yeteri kadar sigortacılık kurallarına esnek şekilde yaklaşmaması olduğu kanaatindeyim.

Yine, son olarak World Expo konusunda Bakanlığın gösterdiği samimi gayrete teşekkür etmek istiyorum. Biraz önceki, öğleden önceki Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinde de bu konuya temas etmiştim, fakat Gıda ve Tarım Bakanlığının burada farklı bir pozisyonu var. Bu konunun yetki ve sorumluluğu tamamen Bakanlığa aittir ve üstelik Antalya'da bu Expo'nun düzenleneceği 1.000 dekarlık alanın mülkiyeti de Gıda ve Tarım Bakanlığına aittir. Bu konuda ciddi bir altyapıya sahiptir Bakanlık ve gelecek hafta Çarşamba günü Sayın Bakanımızın başkanlığında Paris'e gidecek 200-250 kişilik Türk heyeti, inşallah, ülkemize ilk Expo'yu alarak, Expo bayrağını alarak gelecektir.

Ben kendilerine bu çıktıkları bu beş altı yıllık son derece çetin Expo yolculuğunda başarılar diliyorum. 2012 bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Badak.

Sayın Şahin, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, sayın üyeler, değerli bürokratlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

Özellikle hükümetlerimiz döneminde tarımsal ekonomik büyüklük açısından Avrupa'da birinciliğimiz, dünyada da yedinci sıraya yükselmemiz ve dünya tarımında en önemli aktörlerden birisi olduğumuz Sayın Bakanımızın sunumundan anlaşılmaktadır. Özellikle tarım sektörü, cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesinde önemli görevler üstlenmiştir. Tarım sektörünün nüfusumuzun yüzde 35'inin, aktif iş gücünün ise yüzde 45'inin istihdam alanı olduğunu görmekteyiz. Tarım sektörü ülke nüfusumuzun beslenmesi, istihdama katkı sağlaması, sanayi sektörünün ham madde ihtiyacını karşılaması, ihracata dolaylı ve doğrudan katkı yapması gibi nedenlerden de dolayı ekonomimize büyük yararlar sağlamaktadır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bu nedenlerle elbette ki daha da büyük bir önem arz etmektedir. Üretimde verimliliğin artırılması, kırsal alanda kalkınmanın sağlanması gibi görevlerinin yanı sıra, tarımsal ürünlerin üretilmesinden başlayarak işlenmesine ve tüketicinin sofrasına ulaşmasına kadar geçen süreçte gıda güvenliğinin sağlanması gibi önemli bir görevde bulunmaktadır. Neredeyse ülkemiz insanının tamamına yakınına hitap eden bir Bakanlığın bütçesinin de buna göre hesaplanması ve yeterli bir bütçenin ayrıldığını görmek en büyük arzumuz ve burada da yüzde 20'lik bir artışla sanırım bu ihtiyacı karşılayacak bir bütçeye sahibiz. Özellikle destekler ile çiftçimizin yanında olan Bakanlığımız, doğrudan gelir, mazot ve gübre desteği, don, afet desteği, yem bitkileri, kuraklık, sertifikalı fidan, su ürünleri, anaç koyun, keçi desteği, suni tohumlama desteği, anaç sığır desteği, buzağı desteği gibi diğer birçok alanda çiftçimizin yanında, gerçekten her zaman için yanı başında olmuştur.

Burada, 2010 yılından itibaren özellikle Malatya'mızda don afetinden dolayı yaklaşık 90 trilyon liralık bir kaynakla da çiftçimizin imdadına koşmasından dolayı ayrıca Bakanımıza teşekkürlerimizi Malatya'mız adına sunmak istiyorum.

Kırsal kalkınma yatırımlarına, alet ve makine alımlarına, damızlık sığır işletmecisi yatırımlarına, tarımsal kooperatiflere, elbette ki desteklerini her alanda görmekteyiz.

Her ne kadar Bakanlık çalışmaları desteklemeler ile ön plana çıksa da bunun dışında önemli faaliyetler yürütmektedir. Bunların başında gıda güvenliği, tarımsal istatistik verilerinin toplanması, mera tespit ve ıslahı, tarım arazilerinin korunması, arazi toplulaştırması, ruhsatlandırma, izinlendirme, çiftçi eğitimleri, bitki ve hayvan sağlığı hususlarında yapılan çalışmalar gözlemlenmektedir. Ayrıca, 2002-2012 yılları içinde özellikle vatandaşlarımızın, Sayın Bakanım burada sizden ricamız, bu (ÇKS) Çiftçi Kayıt Sistemi noktasında yer yer bazı sıkıntılarla karşı karşıya kaldıklarına şahit olmaktayız. Her yıl yenilenmesi gereken bu uygulamanın özellikle eğer tapu hareketlilikleri yoksa bunların her sene yenilenmemesi noktasında, böyle bir uygulama olabilir mi?

Ayrıca, 2012'nin ÇKS kayıt sistemlerinin, şu anda, 2011'in Ekim ayından itibaren başlayıp 2012'nin Aralık ayına kadar devam etmekte olması, vatandaşımız bunu yaptığında, ayrıca mazot, gübre desteğinin de tebliğinin 2012 Şubat-Mart ayı gibi yayınlanmasından kaynaklanan birtakım sıkıntıların var olduğunu görmekteyiz. Özellikle Çiftçi Kayıt Sistemlerinin (ÇKS) ile "MGD" dediğimiz mazot, gübre desteğinin de aynı anda yapılması, müracaatlarının kabul edilmesi imkân dâhilinde ise vatandaşlarımızın mağduriyetleri giderilmiş olur.

Ayrıca, gerçekten makine ve ekipmanları noktasında çiftçimizin bugüne kadar elde edemediği araçlarla alakalı desteklerinizin ne kadar çiftçimizi rahatlattığını görmekteyiz ama maalesef müracaatlarımız gerçekten çok fazla. Özellikle çiftçi arkadaşlarımızın, müracaatlarda biraz az bir oranın desteklendiği noktasında şikâyetlerinin olduğunu görmekteyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

Ayrıca, tarımda tüketilen enerjiyle alakalı, sulamayla alakalı eğer imkânlar dâhilindeyse vatandaşımızın, çiftçimizin bu konuda desteklenmesi noktasında beklentilerinin olduğunu sizlere ifade etmemizi arkadaşlarımız istemişlerdi.

Ayrıca, doğu ve güneydoğu Anadolu bölgelerinde yetiştirilen tütünden elde edilen sarmalık kıyılmış tütünün kayıt altına alınmasıyla alakalı bir çalışma yapılabilir mi acaba? Özellikle Adıyaman-Merkez-Çelikhan, Malatya-Doğanşehir, Bitlis-Merkez-Hizan-Mutki, Diyarbakır-Kulp-Lice, Mardin-Kızıltepe, Mazıdağı-Savur, Muş-Kızılağaç, Bingöl-Solhan, Hatay-Yayladağı gibi birçok ilçemizde ve il merkezlerinde vatandaşımızın ekmeğini bu alanda kazandığına şahit olmaktayız. Bu bölgelerde üretilen tahmini tütün üretim miktarının da 10 bin ton civarında olduğunu görmekteyiz. Sarmalık kıyılmış tütünün sigara satış miktarı ile karşılaştırdığımızda yaklaşık yüzde 15'ini teşkil ettiğini görmekteyiz. Yasal olarak piyasaya arz edilen sigara satış miktarının yüzde 15'i oranında sarmalık kıyılmış tütünün tüketildiği tahmin edilmektedir ve bu alanda da bundan hareketle 4733 sayılı Kanun'da belirtilen 15 tonluk asgari üretim miktarı şartını yerine getirecek şekilde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulundan izin alınmak suretiyle küçük ölçekli üretim tesislerinin kurulması, buralarda üretilecek sarmalık kıyılmış tütün mamulleri için Piyasaya Arz Uygunluk Belgesi alınarak yasal yollardan bandrollü olarak piyasaya arzının sağlanması ve bu modelin hayata geçirilmesi için de tesis kurma ve işletiminde teşvikin verilmesi, yatırım yapmak isteyen tarımsal birlik ve kooperatiflere teşvik verilmesi, teşvik verilmesinde önceliğin de özellikle tütün üretimi yapan üreticiler tarafından kurulan birliklere verilmesi, -uygunsa- ayrıca ÖTV tahsilatında esas olan nispi oranın yeniden düzenlenebilmesi, Özel Tüketim Vergisi uygulamasında AB uygulamalarının esas alınarak sarmalık kıyılmış tütün için daha düşük miktarda ÖTV uygulanmasıyla birlikte mümkün olduğu takdirde de yüzde 100 yerli tütünlerden üretilen sarmalık kıyılmış tütüne avantaj sağlayacak şekilde ilave tedbirlerin alınmasını arzu etmekteyiz.

Sayın Bakanım, değerli üyeler; ülkemizde farklı iklim tiplerinin görülmesinin doğal sonucu olarak tarım ürünlerinde de ciddi bir farklılık ve bol çeşidin olduğunu görmekteyiz. Her bölgenin kendine has iklim özelliklerine uygun yetiştirilen tarım ürünlerinin kaliteli yetiştirilmesi, düzenli gübre ihtiyacının karşılanması, pazar probleminin çözülmesi, rekabet gücünün artırılması, çiftçilerimizin bilinçlendirilmesi ve desteklenmesi gibi daha sayacağımız birçok alanda yaşanan mevcut aksaklıkların giderilmesi konusunda Tarım Bakanlığımızın yaptığı bu güzel çalışmalardan bir tanesi de Bitki Koruma Dairesi bünyesinde kurulan ulusal tarım ürünleri konseyleridir. Bu konseyler Tarım Bakanlığının 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 11'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. 11'inci maddede de "Bu Kanun'da belirtilen ulusal tarım politikaları çerçevesinde çalışmalar yapmak üzere ürün bazında üreticiler, tüccarlar, sanayiciler ve bunların oluşturdukları birlikler ile kamu ve araştırma kurumları, meslek odaları ve dernekler bir araya gelerek tüzel kişiliği haiz ürün konseyleri kurabilirler."

21 Mayıs 2007 tarihinde Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi ilk kurulan konseylerden bir tanesidir. Bu süreç içerisinde fındık, ulusal turuncgil, pamuk, süt, çay, kırmızı et konseyi ve baklagil konseyi de kurulmuştur. Kurulan bu konseyler ürünün değerini korumak için üreticiler, tüccarlar, sanayiciler ve bunların oluşturdukları birlikler ile kamu araştırma kurumları, meslek odaları ve dernekler ile bir araya gelerek 9 veya 11 kişiden oluşan yönetim kurulu oluşturarak çiftçilere verilen destekler, taban ve tavan fiyatlarının belirlenmesi, gübre desteği, yeni pazarlar bulma ve rekabet ortamı oluşturma gibi daha sayacağımız birçok konuda bir danışma organı görevini üstlenmektedirler.

Sayın Bakan, Değerli Başkanım ve değerli milletvekilleri; Malatya ilimiz dünya kayısı üretiminin yüzde 90'ını elinde bulundurarak dünya kayısı piyasasında söz sahibi olan illerimizden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, toparlar mısınız lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir dakika, kayısıya geldi ya!

BAŞKAN – O yüzden toparlayın lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır, hayır, devam, devam...

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) - Evliya Çelebi'nin "Etrafı dağlık, ortası bağlık" olarak tanımladığı Malatya ilimizde Hacıhaliloğlu, Çöloğlu, Sarılık, Beyazkaba, Çataloğlu, Soğancı sofralarımızın vazgeçilmesi olan Hasanbey gibi yaklaşık kırk dört türü mevcut olan kayısının her cinsinin kendine has özellikleri ve tüketimi vardır. Kayısı ürünümüzün büyük bir bölümü kuru kayısı olarak yurt dışına ihraç edilmektedir fakat Avrupa Birliği ülkelerinin belirlemiş olduğu PPI oranını yakalama konusunda bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların da Sayın Bakanım sizin direktiflerinizle yapılacak çalışmalar noktasında... Çiftçilerimizin, daha doğrusu tüccarımızın yer yer cezalara maruz kaldığını görmekteyiz, bununla ilgili de bir yasal düzenlemenin yapılabilmesi için inşallah himmetini beklemekteyiz.

Ayrıca, özellikle kayısı 1990'da 3 milyon ağaç iken şu anda yaklaşık 7 milyon ağaç sayısına ulaşmıştır. Malatya ilimiz dünya kayısı başkenti olarak bu unvana sahipken ilin ekonomisinin can damarı, çevre illerden gelen yüzlerce, binlerce işçilerimizin de can suyu gibidir. İlimiz ekonomisine olduğu gibi, 2010 yılında 350 milyon dolar ihracat getirisiyle tarımsal ihrac ürünlerimizin de başında geldiğinden ülkemiz için de önem arz etmektedir. Bu nedenle ulusal bir ürün olan kayısı için şu anda hazırlık çalışmaları tamamlanan Ulusal Kayısı Konseyinin bir an önce ekonomik olarak güçlü bir şekilde kurularak desteklenmesinin Malatya ve hem de ülkemiz için hayırlı olacağını düşünüyorum.

Ayrıca, kayısıyla ilgili bir sıkıntımız daha var Sayın Bakanım, özellikle üreticilerimiz kaysılarını mamul hâle getirdikleri sırada bilindiği gibi dışarıdan gelen işçilerimiz var, onlara acilen ücretlerini vermek gerekmektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ŞAHİN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Daha önce pancarda avans verildiği gibi, çapa avansı vardı, sökülme avansı vardı, buna benzer kısa vadeli ya kredi veya bir avans türünden böyle bir destekle çiftçimizin aceleye getirilip orada ürününün çarçur edilmemesi için böyle bir desteğin de verilmesini sizler tarafından özellikle Malatyalı çiftçimiz, Ziraat Odası Başkanımız ve üyelerinin ricaları vardır, onu da iletmeyi bir görev addediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2012 bütçemizin ülkemize, insanlığa hayırlı olmasını temenni ederek saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Sayın Karaahmetoğlu, buyurun lütfen.

SELAHATTİN KARA AHMETOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri ve Komisyon üyeleri; fındık ürünü Karadeniz bölge halkının, yaklaşık 8 milyon yurttaşımızın ana geçim kaynağı ya da direkt ve dolaylı gelirlerini belirleyen en önemli gelir kaynaklarından. Ayrıca, ülkemizin tarımsal ürün ihracatı içerisinde öne çıkan önemli bir döviz kaynağı niteliği bulunan fındık, bir sanayi ürünü olmasıyla da istihdama olan katkısı yadigarlanmayacak özel bir tarımsal üründür.

1 Eylül-31 Ağustos 2010-2011 sezonunda fındık ihracatından ülkemiz yaklaşık 1,8 milyar dolar döviz elde etmiştir.

Ülkemizde fındık başta Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin ürünü olmasına rağmen bugün itibarıyla Devlet Planlama Teşkilatı ve Devlet İstatistik Enstitüsünün verilerine göre kırk iki ilimizde yetiştirilmektedir. Ülkemizin Karadeniz'e kıyısı olan hemen her ilinde fındık üretilmektedir. Fındık ülkemizin dünya üretim ve ihracatında yüzde 75'lik bir paya sahiptir. Dünya üzerinde hiçbir ülkenin hem üretimine hem de ihracatına bu oranda sahip olduğu bir ürün yoktur. Fındık agrokültürel ekonomik yapıya sahip olan ve tek ürün ağırlıklı üretim yapısını arz eden Karadeniz Bölgemizin gerek ekonomik ve gerekse sosyal ve kültürel yapılanmasında ve gelişmesinde fevkalade önemi haizdir. Doğu Karadeniz Bölgesi fındık üretimi için ekolojik bakımdan en uygun koşullara sahip bulunmaktadır. Bölgemizde ticarî yapının boyutlarını ve gelişmesini belirleyen ve pazar talebini oluşturan gelirlerin başında ziraat kesimin fındıktan sağladığı kazançlar gelmektedir. Bu bağlamda fındık, bölgemiz ekonomisinin ana gelir kaynağını oluşturmakta olan bir mahsulüdür.

Ayrıca, ülkemizin tarımsal ürün ihracatı içerisinde öne çıkan önemli bir döviz kaynağı niteliği bulunan fındık, bir sanayi ürünü olmasıyla da istihdama olan katkısı yadigarlanmayacak kadar özel bir tarımsal üründür. Fındık üreticisinin hakkının verilmesi bölgede yaşanan yoğun göçün yerinde istihdamla çözülmesini sağlayacağı gibi Karadeniz Bölgesi'nin temel problemlerinden olan erozyonla mücadelede de önemli bir yer tutan fındık bahçelerinin korunmasını dolayısıyla erozyonla mücadelede de başarılı olunmasını sağlayacaktır.

2011 fındık rekoltesinde meydana gelen düşüş özellikle Giresun ili çevresinde yüzde 70-80 oranında gerçekleşmiştir. Ürün kaybı çiftçilerimizin iradeleri dışında ekolojik dengesizlikler, endüstriyel tarımın beraberinde getirdiği olumsuzluklar sonucunda gerçekleşmektedir. Bölge üreticisi kamu bankaları ve tarım kredi kooperatiflerinden kullandıkları kredileri ödeyemeyecek durumdadır. Alan bazlı gelir desteği, iyi tarım uygulama desteği, gübre, mazot, toprak analizi desteği ödemelerinin bir an önce yapılması gerekmektedir ve ürün sigorta bedellerinin ödenmesinde güçlükler yaşanacağı düşünülmektedir.

Karadeniz Bölgesi ve ülkemiz için büyük önem arz eden fındığın dünyada en kaliteli yetiştirilebildiği coğrafi bölgesinde varlığını sürdürebilmesi devlet tarafından desteklenmesi ile mümkün görünmektedir. Fındık alanlarında don gibi kuraklığın, bitkinin soğuklama iklimi ve tozlaşmasının doğal yollardan sağlanamamasının yaşanan risk ve belirsizlikler olduğu düşünüldüğünde sigorta kapsamında değerlendirilmesi ihtiyaç hâline gelmiştir. 2004 yılında meydana gelen don afeti kapsamında birçok üreticimize yapılması gereken ödemeler yapılmamış, hükümet 2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun bazı ödeneklerin kullanılmasına ve harcanmasına ilişkin esasları içeren (E) cetvelinin 45'inci maddesinde yaptığı düzenleme ile üreticinin alacaklarını ödememe yoluna gitmiştir. Bu engelleyici hükmün düzeltilerek üreticinin alacaklarının ödenmesi gerekir.

İklim şartları sebebiyle alternatif ürün ekimine uygun olmayan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaklaşık 3 milyon yurttaşımızı doğrudan, 8,5 milyon yurttaşımızı da dolaylı olarak ilgilendiren fındık ürünü ile fındık üreticilerinin sorunları konusunda Fiskobirlik'in yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesi, dünyanın en kaliteli fındığının yetiştirildiği ve fındığın başkenti olan Giresun ilinde fındık borsasının açılması, lisanslı depoculuğun hayata geçirilmesi, fındık üreticilerini tefecilerin elinden korumak adına hasat mevsimi öncesi sıfır ya da yüzde 1 faizli kredi sağlanarak kredilerin aynı fındık sezonu içinde geri dönüşümü hedeflenmelidir.

Yaşlanan fındık ağaçlarının yenilenmesi ve dekar başına fındık ocağı sayısının düşürülmesine destek verilmelidir. Fındığın atık maddesi sanayi ham maddesi olarak değerlendirilmelidir. Üreticilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAHATTİN KARA AHMETOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum...

BAŞKAN – Sayın Karaahmetoğlu bir dakika ek süre veriyorum.

SELAHATTİN KARA AHMETOĞLU (Devamla) – Bu konuda ziraat odaları, il, ilçe tarım müdürlükleri görevlendirilmeli ve ARGE çalışmalarına destek verilmelidir. Fındık dikim alanlarının artması önlenmeli, gübrenin fındık üretiminde önemi dikkate alınarak gübrenin üretim maliyetini yükselttiği düşünüldüğünde devlet desteği sağlanmalıdır. Her fındık sezonu öncesi fındık sermayedarlarının Azerbaycan, Gürcistan, İtalya fındığı ile Amerikan bademini bahane ederek ve fındık rekoltesini yüksek göstererek fındık fiyatlarını düşürme çabasına karşı bu yıl fındık rekoltesinin düşük olması ve hem fındık üreticisinin hem de ülkemizin önemli döviz geliri sağlaması fındık sermayedarlarını rahatsız etmiş ve Toprak Mahsullerinin elindeki fındığın -119 bin ton yaklaşık fındık var- bunun piyasaya sürülerek fındık fiyatlarının düşürülmesine karşı Bakanlığımızın tedbir almasını düşünüyoruz.

Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karaahmetoğlu.

Sayın Öğüt, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

Süreniz beş dakika.

ENSAR ÖĞÜT (Ardahan) – Çok teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Gelelim dananın faydalarına! (Gülüşmeler)

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Değerli Bakanım, ben hayvancılıkla ilgili konuşacağım. Geçtiğimiz Kurban Bayramı'nda Anadolu'nun çeşitli illerinden özellikle İstanbul'a hayvan getiren üreticilerimiz Anadolu yakasından Trakya yakasına hayvan geçiremedi. Geçirmemesinin nedeni de, Bakanlığın almış olduğu bir karar, "Efendim, Trakya yakasında şap arındırması var, onun için Anadolu yakasından hayvan geçiremeyiz. Geçerse şap hastalığı oraya da bulaşır."

Bu olabilir, doğrudur ancak Sayın Bakanım, eğer Anadolu yakasında hayvanlar şaplıysa, şap hastalığı varsa niye bu şap hastalıklı hayvanların kurban olarak kesilmesine izin verdiniz? Bir.

İki, bunlarda şap hastalığı yoksa Trakya yakasına geçilmesini niçin engellediniz? Peki, şöyle de olabilirdi: En azından Anadolu yakasında bir veteriner kliniği, geçici bir klinik kurup orada hayvanlar sağlık açısından kontrol edildikten sonra geçirilmesine izin verebilirdiniz. Bunu niçin vermediniz? Üç.

Bu çok önemli. Değerli arkadaşlar, hakikaten çok mağdur oldu insanlar. Yaklaşık tahmin ediyorum 16 bin veya 18 bin civarında yurt dışından ithal hayvan geldi kurbanlık için. Cumhuriyet tarihinde ilk defa geçen sene, ikinci defa da bu sene, hakikaten, kurbanlık hayvan geldi. Yerli üreticilerimizin elinde hayvanları kaldığı gibi, dışarıdan getirilen hayvanlar da kaldı.

Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, "Yetimin hakkı", "Kul hakkı" derler ya, ben ondan bahsedeceğim. Şimdi, Et Balık Kurumu şu ana kadar ihale yaptığı hayvanlar içerisinde kurbanlık için "Özel hayvan" dedi, 5,7 dolara ihale yaptı ve bu ihaleleri Ürdünlü Hicazi firmasına verdi. Ne gariptir ki, ben ihale gözlemcisi olarak da girdim, Et Balık Kurumundan ihaleleri, tahmin ediyorum yüzde 90'ına yakını, yanlış varsa düzeltsinler, Ürdünlü Hicazi firması alıyor. Şimdi, sekiz, on firma giriyor, onun yeterliliği yok, bunun yeterliliği yok, üç kişi kalıyor, ikisi de kendiliğinden çekiliyor, sadece o adam kalıyor.

Yani, şimdi, bakın bir şey söylüyorum değerli arkadaşlar, bu Ürdünlü Hicazi firması kimdir? Niçin bu firmaya ona göre şartname düzenleniyor? Diyorlar ki: "Yarın gelecek mal..." "Yarın" derken, on beş gün sonra o hazır, ötekiler hazır değil, o alıyor ihaleleri. Bu çok önemli, bununla ilgili bir Meclis araştırması vereceğim, bu araştırmayı yapmamız lazım. Sayın Bakanım sizden de rica ediyorum, bunun üzerine bir gidin.

Şimdi, millet perişan oldu, Anadolu'dan bütün hayvan getirenlerin çoğu elinde kaldı. Bakanlık bir açıklama yaptı, dedi ki: "Ben Et Balık Kurumu olarak -Sayın Genel Müdür de burada, sağ olsun, Bekir Bey, o da söyledi- insanların kalan hayvanlarını elinden satın alacağım." Tamam, kaç paraya alacaksınız? 12 lira, 13 lira, 14 lira, kademesine göre. En yüksek 14 lira. Peki, Ürdünlü Hicazi firmasına kaç para ödediniz? O da 18,5 lira, Hicazi firmasına karkas ete ödemiş oluyorlar. Bizim kendi, Türk köylüsü çiftçimize gelince 14 liradan fazla vermiyorlar. Ya şimdi Allah aşkına Müslümanlığı elden bırakmıyorsunuz, gâvura para veriyorsunuz, Müslümana gelince daha az ödüyorsunuz, bu niye? Bunu rakamlarla konuşuyoruz. Yani bu, biraz espri de oldu ama...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Pek espri de olmadı da neyse...

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Espri de olmasın veya diyelim ciddi olsun.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada Sayın Bakanım buna lütfen bir şey yapınız. En önemlisi değerli arkadaşlar, burada içinizde müftü veya hoca var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave süre veriyoruz.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Kusurlu hayvan kurban olur mu? Olmaz değil mi? Sayın Bakanım, siz kusurlu hayvanları kurban yaptırınız. Kısırlaştırılmış hayvanlar kurban yaptırıldı değerli arkadaşlar. Kısırlaştırılmış hayvanın bana göre kurban yapılması caiz değildir. Öyle mi Sayın Recai Berber?

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Sen de öyle biliyorsun, doğru biliyorsunuz. Kısırlaştırılmış hayvanlar kurban yaptırıldı. Bizim hayvanlarımız birinci derecede kısırlaştırılmamış hayvanlardır değerli arkadaşlar. Bu anlamda değerli arkadaşlar, bakın özür diliyorum, zamanım geçmesin, bunlar çok önemli değerli arkadaşlar, bizim insanlarımız mütedeyyin insanlardır, inançlı insanlardır. Yılda bir defa ibadetlerini yerine getirebilmek için kurban kesmeye çalışıyor. Ya Sayın Bakanım, Allah aşkına, dışarıdan getireceğiniz hayvanları bu anlamda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Bu anlamda, ben bunlara cevap bekliyorum.

Bir de, Sayın Bakanım, bir şey söyleyeyim, teşvik verdik, kredi verdik, doğru. Kredi bizim Doğu Anadolu'da, özellikle Kars'ta, Ardahan'da, Erzurum'da, Ağrı'da, Van'da o bölgede 50 baş ve üstü damızlık hayvana yüzde 40, ahırda hibe yüzde 40 hayvan alımında hibe, yüzde 30 süt toplama tankında hibe. O sistemi kurabilmek için 400 milyar lira civarında çiftçinin parası olması lazım. 400 milyar lira köylüde yok. Zaten 400 milyar olsa köyde oturmaz. Hadi diyelim ki, öyle kuracak, oradaki gayrimenkulünü bankalar teminat kabul etmiyor arkadaşlar. Ben biliyorum işte, burada Kars Milletvekili Ahmet Bey de var, Kars'tan, hayvancılık bölgesi olan Ardahan'dan, Erzurum'dan kaç kişi müracaat etmiş? Hepsini İstanbul'dan, Ankara'dan, dışarıdan gelmiş, onlar yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Hemen tamamliyorum.

Şimdi, burada şunu arz ediyorum: Siz bunu, hayvancılığı geliştirmek istiyorsanız, sütü para edecek şekilde yapın. Sizden rica ediyorum. Bakın bizim programımızda vardı, CHP olarak, sütü ilköğretim çocuklarına verirsenez, süt

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

tüketimi olursa, herkes inek saklar, -şimdi, o bizim projemizdir Mevlüt- inek dana doğurur, inek dana veya buzağı doğurduğu zaman da hayvancılık gelişir. Bu kadar basit.

Ben bütçenin hayırlı olmasını diliyorum, ancak Sayın Bakanımın istihdam ediyorum, bu konuları not alsın, aile işletmeciliği için 50 baş değil, onu 10 başa indirirse, aile işletmeciliği gelişir ve hayvancılık da çoğalır. Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinize saygılar sunuyorum. Gecenin bu saatinde, saat on biri buldu, konuşmak biraz zor olacak, benden önce konuşan değerli arkadaşlarımız da birçok konuya değindiler, rakamları tek tek telaffuz ettiler, tekrar etmek istemiyorum.

Sayın Bakanım, bu tarım konusu sizin konuşmanızda da belirttiğiniz gibi çok önemli, stratejik bir konu. Çok sorunu da var, hakikaten çok sorunu var ve bunların çözümü de sadece sizin bakanlığınıza ait değil aslında, diğer bakanlıkların da konuya eğilmesi lazım, koordineli bir çalışma gerekiyor. Ama gördüğümüz, anladığımız kadarıyla da bu kadar sorunun olması söz konusu iken Hükümetin gereken önemi vermediğini de anlıyoruz. Sizin bakanlığın her kademesinde çalışmış bir insansınız, en tepeye kadar, değerli bir kadronuz var, konuyu gayet iyi biliyorsunuz ama hakikaten bu kadar kapsamlı ve önemli sorunları olan bir alanı çözebilmek için Hükümetin bir politikasının olması lazım, bir iyi niyeti olması lazım. Bu konunun üzerine özellikle önem vermesi lazım. Bunu göremiyoruz. Bu konuyla ilgili olarak Hükümet programına da baktım, yeterli şey yok, eğilme yok, önem yok, size gereken destek verilmiyor maalesef, birçok konuda. Bunun halledilmesi lazım.

Ben tekrar etmeyeceğim birçok konuyu ama, Kanun Hükmünde Kararnamesi çıkmış bakanlığın, konuşmanızda belirtiyorsunuz, hayırlı uğurlu olsun ama hemen ardından birkaç ay sonra da eksiklerinin tamamlanması söz konusu olmuş, hatta bazıları düzeltilmiş, demek ki çok iyi bir çalışma yapılmamış, inşallah yakın zamanlarda tekrar düzeltme ihtiyaçları hâsıl olmayacaktır.

Bir de, yine Kanun Hükmünde Kararnameyle geçenlerde tarım alanlarının yapılaşmaya açılması söz konusu oldu. Yani zaten mevcut tarım alanları çok fazla yapılaştırıldı, sıkıntılar var. Bir de 17 Ağustosta çıkan 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle bu alan genişletildi maalesef. Bunun olumsuz sonuçlar doğuracağını düşünüyorum. Herhâlde sizin bakanlığa da bu konuda bilgi verilmeden Şehircilik Bakanlığı tarafından böyle bir şey yapıldı. Bazı sorunları çözecektir ama beraberinde de çok fazla sorun getirecektir diye düşünüyorum.

Ben Ankara milletvekiliyim, Ankara da aynı zamanda bir tarım şehridir, işte buğdaydan havuca, pancardan üzüme kadar birçok ürün yetiştirilir. Polatlı'da, Polatlı pancar yetiştiriciliği açısından Türkiye'nin en kaliteli ürününü yetiştiren yerlerden biri. Şöyle bir hesap yapmış oradaki arkadaşlar: 2002 yılı Kasım ayından 2011 yılı Kasım ayına kadar pancar çiftçisinin temel girdileri olan mazot, gübre, elektrik, işçilik fiyatlarında yüzde 200'den fazla artış olmuşken pancar fiyatlarında sadece yüzde 68,9'luk bir artış söz konusudur diyor arkadaşlar. Bu süre zarfında TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamları bile yüzde 124, TEFE'de yüzde 135, yani dolayısıyla, pancar çiftçisi enflasyonun altında ezilmiş durumda.

Bu sizin de çok iyi bildiğinizi zannettiğim bir rakam, Avrupa Birliğinde 2010-2011 döneminde nişasta bazlı şeker üretiminin payı yüzde 5, bizde aynı dönemde yüzde 15'e çıkmış. Şeker Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 2001 yılından bu yana kanunun verdiği yüzde artırımı veya eksiltme hakkı hep tatlandırıcılar lehine kullanılmış. Çiftçimiz bu konuda rahatsızdır. Onu özellikle belirtmek istiyorum.

Yine kayıtlara geçmesi açısından özellikle arkadaşların çalışmasından şu notu okumak istiyorum: Avrupa'da en pahalı şekerin Türkiye'de olduğu söyleniyor. Halbuki Türkiye'de girdi maliyetleri çok yüksek olduğu için pahalı olmasına rağmen şeker girdi maliyetleri yüksek olduğu için pancar çiftçisinin burada hiçbir kârı yok. Fakat yine de Avrupa ülkeleriyle bir karşılaştırma yaptığımızda Almanya'da 1,59 dolar şeker, Fransa'da 1,92 dolar, Avusturya'da 1,59 dolar, Norveç'te 1,74 dolar, Finlandiya'da 1,83 dolar, Türkiye'de 1,22 dolar aynı dönemde. Yani çok da pahalı değil. Dolayısıyla, önem verilmesi gerekiyor.

Sayın Bakanım, bu Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Başbakanlığa bağlıydı, size bağlandı. Bu konuyla ilgili olarak Merkez Bankasının sigara fiyatlarıyla ilgili yaptığı da bir çalışma vardı. Ondan sonra bazı düzeltmeler yapıldı. Zannedirim bundan sonrasında ilgili olarak da sizin bir etkiniz olur, kısa zaman içerisinde geri dönüşler, fiyat düzeltmeleri söz konusu olmaz, çünkü piyasada bir istikrar olması lazım, bir düzenleme olması lazım, iniş çıkışların olmaması lazım. İstikrar gerektiren bir sektör. Bu tür yanlışlıklar inşallah bundan sonra söz konusu olmayacaktır.

Bir de bu yeni Hal Yasası'yla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yapılan bir çalışmayla yeni Hal Yasası'yla bütün ürünlerin halde kayıt altına alınması söz konusu. Bunun çiftçimiz açısından bazı zorluklar getireceğini, sıkıntılar getireceğini düşünüyorum. Bu konuyla ilgili tekrar sorular bahsinde söz almak istemiyorum, görüşünüz nedir, öğrenmek isterim.

Yine bütçe sunuşunuzda 2010 yılında 85 bin eğitim çalışmasında yaklaşık 1,6 milyon çiftçiye eğitim verilmiştir diyorsunuz, bu nasıl bir eğitimidir, nasıl yapılıyor, bununla ilgili biraz daha ayrıntılı bilgi alabilirsem memnun olurum.

Ben 2012 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tabii, epey bir geç oldu saat, kısa tutmaya çalışacağım. Öncelikle Sayın Bakanım, yıllardır, tarımsal yapımız konusunda yaşadığımız temel sorunların sürekli programlarda yer aldığını görüyoruz ama bunlar konusunda bir mesafe

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

katedemedik. Nedir bunlar? Bu yılki programdan okuyorum, 2012 programından, "Arazi parçalılığı, işletme ölçeklerinin küçük olması ve örgütlenme yetersizliği gibi yapısal sorunların yanı sıra özellikle arazi kullanımıyla piyasa gelişmeleri konularında kamunun izleme ve değerlendirme kapasitesini geliştirilmesi ihtiyacı sürmektedir." diyor. "Yine işletmelerin çok parçalılığını gidermeye yönelik olarak, miras yoluyla bölünmelerinin önlenmesi amacıyla Türk Medeni Kanunu ile Toprak Koruma ve Arazi Kullanıcı Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmaların sonuçlandırılması önem arz etmektedir." diyor. Gerçekten çok önemli ama niye bir mesafe alamıyoruz? Şu ana kadar en azından taslak olarak bir çalışmamız var mı? Ne zaman bu değişiklikleri yapmayı, gerekli düzenlemeyi yapmayı öngörüyoruz, bilgi verirsiniz sevineceğim.

Yine, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarına da yansıyan bir konu var. O da nedir? "Tarımsal politikaların belirlenmesinde büyük öneme sahip olan, güvenilir tarım istatistiklerinin oluşturulması için hem veri toplama ve işletme, hem de çiftlik muhasebe verileri, çiftçi kayıt sistemi, çiftlik kayıt sistemi ve tarımsal izleme bilgi sistemi gibi sistemin işletilmesinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve TÜİK'in yerel ve merkezi kurumsal kapasitelerini tamamlayıcı şekilde geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır" diyor. Bu, tamamlandığında hiç olmazsa şu istatistikler konusundaki tartışmalarımızın da bir nihayete ereceğini düşünüyorum. O nedenle bu tarımsal istatistiklerin doğru bir şekilde kamuoyuna yansıtılmasını sağlayacak çalışmaların da bir an önce bitmesi gerektiğine inanıyorum.

Sayın Bakanım, tabii, uzatmayacağım dedim, çiftçimizin ki Konya'mızda biliyorsunuz gerek hububat üretiminde gerek pancar üretiminde gerekse sebze-meyve diğer ürün üretimlerinde önemli bir tarım merkezi. Çiftçimizin temel sorunu nedir dediğimiz zaman girdi fiyatlarındaki artışın ürün fiyatlarındaki artışın çok üzerinde olması. Yani şu anda temel sorunu çiftçinin bu. Buna mukabil yaptığımız destekleme ödemelerinin de yetersiz kalması. Kaldı ki, arkadaşlarımız da bahsettiler. 2006 yılında çıkardığınız Tarım Kanunu'ndaki millî gelirin yüzde 1'i oranında destek verilmesi uygulamasına maalesef kendi çıkardığınız kanun olmasına rağmen hâlen uymuyorsunuz. Şimdi, mazotta olsun, tohumda olsun alınan vergi oranları çok yüksek. Şimdi gemi taşımacılığında lojistik firmalara ucuz mazot verebiliyoruz ama üreten, katma değer yaratan, çok önemli bir kesim olan çiftçimize ucuz mazot vermeyle ilgili maalesef bugüne kadar bir uygulamamız başlatılmadı. Sadece gübre fiyatlarındaki bir yıllık artışlara dahi baktığımız zaman Sayın Bakanım, gerek kompoze gübrede DAP'ta, amonyum nitratta ve ürede yüzde 50, yüzde 60, yüzde 70'e varan bir yılda artışlar olduğunu görüyoruz ama ürün fiyatları açısından baktığımız zaman gerek buğdayda gerek pancarda gerekse diğer ürünlerde çok çok altında bir artış olduğu açık.

Dolayısıyla, ben bayram öncesi Akşehir Yunak bölgemizdeydim, pancar üreticilerimiz çok dertli. İnanın gübre alamadıklarını, gübre atamadıklarını söylüyorlar Sayın Bakanım. Yani çiftçinin durumu gerçekten çok sıkıntılı. Yani bu girdi maliyetlerini düşürecek birçok üründe yaptığınız gibi çiftçinin kullandığı girdilerdeki vergileri de indirecek bir düzenlemenin mutlaka yapılması gerektiğini düşünüyorum. Şu an itibarıyla birçok çiftçimiz sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarından erzak, kömür alma durumuna kadar düştü Sayın Bakanım, yani bunun kendi bölgelerimizde birebir canlı şahidiyiz.

Sayın Bakanım, geçen uluslararası tarım fuarında 8 Eylül yanlış hatırlamıyorsam, bir açıklamanız var: "İsrail'den tohum almayın, tarım konusunda İsrail'e bağımlılığımız yok" diye, tabii "İsrail'den tohum almayın" demek kolay da, yani bu duruma İsrail'den tohum almaya gerek ihracatçımızı gerekse bu işle uğraşan insanımızı mecbur eden sebepler nedir? Yani bunu açıklamak lazım. Bir de eğer elimizde bir istatistik varsa, kullandığımız tohumun ne kadarını yurt dışından getiriyoruz, bir de hangi ülkelerden? Yani belli başlı ürünlerde eğer verebilirsek, ne kadar ithalatımız var?

Bu Et-Balık Kurumunun piyasayı düzenleyici kurum olarak düzenlenmesini ben de önemsiyorum. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak programımızda, beyannamemizde de olan bir konu. Hem Et-Balık Kurumunun hem Toprak Mahsulleri Ofisinin etkin bir şekilde hem üreticiyi koruyacak hem tüketiciyi koruyacak tedbirleri alması gerektiğini savunuyoruz. Bu konuda atılan adımı da önemli buluyoruz.

Yine Sayın Bakanım, hayvancılık destekleriyle ilgili uygulamada karşılaşılan birkaç sıkıntıdan bahsetmek istiyorum. Ülkemiz hayvancılığında yaşanan sorunların aşılmasında sahip olduğumuz potansiyelin çok iyi değerlendirilmesi ve hayvancılık desteklerinin illerin potansiyelleri dikkate alınarak adil ve dengeli bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir. Oysa destekleme uygulamalarında ciddi sıkıntılar mevcuttur. Hayvancılık işletmesi kurulmasıyla ilgili halihazırdaki destekler Ziraat Bankası tarafından uygulanan sıfır faizli krediler ve hibe programları aracılığıyla sağlanmaktadır. Ancak üreticilerimiz destekleme uygulamalarındaki mevzuat güçlükleri nedeniyle bu desteklerden yeterince istifade edememektedir. Ziraat Bankası tarafından sürdürülen kredi desteklemelerinde en önemli sorun kredi miktarının yüzde 50 fazlasıyla istenen ipotek konusudur. Üstelik üreticilerin ipotek edebilecekleri tek varlıkları olan arazileri gerçek bir ipotek aracı olarak görülmediğinden rayiç değerlerinin çok altında değerlendirilmektedir. Oysa, kredi uygulamalarında üreticinin koyacağı yüzde 25 öz kaynakla birlikte kurulacak tesis ipotek edilerek kredilendirme yapılabilir.

Hayvancılıkla ilgili hibe programlarından birisi bildiğiniz üzere Avrupa Birliği katılım öncesi yatırım aracı kırsal kalkınma programı. 2007-2013 yılları arasında uygulanması öngörülen bu programda AB katkısı olarak 873,9 milyon avro kaynak ayrıldığı ifade edilmektedir. Ancak benim aldığım bilgilere göre -ki son durumu Sayın Bakanım siz açıklarsanız memnun olurum- 2011 yılı bitmek üzere hâlen bundan bir destek verilmediğini bana bilgilerde, eğer verildiyse sizden doğru bilgiyi alırsak memnun olurum. Burada da en önemli sebebin yine mevzuat zorluğu ve prosedür karışıklığı olduğu ifade ediliyor. Bir örnek vermek gerekirse, bu programa sunulacak proje ekindeki teknik projelerin tam takım hâlinde oda onaylı ve ruhsatlarının alınmış ve hazırlanan keşif ve metrajlar üzerinde piyasa tekliflerinin yani ihalesinin yapılmış olması talep edilmektedir. Sadece bu işlerin üreticiye maliyeti 40-50 bin lira ve yaklaşık 3-4 aylık bir çalışmayı gerektiriyor. Destekleme programına girip girmeyeceği belli olmayan bir proje için üreticiler bu riski göze alamamaktadır Sayın Bakanım. Yani bu konuda üreticileri teşvik edecek düzenleme yapmak gerekir.

Yine diğer bir destekleme konusu, kendi millî bütçemizden desteklenen ve bakanlığınızca yürütülen kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı uygulamalarında da dengesizlikler var. Tüm illerimizde uygulanan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

programda hayvancılık işletmelerinin kurulmasıyla ilgili olarak ilk defa bu yıl koyun, keçi ve manda işletmelerinin inşaat ve makine yatırımları destek kapsamına alınmış, fakat büyük baş hayvancılık kapsam dışında tutulmuştur. Yine 2009 yılında uygulamaya konulan ayrı bir programla Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki 9 il süt hayvancılığı konusunda, Doğu Anadolu Bölgesindeki 2010 yılında uygulamaya konulan programın adı, 16 il besi hayvancılığı konusunda 50 baş üzeri yatırımların inşaat giderleri için yüzde 30, hayvan alımlarında, ekipman alımlarında yüzde 40 hibe veriliyor. Şimdi bir Konya milletvekili olarak ben bunu geçen yıl da gündeme getirdim, soru önergesi de verdim, bu yıl da söylüyorum Sayın Bakanım. Yani, Konya hayvancılık potansiyeli açısından gerçekten çok önem arz eden bir il ama ben kendi doğup büyüdüğüm yerler de Toros Dağlarının üzeri Sayın Bakanım, bitti, hayvancılık bitti. Yani neden bu program kapsamında Konya'da üreticiler yararlanmıyor, bir türlü cevabını alamadım. Ayrıca bu 50 baş değil de daha düşürülürse biraz önce Ardahan milletvekilimiz de söyledi, zannedersem daha çok üreticimizin bundan yararlanma imkânı doğacak.

Sayın Bakanım, son olarak bir konuyu söyleyeceğim, ki bunu da soru önergesiyle gündeme getirdim. Bakanlığınızın yeniden yapılandırılmasıyla ilgili son düzenlemede, KHK'de malum Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitümüz var, bunun adındaki "uluslararası" unvanını alıp Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Enstitüsü diye ilk KHK'de bu yayınlandı. Tabii, çok büyük tepki üzerine bakanlığınız bir düzeltme yaptı, daha sonra çıkan bir KHK'de, ama açıkçası Sayın Bakanım, bilmiyorum yani buna sehiv deyin, ben bu sözümü geri alayım. Yani Konyalıyla dalga geçmek anlamına gelecek bir düzenleme yaptınız. Adına "uluslararası"nı verdiniz, ama bölgesel araştırma merkezleri arasında sayılıyor. Halbuki sizin açılışını yaparken ben de destekliyorum Diyarbakır'da uluslararası bir araştırma merkezi kurdunuz, güzel yaptınız, aynı yere niye koymuyorsunuz? Yani birinci sınıf gruplandırmaya koymuyorsunuz, ikinci sınıf, bölgesel araştırma enstitüleri arasında sayıyorsunuz, yani ikinci düzenlemeniz de inşallah yine bir sehvdir. Sayın Bakan, KHK'leri ben sunarım size. Yani adına "uluslararası" unvanını vermişsiniz, "Orta Anadolu" lafını çıkarmışsınız ama biliyorsunuz kararnamenizin ekinde 1 sayılı liste var, 2 sayılı var, 3 sayılı var, 1 sayılı ulusal bazda olanları sayıyor, 2 sayılı bölgesel, Konya yine bölgeselde kalmış. Ki Konya ile ilgili bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak gerçekten bir tohumculuk ve gen merkezi olması yönünde düşüncelerimiz var, beyannamemize, programımıza yansımış, bu nedenle çok daha Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitümüzün çok daha geliştirilmesi hem ülke tarımına hem bölgeye çok büyük katkıları olacağını düşünüyorum. Bu düzenlemenin de tekrar değişeceği yolunda Konya medyasında haberler yayınlandı, yani bir üçüncü değişiklik yapılacağı, inşallah öyledir, bir sehvdir daha önce yapılan.

Ben teşekkür ediyorum. Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize, milletimize, çiftçimize hayırlar getirmesini diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın değerli bürokratları, basınımızın bu saatte kaldığını bilmiyorum, değerli temsilcileri; ben de bu saatte aslında söz almak...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne demek Recai Bey, hepsi buradalar.

RECAİ BERBER (Devamla) – Evet, izledikleri için teşekkür ediyoruz kendilerine.

BAŞKAN – Sizin konuşmanızı bekliyorlar Sayın Berber.

RECAİ BERBER (Devamla) – Sağ olun.

Sayın Bakanım, Maliye Bakanlığımızın bütçeyi sunuş konuşmasında da, orada da dile getirdik, tarım işletmelerimizin büyüğü, küçüğü aşağı yukarı yüzde 99'u vergi açısından gerçek usulde mükellef değildir, dolayısıyla da yüklendikleri KDV'nin tamamı kendi üzerlerinde kalır, nihai tüketici gibi. Yani yansıtmaya veya indirim konusu yapma şansları yoktur. Fiyat zaten piyasada oluşuyor, bunu ben daha önce de dile getirmiştım, Sayın Bakanımız da bunu bir gözden geçireceklerini söylediler, sizin bu konuda desteğinizi, himmetinizi bekliyoruz. Şu açıdan dile getirdim. Siz ilk defa burada bir rakam olarak, oran olarak koymuşsunuz. Verdiğimiz destekler ile ortalama olarak çiftçilerimizin kimyevi gübre maliyetinin yüzde 15'i, mazot maliyetinin yüzde 17'si, bunların her ikisi de KDV oranının altında dikkat ederseniz, yani katma değer vergisi, bir işletmeciyi, bir sanayici veya tüccar, kendi yarattığı katma değer vergisini öder, çiftçi ise girdinin tamamının KDV'si kendi üzerinde kalır. Sattığından indirim konusu yapma şansı yok, aynı nihai tüketici gibi. Dolayısıyla bu vergiyi cebinden öder. Halbuki bir sanayici, bir tüccar ödediği vergiyi sattığı ve aldığı katma değer vergisinden indirim konusu yapar, geri kalan farkını sadece öder. Dolayısıyla, burada bir açıkçası gerçek usulde mükellef olsalar zaten bunu ödemeyecekler. Ama nihai olarak basit usulde ya da mükellefiyetleri götürü olduğu için bu vergiyi nihai olarak ödüyorlar. Bu vergi yükünün yüzde 1'e çekilmesi uygun olabilir, çünkü sattıkları ürünün de KDV'si yüzde 1 aslında. Gerçek usulde mükellef olsalar sanayici yüzde 18 KDV ödüyor da, yüzde 1'le satıyorsa aradaki farkı otomatik olarak iade alıyor. İade ödüyor Maliye Bakanlığı bunu. Mesela inşaat sektöründe bildiğim kadarıyla takır takır iade ödemeleri yapılıyor. Yüzde 18 girdi maliyetleri var, konutta yüzde 1 olduğu için teslimleri, aradaki farkı inşaatçı geri alır Maliyeden. Burada böyle bir şey olmadığından dolayı bu nihai yük oluyor, bunu üzerinde bir çalışılırsa. Bir de özellikle leasing'de katma değer vergisi 1 Ocak 2009 tarihinde maalesef yüzde 18'e çıkarıldı, yüzde 1'di, sonra Maliye Bakanımız o zaman Kemal Bey'di, kendilerinden rica ettik, sadece tarım makinelerine mahsus olmak üzere yüzde 8'e çekildi tekrar bir ay sonra, ama normalde tarım makineleri de indirim konusu olmayan bir girdidir çiftçi için. Yani orada yüzde 8, yüzde 18 ne öderse ödesin nihai yüküdür. Dolayısıyla, orada da yüzde 1 olması en azından leasing'de, finansal kiralamada yüzde 1 olması daha uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Diğer bir kanayan yaramız veya bu kadar desteğe rağmen sorun yaşadığımız alan tarım sigortaları. Sayın Bakanım, tarım sigortasını getirdik ve sübvansiyon uyguluyoruz, çok güzel, yüzde 50 idi yüzde 60'a çıkardık şimdi ama yararlanma oranı hâlen yüzde 6'larda. Yani en bilinçli bizim bölgemizde bile yüzde 10 olamadı. Önemli bir nedeni şu: Geçen yıl tarım sigortası yaptırmış birçok çiftçi bu yıl yaptırmadı, ben biliyorum. Neden? Çünkü TARSİM ekipleri,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

ekspertleri gidiyor yok şundan dolayı hasar ödemeyiz, mesela bu sene şey yaptık, biliyorsunuz tohuru da işin içine dâhil ettik, sigorta primini bildiğim kadarıyla 9'a çıkardık ve daha çiçek aşamasından, tohur aşamasından itibaren meyve-sebzede, meyvede özellikle sigorta kapsamına aldık ama gidin bakın diyor ki, "burada don olayı olmamış", niye? İşte meteorolojiden alıyor ısı değerlerini, "burada sıfırın altına düşmemiş" ama bizim orada özellikle lokal bazda, meyvecilik olan yerlerde, yani meteorolojinin ölçmediği işte 100 dönümlük, 500 dönümlük alanlarda bazen don olayı olabiliyor. Dolayısıyla, nasıl mesela sis olayı olduğu gibi. Bir yoldan geçerken bir bakıyorsunuz 500 metre, 1 kilometre sise giriyorsunuz, göz gözü görmüyor ondan sonra bir bakıyorsunuz bir şey yok. Dolayısıyla burada da lokal bazda meteorolojinin verilerini alarak burada sıfırın altına düşmemiş, dolayısıyla don olayı olmamış, hasar kapsamına alınmıyor. Bu nedenle bizim özellikle bağcılık, meyvecilik bölgelerimizde, Manisa'mızda -belki İzmir'de ve bölgede de var- maalesef, başlattığımız ve iyi niyetle desteklediğimiz tarım sigortasından şimdi kopmalar başladı, tekrar geri gidiyoruz. Onun için bu konuda da eğer tekrar TARSİM Genel Müdürlüğümüz bu işe el atarsa... Bunu yaygınlaştırmakta yarar var. Aksi takdirde, başka türlü şu anda destek de veremiyoruz yani zarar gören çiftçimize, afete uğrayan, vesair olan çiftçimize başka türlü destek de veremiyoruz.

Ben Tarım Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Gecenin bu saatinde beni dinlediğiniz için de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bir husus daha vardı, o da... Gerçi Erkan Bey biraz dile getirmiş ama... Zeytinciliği biliyorsunuz. Çok güzel destekler verdik. Türkiye, Akdeniz havzasında neredeyse şu anda 3'üncü olma noktasında zeytin ağacı bakımından. Hakikaten çok güzel bir destek ancak zeytin zeytindir yani. Yağlık zeytinde destek verip sofralık zeytinde vermezsek... Vermiyoruz şu anda. İhracata da vermiyoruz, ambalajlı olarak ihracatına dahi vermiyoruz. Hâlbuki zeytinyağında hem üreticiye veriyoruz teslim ettiği takdirde hem de onu ambalajlayıp ihraç edene de ayrıca veriyoruz. İhracatta da zannediyorum 70 dolar şu anda desteğimiz var. Dolayısıyla zeytin de ihracat ürünümüz artık, yani salamura ve işlenmiş zeytinimiz ihracat ürünü. Hiç değilse burada da ihracatına destek vermemizde yarar var. Aksi takdirde, biri Edremit zeytini, yağlık zeytin, ona destek oluyor; Trilye'ye veya Gemlik tipi sofralık zeytine destek vermemiş oluyoruz. Bu da hakikaten piyasayı altüst ediyor şu anda. Mümkünse bunu da, her ikisini birden gözetirsek memnun olacağız.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Berber.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığın çok değerli yöneticileri ve değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

8 Haziran 2011 tarih ve 27958 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de, Tarım ve Köyşeri Bakanlığı yerine Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kuruldu. Bakanlığın hayırlı olmasını diliyoruz. Ama bu kanun -Tarım ve Köyşeri Bakanlığının Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına dönüşmesindeki esas faktör- köyü ve köylüyü terk etmesinin belgesini oluşturmaktadır. Bu yaklaşım esas olarak bir süredir Bakanlığın siyasi ve bürokrasi ayağına egemen olduğu gözlenen küçük köylünün tasfiyesi anlayışının yaşama geçirilmesidir. Tarımı şirket işi yapmak ve köylüyü üretim alanlarından koparmak amacına dayalı bu özentili modernite yaklaşımı ne Türkiye ne de dünya gerçeklerine uyumlu değildir.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Köylüyü çiftçi yapmak bu.

MUSA ÇAM (Devamlı) – Kanun'un 7'nci maddesinin c fıkrasında Bakanlığa bağlı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün görevleri arasında üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak ve yaptırmak sayılmaktadır. Bu madde, gıda denetimlerinin özelleştirilmesine imkân sağlamakta, bu da dışarıdan hizmet alımlarının artması anlamına gelmektedir.

Tarım Bakanlığının "köyşerini" bırakmasına ve adına "hayvancılık" teriminin eklenmesine 60'ıncı Hükûmetin sözcüsü Sayın Cemil Çiçek, bu konuya ilişkin olarak "AB ile bağlantılı bir düzenleme" demiştir. Avrupa Birliğinin konuyla ilgili otoritesinin ismi "Tarım ve Kırsal Kalkınma Direktörlüğü"dür; İngiltere, Macaristan, Polonya, Portekiz ve Romanya'da "Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı"dır; ABD, Belçika, Çin, Hindistan, İran, İsveç, Letonya, Lüksemburg, Peru, Rusya ve Slovakya'da sadece "Tarım Bakanlığı"dır. Hollanda, İrlanda, İtalya, Slovenya ve Yunanistan'da "gıda", Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, İtalya, Polonya, Romanya'da ise "orman" terimlerine yer verilmiştir. Şimdi, bizim, bu kararnameyle birlikte Bakanlığımızın ismi değiştirildi ve bunun hayırlı olmasını diliyoruz ama özellikle köylünün ve çiftçinin bu kararnameyle birlikte tasfiye edildiğini açık ve net bir şekilde görmekteyiz.

3 Kasım 2002 seçimlerinde, partinizin seçimi kazanmasının hemen ardından kurulacak olan Hükûmet, bir yıllık acil eylem planında IMF'yle yapılan stand-by anlaşmasına dayalı ekonomik programın temel çatısını bozmayacağını ilan etti. Son altmış yıllık dönemde IMF ve Dünya Bankasının Türkiye tarımını biçimlendirme girişimlerinin en tahripkâr olanı 2000-2008 döneminde Tarım Reformu Uygulama Projesi (ARIP) adı altında yürütülen yapısal dönüştürme programıdır. Bu proje 2002'nin sonundaki seçimlerde tek başınıza iktidara geldiğiniz Hükûmetiniz tarafından sürdürüldü. Programın en önemli bileşenini oluşturan ve kararlılıkla uygulanan doğrudan gelir destek projesi, tarımda üretim-istihdam dengelerini altüst etmiş, edilgen bir köylü kesimi yaratarak sistemden çıkmıştır. Bu program çerçevesinde, tarımı destekleyen girdi ve teknoloji sağlayan kurumlar özelleştirilmiş, tasfiye edilmiş, tarım birlikleri zayıflatılmış, işlevsizleştirilmiş ve tasfiye koşulları yaratılmıştır. Kısacası, çiftçi örgütsüz, desteksiz, çaresiz kalmıştır.

Hükûmetiniz döneminde tarım desteklenmedi, tasfiye hızlandı. 2006 yılında çıkarılan Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi hükmüne göre, her yıl tarımsal destekleme programları için bütçeden ayrılacak kaynak gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'i düzeyinde olmak zorundadır ancak Hükûmet, Kanun'un bu hükmüne uymamış, 2007-2010 yıllarında çiftçiye verilmesi gereken kaynaktan yaklaşık 17 milyar lira kesinti yapmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

Son sekiz yıllık toplam işlenen alan 2,6 milyon hektar iken toplam tarım alanı ise 2,3 milyon hektar azaldı. Bu dönemde çiftçiler, ülkemizin yüz ölçümü bakımından ikinci büyük ili olan Ankara'nın yüz ölçümü kadar alanı işlemekten vazgeçtiler. 25 bin kilometrelik, yani 2,5 milyon hektar yanlış tarım politikaları nedeniyle boş bırakılan, tarım alanı büyüklüğü ise ülkemizin Yalova, Kilis, Bartın, Düzce, Osmaniye, Zonguldak, Iğdır, Kocaeli olmak üzere sekiz ilin toplamı alanını geçmiştir. Toplam 20 bin kilometre, 2 milyon hektar.

Çiftçi tarımdan kopuyor, köyler boşalıyor. Bu dönemde tarımla uğraşan çiftçi sayısı hızla azaldı. 2002 yılında tarımdan geçimini sağlayan çiftçi sayısı 7,5 milyon iken 2009 sonunda bu sayı 5,2 milyona geriledi. Bir başka deyişle, 2 milyonu aşkın çiftçi tarımdan koptu.

2011 yılı içerisindeki gazete başlıklarına baktığımızda, başlıklar: "İpoteksiz tek bir tarla kalmadı." "Sulama trafosu bile icralık oldu." "Borcunu kapatamayan malını sattı." "İkinci el traktör pazarı patladı." "Harmanda öderim diyene veresiye bitti." "Tarlamı ekemiyorum. Bu sayede borçsuz tek çiftçi benim." "Kayseri'de küçükbaş hayvan varlığı üç yılda yüzde 50 azaldı." "Gediz Ovası'nda evlerin yüzde 90'ı ipotekli. Jandarmayı gören kaçıyor." "Manisa odasına kayıtlı çiftçi sayısı 17 bin, icra dosyası 16 bin." "İcra müdürlükleri çiftçilerin icra dosyalarıyla dolup taşı." "Aldığı traktörün borcunu ödeyemeyen baba ve 2 oğlu hapiste, anne firarda." "Köye gelen sarı taksii ve jandarmayı gören ormana kaçıp yok oluyor." "Çanakale Kırkağaç'ta ve Saruhan'da her 10 kişiden 9'u borçlu. 3'ü icra takibinde, 1'i ise hapiste."

Şimdi, böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. 2002 yılında tarım sektörünün toplam istihdamdaki payı yüzde 34,9 iken bu oran 2009 sonunda yüzde 24,6'ya düştü. Ancak yukarıda özetlenen TÜİK verilerine göre toplam istihdam krize rağmen artmış gözükmemektedir. Sektörel olarak bakıldığında, istihdam artışının tarım sektöründe olduğu görülüyor ve 2007-2009 yılları arasında tarımdaki istihdam artışının 400 bine yaklaştığı öne sürülüyor. 2002-2009 döneminde tarımda büyüme yıllık yüzde 1'i ancak bulurken, nüfus kırdan kente hızlı akarken tarımın iş yaratması olanaklı değildir. TÜİK'in tarımdaki bu istihdam balonunun amacı işsizliğin maskelenmesidir. Öte yandan, son sekiz yılda toplam nüfus yaklaşık 3,3 milyon artmasına karşılık kırsal nüfus 6 milyon azalmış, 2002 yılında kırsal nüfus oranı yüzde 34 iken bu oran 2009 sonunda yüzde 24,5'a gerilemiştir.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlarım; Türkiye Ziraat Mühendisleri Odasının belirlemelerine göre, Türkiye'de 1998 yılından beri GDO'lu (genetiği değiştirilmiş organizma) ürünler ithal ediliyor. Çalışmaya göre 1998-2008 dönemini kapsayan on yılda ithal edilen GDO'lu ürünlerin toplamı 20 milyon tonu buldu. Bu rakamı mısır, soya, pamuk gibi ürünler oluşturdu. Söz konusu ürünler, ABD, Arjantin, Brezilya gibi ülkelerden ithal edildi. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 26 Ekim 2009'da çıkardığı GDO'lara ilişkin yönetmelikte GDO'lu ürün ithal etmeyi yasal hâle getirdi. Bakanlık altı ay içinde 3 kez değiştirdiği bu yönetmelik çerçevesinde oluşturulan Bilimsel Komite aracılığıyla, üç ayrı partide toplam 32 GDO'lu ürünün -mısır, soya, koza, şeker pancarı, patates, pamuk gibi- kullanımına izin verdi. Komite kararlarında, bu ürünlerin yem ve gıda, taze konserve, un, irmik ve mamulleri gibi doğrudan tüketim dışında olarak kullanıldığında herhangi bir risk oluşturmayacağı kanısına varıldığı dile getirildi.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakan ve Sayın Başbakanın da çeşitli toplantılarda söylediği önemli bir söz: "Biz Türkiye'nin 16'ncı büyük ekonomisiyiz. 75 milyonluk bir ülkeyiz." Doğru. Ama ne yazık ki bugün yediğimiz gıda maddelerinin önemli bölümünü, fasulyesinden, patatesinden, domatesinden, biberinden varıncaya kadar birçok tohum maddesini yurt dışından ithal etmek durumunda kalıyoruz ve bunların önemli bölümünü de İsrail'den alıyoruz. Dünyada on büyük şirket bu tohum ithalini gerçekleştiriyor ama on büyük şirket aynı zamanda da kanser ilacı satıyor. Bugün GDO'lu tohumları alıp bu ülkede insanlara yediyoruz ama aynı şirketler yine bu ülkede kanser ilacını satıyorlar.

Sayın Bakan, keşke, Türkiye'de tarım, ziraat, hayvancılık sizin hem sunuş konuşmanızda olduğu gibi tozpembe hem de güzel olarak bastırılmış olduğunuz ve rapor hâline getirmiş olduğunuz bu kitapta olduğu gibi son derece güzel olsaydı ama değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Aynen öyle.

MUSA ÇAM (Devamla) – Bakın, mazotun gerçek fiyatı ne kadar, biliyor musunuz Sayın Bakanım? 1 lira 46 kuruş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (Devamla) – Mazotun gerçek fiyatı 1 lira 46 kuruş. 1 lira 87 kuruş vergi koyuyorsunuz yani mazotun gerçek fiyatından daha fazla, 1 lira 87 kuruş vergi koyuyorsunuz, 38 kuruş da kâr marjı koyuluyor ve mazotun bugünkü pompa fiyatı 3 lira 72 kuruş. Şimdi, siz bana söyley misiniz, dünyada bir ülke gösterin ki mazotun gerçek fiyatından daha fazla bir vergi olsun. Ama siz elmasa, pırlantaya, yakuta vergiyi, ÖTV'yi, KDV'yi koymaz da mazota koyarsanız çiftçinin durumu da ortada kalır.

Bayram nedeniyle seçim bölgemde İzmir'deyim. Menderes ilçesine gittim, havaalanının olduğu hemen yakın yere. Çiftçileri dolaşıyorum, köyleri dolaşıyorum. Gittiğim köy Develi köyü, Menderes'in Develi köyü. Salatalık var, müthiş seracılık yapılıyor. Torbalarda salatalıklar... "İşler nasıl?" dedim, "Sayın Vekilim, işler ayna." dedi. "İyi, o zaman çok güzel, harika." dedim. "Ne aynası... Salatalığın kilosu 15 kuruş, şu içtiğin çay 50 kuruş. Benim bir bardak çay içmem için 3,5 kilo salatalık satmam lazım." dedi. Mazot 3 lira 72 kuruş, gübrenin torbası 40 lira, 45 lira, 50 lira, 60 lira, ilacın kilosu 80 lira, 90 lira, 100 lira, 120 lira. Şimdi, bunun karşısında kalkıyorsunuz ve diyorsunuz ki "Vallahi Türkiye'de ziraatta, tarımda, hayvancılıkta her şey güllük gülistanlık ve Türkiye şenlik içerisinde." Değil Sayın Bakan. Gerçekten biz bir dönem kendi kendine yeten bir ülkeyken bugün birtakım temel gıda maddelerimizi yurt dışından ithal eder duruma geldik. Benden önce konuşan arkadaşlarım da bu verileri gösterdi, söyledi. Ben de aynı şeyin altına imzamı atıyorum ve öyle.

Tabii ki yazık. Bu ülkenin topraklarında taş ekseyiz taş çıkar ama biz ne yazık ki birtakım temel gıda maddelerimizi yurt dışından ithal etmek durumunda kalıyoruz. Bu ülkenin kaynaklarına ve bu ülkenin zenginliklerine

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

yazıktır. Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi "Köylü bu milletin efendisidir." sözünü gerçek anlamda efendisi yapalım, bu ülkenin ağası yapalım, bu ülkenin kölesi yapmayalım diyorum.

2012 bütçesinin Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Gümüş, buyurun lütfen.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

Burada birçok rakamlar verildi. Ben de Sayın Çam gibi kendi gözlemlerimi ve çiftçilerden gelen konuları ele alacağım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın üyeler, sayın bürokratlar, değerli basın mensupları; zeytinyağı ve yine hayvancılık üzerine konuşacağım.

Ulusal Zeytinyağı Konseyi (UZZK)'nın Türkiye çapında yapmış olduğu araştırmalara göre, bu yıl Türkiye tarihinde ilk defa dünyada yemeklik dane zeytin üretiminde Türkiye 2'nci sırayı almıştır. Türkiye'de bu yükselişe rağmen yemeklik dane zeytinde yüksek kaliteli ürünleri ile tanınan körfez zeytinleri üretiminde bir önceki senenin üretiminin yüzde 30'u civarında bir rekolte ortaya çıkmıştır ancak bu durum bölge zeytinlerinin kalitesi nedeniyle fiyat avantajı olarak kısmi bir gelişmeye de yol açabilecektir. Buna rağmen, dövizde dalgalanmalar nedeniyle üretici rahatsızdır. Gübre fiyatlarında bir yıl içerisinde yüzde 60'lara varan fiyat artışları olmuştur. Zirai ilaçlar ve mazottaki çok sık fiyat artışları zeytin üreticimizi sarsmaktadır. Yine fiyatlar nedeniyle gübrenin yerinde ve yeterince kullanılamamasından dolayı yüzde 40'lara varan üretim kaybı söz konusudur. Bakanlığınızın girdilerdeki maliyetlerin bu artışlarını takip etmesi gerekmektedir, yoksa bu fiyat artışları gübre ve mazotun KDV'sini bile karşılayamaz duruma gelecektir. Söz konusu durum doğal ve zincirleme olarak rekoltenin düşüşü ile sonuçlanabilecek, çiftçinin mağduriyeti önlenemez hâle gelecektir. Bu tür gelişmeler Bakanlığınızca takip edilmeli, girdi fiyatlarının aşağıya çekilememesi durumunda koruyucu kaynaklar sisteme sokulmalıdır.

Diğer bir konu, ülkemizde koruma altına alınmış olan zeytin ağacının madenci lobisinden korunması meselesidir. Zeytinciler Bakanlığınızın bu konuda sürekli hassasiyetini talep etmektedirler. Madenci lobisinin -özellikle altın madencileri, diğer madencilerde de oldu, Körfez'de bol bol faaliyet gösteriyorlar, tepelerin arkasında dağlar kaldırılıyor- olası girişimlerine karşı zeytin ve zeytinciliğin korunması istenmektedir. Zeytin fiyatları 1 lira ile 70 kuruş arasındadır. Bu fiyatlar sektörde kârsızlığı ve zararı doğurmaktadır. Zeytin fiyatları temel girdilere göre rantabl değildir. Zeytinyağında ise destek geçen yıl 30 kuruştur. Önümüzdeki sene 50 kuruş olması hedeflendiği duyulmaktadır. Avrupa topluluğunda ise zeytinyağına verilen destek 1 eurodur yani Avrupalı zeytinci bu yıl zeytinyağında yerli üreticiye göre yaklaşık 8 kat daha teşvik almaktadır. Önümüzdeki yıl ise 5 kat daha alması beklenmektedir eğer bizim teşvikler yükselirse.

Hayvancılık ve süt sektöründe 2008'de Türkiye'de çok iyi bilinen bir oyun sahneye koyuldu. Herkes çok iyi biliyor bu konuyu. Çiğ süt fiyatları 35 kuruşa kadar düşürüldü. Herkes hayvanlarını kesmeye yöneldi. Türkiye'nin hayvan varlığı düştü. Bu süreç sonunda Türkiye kasaplık hayvan, besi hayvanı ve karkas et ithal etmeye başladı. Hayvancılık nihayetinde tamamen dışa bağılı bir sektör hâline geldi. Bu çok iyi bilinir, bu konu. Sonuçta hayvancılık sektörüne krediler verildi. Yeniden tükenen hayvancılık ayağa kaldırılmak istendi. Bu sefer kredi kolaylıkları artırıldı. Hayvan üreticisi 6,5-7,5 milyar liradan hayvan satın aldı. Sonra ithalat artırıldı. Yeni türler pazara girdi. Hayvan fiyatları 2-2,5 milyar TL düzeyine düştü. Bıçak parası... Kilosu 19-20 liradan hayvan alanlar fiyatlarının 13 liraya düştüğüne tanık oldular. Şimdi bunları ödemeye çalışıyorlar, çoğu iflaslar da bu yüzden. Bu konuda çok büyük bir nüfusun sıkıntı içerisinde olduğunu ben kendi gözlerimle gördüm.

Sayın Bakan, ben milletvekili olarak gerek süt üreticisinin gerek besicinin fiyat oynamaları nedeniyle büyük zararlar ettiğine, bu konuda büyük sıkıntılar çektiğine tanık oldum. Biraz önce demiştim. Bakanlığınız hayvancılık kredi desteklerinin verildiği dönemlerde piyasadaki hayvan arzına dikkat etmelidir. Arzın sınırlı olduğu dönemlerde kredi dikkatli verilmelidir. Fiyat oransızlıklarına yol açacak politikalardan uzak olunmalıdır ya da kredi alanların alınan kredilere uygun hayvan fiyatlarına yönlendirilmesi şartı getirilmelidir. Yine, süt fiyatları ile süt tozu ithalatı arasındaki ilişkiye dikkat edilmelidir. Süt tozu ithalatının ve fiyatlarının yıkıcı etkileriyle mücadele edilmelidir. Bu konu arasındaki fiyat farkı süt üreticilerine çok büyük faturalar çıkarabiliyor. Çiğ süte verilen desteklerle süt tozu sanayisine verilen destekler arasında geçmiş dönemlerde olduğu gibi dengeyi bozucu oranlar uygulanmamalıdır.

Sayın Bakan, tarımda başarıdan bahsediyorsunuz. Ben size Balıkesir'den örnek vereyim. Balıkesir'de tütün üretilirdi, şimdi tütüncüyü arayıp bulmak bir şans. Balıkesir de tütünün merkezlerinden birisi. Pamuk üretilirdi, Balıkesir'de, artık, pamuk üretimi bitti. Balıkesir'de her yerde pancar tarlaları görürdük, böyle fıskiyelerini seyreterek geçerdik. Şimdi pancarcılık da yok, bu da bitti. Susurluk Şeker Fabrikası da kapanmak üzere. Bigadiç'in çok verimli bir ovası vardır. Sulanan ovasının yüzde 30'unda ekme biçme yok, o verimli ovada ekme biçme yok ve verim nasıl artıyor bilmiyorum. Gittiğim köylerde de tarlalar bomboş. Seçim sırasında yaklaşık 200 civarında köye gittim. Hani birinde ikisine olmaz. Verimlilik nedeniyle deriz, göç deriz ama hepsinde olur mu bu? Yani ben Bakanla gezip de bu verimlilik alanlarını görmek isterdim doğrusu.

Tarlalar boş, tarım kârsızlıktan terk ediliyor. Tabii ki bunun en önemli nedenleri arasında ithalattaki gereksiz serbestiler, birtakım kolaylıklar var bu konuda. Onları siz çok iyi biliyorsunuz. Tarımın her alanında yüksek mazot fiyatlarından söz ediliyor. Dünyanın birçok ülkesinde tarım üreticisinin kullandığı mazot indirimli. Bu konuda çeşitli destekler var. Niçin çiftçinin kullandığı mazota yeterli indirimleri yapmamakta direniyoruz? Avrupa tarımsal üretimini çeşitli kotalar ve desteklerle korurken niçin Türk üreticisi dünyanın her tarafından yapılan ithalat ile haksız rekabet koşulları ile karşı karşıya bırakılıyor? Hep verimlilikten bahsediliyor. Arkadaşlar söylediler verimlilik var mı yok mu. Konuşmaya başlarken şöyle dediniz: "Tarımdaki nüfus azalıyor." Tarımdaki nüfus azalmaya mecbur çünkü tarımda verimsizlik ithalat politikaları nedeniyle had safhaya çıkmış durumda. İnsanlar kazanamıyor tarımda, iş bulamıyorlar. Balıkesir Bigadiç'te madenlerde iş bulabilmek için maden kenarlarındaki, madene yakın yerlerdeki tarlaları satın alıyor ki tercihli olarak iş bulabilmek için

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

insanlar. Tarımda büyük bir verimsizlik var, tabii ki göç olacak. Gördüğüm köylerin yüzde 50'sine, 40'ına yakınında genç yok. Doğuda genç, köylerde genç bitti. Köyler yakında turistik alanlar hâline gelecek. Tarım politikası nasıl olsa ithalat yaparız...

Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için. Hepinize iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Evet Sayın Gümüş, teşekkür ediyoruz.

Sayın Ünüvar, buyurun lütfen.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. Konuşmamda birkaç konuya değinip konuşmamı tamamlayacağım. Sayın Bakanım, öncelikle Bakanlığımızın yeni yapısı ve yeni Bakan Yardımcımız hayırlı olsun diyorum.

Efendim, kısa kısa geçeceğim. Birincisi, tarım havzaları üretim ve destekleme modeli Adana'da aslında bir başarıyı beraberinde getirdi. Adana biliyorsunuz pamukla ünlenmiş bir şehirdir, hatta pamukla zenginleşmiş bir şehirdir. Çukurova yeniden beyaz altının merkezi olacak görünüyor, onun için Bakanlığımıza hassaten teşekkür ediyorum.

Efendim, hepimiz görüyoruz, anız yakılması sorunu var. Ben de zaman zaman gördüğüm zaman sadece Adana'da değil Türkiye'nin değişik yörelerinde de valilerle, diğer arkadaşlarla görüşüyorum ama buna bir türlü çözüm bulamıyoruz. Yalnız bir çiftçi şöyle bir şey söyledi: "Biz anızı yakmayalım. Anız yakmak yerine oradaki kökleri gidermeye matuf bir alet edevat kullanıyoruz ama o, toprağı verimsizleştiriyor. İlaveten pahalı, biz de bunu bulamıyoruz." gibi bir yakınmaları oldu. Bu konuya sizin hassas olduğunuzu biliyorum, sizinle de daha önce paylaşmıştık ama bu konu hâlâ tam olarak çözülebilmiş bir konu değil.

Bir başka konu Sayın Bakanım: Tarım sigortası gerçekten son derece faydalı bir uygulama. Priminin yüzde 50'sini de devletimiz karşılıyor ama gördüğüm kadarıyla tarım sigortasıyla ilgili vatandaşımızın bilgilendirilmesinde problemler var ve o problemlerin kaynağı birazcık da ziraat odalarımızın yeterince konuya ya vakıf olmaması veyahut da hassas olmamasından kaynaklanıyor. Mesela, benim Yüreğir Ziraat Odasını ziyaretim esnasında Başkan biraz gecikti ve dedi ki "Dolu vurmuş Hocam, o yüzden geciktim." O ara Ziraat Odası Yönetim Kurulu üyeleriyle konuşurken bir arkadaş enteresan bir şey söyledi birbiriyle bağlantılı, dedi ki: "Bu Yüreğir ile Karataş arasında sekiz on tane köy var ve şöyle "S" harfi şeklinde dolu vurur ve her sene belli zamanlarda ve aynı şekilde "S" şeklinde vurur." "Peki, sizin tarlanız var mı orada?" dedim. "Evet, benim tarlam var." dedi. "Siz sigorta yaptırdınız mı?" dedim, "Hayır, yaptırmadık." dedi. "Niçin yaptırmadınız?" dedim, "Hocam, bize bir şey olmaz falan mantığıyla..." Birazcık belki ziraat odalarını filan bu konuda bilinçlendirmek ve onların da kendi bağlı olduğu kitleyi bilinçlendirmesinde yarar var. O yüzden tarım sigortasından yeterince istifade edilemediği gibi bir kanaatim söz konusu Sayın Bakanım.

Adana'da Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğümüz var. Bu enstitümüz çok başarılı da işler yapıyor. Adana, Mersin, Hatay, Kilis, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman, Osmaniye, Şanlıurfa gibi illerimizde, güneydoğu sınırlarımızdaki komşu ülkelerden gelecek pandemik yani uluslararası zoonetik hastalıklara karşı -kuş gribi, kırım kongo, sığır vebası, deli dana, brusella gibi- erken teşhis, müdahale ve koordinasyonda önemli bir iş görüyor. Biz Şükrü Bey'le ilimizdeki bütün kurumlardan bakanlıklara iletmek üzere... Şüphesiz sizinle görüşüyorlar ama bir de bizim üzerimizden iletilsin diye bilgi notları istemiştik. Onların iki tane küçük talebi var yani birazcık daha tahkim edilmesiyle ilgili bilgi notu var. Onu ben size Şükrü Bey'le beraber imzalayıp arz edeceğiz Sayın Bakanım.

Bir de son olarak, geçenlerde RTÜK bütçesi görüşülürken Sayın Arınç'a da, Başbakan Yardımcımıza da ifade etmiştim. Sizin de dikkatinizi çekmiştir Sayın Bakanım. İrili ufaklı pek çok kanalda bir kişi farklı farklı kıyafetler giyerek aynı ilacı işte farklı hastalıklara, yani her derde derman bir ilaç formatında sunuyor ve tabii, bir doktor olarak beni de bu çok rahatsız ediyor. Birkaç açıdan rahatsız ediyor. Birincisi, bitkisel ilaç veya ilaç niteliğinde bitkisel ürün şeklinde ve Tarım Bakanlığı onaylı şeklinde ifade ediyor. Korkarım ki insanların kafasında multiple skleroz, kardiyovasküler hastalıklar, diyabet, kısırlık, deri hastalıkları, vesaire yani böyle onlarca hastalık noktasında tedaviyi aksatıp o ilaç niteliğinde, daha doğrusu bitkisel ilaç diye takdim edilen ilaçları RTÜK açışında ifade etmiştim. RTÜK Başkanımızla konuştum, Sayın Başbakan Yardımcımız da dikkatle değerlendireceğini ifade etti. İşin reklam boyutu farklı. Ama bir de "Tarım Bakanlığı onaylı" diyor. Acaba bu onay verilirken olayın şüphesiz reklam açısından yönü sizi, Sağlık Bakanlığını, RTÜK boyutuyla başbakan yardımcılarını filan ilgilendiriyor olabilir ama o onay aşamasında mutlaka o prosedürde yazılanlarla daha sonra kamuoyuna takdim edilenler arasında ciddi bir tenakuz vardır diye tahmin ediyorum bir hekim olarak. Bu konuyu sizin dikkatlerinize arz edip sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Tekrardan 2012 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın bütçesi hayırlı olsun diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Ünüvar.

Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, komisyonun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcısı; bir kere hoş geldiniz. Değerli bürokratlar, çok değerli basın; hepinize saygılar sunuyorum.

Çok sakın konuşacaktım, konuşacağım da Sayın Berber bana tercüman oldu. Dokuz yıldır söylediğim şeylerin aksadığını ve gerekli olduğunu söylediğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Berber. Ben 2007'den beri, özellikle tarımsal araç gereç, makinelerde, bu "etmeyin tutmayın, biz dışarıya mı hizmet ediyoruz, en azından köylümüzün, KOBİ'lerin bu ihtiyacı olan makinelerin KDV'sini etmeyin, yalvarıyorum" dercesine... Geçen de, biliyorsunuz, Maliye Bakanlığı bütçesinde aynı şeyi, hâlâ daha geçen sene Maliye Bakanlığı, evvelki sene Maliye Bakanlığı, şu anda Maliye Bakanlığı güya yıl sonuna kadar söz verdi. Bir kere buna tercüman olmasına seviniyorum. Demek ki doğru doğrudur yani. Hakikaten

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 87

doğru. Yani illa şu sırada oturup doğruyu söylersek niye gerçekler görülmüyor ama geç de olsa görüldüğü için seviniyorum.

Yine TARSİM konusunda. Sayın Bakan, TARSİM'e insanlar önce bir umut olarak sarıldı ama uygulamada insanların güvenini kazanamadı, sadece bu kadar söylüyorum. Özellikle hasar dönemlerinde tutarsızlıklarıyla, özellikle hasar dönemlerinde... Ya işte bu donmuş, bu donduysa eğer bunun orada hava eksi 5, eksi 3, eksi 7, biz meteorolojiye sorduk. Nerede meteoroloji? Yani 50 kilometre bu tarafla 50 kilometre bu taraf arasında fark etmez mi? Bir güvensizlik var. Uygulamada son derece güvensizlik doğdu. Bir kez daha Sayın Berber'e katılıyorum.

Tabii, bir de şu gerçek çıktı: Biz her zaman şunu dedik, hep diyoruz: Destek. "ÖTV, KDV" dedik, sürekli bağırdık ama bir gerçeği, söylediğim bir gerçeği Sayın Berber yine ifade etti. Tamamen verdiğiniz destekler KDV'sine gidiyor. Köylü mahsup edemiyor. Bir kere bu gerçeklerin, iktidar tarafından da bu sorunun konuşulmasından dolayı mutluluk duyuyorum.

Şimdi, Sayın Bakan "Primler veriyoruz." diyorsunuz. Gerçek üretime verin. Ben hâlâ Türkiye'de verdiğiniz primlerin üretimin yüzde 100'üne gittiğine inanmıyorum. Onun için primi elektriğine, gübresine ve mazotuna verin. Üretime verin primi. Gerçek üretime verin. Gübre fiyatını o kadar ucuzlatırın. Aldığı gübre kadar, o kadar gübresine verin. Aldığı mazot kadar, o kadar mazotuna verin ve kullandığı elektrik kadar verin primi. O zaman gerçek üreticiye gidecek. Hâlâ Türkiye'de gerçek üreticiye gitmeyen prim ödemeleri var. Sadece bu kadar söylemek istiyorum.

Şimdi, önce sorayım, sonra da... Şimdi, bana bir mektup geldi, Kastamonu'dan. Sayın Süleyman Çelebi Milletvekili Kastamonu'yu ziyaret etmiş. Üzülüyorum, diyor ki: "Bizim bir şeker pancarımız ve şeker fabrikamız vardı, bitti. Neyle geçineceğiz? Bir sarımsağımız vardı, o da bitti. SEKA, Küre Eti Bakır, Cide kereste fabrikaları hepsi gitti. Biz ne yapacağız? Biz neyle geçineceğiz? "Biz buradan gidelim mi?" diyor Kastamonu halkı, isyan ediyor. Hakikaten üzülüyorum, acıyorum. Böyle bir mektup. Ben dikkatlerinize sunuyorum Kastamonu halkı adına.

Şimdi, yine, burada bir ifade var, "Bizim Kastamonu'da Ofis bulunmadığı için, buğday taban fiyatı tüccar tarafından belirlenmektedir. 6 kuruş olan buğday bölgede 53 kuruş" diyor. Dikkatinize sunuyorum.

Ha, ayrıca, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürünün özellikle alım mevsimlerinde bazı bölgelerde erken alım, geç alım olduğu süreçte yöre halkının duyarlılığına tercüman olduğu için de teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, bütün Türkiye gerçeği idi. İki arkadaşım bahsetti. Size bunu çok sakın anlatacağım. Aslında hiç sakın olmayacaktım bugün. Çünkü artık size bağlandı. Daha bağımsız kurum değil. Sizin denetimimize geçti. Daha bağımsız demeyin. Bağımsız kurum değil. Bir yerin denetimi herhangi birisindeyse ora bağımsız değil. Sizin denetiminizde. Bitti. Artık Tütün ve Alkol Kurulu bağımsızlığınız yok sizin. Artık bağımsız hareket edemezsiniz. Artık Türkiye'deki tütün üreticisinin sorununa birilerinin çıkarını korumak için bu kadar duyarsız kalmazsınız. Aynen bunu söylüyorum Sayın Bakan. Türkiye bir tütün ülkesiydi. Tekel gitti. Bu gerçekleri bilin Sayın Bakan. Bir kurşuluk artık Türkiye'den tütün almıyorlar, fabrika kalmadı, hepsi kapandı. Türkiye'de sigara yapan bir tane fabrika kalmadı. Bu Türkiye gerçeği ya! Bir ülkede üretim bu kadar yok edilebilir mi Sayın Bakan? Biz bu fabrikaları satarken eğer "Kardeşim, bu kadar tütünü buradan alacaksın." denilmez miydi? Bitti. Gariban Bitlis... Burada Bitlis milletvekilleri var. Adıyaman, Malatya, o bölgede sarmalı tütün, bu dudak tiryakileri içiyor. Ya bundan ne istiyorsunuz! Allah'tan korkun ya! Üretene, üretim serbest Sayın Bakan, üretim serbest, hiçbir şey yok, kısıtlama yok. "EK" diyor. Ee, bunu satana... Geçen sene çok büyük kavga ettim, cezalar biraz indi. Nakliye edene 50 bin lira ceza. Yakalarsa, Urfa'dan Diyarbakır'a 5 kilo tütün götüren bir arabada tütün yakalarsa 50 bin lira ceza o kamyona. Nedir ya? Sen kimi koruyorsun ya? Ektiriyorsun, ektiriyorsun. Ha, bunları kayıt altına al, kayıt altına al, vergilerini versinler. Kaçak tütünü, kaçak sigarayı mı teşvik ediyoruz biz Sayın Bakan? Bu adam ne içecek? İçiyor ya! Halk sağlığını bu kadar düşünüyorsan o zaman her şeyi yasakla. Ektiriyorsun, sattırmıyorsun, böyle şey mi olur!

Sayın Bakan, geçen yıl bu Adıyaman Tütün Platformu'ndan gelen bir mektup. Hâlâ daha Maliye Bakanlığı çalışacaktı, bunları vergi kapsamına alacaktı Tütün Alkol Piyasası Kuruluyla. Aradan bir yıl geçti, tövbe, hiçbir şey yok! Ya, bir yıl geçti, insaf edin ya! İnsaf edin, bir yıl oldu! İnsaf ya! Ayıptır yani! Bu insanların ekmeğini bu kadar ayak altına almak, duyarsız kalmak ihanettir. Aynen söylüyorum.

Sayın Bakan, artık size bağlı bir kurum. Bir, bırakın biz tütünümlü ekelim. İsteyen istediği tütünü iç. Bırakın, Türkiye içinde bunu serbestçe -vergi kaydını almak kaydıyla-satayım da, Urfa'dan da götürüyüm de, Diyarbakır'a da götürüyüm, Bitlis'e de götürüyüm, her yere götürüyüm. Ha, eğer o zaman yasak edin, sarmalı tütün Türkiye'de yasaktır deyin. O zaman ektirmeyin bu insanlara. Adamin yılda alacağı para, -Sayın Bakan, kıraç arazide yetişir bu genelde, susuz arazide yetişir, yağmurla büyür bunlar. O Çelikhane'nin, Doğanşehir'in köyleri, Malatya'nın, Çelikhane'nin köyleri- yılda en fazla aldığı para 3 bin liradır. İnsaf edin ya! Kimi koruyoruz, kimi kolluyoruz? Türkiye'ye giren kaçak sigara ne kadar? Git, onunla mücadele et. Türkiye'de tütün alımı yapmayın ihale ettiğiniz, Tekeli sattığınız insanlar niye tütün almıyor, git, onunla mücadele et. Sayın Bakan, biliyor musunuz, fabrikaları sattılar arsalarıyla, şimdi o fabrikaların arsalarını o alan zatımuhteremler her birini ellişer milyon dolara sattı. Dikkatinizi çekerim.

Ben bu kadarla size bugün bırakıyorum çünkü bu konuya ilk hâkim olduğunuz için ama ben bu işin peşini bırakmam. Köylü için, Türkiye'nin çıkarı için, Türkiye'nin parasının Türkiye'de kalması için.

Ben başka bir şey söylemek istemiyorum. İki arkadaşım da, Malatya Milletvekili ve Hakkâri Milletvekili kısmen... Ama onlar bu geçmişini bilmiyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) - Bir dakika ya...

BAŞKAN – İlave sürenizi de vermiştim ama.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Hayır efendim.

BAŞKAN – İlave sürenizi verdim efendim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, Türkiye’de bir biyoetanol gerçeği var Sayın Bakan, bunu siz benden daha iyi biliyorsunuz. Tarım Bakanlığının her yetkilisi bilir ama ne hikmetse, arkadaşlarım rakamlara girdiği için çok girmeyeceğim gecenin bu saatinde. Ne istiyorsunuz şeker fabrikalarından? Arkadaşlarım rakam verdi, fiyat verdiler demin. Ne istiyorsunuz? Kota dediniz, kotayı uyguladınız. Bir tarlayı ekiyorum, sen bana 100 kilo kota vermişsin, 120 kilo çıkıyorsa benim ektiğim o 20 kilo fazlayı, 50 kuruş veriyorsan, 10 kuruşa alamazsın ki. Bu emeği kimsenin yok etmeye hakkı yok Sayın Bakan.

Konya’da -Konya milletvekili var- biyoetanol tesisi kurmuş. 150 milyon dolar para harcanmış. 150 milyon dolar. Alkole, dünyanın her tarafında, Amerika’da, Brezilya’da alkole yüzde 6 oranında katma hakkı var bunu, yasal olarak. Ama petrol baronları almıyorlar. Bu benim malım. Bu biyoetanol benim melasımdan çıkıyor, melasımı işliyor. Şeker fabrikasından çıkan melastan bunu işleyip biyoetanol yapıyor ama bunu satacak, petrol baronları bunu almıyor. Devlet olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, sürede bir ilave yapıyorum.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yüzde 6, Sayın Bakan. Biz enerji ithal eden bir ülkeyiz. Yüzde 6 Sayın Bakanım. Bunu inceletin. Brezilya’da yüzde kaç? Bazı ülkelerde bu yüzde 20. Ben işin teknik tarafını bilmiyorum. Brezilya’da bu iş yüzde 20’iymiş. Yazık günahdır. Kimi koruyoruz, kimi kolluyoruz?

Bitti mi?

BAŞKAN – İki kez ilave süre verdim.

Buyurun efendim, daha süreniz var bir buçuk dakika, bekliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, brusella diye bir hastalık var Sayın Bakan. Biz taze peynir yemeyi çok severiz, siz de çok seversiniz. Peynirin tazesini çok severiz. Bizi koruyun. Ya ne olursunuz, ne olursunuz. Bu göze damlatılan, çok basit yani basit, göze damlatılıyor, göze arkadaşlar, yani hayvanların gözüne damlatılıyor. Eğer bir veteriner hekim falan yoksa, en basit bir şekilde yani göze damlatılan aşılar varmış. Ama biz korkumuzdan peynir yiyemiyoruz. Taze peynir aldığım zaman acaba bunda brusella var mı? Çünkü brusellaya bir yakalanınca da insanın canı çıkıyor.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Şakır şakır terletir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Terletir ve kısa sürede atlatamıyorsun.

Onun için, en azından Türkiye’deki koyunları özellikle ve bu tür hayvanları brusellaya karşı... Benim duyduğum gözden aşılmış, iğneyle falan değil, göze damlatılan bir aşı varmış. En azından bu insanları bundan koruyun Sayın Bakan.

Teşekkür ederim.

Bakanlığımızın bütçesi hayırlı olsun.

Sayın Arzu’ya da başarı dileklerimi iletiyorum. Bize yardım etmezsen de orada bir gün oturma Sayın Arzu.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Aslanoğlu.

Değerli arkadaşlarım, bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru sormak isteyen arkadaşlarımıza on dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Türel, buyurun.

SORULAR ve CEVAPLAR

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, benim birinci sorum, tarım sabit sermaye yatırımlarının toplam yatırımlar içindeki payının neden bu kadar düşük olduğu üzerine. Çünkü toplamda tarım, biliyorsunuz, on sektörlü bir ayrımı vardır DPT tarafından da yapılan. Oda tarımın payına bakıyoruz 2002 yılında yüzde 4’müş, 2010 yılında da gene yüzde 4. Yani tarımın toplam yatırımlar içindeki payı değişmiyor, diğer taraftan toplam tarım yatırımlarının millî gelir içindeki payına baktığımızda da 2002’de binde 6,9’muş, 2010 yılında da binde 7,6’ya çıkmış. Çok düşük rakamlar bunlar. Yüzde 1’in bile altında. Bu açıdan da bunun içinde tarımda sulama yatırımları var, arazi toplulaştırması, tarımda araştırma geliştirmesi, bütün hepsi bunların içinde. Bu açıdan tarımda nasıl bir sıçrama yapacak bu kadar düşük yatırım seviyesiyle? Tarımda bir yenilenme, altyapının tesis edilebilmesi, araştırma geliştirme, bunların olması mümkün gözüküyor. Bu konudaki düşüncenizi öğrenmek istiyorum.

İkinci bir konu, tabii siz konuşmanızda da bahsettiniz, tarımın hem Türkiye’de millî gelir içindeki ve toplam istihdam içindeki payından bahsederken gelişmiş ülkelerde bunun çok düşük olduğunu, yüzde 2’ler, 3’ler seviyesinde, onların altında olduğunu söylediniz. Doğru, gerçekten de öyle. O açıdan baktığınız zaman Türkiye’de tarımın millî gelir içindeki payının yüzde 8’ler, istihdam içindeki payının da yüzde 25’ler civarında olması yüksek gözüküyor ancak burada bir konuyu dikkatle değerlendirmek gerekiyor. O da şu: Gelişmiş ülkeler böyle bir noktaya geldiler ama bu dönüşümü, bizdeki gibi bu kadar kısa, on yıllık, on beş yıllık bir dönemde değil, çok daha uzun, geniş zaman dilimlerinde yaptılar. Belki elli yıllık, yüz yıllık süreçler içinde bu dönüşümü sağladılar; bir. İkincisi, tarımı ihmal ederek yapmadılar bunu, tarımı desteklemeye devam ettiler ancak sanayi ve hizmetler sektörlerindeki gelişme, millî gelir artışları, büyüme artışları, katma değer artışları daha yüksek olduğu için tarımdan, tarımın göreceli olarak payı, nispi payı azaldı. Bu açıdan da değerlendirdiğimizde şunu görüyoruz zaten: Bakın, bugün Fransa’nın, Hollanda’nın -birkaç örnek vereyim- Danimarka’nın çiftçisinin ve hayvancısının gelir düzeyi Türkiye’deki çiftçinin ve hayvancının gelir düzeyiyle kıyaslanamayacak noktada.

BAŞKAN – Sayın Türel, başka arkadaşlarımız da soru sormak için sırada bekliyorlar. Lütfen...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – İzin verir misiniz sorularımı bitireyim.

BAŞKAN – Başka arkadaşlarımız da bekliyor, lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Tamam, anladım, bitireceğim sorularımı Sayın Başkan.

Bu açıdan da bu ülkelerin tarımsal ürünleri dünya pazarlarında yer alıyor. Bizim de bu tür, yani tarımdan diğer sektörlerle, kırdan da kente göçü engellemek için ne tür politikalar uyguladığımızı merak ediyorum.

Son bir sorum pamuk üzerine. Pamuk tabii önemli bir ürün. Türkiye’de tekstil sanayinin de temel ham maddesi. Ayrıca entegre de bir ürün biliyorsunuz. Tarlaya ekilmesinden toplanmasına, taşınmasına, çırçır fabrikası, iş gücü, bunun imalathanelerine, tekstil imalathanelerine kadar böyle bir entegre ürünün Türkiye’de yeteri kadar desteklenmediğini görüyoruz. Ben İzmir Milletvekiliyim. Bakın, Bakırçay dünyada pamuğun en iyi, en güzel yetiştiği bölgelerden biridir, önemli bir havzadır fakat bugün orada pamuk bitmiş durumda. Bu konuya, pamuğa ilişkin olarak özel ne tür önlemler düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türel.

Sayın Erdinç, buyurun lütfen.

Arkadaşlar, toplam süremiz on dakika. Lütfen, ona uygun soruları sorarsak...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 930 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile tarım ve hayvancılığa dayalı ihtisas organize sanayi bölgeleriyle ilgili yetkiler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına geçmiştir. Bu hususla ilgili olarak, sunumunuzda, uygulama yönetmeliğinin hazırlanacağını ve üç ilde pilot uygulama yapılacağını belirttiniz. İhtisas üretim bölgesi pilot uygulamasının düşünüldüğü iller belirlendi mi? Bunun yanında tabii ikliminin tarım için uygun olması, yılda birkaç ürün alınabilmesi, erkenci üretim imkânının bulunması, bölgeye özgü ve dış pazar şansı yüksek tarımsal çeşitlilik olması, hayvancılık faaliyetlerinin gelişmiş ve çeşitlilik arz etmesi, kara yolu, otoyol, demir yolu ve hava yolu ulaşımı açısından gelişmiş imkânların bulunması ve coğrafi konumu itibarıyla de Adana Milletvekilimiz Sayın Ünüvar’la birlikte Adana’nın bu pilot uygulaması kapsamına alınmasını teklif ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdinç.

Sayın Çelebi, buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Herkese tekrar iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakanım, ben Ağır ilinin milletvekiliyim. Dolayısıyla Ağır ilinin Patnos diye bir ilçesi var. Yaklaşık olarak toplam merkez nüfusu 70 bine yakın, 70 binin üzerinde, toplam olarak da 120 binin üzerinde. Patnos zaten tarıma dayalı bir bölge. Patnos’a Toprak Mahsulleri Ofisi kurulabilir mi? Daha önce vardı, kaldırıldı. Bunu yeniden değerlendirme imkânınız olabilir mi? Çünkü şu anda bizim oradaki tarlada çıkan tohumlarımız ta Erciş’e gidiyor. Bu da maliyet açısından Patnos çiftçisine çok büyük bir külfet getiriyor. Bunu değerlendirme imkânınız olabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Sayın Kurt, lütfen buyurun.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Bakanım, Eskişehir Mahmudiye ilçesinde büyük bir tarım işletmesi var ve burada hipodrom yapılması planlanıyor idi ancak uzun süre geçmiş olmasına rağmen bir hareketlilik söz konusu değil. Vaz mı geçildi? Ne aşamada?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günaydın, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – İki kısa sorum var Sayın Bakana.

Aslında ikisinin de basın toplantısını yaptık ama Tarım Bakanlığından meseleyi özünde kavrayıp açıklayacak yanıtlar yerine, her zaman olduğu gibi idareyi maslahata yönelik, kamuoyunu tatmin etmeyen cevaplar aldık.

Bunlardan birincisi şudur, çok açık: Glifosat bir total herbisittir. Türkiye’de herhangi bir konvansiyonel üründe kullanıldığı zaman o ürünü öldürür, yabancı otu öldürmez. Türkiye’den Avrupa’ya ihraç edilen mercimeklerde glifosat kalıntısı çıkması ve bu nedenle mercimek partisinin iade edilmesini nasıl açıklıyorsunuz? Bir kez daha söylüyorum: Tarım Bakanlığının açıklamasına konu olan herhâlde gayriciddi yaklaşımı biz burada görmeyeceğiz. Bunun altını özellikle çiziyorum.

İkinci konu, İstanbul gümrüğüne buğday partileri geliyor, buğday ürünleri geliyor ithal edilmek üzere. Numune alınıyor. Birinci numunede hasarlı tane oranı tespit edilen, olması gerekenin 3 katında bulunuyor. Yeniden şahit numune üzerinden analiz yapılıyor. Daha yüksek bir hasarlı tane oranı çıkıyor. Sonra firma “Biz numunenin yanlış alınmış olacağını tahmin ediyoruz. Hatta biz kendimiz numune aldık, analiz ettik, burada normal çıktı, bir bakın bakalım.” diyor. Sonra anlaşılıyor ki o söz konusu numune alınmış ve firma elemanına teslim edilmiş akşam. Sonra üçüncü analizde, tüm mevzuatı zorlayarak yapılan analizde hasarlı dane oranı nihayet normalin binde 1 oranında bile olsa altına indiriliyor, bu ürün içeriye giriyor ama sonra bir şey fark ediliyor bu ürün içeri girdikten sonra, ya biz hasarlı taneyle beraber aynı zamanda canlı haşerede bulmuştuk bu numunede, bu canlı haşere acaba şahit numunede var mı yok mu diye soruluyor. Ürün yurt içi edildikten sonra soruluyor ve şahit numunede canlı böcek varlığı tespit ediliyor. Bakanlık açıklama yapıyor, “Bu ürün yurt içine girmemiştir.” diye ama eş zamanlı olarak firmaya yazdığı yazıda -elimizdeki aynı tarihli olarak- “Bu malı ne yaptın?” diyor. Yani firmaya “Malı ne yaptın?” diye sorduğu tarihte kamuoyuna dönüp “Bu mal yurt içi edilmemiştir.” diyebiliyor Bakanlık. Yani biz ne zaman gümrüklerde yapılan bu usul dışı, mevzuat dışı, kayıt dışı, ranta yönelik işlemlerin tespitini sağlayan yurtsever açıklamaların üzerine, bunları yok edecek açıklamalar yerine, “Müfettiş görevlendirdik,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

soruşturuyoruz, ciddi bir soruşturma sonrasında kamuoyuna gerekli açıklamalar yapılacaktır diyebileceğiz? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Günaydın.

Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, Büyükşehir Yasası'yla belediyesi olan beldeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, bir dakika. Süre bitti. 3 arkadaşımız var sizinle beraber. Üç dakika süre veriyorum

ilave.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Örneğin Çatalca'nın 5 kilometre bitişiğinde köy, köy olarak kaldı. Büyükşehirde bağlandı bu köyler ama 80 kilometre ilerideki Binkılıç beldesi, belediyeydi, belediye kapanınca mahalle oldu. Şimdi köylerdeki ecrimisil bedeli 10 lira ise mahallelerdeki ecrimisil bedeli 30 lira ve bu uzak yerlerin, özellikle orman köylüsü işte orada kendi kendine buğday ekmeye çalışıyor. Mahalledeki ecrimisil bedeli köydeki 1 veriyorsa, bir kere mahalle olarak ilan ettiği 80 kilometre uzaktaki belde olmasından dolayı -belediyeye bağlı- buradaki halk ise 3 katı veriyor. Burada bir adaletsizlik var. Eğer amaç, rekabet koşulları eşit olacaksa, ikimiz de buğday ekiyorsak ben de aynısını ödemeliyim. Bu tabii sizin Bakanlığınızın direkt sorunu değil ama köylünün sahibi olarak, üreticinin sahibi olarak buna sizin de Bakanlık olarak el atmanız lazım. Eğer bir bölgede bir şey 10 liraysa bunun beldesi ve mahallesi olmaz Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Gümüş, buyurun lütfen.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Bakan, ben Balıkesir Bigadiç'le ilgili tespit ettiğim bir sorunu dikkatinize sunmak istiyorum. Bu konuyla ilgili bir rapor yok ama önemli bir sorun.

Bigadiç Ovası, önemli bir ovadır, yani bitek bir ovadır ve çok dağlık bölgelerin içerisinde çok güzel bir ovadır. Bigadiç aynı zamanda dünya bor madenciliğinin Türkiye'deki en önemli merkezidir. Şimdi burada bor madenleri var ovanın bir ucunda. Bu bor madenleri açık işletmeciliğe dönüştükten sonra ortaya bir tepe değil, çok büyük bir dağ ortaya çıktı ve bu dağın üstü, bor madeninden oluşan ya da ne bileyim kalıntılardan oluşan bir dağ. Buradaki çevre köylerde bazı ürünler tamamen yetişmemeye başladı. Bu konuyu kim inceler, bilmiyorum. Size soruyorum bu konuyu. Eğer varsa bir not alıp ilgililere bildirirseniz, ben konuda ricacıyım sizden. Bu konu önlenemezse tüm ovayı saracak çünkü tozlar gidiyor. Bor madeninin özelliği şu: Örneğin tenis sahalarına atarlar boru ki ot bitmesin diye. Borun bitki üretimini engelleyen bir özelliği vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gümüş, bir dakika lütfen...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Bu ovanın özelliği kaybolmadan bu Bigadiç'teki bor madeninin bu açık işletmeyi, dağın kapatılması ve gerekli önlemlerin alınması için en azından Enerji Bakanlığı bir raporla bu konuda uyarılmalıdır diye düşünüyorum madencilikle ilgili.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gümüş.

Son soru Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, konuşmamda da söyledim, özellikle mazotla ilgili özel tüketim vergisinin 12'nci maddesi, vergi oranını sıfırlamak, düşürme yetkisini Bakanlar Kuruluna verdi. 2003 yılında 5868 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla balıkçılara ve buradan kaynaklanan kimi yük gemilerine indirim getirildi ve onlar faydalaniyor. Oraya bir fıkra daha eklendi. Bugün 50 bin dolarlık, 100 bin dolarlık, 200 bin dolarlık kotralar da bu düşük mazot fiyatından faydalaniyorlar ama bu ülkenin efendisi olan çiftçiler, köylüler düşük fiyatlı mazottan faydalanamıyorlar. Acaba çiftçilerimiz için, köylülerimiz için böyle bir mazotta vergi indirimi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Değerli milletvekilleri, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi görüş ve eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza yarım saat süreyle söz vereceğim.

Sayın Bakanım, süre yetmediği takdirde soruların bir bölümüne yazılı olarak cevap verebilirsiniz.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; tabii tarımla ilgili değerli vekillerimiz sorular sordular, değerlendirmeler yaptılar, eleştiriler yaptılar. Hepsine çok teşekkür ediyorum. Ben süremi yettiğince ve mümkün mertebede değinilen konulara sırayla cevap vermeye çalışacağım, soruları da cevaplandıracağım.

Sayın Kurt'un hem tütün ile şeker ile ilgili hem de GAP bölgesi ve Diyarbakır'da hayvancılıkla ilgili bazı değerlendirmeleri oldu. Tabii, tütün konusu esasen bizim Virginia, bu tür tütünler özel sektör tarafından sözleşmeli olarak üretiliyor. Şimdi, eskiden evet, Türkiye 200 bin tona kadar tütün ürettiyordu, doğrudur fakat hepimiz de bunu biliyoruz ki Türkiye aynı zamanda bu tütünleri satın aldıktan sonra yakıyordu çünkü bunları satamıyordu. Yani çok sınırlı miktardaki "Şark tipi tütün" dediğimiz tütünü harman içerisine katıyor, bunu satabiliyor ama gerisini yakıyor. Herhâlde burada kimse, Türkiye'nin böyle bir yapıya tekrar dönmesini, bunu sürdürmesini herhâlde kimse beklememeli. Peki, ne yapılıyor bu arada? Biz iki tane tedbir aldık.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

Bir, dedik ki: Daha önceden tütün eken üreticilerimize biz bir alternatif ürün desteği verelim ve bu alternatif ürün desteğiyle o üreticiler en düşük yani ne yapabilir onun yerine, en az para eden ürün hangisi? Buğday. Buğdayı esas alıp buğdayla tütün arasındaki fiyat farkını, gelir farkını tazmin edecek şekilde bir alternatif ürün desteği çıkardık ve bunu tütün ekilen bütün illerde -ki Güneydoğu Anadolu Bölgesi çoğunlukta- bunların hepsinde biz uygulamaya koyduk. Yani bu bir tedbir. İkinci de şu: Gerçekte bizim Tütün Alkol Piyasaları Denetleme Kurulu tarafından bunların hazırlanıp firmalara verdiği sözleşmelerle dışarıya ihraç edilebilecek yani harmana, sigaranın harmanına ilave edilip dışarıya da ihraç edilecek tütün çeşitleri ektiliyor artık sözleşmeli olarak. Bakın, 2009 yılında 77.411 üreticiye 81 bin ton, 2010 yılında 64.191 üreticiye 53 bin ton tütün ürettirildi Türkiye'de. Bu yeni. Yani 2009'dan bu yana yapılan, bu alanda her gün de miktarı gerçekten hem üretici sayısı hem üretim miktarı da bu alanda artıyor. E, alternatif ürün desteği de bu manada var. Dolayısıyla biz daha önceden tütün ürettirilir sonra bu alınan tütünü götürülüp yakıtılarak hazineye zarar yazılan ve o hazineye yazılan zararı da tekrar fakir fukaraya enflasyon olarak döndüren mekanizmayı kaldırdık ve doğru bir şey yaptık, kötü bir şey yapmadık, doğru bir şey yaptık. Bundan sonra da bunu yapmaya da devam etmemiz lazım. Yani eğer biz yanlış bir ürünü, satmadığımız, satmayacağımız, kimsenin kullanmayacağı bir ürünü, sırf popülizm olsun diye bunu getirip ürettireceğiz, para vereceğiz, sonra götürüp yakıtacağız; e, bu doğru bir şey değil. Hayır, bunun yerine, orada hangi ürün ekilebiliyorsa o ürünü eksin, biz de tütün ile arasındaki farkı, tütünden elde ettiği gelir ile fiyat ile o ürün arasındaki farkı kendisine verelim, bir ürün, bir gelir kaybı da olmasın ve kullanılabilir, Türkiye'nin değerlendirebileceği bir ürünü hayata geçirelim, uygulamaya koyalım diye uğraştık. Bu da doğru bir şey, bundan sonra da bu uygulama tabii Türkiye'de bunlar dışarıya satıldığı sürece de devam ediyor.

Burada tabii, bir şey daha söyleyeyim: Yani, bizim Bakanlık olarak aslında bir tütün üretimini yasaklamamız da söz konusu değil. Sadece şu, deniyor ki: Yani bu, senin eğer bu... Böyle bir ürün varsa bu ürün sadece alınmıyor. Bizden istenen: "Hayır, bu ürünü bile alın."

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim, öyle bir şey size söylemiyorum.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Ama öyle, talep bu yani.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır... Hayır efendim, öyle bir şey yok.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Şimdi karşılıklı konuşmayalım Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bırakın satayım malımı.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Ben sizi dinledim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, ama...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Ben sizi dinledim. Lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Olayı çarpıyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Şimdi, bağıra çağıra...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey istemiyorum ki sizden.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Bu bağıra çağıra burada gecenin bu saatinde olmaz. Uygun değil.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen...

Sayın Bakanım, lütfen buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey istemiyoruz ki biz.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Yok, doğru değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama öyle bir şey...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Siz beni dinleyin. Sadece siz konuşmadınız bu konuyu üstelik, sizin dışınızda da milletvekilleriniz konuştu. Ben hepsine genel manada bir değerlendirme yapıyorum, bu hoşunuza gider gitmez, beğenirsiniz beğenmezsiniz. Yani, burada şimdi şunu da söyleyeyim: Marjinal görüşler de dile getiriliyor ben hepsine saygı duyarım, hepsini de saygıyla dinledim, bir kelime de hiçbir şey söylemedim. Yani herkes istediğini söylemekte, burada değerli milletvekilleri istediği kanaati, istediği fikri, istediği şeyi söylemekte elbette ki hürdür ve söylemesi gerekiyor. Ben saygıyla karşılarım. Ha, katılırım, katılmam, o ayrı. Onu, zaten nihai değerlendirmeyi millet yapıyor. Millet yapıyor, yapacak. Dolayısıyla bizim söylediğimizin de sizin söylediğinizin de millette bir karşılığı varsa millet onun zaten cevabını veriyor. Ne zaman veriyor? Seçimlerde veriyor daha önceki seçimlerde verdiği gibi, 2011'de de verdi, 2007'de de verdi.

Bir başka konu: Sayın Kurt'un yine ifade ettiği hususlar, GAP bölgesinde, burada, sulama alanı, hayvancılık konusu. Tabii, biz aslında GAP'la ilgili çeşitli projelerimizi... 2008 yılında Sayın Başbakan GAP Eylem Planı'nı açıkladı ve burada diğer başka değerli milletvekillerimiz de onlardan da ifade edenler oldu. Hatta bir değerli milletvekilimiz 1,7 milyon hektar sulayacağımızı söylediğimizi iddia etti. Bu doğru değil çünkü zaten tamamı, GAP Eylem Planı'nda sulanacak olan miktar, tamamlanacak olan miktar yaklaşık 1 milyon hektar yani 800 bin hektar civarında yapılacak. Onu da bu vesileyle düzeltiyim.

Tabii, bunlar şu anda planlandığı şekilde devam ediyor yani Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde. İşte, biraz önce toplulaştırma bahsinde söyledim. 2 milyon 100 bin hektar alan, şu anda dokuz tane GAP ilinde toplulaştırması sürüyor ve bu 2012 sonu itibarıyla da bu alanın tamamı toplulaştırılmış olacak. Paralel olarak şu anda büyük bir hızla da sulama kanalları yapılıyor. Sulama kanalları yapılıyor, dolayısıyla bunlar da tamamlanacak.

Şimdi, hayvancılıkla ilgili.. Diyarbakır'da biz mesela 50 baş üstü kırk dokuz tane proje yatırıma aldık Sayın Kurt. Bu hiçbir zaman, alınmış, bugüne kadar da yapılmış bir şey değil o bölgede. 193 tane de kalkınma kooperatifi desteklendi yine hükümetlerimiz döneminde Diyarbakır'da ve sadece buraya ayrılan kaynak 100 milyon liranın üzerinde. Bunların GAP

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

Eylem Planı çerçevesinde bir kısmı, bir kısmı da yüzde 40... Demin diğer milletvekillerimiz, Sayın Aslanoğlu da ifade etti, başka milletvekillerimiz de. Bunların, mesela 49 tane 50 baş üstü proje yatırıma alındı, ki 14 tanesi tamamlandı, diğeri şu anda sürüyor. Bunlar yine GAP Eylem Planı çerçevesinde yapılan projeler.

Bir şey daha söyleyeyim: Silvan Barajı'nı da biz programa aldık. Başladı fakat birileri geçen hafta gittiler o şantiyeyi yaktılar. Bir de sizden onları da lanetlemenizi isterim çünkü öyle bir yatırımın, Türkiye için bu kadar önemli bir yatırımın yapılmasını, daha şantiye safhasında gidip oradaki araçları yakmak ve oradaki 2 tane gariban işçiye götürüp soyup onları nehre atmak insanlıkla ne kadar bağdaşır? O bölgenin insanına da o bölgeye gidecek hizmetlere de ne kadar katkı sağlar? Onu da sizlerin ve hepimizin daha doğrusu takdirine bırakıyorum. Sayın Kurt'tan doğrusu o konuyu da en azından kınamasını, böyle bir şeyin yapılmaması gerektiği hususunda kınamasını beklediğimi de ifade etmek istiyorum. Mademki kendisi Silvan Barajı'nın yapılmasına önem veriyor ve bunu bir tenkit konusu yapıyor, ama başlattığımız şeyi de götürüp... Diğer şantiyeleri de yaktılar ama en son da Silvan Barajı'nın şantiyesini de geçen hafta oradaki araçları gidip yaktılar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Ayaydın... Tabii, bazı değerli milletvekillerimiz de konuştular ve ayrıldılar. Öyle zannediyorum ki onlar kayıtlara geçsin diye en azından konuşmuş oldu. Ben de müsaade ederseniz kayıtlara geçsin diye cevap vermek isterim çünkü önemli bir konu. Şimdi, bazı arkadaşlar benim ilk konuşmam esnasında burada değillerdi ve burada olmadıkları için de esasen ben konuşmam içerisinde cevap verdiğim hâlde tekrar onlar dile getirildi. Mesela tarımsal desteklerin yüzde 4,9'a düştüğünü söyledi Sayın Ayaydın. Tabii, bu rakamı nereden aldı bilmiyorum ama ben konuşmamda da söyledim, tekraren söylemek istiyorum çünkü bu çok vurgulandı. OECD'ye göre Türkiye en fazla destek veren ülke olarak, tarıma, OECD ülkeleri içerisinde en fazla destek veren ülke olarak, millî gelirinin yüzde 3,15'i oranında tarıma destek veren ülke olarak tanımlanıyor yani yayınlanan raporda da OECD bunu böyle söylüyor. Millî gelirinin yüzde 3,15'i... Bir şey söyleyeyim: OECD'nin kendi ülkeleri içerisinde bu oran yüzde 0,85 yani OECD ülkelerinin ortalaması 0,85, Türkiye'nin ise yüzde 3,15.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, o başka bir hesaplama. Bizim yaptığımız hesaplamalarla ilgisi yok bunun.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Türelî...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Değerli Milletvekilim, yani, onu mukayese...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, DPT'nin hesapları var...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Bakın, biz burada söylediğimiz desteği... Sizin söylediğiniz destek yani, ki, onu da... Mesela rakam mümkün mertebe azaltarak söylendi değerli milletvekillerimiz tarafından. Yüzde 0,50'lere kadar, yüzde 0,40'lara kadar hatta düşüren milletvekillerimiz oldu bu rakamı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim verdiğimiz destek –ben konuşmamın içerisinde de söyledim- bu, çiftçinin cebine nakit olarak verilen paradır. Hâlbuki tarımsal destek bundan ibaret değildir, bunu hepimiz biliyoruz. Eğer Toprak Mahsulleri Ofisi dünya fiyatlarının üzerinde ürün satın alıp bunu bir görev zararına rağmen çiftçiye korumak adına alıp bu maliyete katlanıyorsa, sulama yatırımları, tarımsal sulama yatırımları yapılıyorsa bunlar destektir yani. Kredi faiz sübvansiyonu destektir yani cari faiz diyelim yüzde 9'ken, 10'ken siz eğer kalkıp da sıfır faizle veya yüzde 5 oranında faizle tarıma, hayvancılığa kredi veriyorsanız, bunun arasındaki fark destektir. E, bunları da biz hayır, saymıyoruz, biz sadece çiftçinin kendisine nakit olarak ödenen parayı kabul ediyorsak, sadece bundan ibaret sayıyorsak desteği bu da meseleyi çok doğru bir şekilde ifade etmez. Ha, muhalefet icabı bunu söyleriz, tenkit ederiz veya gönülümüzün arzu ettiğini söyleriz, eyvallah, başımla beraber, ona bir şey demem ama bu, sonuçta Türkiye'nin kasasından çıkan, Türkiye'nin hazinesinden çıkan bir paradır ve bu maksatla kullanılıyor.

Şimdi, tabii, nüfus tarım destek ilişkisi vurgulandı, bu konuda analizler yapıldı. Hepsine saygı duyuyorum. Ben sözlerimin başında bir şey söyledim, "Gelişmiş ülkelerde gerek tarımdaki istihdam gerek millî gelire tarımın katkısı son derece der düşüktür." dedim. Bu bir manada şudur: Çünkü tarımın dünyanın bütün ülkelerinde, en gelişmiş ülkesinde bile çiftçilerin gelirleri, tarımda çalışanların gelirleri, diğer sektörlerde çalışanların gelirlerinden daha düşüktür. Amerika'da da böyledir bu, Avrupa Birliği ülkelerinde de böyledir, Yeni Zelanda'da da böyledir, Avustralya'da da böyledir, dünyanın bütün ülkelerinde böyledir. Gelişmekte olan ülkelerde de gelişmiş ülkelerde de bu böyledir. Aradaki fark neyle... Bir şekilde tarıma destek verildi. Peki, bu destek nereden geliyor? Bu destek tarım dışında çalışan, diğer sektörlerde çalışan yüksek gelir grubuna mensup insanlardan alınan vergilerle veya onlardan temin edilen gelirle veriliyor, oradan aktarılıyor. Bu kabaca şu manaya geliyor: Yani eğer nüfusun yüzde 1,5'u tarımda çalışıyorsa Amerika Birleşik Devletleri'nde olduğu gibi, nüfusun yüzde 98,5'undan para alırsınız, yüzde 1,5'a aktarırsınız veya Avrupa Birliğinde yüzde 96'dan alırsınız, yüzde 4'ü desteklersiniz. Bunu da uzun zaman içerisinde ve çok yüksek miktarlarda, yüksek bir gelire sahip olduğunuz için yaparsınız. Yani adamın geliri diyelim 30 bin avrodur ortalama -fert başına millî geliri- 30 bin avro gelire sahip birinden parayı alıyorsunuz, oraya aktarıyorsunuz. E, Türkiye'nin daha yeni 10 bin dolara çıktı fert başına millî geliri. 75 kişi 25 kişiyi bu manada destekliyor yani öyle görmemiz lazım. Dolayısıyla bu oran eğer yüksekse tarımda çalışan insan sayısı yüzde 25 ise, 4 kişiden 1 kişisi tarımda çalışıyorsa ve onun da geriye kalanların da geliri yüksek değil ise verebileceğiniz destek miktarı bu. Ben şundan sorumluyum: Ben devraldığım noktada 1,8 milyar lira Türkiye'de Türk çiftçisinin cebine para aktarılıyordu, 1,8 milyar. Bugün ise 2011 yılında benim yıl sonu itibarıyla vereceğim toplam para –demin de arz ettim- 6,9 milyar lira. Şimdi, ben 1,8'den buraya çıkardım. Yani hayvancılık söylendi mesela. Hayvancılıkta toplam desteklerin, tarım desteklerinin yüzde 4,4'ü sadece hayvancılığa veriliyordu ve bunun karşılığı sadece 83 milyon liraydı. Sadece 83 milyon liralık bir hayvancılık desteği var iken şu anda mesela bu sene bizim hayvancılığa verdiğimiz destek yaklaşık 1,5 milyar lira, 2011 yılı içerisinde sadece hayvancılığa verdiğimiz. Dolayısıyla miktar olarak da Türkiye'nin büyümesinde de

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

Türkiye'nin şartlarında da gelirinde de tarıma ayrılan destek her yıl önemli miktarda artmış ve aslında biz bunun karşılığını almışız.

Şimdi, hayvan sayısının azaldığı söylendi, süt fiyatlarının düştüğü söylendi, "Et ithalatı yapıldı, et fiyatında istikrar sağlanmadı." dendi. Aslında evet, birçok değerli milletvekilimiz bahsetti, hayvan sayısında bir azalma var ancak - ben konuşmamda da söyledim- hayvan sayısındaki azalma kültür irkına dönüşme oranını dikkate aldığımızda o şekilde bir azalma söz konusu değildir özellikle sığırcılık açısından söylüyorum. Koyunculuk ise hayat tarzı. Şehirleşmeyle, kentleşmeyle birlikte koyunculukta bir azalma oldu, doğru, ama biz buna dönük de tedbirler aldık. İlk defa cumhuriyet tarihinde küçükbaş hayvancılığı destekleme kapsamına biz aldık ve bu sene 23 milyon mesela anaç koyun kulağına küpe takılıp kaydedildi, ki bu ciddi bir, son birkaç yıl içerisinde ciddi bir koyun varlığında artışa aslında işaret ediyor. Sığır varlığında da öyle. Sığır varlığında da 9,8 milyonluk bir büyükbaş hayvan varlığı, bugün 11,5 milyona çıktı ama kültür ırkı oranı yüzde 18'lerden, 19'lardan yüzde 36-37'lere çıktı. Yani esas büyümeyi sağlayan, verimi ve üretimi sağlayan husus bu. Bunu da bizim dikkate almamız lazım.

Şimdi, "Balıkçı gemilerine, gemilere, çiftçiye mazot verilmiyor, onlardan esirgeniyor, teknelere, yatlara veriliyor." diyor. Bu, balıkçı teknelerine verilen bir mazot desteği var. Çünkü onlarla ilgili de bir destekleme mekanizması gelmesi gerekiyordu ve 2004'ten itibaren balıkçı teknelerine ÖTV'si daha düşük bir yakıt uygulaması verilmesi sağlandı.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Özel yatlara yok.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Hayır, hayır.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Ticari yatlara var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Var, hepsine var.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Ticari.

Şimdi, Sayın Gökhan Günaydın şunu söyledi: "Büyüme sabit fiyatlarla olmalı." Doğru, ben, büyüme, sabit fiyatları da söyledim. Dolardan bahsettim yani sadece cari fiyatlardan bahsetmedim. 23,7 milyar dolar 2002. 2002'nin dolar kurunu hesaplayın, bugünkü de hesaplayın yani çok fazla bir fark olmadığını görürsünüz ama bugün 61,8 milyar dolar. Yani şimdi, "Burada bir büyüme olmamıştır." demek de bence çok haklı değil. Sabit fiyatlarda da aynı şekilde bir artış var. Onu da ben tekrar söyledim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Yüzde 1,3'lük bir artış var.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Yok, 1,3 değil, 1,6.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Hesabını lütfen yapın, 1,3.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – 1,6. Yıllık 1,6 evet, 12, 6 toplamında.

Mesela sabit sermaye yatırımlarında da yine şunu söylememiz lazım: Mesela kamuda oran 2002'de yüzde 9,2'dir sabit sermaye yatırımlarında, 2011'de yüzde 9,4'tür ama özel sektör yatırımlarında yüzde 1,9'iken yüzde 3,1'dir; toplamda da 4,3'tür 2011 yılındaki yatırımlar, sabit sermaye tarımındaki. Bu şu: Tarıma bir zaman evet, yani, çok fazla maalesef bir ilgi yoktu, çok fazla bir sabit sermaye yatırımı yapılmıyordu ama son yıllarda özellikle hayvancılıkla ilgili son bir buçuk yıl içerisinde çok ciddi, sabit sermaye yatırımlarında çok ciddi bir artış var.

Şimdi, şu söylendi, mesela dendi ki: "Buğdayla ilgili '21,8 milyon.' diyorsunuz, hâlâ 2000 yılının rakamındasınız." Değerli milletvekilleri, 2000 yılında evet, buğday üretimi bir 21 milyon ton var ama o yıl Türkiye ekmeklik buğdayının da bir kısmını ithal ediyor. Neden? 21 milyon ton üretiyor miktar olarak doğru ama kalitesiz buğday ve verim de daha düşük yani birim alandan elde edilen miktar çok daha az bugünküne göre. Bugün 21,8 milyon üretiyor ama 2004'ten bu yana Türkiye sağladığı gelişmeyle, kalitede sağladığı gelişmeyle Türkiye kalite sorunu sebebiyle buğday ithalatı yapmıyor yani Türkiye buna son verdi ve bu tarihî gelişme bu dönemde oldu. Eskiden uçakla süne mücadelesi yapıldı emgili dane oranı yüzde 3,8'in altına pek düşmüyordu yani yüzde 4'ler, yüzde 4,5'lara çıktığı oluyordu, şu anda yüzde 0,8'lere düştü. Sertifikalı tohumluk kullanımı destekleme kapsamına alındı, ikinci şey bu. Bunlar sağlandı. Bunlar sağlandığı için Türkiye'de buğdayda kalite arttı ve o kalite artışıyla birlikte Türkiye kalite sorunu sebebiyle buğday ithalatı artık yapmıyor. Dahası, şimdi mesela bizi tenkit ediyorlar, diyorlar ki: "Efendim, Türkiye buğdayı da ithal ediyor." "Buğday bile ithal ediyor." diyenler var şu anda. Aslında bu hiç de haklı bir şey değil çünkü Türkiye'nin ihtiyacı, yemlik, tohumluk, ekmeklik buğday ihtiyacının tamamı 74 milyon nüfusa göre 18-18,5 milyon tondur. Bunun üzerindeki, 18 milyon tonun üzerindeki üretimimiz bütünüyle ihracata gidiyor. Ee, yetmiyor, Türkiye'nin sanayi kapasitesi var, Türkiye uluslararası piyasalardan ilave buğday alıyor, un yapıyor ve bunu işliyor, dünyaya satıyor. Şimdi, bunun için yapılan ithalatı sanki Türkiye ithalata mecburmuş veya ithal etmezse aç kalacak veya yediği ekmeği bulamayacak gibi bunu bu şekilde lanse etmek de tabii sadece bir muhalif gözle yapılabilecek bir değerlendirmedir ve halk nezdinde de bunun yine karşılığı yoktur.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Sayın Bakan, un ihracat geliri...

BAŞKAN – Lütfen Sayın Günaydın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Buğday için ödediğimiz ithalat parasıyla un ihracatı gelirlerine lütfen bir bakın.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Evet, çok daha fazla.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Hiç öyle değil.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – 700-800 milyon dolarlık ithalat yapılıyor, 1,2 milyar dolarlık ihracat yapılıyor. Ben size söyleyeyim bak, ezbere söyleyeyim sana.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – ...rakamlarına bakın göreceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Hayır, ben rakamları sizin kadar bilirim, siz hiç merak etmeyin.

Bak, 800 milyon dolarlık ithalata karşı 1,2 milyar dolarlık ihracat yapıyor buğday ithalatından Türkiye.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Biri buğday, biri un öyle mi?

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Evet, buğday ve un.

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

Buyurun Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Şimdi, demin Sayın Günaydın “Efendim, evet, mısırdaki, çeltikte bir artış var ama başka bir artış yok. Siz bir şeftaliyi mi söylüyorsunuz?” diyor. Değerli arkadaşlar, ben size, liste var elimde, listenin tamamını okuyayım yani sadece bunlardan ibaret değil. Şimdi, bazı şeyleri görüp bazı şeyleri görmezden gelmek... E, tamam, tenkit edin, muhalifsiniz eyvallah, başımla beraber, elbette ki muhalefet edeceksiniz, ben size “İlla bardağın dolu tarafını görün.” demiyorum, boş tarafını da siz göreceksiniz yani bunu siz söyleyeceksiniz ve umarım bunu söylerken de bir katkı sağlarsınız ki biz de ona göre varsa bir yanlış düzeltelim, bir adım atalım, Türkiye'nin hayrına bir şey olsun ama eğer meseleyi sadece, hayır, ben bunun sadece eksik tarafını göstereyim ve... Bunu da üstelik bazı şeyleri görmezden gelerek yaparsanız o da çok haklı bir şey olmaz.

Şimdi, ben size söyleyeyim artış oranlarını, sadece mısırdaki, çeltikte değil bakın: ayçiçeğinde yüzde 55, elmada yüzde 27, kayısıda yüzde 43, şeftalide yüzde 18, muzda yüzde 121, mandalinada yüzde 46, Antep fıstığında yüzde 266, cevizde yüzde 48, kirazda yüzde 99, vişnede yüzde 95, limonda yüzde 50, narda 248. Yani bu listeyi ben daha uzatırım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Kiraz, vişne...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Elbette ki önemli ama Türkiye bunları satıyor. Niye bunları görmüyorsunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Ankara) – Destekliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen...

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Destekliyoruz tabii. Bunların sertifikalı fidanını destekliyoruz, bunlara mazot, gübre desteği veriyoruz, bunlara toprak analiz desteği veriyoruz, bunlara soğuk hava deposu desteği veriyoruz, bunlar işlenirken, ambalajlanırken, paketlenirken tesisine yüzde 50 yine destek veriyoruz. Daha ben nesini destekleyeceğim bunun? Yani ben bu kadar buna destek veriyorum. Niye destek vermiyordum? Tabii ki destek veriyorum. Yani sonuçta Türkiye'nin tarım ürünü. Ben size bunlar toplamı... Nasıl “Efendim, bunda büyümeye olmamıştır.” diyorsanız ben de size diyorum ki: “Evet, bunlarda oran şudur ve bunlar bir büyümeyi gösteriyor.” Yani “Hayır, bu büyümeye değildir” diyemezsiniz ki. Sütte de öyle. 8,4 milyon tondan eğer 13,5 milyon tona çıkmışsa, yani yaklaşık yüzde 50'lik bir artıştır bu, ortalama söylüyorum. Yarı yarıya Türkiye'de süt üretimi artmıştır. Eğer dediğiniz gibi, Türkiye'de hayvan sayısı azaldı da süt üretimi yüzde 50 arttıysa o zaman hesabı bir de buna göre yapalım. Nasıl oluyor bu? Nasıl oluyor da yani süt miktarı yüzde 50 artıyor, hayvan sayısı azalıyor? Demek ki burada da başka bir şey var. Şimdi, bunları da bizim bilmemiz lazım.

Sayın Günal, o da buradan ayrıldı. Şimdi, özellikle tarım tazminatı ve üretim teşvik primiyle ilgili onun birtakım soruları oldu. Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları. Biz bunu yapıyoruz, bunu hemen söyleyeyim, herkes, belki basın içinde... 2011 yılı sonunda bir unvan değişikliği sürecini biz başlattık, geçen hafta süreci başlattık. Bu hafta içerisinde bunu yapıyoruz.

Şimdi, mesela denildi ki: “Türkiye tohumda giderek ithalata bağımlı hâle geliyor.” Ki bu çok iddialı bir şeydir ve doğru değildir. Aksine, ben konuşmamda da söyledim. Bakın, Türkiye 2002 yılında 145 bin tohum üretti. 2010 yılında 497 bin ton tohum üretti. Şimdi, 145 bin tondan 497 bin tona çıktıysa yüzde 243'lük bir artış var üretimde. Demek ki giderek bir azalma, dışa bağımlılık söz konusu değil. İhracatında 8 bin ton tohum ihracatı varken 2002'de, bu 29.586'ya çıkıyor. Buradaki artış oranı yüzde 265, tohum ihracatından bahsediyorum. İthalatında da artış var, doğrudur. 19.227 tondan 40 bin tona çıkmış. Ama burada ihracat artış oranı ithalat artışının yaklaşık 1,5 katı fazla. Yani daha hızla daha çok ihraç ediyor artık Türkiye. Tohumun parasal değerine baktığınız zaman da 17 milyon dolarlık ihracat yaparken 94 milyon dolarlık ihracata çıkmış tohumda.

Şimdi İsrail'den falan bahsediliyor. Değerli arkadaşlar, İsrail ile ilgili şunu söyleyeyim: İsrail ile ilgili Türkiye kesinlikle muhtaç ve bağımlı değil. Benim söylememin sebebi de... Ki ben şunu söyledim, onu ben söylemedim, Ziraat Odaları Birliği Başkanı söyledi ama ben de katılıyorum, yani ona bir itirazım da yok. Neyse yani, gazetelerin... Öyle görmüşler, benim ona da bir itirazım yok, ama benim söylemediğim bir şey, onun için söylüyorum.

Şimdi, arkadaşlar, yüzde 6, 7 oranında Türkiye, yani ithal ettiği tohumlukların yüzde 6, 7'sini İsrail'den alıyor. Ama şunu söyleyeyim size: Türkiye geçen sene 141 milyon dolarlık tarım ürününü İsrail'e ihraç ediyor, içinde tohum da var ve İsrail'den aldığı da 27 milyon dolar. Şimdi hangisi büyük? Yani 141 milyon dolar satıyorsunuz tarım ürünü İsrail'e, karşılığında da 27 milyon dolarlık tarım ürünü ihraç ediyorsunuz. Bu bir ticarettir, yani bir şey satacaksanız birilerine, bir şey de alacaksınız. Ama Türkiye burada ne muhtaçtır ne mecburdur. Yani Türkiye İsrail'den 1 gram tohum almazsa hiçbir şey olmaz. Alınan da nedir? Alınan da sadece hibrit sebze tohumluğudur. Şimdi hibrit sebze tohumluğunun hikayesini de anlatayım size. Bu da bizim başarımızdır ve bununla da iftihar ediyoruz. 2004 yılında eğer biz Bitki Islahçı Hakları Kanunu'nu çıkarmasaydık bugün Türkiye hibrit sebze üretiminde ihtiyacının yüzde 40'ını içeriden karşılar hâle gelemezdi. Yirmi sene Türkiye zaman kaybetti. 1984 yılında Türkiye tohum ticaretini libere etti, hibrit sebze tohumu ticaretini serbestleştirdi, ama Türkiye'de bu üretimi sağlayacak hukuki düzenlemeyi yani ıslahçı hakkını tanımadığı için, bu konuda düzenleme yapmadığı için Türkiye yirmi sene zaman kaybetti ve Türkiye'de yirmi sene hibrit sebze tohumu konusunda çalışma yapılmadı doğru dürüst. Ne zaman ki biz 2004 yılında bu kanunu çıkardık, hemen arkasından Bakanlığımız üniversite ve özel sektörle birlikte Hibrit Sebze Tohumculuğunu Geliştirme Projesi hazırladı. Yüzde 10 oranında olan hibrit sebze tohumluğu üretimi, yani içeriden Türkiye'nin ihtiyacını karşılama oranı, hibrit sebze için söylüyorum, yüzde 30, bugün yüzde 40'a çıktı altı sene gibi kısa süre içerisinde. Bizim hedefimiz 2012, 2013'te bunun en az yüzde 60'a çıkarılması. Şu anda da, ben demin diğer oranları söyledim, hububatta, bakliyatla, birçok diğer endüstri

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

bitkisinde Türkiye kendi yetiştirdiği, kendi ürettiği tohumu kullanıyor. Sadece hibrit sebze, yani domates, salatalık ve seralarda yetiştirilen biber başta olmak üzere bu tür, birkaç tane ürünün tohumunu uluslararası piyasadan satın alıyor ve İsrail'den bunun içerisine alınan miktar yüzde 6, 7 oranındadır.

Bir şey daha söyleyeyim: Bu bir teknoloji ürünüdür. Bütün dünyanın gelişmiş ülkeleri birbirinden bunu alır. Aynı şuna benziyor bu: Yani Almanya Mercedes araba üretiyor da Almanya'da Citroen ve Pego "Hayır ben burada sattırmam, ben daha iyi otomobil üretiyorum, ben bu otomobili burada sattırmam" demiyorsa ve insanlar onu da alıyorsa, aynı Japon arabalarının yanında diyelim Avrupa arabalarının satıldığı gibi veya tersi, hibrit sebze tohumundaki teknoloji ürün olması hasebiyle oradaki durum da budur, herkes birbirinden alıyor. Yani Hollanda da ithal ediyor, Almanya da ithal ediyor, Fransa da ithal ediyor ama ihraç da ediyor. Yani dolayısıyla Türkiye'nin de buradaki tohumun bir kısmının bu şekilde ticaretini yapıyor olmasının burada büyük bir ihtiyaç veya büyük bir mecburiyetten kaynaklanmadığını, bu alanda da çok büyük bir gelişme olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, çiftçilerle ilgili... ilgili bazı şeyler söylendi. Değerli arkadaşlar, yani şimdi iki türlü okumak mümkün. "Tarımın kredilendirilmesi kolaylaştı, düşük faiz ve sıfır faiz, yani faizsiz ve en fazla yüzde 5 faizle çiftçi ihtiyaç duyduğu krediyi satın alabiliyor." demek de var, verilen bu kredi imkânını şu şekilde değerlendirmek de mümkün: "Valla efendim çiftçi borçlanıyor, borçla yaşıyor." demek de mümkün. Şimdi arkadaşlarımızın bir kısmı bu ikinci şıkkı söylüyor. Hâlbuki sonuçta bu bir kredidir ve bunu profesyonel olarak yapan, üretim yapan insanlar finansman ihtiyacını bir şekilde, eğer siz Ziraat Bankası, Tarım Kredi aracılığıyla ve düşük faizle, hatta faizsiz olarak bunu karşılıyorsanız, uygun vadelerle bunu karşılıyorsanız çiftçi de bundan istifade ediyorsa bu kötü bir şey değildir, bu iyi bir şeydir. Miktarını söyleyeyim size: 2002 yılında çiftçi 529 milyon lira Türkiye'de kredi kullanıyor, toplam. 550 bin tane çiftçi 529 milyon kredi kullanıyor. Faiz oranı ne? Yüzde 59. Hatta tarım kredi yüzde 68'le kullanıyor. Peki, bugün? Bugün 1 milyon 100 bin çiftçi kredi kullanıyor ve bu sene, şu an itibarıyla 21 milyar liraya ulaştı çiftçinin Ziraat Bankasından kullandığı kredi miktarı. Şimdi bunun da hayvancılıktaki faiz sıfır, damla sulama yatırımlarında sıfır, hayvancılık kredilerinde yedi yıl vade var, yetiştiricilikle ilgili yedi yıl vade var, diğer tüm faiz oranları da yüzde 5. Yani cari faizlerden de daha düşük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilir miyiz lütfen. Bir on dakika...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Bir şey daha.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada kredilerle ilgili bir hususu ifade etmek istiyorum, bu da çok çok daha önemli. Yani bunu işte "Çiftçi borçla yaşıyor" derken aslında ona verilen en güzel cevap bu. Bu kullanılan, geçen sene kullanılan, yaklaşık 16 milyar lira kredi geçen senenin kullanılan miktarı, geriye dönüş oranı nedir biliyor musunuz? Değerli arkadaşlar yüzde 98,8. Yani çiftçi aldığı 100 lira kredinin 98,8 lirasını geri ödemiş. Bu aslında onun ödeme gücünü de gösteriyor. Peki 2002'de ne kadar ödeyebiliyordu? Yüzde 38. Yüzde 38'i geri geliyordu, yüzde 62'si geri gelmiyordu. Bu da aslında çiftçinin gelir düzeyini de ve ödeme, yani aldığı borcu geriye ödeyebilme kabiliyetini, gücünü de göstermesi açısından çok önemli.

Şimdi, kooperatiflerden bahsedildi. "Efendim kooperatifçilik gelişsin, yem bitkileri alanları genişlesin." Sayın Kurt dedi, o da şu anda burada. Yem bitkileri ekilişi 2002 yılında 1,1 milyon hektardır Sayın Kurt. 2010 yılında 2,2 milyon hektardır. Bu desteklemeyle oldu. Bizim hayvancılığa verdiğimiz desteğin yaklaşık 250 milyon lirasını, yuvarlak rakam söylüyorum, biz yem desteği olarak ödüyoruz, yani o hayvancılık desteklerinin 250 milyon liralık kısmı yem bitkisidir. Kaba yem üretimi Türkiye'de 25 milyon tondan 37 milyon tona çıktı. Bu çok önemli bir artıştır, kaba yem miktarı.

"Kooperatif geliştirilsin." Dendi, doğrudur, bütünüyle katılıyoruz size. Biz de aynen öyle yapıyoruz zaten. Bakın Türkiye 1990 yılında tarımsal kalkınma kooperatiflerini kamu kaynaklarıyla finanse etmeye başladı, kredilendirmeye başladı 90 yılında. 90'dan 2002 yılına kadar on iki yıl içerisinde yedi yüz on iki tane kooperatife 99 milyon lira para desteği verilmiş. 100 milyon lira bile değil. 2003-2011'de 1982 tane kooperatif desteklenmiş ve 1,7 milyar lira kredi olarak bu kooperatiflere aktarıldı bizim Hükûmetlerimiz döneminde. Bu da son derece önemli.

Şimdi, yine Sayın Kurt'un mesela GAP'taki sulamalarla ilgili söylediği bir husus vardı. 2002'ye kadar 180 bin hektar alan sulanmış, toplam sulamaya açılmış GAP'ta. 2003-2011 arasında 120 bin hektarı bitti. Şu anda da 2012 sonuna kadar da 1 milyon 58 bin hektar alanın sulamasının tamamlanması çalışması yapılıyor, 1 milyon 58 bin hektar. Diyarbakır'da da, Sayın Kurt, size söyleyeyim, 16 bin hektar 2002'ye kadar Diyarbakır'daki sulamaya açılan alan miktarı, 2003-2011 arasında 25.913 hektar alan sulamaya açıldı. GAP Eylem Planı'yla da Diyarbakır'da yine önemli bir miktar sulamaya açılıyor, toplamda sadece Dicle Kral Kızı Barajı'nda o bölgede 1 milyon 400 bin dönüm, yani 140 bin hektar, Silvan Barajı da inşallah tamamlanacak bütün saldırlara rağmen, Silvan Barajı da 2,5 milyon dönüm, yani 250 bin hektar alan olacak. Dolayısıyla ikisini topladığınız zaman da Diyarbakır'da sulanabilir alanın neredeyse tamamı sulamaya açılmış olacak ve bu bizim program hedefimizde.

Sayın Ögüt, tabii hayvancılıkla ilgili önemli şeyler söyledi. Bitiriyorum Sayın Başkan, tolerans istirham ediyorum. Çünkü gerçekten hem çok, zaman zaman ağır eleştiriler de oldu, yani başımla beraber karşılıyor hepsini ama cevap da vermem gerekiyor, en azından kayıtlara geçmesi açısından. Ben sorulara yazılı cevap verebilir ama bu eleştirilere cevap verilmezse yanlış olur.

Şimdi, mesela "Niye Avrupa yakasına hayvanlar geçirilmedi?" diyor. Değerli arkadaşlar, cumhuriyet tarihinde ilk defa Türkiye'nin bir bölgesi şap hastalığından ari hâle getirildi ve biz bunu, bu çalışmayı ta 2007'de başlattığımız bir projenin sonucu. Geçen sene de aktarmadık ama şunu söylemem lazım: Biz bütünüyle bunu yasaklamadık hiçbir şekilde. Sadece şartları koyduk, dedik ki: "Şu şartları yerine getirirseniz, şu kadar zaman öncesinden aşıları yaptırıp tedbirlerinizi alırsanız, müracaatınızı yaparsanız karşı tarafa geçersiniz." Bu şekilde geçen hayvanlar oldu, Kastamonu'dan, Türkiye'nin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 96

başka vilayetlerinden. Ama böyle akşam yatıp sabahleyin kalkıp da “Valla ben hayvanlarımı götüreceğim, Trakya tarafında satacağım” dersiniz bu Türkiye'deki hayvan sağlığını tehlikeye atar, Türkiye'nin ekonomisine zarar verir ve buna hiçbirimizin asla prim vermemesi lazım. Bu sonuçta yıllarca süren bir çabanın ürünüdür. 2010 yılında Uluslararası Hayvan Sağlığı Örgütü Türkiye'nin bu statüsünü Trakya'nın bu statüsünü sertifikaya etti, sertifika verdi. Dedi ki: “Türkiye'nin Trakya bölgesi şap hastalığından aridir.” Bizim o statüyü bozmamamız lazım. Aksine, bunu ilave yeni hastalıkları radike etmek suretiyle de güçlendirmemiz lazım ki Trakya bölgesini Türkiye'nin hayvancılık ihracat üssü hâline getirelim.

Bu arada bir cümleyle, Sayın Aslanoğlu çok önemli bir şey söyledi, çok teşekkür ederim. Brusellayla ilgili göz aşısı söyledi, konjoktive aşısı. Onu biz programa aldık, onu bu sene Türkiye sathında bu aşıyla aşılınmayı, brusella hastalığına karşı aşılınmayı da bu sene yapıyoruz.

Şimdi, tabii, birçok daha aslında konu var fakat süreyi aştık. Ben sayın vekillerimin hepsine, soruları kaydedildi, cevapları da hazır, ben kendilerine bunları yazılı olarak aktaracağım.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

PROGRAMLAR ve ÖNERGELER

İlk olarak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bununla ilgili bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Erkân Akçay

Mustafa Kalaycı

Mehmet Günal

(Manisa)

(Konya)

(Antalya)

Kurum: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Yıl: 2012

KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN	EKONOMİK		ÖNERİLEN MİKTAR	
I	II	III	IV	I	III	III	IV	I	I	II		
									06	5		
TOPLAM												

Gerekçe: 18/04/2006 tarih ve 5488 sayılı Tarım Kanunu 21 inci maddesi çerçevesinde tarımsal destek programlarına bütçeden ayrılacak kaynağın gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamayacağı belirtilmiştir. Bu önerge ile 2012 yılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinde tarımsal destek programları için teklif edilen ödeneğin Tarım Kanununda belirtilen orana yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Takdire bırakıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(07 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(09 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı kesin hesabını okutuyorum:

(Tarım ve Köyşleri Bakanlığının kesin hesabı okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kesin hesabını okutuyorum:

(Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün kesin hesabı okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde bulunan kurum bütçeleri onaylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Tüm komisyon üyelerimize, Sayın Bakanımıza, kamu kurum ve kuruluş temsilcilerine çok teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Ben de çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Komisyonun değerli üyelerine saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ediyoruz efendim.

Yarın saat on birde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi için toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.25